BS 2330
.A6
Copy 1

BS 2330
.A6
Copy 1

LIBRARY OF CONGRESS.
Chap. BS 2330
Shelf .A6
UNITED STATES OF AMERICA.

МѫNѴАРЇѴ

пе'нтрѫ

ѧпвѫцѫтѫр'а історіеї віецїеї Мѫнтѵіторїѵлѵї лѫтеї Ісѵс Хрістос

компѫс

спре фолосѵл ѧпвѫцѫчеілор дрепткредінчїошї аї класеї
а треїа ѵітпѫсіале

de

Констаптіп Andpіевічїѵ,
кѫтіхет ла Гітпасіѵл гр. ор. de'n Сѫчеавѫ.

LIBRARY OF CONGRESS
1871
CITY OF WASHINGTON

BIENA.
Ла ч. р. edічїѵпе de кърцї сколастіче.
1867.

BS2330
.A6

Прекувънтаре.

Мънгарїул де фаць, кънпінзїторїь де лнвъцътър'а історіеї віеціеї Мънтъіторїулуї лъмеї Ісус Христос, нь есте стрънс дънпре ръндул чел хронолоџік ал фаптелор челор бівліче лъкрат, чі съптскрісул, лъънd прівіре ла печесетъџіле челе релеџїзнаре але тънтнулуї, астфелїь а лнпшірат фаптеле ші лнвъцътъреле Мънтъіторїулуї, лнкът ръндул чел хронолоџік ал ачелора требуї лndекотьн съ ръмъе необсерват, с'аь се обсервь нъмаї атънчїа, кънd кореспънде сістетулуї.

Скопул съптскрісулуї ла котнъпереа ачестуї мънгарїь а фост адекъ, нь нъмаї de a лнпшірă дънъ хронолоџіе лнвъцътъреле ші фаптеле луї Ісус Христос, чі маї въртос de a детъстрă de'n лнвъцътъреле ші фаптеле луї Ісус Христос Месіънетатеа ші Дънnezeiтатеа луї, чеea че съптскрісул о кълеть de ъъ печесетате ърџіпть, лнпъсь de спіретул тънтнулуї презїънте; дрепт ачеаста, атъсърат скопулуї ачестуї історіко-dогматік, требуї ші сістетул съ фіе акомodат.

Пе'нтрь лнвъцъчеїї џімнъсіалї de'n a III. класъ, карїї лndекотьн нъзївеск спре а-шї лнпропріеа кълтърь, лн спіціал кълтър'а чеа релеџізнарїь ші весерікарїь есте лndелетат, de a се обсервă ън атаре сістем,

ка адекъ фіекареа лпвъцътъръ с'аў фаптъ с'аў пророчіе а Мынтъіторіълъї съ се редъкъ ла атынdoўе ачесте пънте dогматіче, ла Месіънетатеа ші Dътnezeітатеа лъї Ісъс Христос, пътынdъ-се пътаї пе калеа ачестъї сістем аџіынтї ші ажїънџе скопъл чел адевърат релеџіос ші атъсърат пъзїънџіеї лпвъцъчеілор ла адевърат'а релеџіосетате, пе кынd лпшірареа чеа кърат історікъ, ашїъdаръ ші хронолоџікъ а лпвъцътърелор ші фаптелор челор бібліче але Мынтъіторіълъї, ї-ар лпавъџї пътаї къ кънпосчіпџіа ачестора, фъръ лпсъ, ка лп dорітъ тъсъръ съ лі се лптъреаскъ ші іпітеле спре пеклътіт'а стъторпічіе лп кредіпџіа кресчіпеаскъ.

Даръ къ тоате ачестеа, тынъарїъл de фаџъ пъ лпчетеазїъ, de а се пътї „історіеа віеџїеї Мынтъіторіълъї лътеї Ісъс Христос“, пе'нтръ къ лпвъцътърele ші фаптеле челе бібліче пъ сынт лпdъсе фрътынтарїъ, чі лп тоатъ естінсетатеа ші къ атінтіреа окъжїънеї ші а скопълъї лор.

Аўторїъл.

Дпрѣдѣчереа.

§. 1.

Кѫпрінсѣл бібліеї тестѣтѫмѫнтѣлѣї естѣ поѣ.

Бібліеа тестѣтѫмѫнтѣлѣї естѣ поѣ кѫпринде дп сіне операѣчіѣніле чеде лѣкрате de Dѣmnezeѣ пре'п ѣнѣл пѣскѣт фііѣл сѣѣ Ісѣс Христос спре деплін'а тѫнтѣінцііъ а неатѣлѣї отенеск de'п роѣіеа пѣкатѣлѣї челѣї стрѣтошїеск ші дела кінѣріле чеде вечїніче, ші спре деплін'а дптемеіере а весерічеї крестінесчї, кареа есте органѣл межїлочіторіѣ ал ачестеї тѫнтѣінціе черескї.

Кѣрцїле спіцїале атѫрнѣцїве ла бібліеа тестѣтѫмѫнтѣлѣї естѣ поѣ сѫнт ла нѣмѣр доѣезечї ші шепте, адекѣ: а) патрѣ евапцелії: ѣна дела Мѣтеіѣ, ѣна дела Маркѣ, ѣна дела Лѣка ші ѣна дела Іоан; в) картеа фантелор сѫнцілор апостолї, скрісѣ de евапцелістѣл Лѣка; в) шепте епістоле соворнічесчї с'аѣ кѣтоліче, нѣміте астфелїѣ, пе'нтрѣ кѣ цїѫпоареа лор пѣ атінце котѣпетѣцї деосевіте крестінесчї, чі пе тоцї крестінії дпдекотѣп. De'нтр'ачестеа с'а скріс: ѣна de Апостолѣл Іаков, доѣе de Апостолѣл Петрѣ, треї de Апостолѣл ші евапцелістѣл Іоан ші ѣна de Апостолѣл Ісda Тѣdeѣ; г) маї департе сѫнт патрѣспрезече епістоле але Апостолѣлѣї Павел, адекѣ: ѣна кѣтрѣ Романї, доѣе кѣтрѣ Коріптенї, ѣна кѣтрѣ Гѣлѣтенї, ѣна кѣтрѣ Ефесенї, ѣна кѣтрѣ Філіпенї, ѣна кѣтрѣ Колосенї, доѣе кѣтрѣ Тесѣлопікенї, доѣе кѣтрѣ Тітотеіѣ, ѣна кѣтрѣ

Тіт, ѵна кътръ Філетоп ші ѵна кътръ Евреї; d) еаръ а доѣezечї ші шептеа карте ѧп бібліеа тестъмѧнтълуї естѣ поѣ есте апокълінса с'аѣ deскоперінцїа сѧнтълуї Апостол ші еванцеліст Іоап.

§. 2.

Ѧмпърцїреа кърцїлор тестъмѧнтълуї естѣ поѣ.

Кърцїле ачестеа але тестъмѧнтълуї естѣ поѣ се ѧмпърцеск ѧп істориче, ѧп ѧпвъцъторіале ші ѧп пророчіале. Істориче сѧнт челе патрѣ еванцелії ші фаптеле свінцілор Апостолї. Челе патрѣ de'нтѧїе се zік de ачееа істориче, пе'нтрѣ къ кѣпrind історіеа віецїеї луї Ісѣс Хрістос, тотѣ-шї ѧпсъ сѧнт еле пліне de ѧпвъцътѣрї морале ші dогматіче; еаръ фаптеле апостолілор кѣпrind лѣкръріле ачестора ѧнтрѣ лъцїреа релецїѵпеї ші ѧнтрѣ ѧнтемеїереа бесерічеї крестінесчї dела ѧпълцїареа луї Ісѣс Хрістос ла черїѣ пѧпъ ла моарте-ле.

Ла кърцїле челе ѧпвъцъторіале се пѣтъръ епістолеле челе кътоліче (соборнічесчї) ші челе але апостолълуї Павел. Тоате ачестеа се пѣтеск de ачееа ѧпвъцъторіале, пе'нтрѣ къ кѣпrind ѧпвъцътѣрї ѧп прівінцїа атоареї кътръ Dѣmnezeѣ ші кътръ апроапеле, ѧп прівінцїа вѣпеї кredінцїе ші а вѣпеї кѣвіінцїе, ші ѧп прівінцїа кърцїѵпеї ші а стъторнічіеї чеї крестінесчї.

Карте пророчіалъ есте пѣтаї Апокълінса свѧнтълуї еванцеліст Іоап, кареле de'п ѧпсѣфлареа dѣmnezeeаскъ пе deскопере ѧп dѧпса соартеа бесерічеї крестінесчї ші търіеа ачестеїа, къ печї порцїле їadълуї пѣ о вор вірѵі.

§. 3.

Кънчепътъл історіеї віеџїеї лъї Ісъс Христос ші дъторинџїа еї.

Історіеа віеџїеї лъї Ісъс Христос есте сістематік'а лъміраре а лъкръріlор лъї Ісъс Христос, фіїълъї челъї вънъл пъскът ал пъріптелъї череск спре тънтъінџїа неатълъї отенеск ші спре лътемеїареа бесерічеї крестінещї.

Еаръ дъторинџїа ачестеї історіі есте, ка съ dovedească de'n лъкръріле лъї Ісъс Христос, къ Ел есте Месіеа ші Dъmnezeŭ адевърат.

§. 4.

Лъмпърцірea історіеї віеџїеї лъї Ісъс Христос ші ізвоареле еї.

Історіеа віеџїеї лъї Ісъс Христос се лъмпарте лън треї пърдї. Партеа лънтъїа ва кънpinde історіеа віеџїеї лъї Ісъс Христос лън рестімпъл тіпереџїеї лъї. Партеа а doŭa ва конџіне історіеа віеџїеї ші а лъкръріlор лъї Ісъс Христос dela вотезїъл лъї лън Iordan пънъ ла лънтрареа чеа лъмпърътеаскъ а лъї лън Іерусълім.

Ачеастъ парте се ва съптъмпърді апої лън вртътоареле патръ тъїетъре:

1) Dela лънчепереа predikътъмънтълъї лъї Іоан вотезїъторїълъї пънъ ла лънчепереа predikътъмънтълъї лъї Ісъс Христос.

2) Ісъс dетъстръ Месіънетатеа са пре'n лънвъцътър'а са чеа лъналтъ.

3) Ісъс лші dетъстръ Месіънетатеа ші Dъmnezeїтатеа са пре'n тіпънї.

4) Ісъс лші dетъстръ Месіънетатеа ші Dъmnezeїтатеа са пре'n пророчії.

Партеа а треїа ва кънпіnde історіеа віеціеї лъї Ісъс Христос dела лптрареа-ї лтпърътеаскъ лп Іеръсъліт пънъ ла лпълціареа-ї ла черїъ.

Ачеастъ парте лпкъ се ва съптънпърці лп doże тъетъре ші adекъ:

1) Dела лптрареа чеа лтпърътеаскъ а лъї Ісъс Христос лп Іеръсъліт пънъ ла тънпъл пътіміреї лъї.

2) Dела лпчепереа патімелор лъї Ісъс Христос пънъ ла лпълціареа-ї ла черїъ.

Езївоареле історіеї віеціеї лъї Ісъс Христос съпт челе патръ евапцелії.

Despre весерікъ, ка орган межїлочіторїъ ал мънтъіпціеї чеї фъптъіте de Ісъс Христос, се ва трътá лп ъъ къртічікъ спіціалъ, пе'нтръ къ есте лъкръ de мънгънїере съфлетеаскъ de a счі кіпъл ърціреї весерічеї ші соартеа еї, кареа о авъ́ еа лп челе de'нтънїе веакърї.

Партеа дінтжіа.

Історіеа вієцієї лві Ісвс Хрістос дп рестжмпвл тіперецієї лві.

---

§. 5.

Zемісліреа дпъіптемергъторіълві ші вотезіъторіълві Іоан.

Дп zілеле лві Ірод, рецелві Іудеей, ерá дп Іервсълім вп преот анвме Zіъхъріе de'n клас'а лві Авіеа ші тъереа лві de'n фетеле лві Аарон, кв пвмеле Елісавета. Атжndої ераъ дпъіптеа лві Dвmnezeъ плъкъцї, дпсъ п'авъръ печї вп фіъ ші атжndої ераъ акъта трекъцї дп zіле. Даръ с'а дптжмплат, кжnd шіервіа Zіъхъріе дп ржndвл съптъмжнеї сале дпъіптеа лві Dвmnezeъ, і с'а сорціт dвпъ deпpiпdereа прецієї, ка съ тъмжезіъ 'пъіптеа Domnвлві ші попорвл ерá афаръ рвгжndв-се. Дптржnd Zіъхъріе дп бесерікъ і с'а арътат дпцервл Domnвлві, Архапцелвл Гъврііл, стжnd deadreапта алтаріълві тъмжереї. Zіъхъріе вezіжndв-'л с'а дпспъімжптат фоарте, еаръ дпцервл і-а гръіт: „Nв те теме Zіъхъріе, пе'пръ къ с'а авzіт рвгъчіънеа та ші тъереа та Елісъвета ва пасче ціè фіъ ші веї пвпе пвмеле лві Іоан; ші-цї ва фі ціе спре бвкврíе ші веселіе ші твлцї се вор бвкврá de пасчереа лві, къ ва фі таре 'пъіптеа Domnвлві

ші пъ ва веа віп ші се ва ъмплеа de dъхъл свънт лпкъ de'n пънтечеле таїчеї сале. Ел пе тълцї de'n Ісръіл лї ва лптоарче ла Domnъл Dъmnezeъл лор ші ва мерце лпъінтea лъї къ dъхъл ші къ пътереа лъї Іліе, ка съ лптоаркъ іпімеле пъріпцілор кътръ фечїорї ші пе чеї пекredінчїошї лптръ лпцїълепчїъпеа dрепцілор прегътind Domnълъї попор десевършіт.“ [1])

Ла ачеаста л-а лптребат Zїъхъріе пе лпцер: „Пе че съмп воїъ съ къпоск еъ лтплепіреа фъгъdъіпцїеї тале ачестеїа, къчї еъ сънт акъта бътрън ші тъереа теа трекътъ лп zіле?“ [2]) Лпцеръл ї-а ръспъпс: „Еъ сънтГъврііл чел че стъ 'пъінтea лъї Dъmnezeъ ші сънт тріміс а-цї біневесті ціе ачеаста, ші еатъ! тъ веї тъчea ші пъ веї пътea ворбі пънп лп zіoa, лп карea се вор лтплені ачестеа, пе'нтръ къ п'аї крezїът къвінтелор теле.“ [3])

Попоръл аштептá афаръ ші се мірá, къ Zїъхъріе întърzіасъ атъта лп весерікъ; dаръ таї таре лї фъ мірареа, кънd лл въzїъ пе Zїъхъріе къ пъ поате ворбі, копкеїънd de'n ачеаста, къ требъїе съ фіе въzїът лп тънплъ ъ въ bedenіe.

Лтплепіndъ-се zілеле шїервіреї лъї Zїъхъріе а терс а касъ ші тъереа са а зїъмісліт ті п'а еші de'n касъ чіпчї лъпї лптрецї zікънd: „С'а лndърат Domnъл асъпра теа, бінеboind a лъá окар'а теа de'нтре оатенї.“ [4])

---

[1]) Лъка 1, 13—17. [2]) Лъка 1, 18. [3]) Лъка 1, 19—20.
[4]) Лъка 1, 25.

§. 6.

Бънвестіреа кътръ преа кратъ Фечїоара Мъріеа.

Ла шесе лъй дъпъ черчетареа лъї Зїъхърie de кътръ арханцелъл Гавріїл, къ тот ачеста тріміс ла Нъзїърет ын Гълілеea ла преа кърата Фечїоара Мъріеа, фіїка а лор дої бътрынї къчерпічї, адекъ а лъї Іоакім ші а Анеї, карії се тръцеаъ de'n семинцieа лъї Дъвid. Мъріеа ера логодітъ къ тесларїъл Іосіф. Ынтрынd ынцеръл ла дънсa a zic: „Бъкъръ-те чеea че ештї плінъ de dap, Domнъл есте къ тine, бінекъвынтатъ ештї тъ ынтре тъерї!“ [1]) Фечїоар'а с'а спъїмынтат de къвінтеле ачестеа ші къцета ын cine; че браре съ фіе ачеаста; даръ ынцеръл a zic: „Нъ те теме Мъріе! къ аї афлат хар ла Дъmnezeъ ші еатъ! веї зїъміслі ші веї пасче фіїъ ші веї нъмі нъмеле лъї Ісъс. Ачеста ва фі маре ші фіїъл челъї преа 'налт се ва кїема ші-ї ва da лъї Domнъл Дъmnezeъ тронъл лъї Дъвid ал тътынесъ ші ва ынпъръці пестe каса лъї Іаков ын вечї ші ынпъръцieї лъї нъ ва фі свършіт.“ [2]) Ла ачеаста a ынтребат Мъріеа: „Кум ва фі ачеаста, de оаръ че еъ нъ счіъ de бърват?“ Арханцелъл a ръспунс: „Дъхъл свынт се ва погорî пестe тine ші нътереа челъї преа 'налт те ва умбрі; пе'нтръ ачееа ші свынтъл, че се ва пасче de'n тine, се ва кїета фіїъл лъї Дъmnezeъ.“ [3]) Спре ынтъріреа зiceї ачестеїа адаосе арханцелъл: „Ла Дъmnezeъ нечї ун кувынт нъ есте къ непътинцїъ.“ [4]) Еаръ Мъріеа прекум тот деaунa ашїа ші акума лъсынdъ-се

---

[1]) Лука 1, 28. [2]) Лука 1, 30—34. [3]) Лука 1, 35. [4]) Лука 1, 37.

ân воеа лъї Dъmnezeъ zice: „Еатъ! роаѣ'а лъї Dъmnezeъ, фіе міе dъпъ къвънтъл тъъ;[1]) ші с'а дъс ânцеръл dела dânca.

§. 7.

Мъріеа візітеазїъ пе Елісъвета ші-'л преа мъресче пе Domnъл.

Ân zілеле ачелеа dъпъ че с'а дъс ânцеръл, с'а лъат Мъріеа ші а мерс ла мънте къ degрабъ ân четатеа Іъdeeї. Ântrând ea ân каса лъї Zїъхъріе са ânкіпат Елісъветеї, еаръ Елісъвета с'а ъмплът de dъхъл свънт ші а сѵіът чеде, че вестіce ânцеръл Мъріеї, deчї а стрігат къ глас таре ân лаѣd'a Мъріеї: „Бінекъвънтатъ естї тъ ântре тъерї ші бінекъвънтат есте родъл пънтечелъї тъъ; ші de ъnde міе ачеаста, ка съ віе маїк'а Domnълъї меъ ла міne?“[2]) Мъріеа ân лок съ мълцїътеаскъ Елісъветеї пе'ntръ ачеастъ сълътаре, преа мъресче пе Dъmnezeъ зікând: „Мъресче съфлете ал меъ пе Domnъл, къ с'а въкърат dъхъл меъ de Dъmnezeъ Мънтъіторіъл меъ; къ а къътат спре стереніеа роабеї сале, къ еатъ! de акъма тъ вор фериčі тоате неатъріле; къ мї-а фъкът міе търіе чел пътернік ші свънт есте пъмеле лъї ші міла лъї de'n неам ân неам спре чеї че се тем de dâncъл. Фъкът-а търіе къ брацъл съъ, ресіпіт-а пе чеї мândрі ân къцетъл іпімеі лор. Погорât-а пе чеї пътерпічї de пе троане ші ї-а редікат пе чеї ъмілї. Пе чеї Флътânзї ї-а ъмплът de вънътъцї, еаръ пе чеї авъцї ї-а скос афаръ дешїерцї. Лъат-а ân фъвор пе Ісръіл фечїорїъл съъ, ка

[1]) Лъка 1, 38. [2]) Лъка 1, 42—43.

съ-шї adъкъ aminte de ѧndърareа, прекът a zic кътръ пъріпдіі пострі лъї Авръам ші семіпдіеї лъї пѫпъ ѧn веак.“ [1]) Ші a ръмас Мъріеа ка ла треї лъпї ла Елісъвета шї-апоі с'a ѧnторс ла каса с'a ѧn Nъzїърет.

§. 8.

Nасчереа свѫнтълъї Ioan ботезїъторїълъї.

Преа къчерпічеї Елісъвете і се ѧmплепі тѫmпъл ка съ пасъ ші a пъскът фїїъ. Ръdеле ші тоді чеї de'mпрежїър аzind de бъкъріеа Елісъветеї с'аъ бъкърат фоарте de'mпрезпъ къ dѫnса. A опта zi, кѫnd dъпъ datena чеа векїе a Жidовілор вепіръ съ таїе прзпкъл ѧmпрежїър, воіръ съ-і пъїе пъmеле Zїъхърie; ѧnсъ Елісъвета пъ воі, чі zice съ се кїеme Ioan, прекът лї ѧndeдетъ Zїъхърie пре'п челе че і се ѧnтѫmпласе ѧn тѫmпъл. Еаръ впїї de'n ръdепїї zіceр кътръ Елісъвета: „Nimene пъ есте ѧn фъmіліеа та, кареле с'ар кїета къ пъmеле ачеста,“ [2]) пе'пръ къ ла Iъdеї се da прзпчілор пъmеле бъпілор, ал тошілор с'аъ ал впеї федїе ѧnсетпате фъmіліаре. Nепътѫndъ-се еї аmїadaръ къ'пдїеледе în прівіпдіа пъmелъї, ѧl ѧnтребаръ пе Zїъхърie. Ачеста пепътѫnd съ ворбеаскъ, черъ́ ъ̆ръ тъблідїъ ші пе ачеea скрісе пъmеле „Ioan“, кареле пъmе апоі і се dъdъ́ прзпкълъї. De ъ̆ръ datъ къ пъmіреа прзпкълъї і се deскісе лъї Zїъхърie гър'a ші і се десліпі лімв'a ші ел ѧnчепъ́ a-'л лъудá пе Dъmnezeъ̆. Чеї de фадъ се кънріпсеръ de mіраре песпъсъ ші ѧn тот дінътъл тіптепеск ал Iъdeеї се вести фапта ачеаста. Деспре прзпк ѧnсъ къдетаръ тоді: „че ва фі ел?“ [3]) Даръ Zїъхърie ѧnсъфлат de Dъmnezeіре вестесче челор de феадъ,

---

[1]) Лъка 1, 47—56. [2]) Лъка 1, 61. [3]) Лъка 1, 66.

кѫткъ ѧп скѫрт ва вепі Меєіеа ші Іоап ва ѳі ѧпъінте тергъторїѫл съѫ, zікѧnd: „Бінекѫвѧптат есте Domnѫл Dѫmnezeѫл лѫї Ісръіл, къ а черчетат ші а ѳъкѫт тѧптѫіре попорѫлѫї съѫ ші пе-а редікат поаъ корп de тѧптѫіре ѧп каса лѫї Dъвid ѳечїорѫлѫї съѫ, прекѫт а zic пре'п гѫра челор de'п веак свіпцї пророчї аї съї, ка съ ѳакъ тілъ кѫ пъріпцїї пострі ші съ-шї adѫкъ аminte de легътър'а лѫї чеа свѧптъ. Еаръ тѫ прѫпкѫле! пророкѫл челѫї преа 'палт те веї кїетá, къ веї терце 'пъінтеа ѳецїеї Domnѫлѫї, ка съ-ї гътесчї калеа ші ка съ adѫчї попорѫл ла кѫпосчінцїа тѧптѫіреї ѧптрѫ ертареа пъкателор, кареа пі се ва хъръzi de'п ѧndѫрареа dѫmnezeeаскъ, ѧптрѫ кареа ѧndѫраре пе-а черчетат пе пої ресърітѫл чел de'п ѧпълціme, ка съ лѫminezїъ челор че шїed ѧп ѧптѫперік ші ѧп ѫмбр'а морцїеї ші съ ѧndрептезїъ печїоареле поастре ла калеа пъчіі.“ [1]) Прѫпкѫл Іоап кресчеа апоі ші се ѧптърїа кѫ dѫхѫл ші а ѳост ѧп пѫстіе пѧпъ ѧп zіоа арътъреї сале кътръ Ісръіл.

§. 9.

Nасчереа лѫї Ісѫс Хрістос.

.Ѧп zілеле ачелеа ешісе порѫпкъ dела ѧтпъратѫл ромап Аѫгѫст, ка съ се кѫпскріе тоцї локѫіторіі Пълестінеї dѫпъ капете. Спре ачест скоп требѫїа ѳіе-кареле съ кълътореаскъ ла четатеа пъріптеаскъ. Deчї ші Іосіф тесларїѫл de'тпребпъ къ логодніка са Мъріеа а пѫрчес de'п Nъzїърет ла Вітлеем, пе'нтрѫ

[1]) Лѫка 1, 68—79.

къ amândoĭ eraŭ de'n cetinţiea lŭĭ Dъvid. Aiчĭa cocind ce ânplenirъ zilele Mъrieĭ съ naскъ ші a пъскът пе Фiĭъл съŭ чел вnъл пъскът ші de oarъ че тоате каселе eraŭ пline de кълъторĭ, c'a ânkъртірат ântr'ън стаъл ші ânфъшind prънкъл ân скътече 'l-a пъс ân есле. Апроапе de песчер'a ачееа се афларъ пе кâmn пъсторĭ, прівігiind noaптea търтеле лор. Ачестора ле-a сосіт ânţerъl Domnъlŭĭ ші стрълъчindŭ-ле ŭъ лътінъ mare eĭ се ânфрікошĭаръ, darъ ânţerъl ânвървътândŭ-ĭ ле zice: „Nu въ тетеţĭ, кът еатъ! въ вестеск воаъ бъкъріе mare, карea ва Фі ла тот попоръл, кът астъ-zĭ ві c'a пъскът воаъ Mântъіторіŭ, карele есте Христос Domnъl, ân четатea lŭĭ Dъvid, ші ачест семn ва Фі воаъ: Афла-веţĭ ън прънк ânфъшĭат ші кълкат ân есле.“ [1]) De ŭъ datъ кŭ івіреа ânţerъlŭĭ се vezĭŭ черĭъл deскіс ші ŭъ mъlţime de ânţerĭ кântа ân laŭda пъскътълŭĭ Фіĭŭ ал lŭĭ Dъmnezeŭ imnъл: „Мъріреântrъ чеĭ de сус lŭĭ Dъmnezeŭ ші пе пътânt паче ântre oameнĭ въневоіре.“ [2]) Dънъ ачеастъ vedere сънрапътъралъ zice пъсторіĭ ънĭĭ кътръ алţіĭ: „Съ тerţem пânъ la Вітлеем ші съ vedem кувântъл ачеста, че c'a Фъкът каре пе-a арътат noaъ Domnъl.“ [3]) Deчĭ aŭ venit ші aŭ афлат пе Мъріea ші пе Іосіф, еаръ прънкъл ерá ânфъшĭат ші кълкат ân есле. Еĭ ашĭadaръ c'aŭ ânkredinţĭat despre челе авzіте dela ânţer ші aŭ deскоperit ші Мъріеĭ ші lŭĭ Іосіф ші тълтор алтора арътареа ânţerілор ân черĭърĭ. Мъріea âшĭ ânсетnъ adânk ân inimъ вестea ачеаста a пъсторілор ші-шĭ adъce aminte de челе, че ânъінте de zĭъmісліре ле авzі dela ânţerъl Гъврііл. Еаръ пъсторіĭ c'aŭ

---

[1]) Лъка 2, 10—12. [2]) Лъка 2, 14. [3]) Лъка 2, 15.

лнторс лндъръпт, търind ші лъздънd пе Dътnezeў de тоате чеде, че аў възївт.

Лтплenindз-се опт ziде dзпъ пасчере, аў тъеат прзпкзл лтпрежївр dзпъ леџea чea стръвекїе adoптатъ ші de Моїсї ші аў кїemат пътеле лзї „Iсзс“, прекът порзпчі арханџелзл Гъврііл.

§. 10.

Adзчереа прзпкзлзї Iсзс лп Бесерікъ.

Трекънd zілеле кърџїenieї чеде прескрісе de Моїсї 'л-а adзс Мъріea пе Iсзс лп Iерзсълім, ка съ-'л prezїзnte Domnзлзї лп бесерікъ атъсърат леџеї лзї Моїсї, ка тот чел лнтзїз пъскът de партea бърбъteаскъ съ се консвінџїeаскъ Domnзлзї adзкънd жїъртва чea леџїзітъ орї доўе търтъреле орї doзї пзї de порът. Лп тътпзл ачела се афла лп Iерзсълім зн от вътрзn, dрept ші евлавіос, анът Cimeon, кареле авънd doріпџїъ фїерзінte de a-'л bede пе Мънтзіторїзл лът, і се deскопері de кътръ dзхзл свънт, къ пз ва гъста тоартea, пънъ че пз ва фі възївт пе зпсзл лзї Dътnezeў пе Месіea. Deчї пре'п лзкрareа dътnezeeаскъ с'а пъскът лп dрептзл Cimeon лndeтпзл, ка токта лп ачeea оарь съ тearгъ ла тътплз, кънd Мъріea ші кз Іосіф adзсеръ пе прзпкзл Iсзс съ-'л лпфъџітїezїъ презџілор ші съ adзкъ жїъртва чea прескрісъ. Ші а лзат Cimeon лп брaџїele сале пе прзпкзл Iсзс ші a dат лаздъ ші тълџїътіре лзї Dътnezeў, къ dзпъ фъгъdзінџїa dътnezeeаскъ с'а лпвredпічіт a bede пе проміскл Месіea. Жidовіі овічїнзїаз, спре a лпсетna чea маї лпалтъ бзкзріе de doбънdіreа зпзї лзкрз doріт, a лптревзінџїa zічereа: „акзта сънт бзкзрос съ тор.“ Deчї ші dрептзл Cimeon, лпвredпічіndз-се a bede ші a авea лп брaџїe пе Месіea, zіче лптрз прісосънџїa бзкзріеї сале:

„Акѣта словозїесче пе робѣл тѣѫ стѣпѫне, dѣпъ кѣвѫптѣл тѣѫ лп паче, къ възїѣръ окіі теї тѫптѣіреа та, кареа о аї гътіт лпъіптеа феџїеї тѣтѣрор попоарелор, лѣтіпъ спре deскоперіреа літвелор ші търіреа попорѣлѣї тѣѫ Ісрѣіл.“ [1])

Мъріеа ші Іосіф се тіраръ de челе че ле аѣzice дела Cimeon; ачеста лпсъ ле ѣръ ѣраре de вѣкѣріе ші зіче кътръ Мъріеа: „Еатъ! ачеста есте пѣс спре къдереа ші скѣлареа тѫлтора de'n Ісрѣіл ші спре сетпѣл, кърѣїа се ва зіче лтпротівъ, ші пре'n лпсѣ-шї сѣфлетѣл тѣѫ ва трече савіе, ка съ се deскопъръ кѣџетъріле de'n тѫлте іпіміѣ;“ [2]) лпсетпѫnd лп кѣвіптеле de'n ѣртъ dѣререа Мъріеї, че ї-о ва прічіпѣї тоартеа фіїѣлѣї съѫ.

Се афла лп Ієрѣсѫліт лпкъ ші Ана пророчіџїа, фіїка лѣї Фъпѣіл de'n семіпџіеа лѣї Асір. Ачеаста ерá ѫъ въdѣвъ лп вѫрста de 84 de апї ші петречеа пе лѫпгъ весерікъ лп пост ші лп рѣгъчїѣне. Ші ачеаста venind кїар лптрѣ ачеа оаръ лп весерікъ, лъѣdѣ пе Domnѣл ші весті de'n лпсѣфлареа dѣmnezeeаскъ тѣтѣрор челор de фаџъ despre Месіеа.

§. 11.

Треї тагї dела ресъріт віп ші се лпкіпъ прѣпкѣлѣї Ісѣс.

Nъскѫndѣ-се Хрістос лп Вітлеетѣл Ієdeеї лп зілеле реџелѣї Ірод, треї тагї dела ресъріт аѫ venіт лп Ієрѣсъліт ші аѫ лптребат: „Ѫnde есте лтпъратѣл чел поѫ пъскѣт ал Жidовілор, къ ат вezїѣт стеаоа лѣї ла ресъріт ші ат venіт

[1]) Лѣка 2, 29—33. [2]) Лѣка 2, 34—35.

съ пе ѧпкіпът лъї?“ [1]) Аъzind ачеастъ весте Іpod с'а тълъbрат ел ші тот Іерѣсълімъл къ dѧпсъл. Deчї фъръ de preцет a adънат пе тоцї архіереї ші къртърарії попорълъї ші ї-a ѧптребат: „ънde есте съ се паскъ Христос?“ [2]) Еї аѣ респънс: „Ѧп Вітлеемъл Іъdeeї, къ de ачест оръшїел есте скріс de пророкъл: Ші тъ Вітлеемъл Іъdeeї, къ пемікъ пъ ештї маї мік de'нтре локъріле Іъdeeї, къ de'n тіпе ва еші dъчеле, кареле ва пасче пе попоръл теѣ Ісръіл.“ [3]) Пе темеїъл респънсълъї ачестъїа кіемъ Іpod пе аскънс пе Мацї ла сіпе ші еспітind дела dѧпшїї тѧмпъл, кѧnd лі с'a арътат стеаоа, ї-a тріміс ла Вітлеем зікѧndъ-ле: „Мерцецї ші ѧптребацї къ de adincъл de прънкъл ші deакъ-'л вецї афла, daцi-mї ші міе de счіре, ка ші еѣ venind съ тъ ѧпкіп лъї.“ [4]) Маїї пе'нцїелегѧnd de'n кънтеле ачестеа dъшїтъпіеа чеа апрігъ a лъї Іpod кътръ прънкъл Ісъс a ешіт ші бъкърѧndъ-се de реведереа стелеї аѣ ърмат ачестеїа ші стѧnd стеаоа deасънра пескереї, ънde се афла прънкъл, аѣ ѧптрат ѧп лъънтръ ші і с'аѣ ѧпкіпат. Апоі deскізїѧndъ-шї вестіеріїле сале ї-аѣ адъс прънкълъї dарърї: аър, стірпъ ші тътѧе, ші лъѧnd счіре ѧп віс, съ пъ се ѧптоаркъ ла Іpod, с'аѣ дъс пе алтъ кале ла цїеар'a лор.

§. 12.

Кълъторіеа ла Еціпет.

Dъкѧndъ-се Маїї dела Вітлеем, фѣ Іосіф пре'n deскоперінцїа dътnezeeаскъ ѧп віс ѧпсчіінцїат despre перекїъл віецїеї, че-ї ameнінцїасе прънкълъї ші пріті порънка: „Скоалъ-те ші їа прънкъл ші пе

[1]) Матеїъ 2, 2. [2]) Матеїъ 2, 4. [3]) Матеїъ 2, 5—6.
[4]) Матеїъ 2, 8.

таїка лъї ші фъцї ла Еџіпет ші фіі аколо, пѫпъ кѫnd воіъ зіче џіе, къчї вре Ipod съ каъте прънкъл съ-'л пїардъ.“ [1]) Іосіф скълѫndъ-се а лъат поаптеа прънкъл ші пе тът'а лъї ші dъкѫndъ-се ла Еџіпет а рътас аколо пѫпъ ла тоартеа лъї Ipod тірапълъї, плenindъ-се астфелїъ зіс'а пророкълъї: „De'n Еџіпет ам кїемат пе фііъл теў.“ [2])

Ipod тірапъл лпсъ, вezїѫndъ-се лпшїълат de кътръ таџї, се тѫпіѝ фоарте ші dете порънкъ осташілор съї, съ теаргъ ла Вітлеем ші съ ъчідъ пе тоџї прънчії de doї анї ші таї тічї, кџетѫnd, къ ші Ісъс се ва афлá лптре dѫnшії. Есекътѫndъ-се порънка ачеаста къ чea таї таре кръzіme ші аъzind de ачеастъ фаптъ кръdелъ Лтпъратъл ротапілор, Аъгъст, рості: „Маї віne съ фіе чіne-ва ъn порк ал лъї Ipod, de кѫт ъn фіѝ ал лъї.“ Маре а фост плѫнџереа таїчелор ла ачеастъ окъзїъne ші ашїá с'а лтпленіт зіс'а пророкълъї Іереміе: „Глас лn Рата с'а аъзіт, плѫнџере, тѫнгъіре ші џіпет тълт. Рахіл плѫнџе пе фііі съї ші пъ вре съ се тѫнгѫїе, пе'нтръ къ пъ сѫnт.“ [3])

Еаръ deакъ а търіт кръdъл Ipod, лнџеръл Domnълъї еаръ-шї с'а арътат лъї Іосіф лn віс лn Еџіпет ші ї-а зіс: „Скоалъ-те! їа прънкъл ші пе тъта лъї ші терџї лn пътѫntъл лъїІсръіл, пе'нтръ къ аѝ търіт чеї че къътаѝ сѝфлетъл прънкълъї.“ [4]) Іосіф ъртѫnd порънчеї чеї преá 'налте с'а лнторс къ прънкъл ші къ тът'а ачестъїа ла пътѫntъл чел вінекъвѫntат; лпсъ аъzind, къ лn Іъdeea domнесче Архелаѝ, фіїъл лъї Ipod, се темъ а мерџе аколо, дечї лъѫnd еаръ-шї счіре лn

[1]) Матеїъ 2, 13. [2]) Матеїъ 2, 15. [3]) Матеїъ 2, 18.
[4]) Матеїъ 2, 20.

віс, с'а дъс ла Нъзїърет ын Гълілеea, ка съ се плі-
неаскъ zic'a пророчеаскъ: „Нъзїърineaн се ва
кїема.“ [1])

§. 13.

Ісъс ын вырстъ de 12 anї терце ла Ierъсълім.

Нътріторїъл лъї Ісъс de'тпрезпъ къ таїка са, ка оатенї евлавіошї ындътепаз ын фіе-каре ан а терце ла Ierъсълім ла сървареа пасхілор, спре а се ынкіна аколо ын тътплъ ынъінтеа Domнълъї. Фіind Ісъс de 12 anї терсе ші ел ътпрезпъ къ дъпшїї ла Ierъсълім.

Фінінdъ-се праzїнікъл, се ынтоарсеръ пъріндії ындърът, даръ Ісъс ремасе ын тътплъ, ші кънетъndъ-'л пъріндії къ ел терце дъпъ дъпшїї ынтре тълціме, фъкъръ кале de ъъ zi, кънd de ъъ датъ дъдъръ къ ынтрістаре, къ Ісъс ліпсесче. Неафлъndъ-'л пе дрът ынтре неатърї ші къноскъндї, се ынтоарсеръ ындърът ла Ierъсълім ші дъпъ треї зіле 'л-аз афлат ын тътплъ ынтре ынвъцъторії жідовесчї аскълтъndъ-ї пе ачестїа ші ынтрезъndъ-ї despre лъкрърї дътnezeeсчї къ атъта ындїълепчїзне, къ тоцї се міраз de дъпсъл. Везїъndъ-'л таїкъ-са а зіс къtръ дъпсъл: „Фііzле! de че не фъкъшї тз поаъ ашїа? еатъ! татъл тъз ші еъ, dopiндъ-те, те-ам къътат не тіне.“ [2]) Ісъс ле-а ръспъпс: „Че есте? къ т'ацї къътат. Аъ пъ счіцї, къ тї се каде съ фіъ ынтръ челе, че съпт але татълъї меъ?“ [3]) Пъріндії пъ ынцїълесеръ ворз'а ачеаста ші Ісъс с'а дъс къ дъпшїї ла Нъзърет, фііндъ-ле съпъс пърърea. Еаръ тът'а лъї пъстръ адънк ын іпітъ-шї къвінтеле-ї със ростіте. Тъпъръл Ісъс

---

[1]) Матеіъ 2, 23. [2]) Лъка 2, 48. [3]) Лъка 2, 49.

кресчеа de'n zi лn zi тот таї тълт лптръ лпцълепчїъпе ші лn хар 'пъіптеа лъї Dътnezeў ші a оатепілор.

Nътаї атѫта счім пої de'n свіптеле евапцелїї despre жїъпеацїа Domnълъї постръ Ісъс Христос; даръ de'n ачесте пъцine date пе кънpindem кїар ла лпчепътъл петречереї віецїеї Мѫнтъіторїълъї постръ de ачееа тѫпгѫіere сѣфлетеаскъ, къ ел къ адевърат есте фіїъл пъріптелъї челъї чересk ші Месіеа чел de тълт аштептат, къчї ел с'а пъскът de'n фечїоаръ, прекът a пророчіт Ісаїа 7, zікѫnd: „Еатъ! фечїоар'а ва лъа лn пѫптече ші ва пасче фіў ші се ва кїемá пътеле лъї Етъпъіл, че лncетneazїъ Dътnezeў къ пої.“ Ел с'а пъскът de'n семіпціea лъї Dавід, прекът адевереск цепеалоціile лn евапцеліеа лъї Матеїъ 1, ші лn чеа a лъї Лъка 3, ші прекът a превестіт пророкъл Ісаїа 11, zікѫnd: „Ші ва еші тоеаг de'n рѣдъчіn'a лъї Іессеїъ ші флоаре de'n рѣдъчіn'a лъї:“ Локъл пасчереї лъї a фост Вітлеемъл, прекът a презіс пророкъл Міхеїъ 5: „Еаръ тъ Вітлееме ал Іъдееї! къ петікъ пъ ештї таї тік de'пtре тііле de'n Іъда, къчї de'n тіne ва еші dъчеле, кареле ва пасче пе попорълтеў Ісръіл.“ Еаръ ла пасчереа са, пъріптеле съў чел чересk 'л-а леціtітат de фіїъл съў лпкъпосчііпцїѫnd пе пъсторї пре'n лпцер, deскізїѫnd черїъл търіреї сале deасъпра песчереї ші лпвітѫnd пе Маціі дела ресъріt спре лпкіпаре пре'n стеаоа чеа лътіпоасъ.

Партеа а доѹа.

Історіеа віецій ші а лѹкрърілор лѹї Ісѹс Христос дела ботезїѹл лѹї ѧн Іордан пънъ ла ѧнтрареа чеа ѧтпърътеаскъ а лѹї ѧн Ierѹсъліm.

ТЪЕТѸРА ѦНТѦЇА.

Дела ѧнчепереа предікътѧнтѹлѹї лѹї Іоан ботезїъторїѹл пънъ ла ѧнчепереа предікътѧнтѹлѹї лѹї Ісѹс Христос.

§. 14.

Іоан предікъ покъінцїа ші ботеазїъ. [1])

Ѧн анѹл ал чінчїспрезечелеа ал ѧтпъръцієї лѹї Тіверіѹ, фііnd Пілат de'n Понт гѹверпъторїѹ roman ѧн Ісdeea ші стъпѧнind ка тетрархї: Ірod ѧн Гълілеea, еаръ Філіп, фрате-съѹ, ѧн Ітѹреea ші ѧн цінѹтѹл Тръхопієї, ші Лісаніѹ ѧн Авіліпеea, съпт архіереїї Ана ші Кѣіафа, фііnd Іоан de треїзечї de анї, къпътъ ачеста порѹпкъ дела Dѹmnezeѹ ші еші лѧпгъ цїъртії Іордапѹлѹї, вестind ботезїѹл покъінцієї ѧнтрѹ ертареа пъкателор ші ѧтплenind астфелїѹ ziса пророкѹлѹї Ісаіа 40: „Гласѹл челѹї, че стрігъ ѧн пѹстіе, гътіцї калеа Domпѹлѹї, дрепте фачецї къръріле лѹї. Тоатъ валеа се ва ѹтплea ші тот тѹнтеле ші тоатъ тъгѹр'а

---

[1]) Матеіѹ 3 ші Лѹка 3.

се ва плекă ші чеде стрăмбе вор фі дрепте ші чеде колцĭвроасе се вор пребаче ăн кăĭ нетеде, ші тот трăпăл ва ведеа мăнтăірea лăĭ Dămnezeŭ.“ Есорбіїле кăвăнтърілор челор пліне де фок але лăĭ Іоан ерaŭ кăвінтеле: „Покăцĭ-вă, кă c'a апропіеат ăмпърăцĭеа черĭврілор.“ Матеĭ 3.

Прекăт тоцĭ чеĭ че се'нгріжĭеск маĭ алес де мăнтăінцĭа сăбдетеаскă, пă даŭ печĭ ăн вăлоаре фрăмăсецĭеĭ чеĭ де'пабаръ, ашĭă ші Іоан ăнгріжіт фііпд пă пăтаĭ де а са мăнтăінцĭă, чі дăпă місĭпеа-шĭ мăреацĭă маĭ алес де чеа а попорăлăĭ, се арăтă де'п абаръ кă тотăл сімплă. Хаĭпа-ĭ де ăмвръкăмінте кăпстă де'п перĭ де кăмілă ші ăп брăŭ де кăреа ăнчінцеа межĭлокăл лăĭ; еаръ мăнкареа лăĭ ерă лăкăсте ші мĭере сълбатекă. Ла ачест от сімплă пăвълĭаŭ оамепĭ де'п Ierăсăлім ші де'п тоатă Іздеea ші се вотезĭаŭ дела дăнсăл, мъртăрісіпдă-шĭ пăкателе. Даръ вăзĭпd Іоан ші пе мăлцĭ де'нтре Фърісеĭ ші Съддкеĭ, кă віп съ се вотезĭе, ле-а зіс: „Пăĭ де віперъ! чіпе в'а арăтат воаъ, съ фугіцĭ де мăніеа чеа віітоаре? Фъчецĭ даръ под вредпік де покăінцĭă ші пă вă лăсдацĭ ăнтрă воĭ ăпші-вă: пъріпте авет пе Авръам, кă вă зік воаъ, кă Dămnezeŭ поате ші де'п пĭетреле ачестеа съ рădіче фіĭ лăĭ Авръам. Акăма даръ зĭаче ші секăреа ла рădăчіп'а помілор, дечĭ тот помăл, кареле пă адăче под бăп, се таĭе ші ăп фок се арăпкă.“ Апоĭ ăл ăнтревă попорăл, че съ факъ; Іоан респăнсе: „Чел че аре доŭе хаĭне, съ деĭе челăĭ че п'аре ші чел че аре вăкате, асемене съ факъ.“ Ашішdереа вепіръ ла дăнсăл ші ватешĭ ші осташĭ, ăнтревăндă-'л че съ факъ. Челор де'нтăĭ ле респăнсе: „Съ пă черецĭ пемікă маĭ мăлт, де кăт вă есте рăндăіт;“ еаръ оста-

шілор ле zice: „Nъ асъпріцї пе nimene, печї съ ворвіцї de ръў чі съ въ тълцїъміцї къ леафа воастръ.“

§. 15.

Ioan мъртърісесче de Iсус. [1])

Аъzindъ-'л попоръл пе Ioan ворвind къ ън dъх адевърат dъmnezeeск къцетá, къ поате ел есте Meciea Хрістос. Ла ачеастъ къцетъпцїъ пъблікъ респънсе Ioan: „Еў въ ботезїъ пе вої къ апъ спре покъінцїъ, даръ чел че вine dъпъ mine, маї таре de мът mine, къръїа пъ-ї сънт bredпік съ-ї деслег кърелеле лпкълцїъmінтелор сале, ачела въ ва ботезїа пе вої къ dъхъл свънт ші къ фок; а лъї вънтърътоаре есте лп тъп'а лъї ші ва къръцї аріеа са ші ва стрънце грънъл лп амбарїъл съў, еаръ паеле ле ва арде къ фок пестънс.“

Тот лп тъпъл ачела аў тріміс превцїї жidoвесчї de'n Іеръсъліm ла Ioan, съ-'л лптребе: „чine есте ел.“ Ioan а респънс: „Nъ сънт еў Хрістос“, даръ еї а лптребат маї денарте: „Аў doаръ ештї Ілїе?“ „Nъ сънт“ zice Ioan; апої „чine ештї?“ „Спъne-ne! ка съ счim dá респънс челор че пе-аў тріміс.“ Ioan респънсе: „Еў сънт гласъл челъї че стрігъ лп пъстіе, гътіцї калеа Domпълъї, прекът a zic Ісаїа пророкъл.“ Трімішії ачеїа лпсъ, фiind de'n чеат'а Фърісеілор, невoind съ лпцїълеагъ локъл ачеста ал скріптъреї деспре персоан'а лъї Ioan, zice: „Пе'нтръ че ботеазїъ ел, дакъ пъ есте печї

[1]) Матеїъ 3 ші Лъка 3.

Христос, печї Іліе, печї вре алтъл каре-ва de'n пророчї?“ Іоан ле респънсе: „Еў вотезїз къ апъ, даръ ăn межїлокъл востръ стъ, не кареле вої пъ-'л счиць. Ачела есте, кареле вine dъпъ mine, кареле маї 'nъinte de mine a фост шї къръїа nъ сănt вrednik съ-ї deслег кърелеле ănкълцїътiнтелор.“ Ачест ръспънс 'л-а dat Іоан солїлор cinedрївлъї ăn Вітъвар'а, кареа есте de чеea парте de Iordan.

§. 16.

Вотезївл лъї Iсъс Христос. [1])

Devenind Iсъс ла вăрст'а de треїzечї de anї a venit de'n Гълілеea кътръ Iordan ла Іоан, ка съ се вотезїе de ачеста; даръ Іоан ăї опрїа вотезївл zikănd: „Еў требъї съ mъ вотезїз de tine шi тъ вїї ла mine?“ Еаръ Iсъс ї-а ръспънс: „Ласъ акъta, къ ашїа се каde поаъ, ка съ се плепеаскъ тоатъ дрептатea,“ adекъ скріптър'а. Ачесте къvinte але маї марелъї съў 'л-а ăndъплекат не Іоан, de a фост фъпкчївпарївл ăтпъртъшіреї вотезївлъї, кътръ персоан'а лъї Iсъс шi еатъ! minъne маре! ăn dekърсъл вотезїъреї: „черївріле с'аў deскіс шi dъхъл лъї Dъmnezeў погорăndъ-се ăn кіп de порътв a venit пестe Iсъс,“ еаръ гласъл пъріптелъї череск a респънат: „Ачеста есте фіївл теў чел їъвіт, ăntръ кареле вine am воіт.“

Дечї къ окъzївпea вотезїъреї Măntъіторївлъї постръ с'аў арътат аеве свănта треіme неатълъї отепеск. Съ-'л чіпстіт ашїadаръ не Dъmnezeў ăn треіme, еаръ треітea ăn ъnime. Пре'n ачеастъ арътаре ănсъ

[1]) Матеїъ 3 шi Лъка 3.

а маї авът Dъmnezїeipea de скоп, ка съ-'л ѧптръdъкъ пе Iсъс Христос ѧп лъкръцiветатea са шi съ-'л лiцiтiмezїъ de фiїъл пъріптелъї чereск.

§. 17.

Iсъс Христос респiнце ѧndemnъл чел ѧптреіт ал dїaволълъї. [1])

Dъпъ прітіреа ботезїълъї с'а ѧпторс Iсъс dела Iордan шi с'a dъс de dъхъл ѧп пъстiea Кърънтан'а. Постind ел аічїа патръzечї de зiле шi патръzечї de попцї флътѧнzice акъта; dечї с'а апропieат кътръ dѧпсъл dъшїтапъл еспітіторїъ ziкѧnd: „De ешті тъ фiїъл лъї Dъmnezeъ, zi! ка пїетреле ачестеа съ се префакъ ѧп пѧне.“ Еаръ Iсъс а ръспънс: „Скріс есте, къ пъ къ пѧне пътаї ва тръї отъл, чi къ тот къвѧптъл, карeле есе de'n гър'a лъї Dъmnezeъ.“ Апої ѧndemnѧndъ-'л dїaволъл съ се съе пе аріп'а бесерічеї de'n Iеръсълiм шi съ саръ de аколо жїос ziкѧnd: „Къ скріс есте, къ ѧпцерілор съї ва порънчí Dъmnezeъ пе'нтръ тіпе шi пе тѧпї те вор pediká, ка пъ кътва съ се ловеаскъ de пїатръ печїорълъ тъъ,“ ї-а ръспънс Iсъс: „Даръ шi скріс есте: пъ веї еспіті пе Domnъл Dъmnezeъл тъъ,“ адекъ: Dъmnezeъ ажїътъ ла певое, даръ ѧп ачеea певое съ пъ те фi арънкат къ воеа, къчї ашїа їаї ѧndърътатea лъї Dъmnezeъ ѧп demїерт. Ѧп ъртъ афлѧndъ-се Iсъс ѧнтр'ън тънте ѧпалт шi арътѧndъ-ї стрълъчїреа чea трекъцївъ a ѧнпъръцiілор лътесчї ї-а zic: „Ачестеа тоате цi ле воїъ dá, deакъ веї къdea съ тi те ѧпкінї.“ Ла ачеастъ претенzїъпе dїaволеаскъ с'а атърѧт Iсъс фоарте шi а ръспънс: „Dъ-те

[1]) Матеїъ 4 шi Лука 4.

дела mine Сътапъ! къчї скріс есте: Domnълї Dътnezeълї тъ̆ те веї лпкіпá ші лъї лпсъ-шї съ-ї шїервесчї.“ Dънъ ачеастъ тъстраре аспръ 'л-а лъсат dїаволъл, еаръ лпцерії се апропіеаръ ші-ї шїербіръ лъї Iсъс.

Лпсетпаре. Iсъс с'а dъс dънъ ботезїъ лп пъстіе, парте ка лп сълпгърътате пре'п пост ші пре'п ръгъчїъпе съ се прегътеаскъ ла лптрепріndереа са чea търеацїъ, а лъкръреї тълтъіпцїеї лътеї, стъверind къ ачеаста ън есълплъ ші пе'птръ пої оатенії, ка лпъінте de вре ъ̆ъ лптрепрінсъ съ черет таї лптълїъ пре'п пост ші ръгъчїъпе ажїъторїъл лъї Dътnezeъ̆, — еаръ парте спре а пе аръта́ кіпъл, кът съ респінцет дела феаца інітелор поастре крестіне пътереа чea лпdетпътоаре спре пъкате а dїаволълъї dъшїman.

§. 18.

Ioan търтърісесче еаръ-шї de Iсъс. Чеї de'птълї лпвъцъчеї аї лъї Iсъс. [1])

A doъa zi dънъ че с'а лпторс Iсъс de'п пъстіе, въzїълndъ-'л Ioan къ віne къtръ dълпсъл a zic: „Еатъ тїелъл лъї Dътnezeъ̆, кареле редікъ пъкателе лътеї. Ачеста есте, de кареле ам zic, къ віne dънъ mine върбат, кареле лпъінтеа меа а фост, къчї лпъінте de mine ерá. Ші еъ̆ пъ 'л-ам счіът пе ел, чі чел че т'а тріміс пе mine съ ботезїъ къ апъ, ачела тї-а zic: Пеете кареле веї відеа dъхъл погорълndъ-се ші ръмълind пеете dълпсъл, ачела есте, кареле вотеазїъ къ dъхъл свълт; ші еъ̆ ам въzїът ші ам търтърісіт, къ ачеста есте фіїъл лъї Dътnezeъ̆.“

---

[1]) Ioan 1.

Ziŭa ѵртъtоаре еаръ-шї стá Ioan кѵ doї лпвъдъчеї аї съї ші вezїѫndѵ-'л пе Iсѵс ѵтвлѫnd a zic: „Еатъ тїелѵл лѵї Dѵmnezeѵ.“ Чеї doї лпвъдъчеї аѵzind ачеаста dела Ioan, аѵ терс dѵпъ Iсѵс ші лптребѫndѵ-ї ачеста: „Че къѵтаді?“ еї 'л-аѵ лптребат: „Равві! ѵnde локѵесчї?“ „Веніді ші ведеді“ ле респѵnсе Iсѵс. Deчї тергѫnd еї аѵ въzїѵт ші аѵ рътас ла Iсѵс zїoa ачеea.

Ѳnѵл de'nтр' ачеї лпвъдъчеї a фост Andреїѵ, еаръ чела 'лалт a фост Ioan еванделіствл, кареле лпсъ de'n modestie трече кѵ тъчереа пѵтеле съѵ, пе'нтрѵ къ ел лпсѵ-шї історісесче фапта ачеаста.

Andреїѵ 'л-a афлат таї лптѫїѵ пе фрателе съѵ Cimon ші zikѫndѵ-ї: „Noї 'л-ат афлат пе Меciea, че се зїче Хрістос“ лл dѵсе ла ачеста ші вezїѫndѵ-'л Iсѵс zice кътръ dѫпсѵл: „Тѵ ештї Cimon, фіїѵл лѵї Ioná, тѵ те вей кїемá Кіфа, че се тръdѵче Петрѵ.“ Аічї се адевересче Iсѵс de атотсчіторїѵ, пѵmindѵ-'л пе Cimon ші deскоперindѵ-ї ал кѵї фіѵ есте ел.

A doŭa zi врѫnd Iсѵс съ теаргъ лп Гълілеea 'л-a афлат пе Філіп ші ї-a zic: „Вінъ dѵпъ mine!“ Філіп 'л-a афлат пе Нътъніїл ші-ї zice: „De кареле a скріс Моїсі лп леџе ші пророчії, 'л-ат афлат, пе Iсѵс фіїѵл лѵї Iосіф de'n Нъzїърет.“ Еаръ Нътъніїл респѵnzїѫnd zice: „Поате de'n Нъzїърет съ фіе че-ва вѵn?“ „Вінъ ші вezї“ zice Філіп. Нътъніїл a ѵрмат лпвітъреї лѵї Філіп ші вezїѫndѵ-'л Iсѵс a zic: „Еатъ! кѵ адевъратIсръілтеап, лптрѵ кареле пѵ есте віклешїѵг.“ Нътъніїл лл лптревъ: „De ѵnde тъ кѵnоскї?“ Iсѵс лї ръспѵnсе: „Маї 'nъinte, de че те-a кїематФіліп, фііnd тѵ сѵпт стокіп, те-ат въzїѵт.“ Нътъніїл ръспѵnсе: „Равві! тѵ ештї фіїѵл лѵї Dѵmnezeѵ, ештї лтпъратѵл лѵї Iсръіл.“ Iсѵс лї zice: „Пе'нтрѵ къ цї-ат zic, къ те-ат въzїѵт

сънт стокін, крезїъшї; даръ вeї вedea таї марї, декът ачестea," ші проорънd Ісус a ворві zice: „Adевър! adевър! гръеск воaъ, de акъта вецї вedea черїъл deскіс ші лнцерії лъї Dъmnezeъ сънdъ-ce ші погорънdъ-ce пестe фіїъл omeneск," adекъ: пре'н лнвъцътър'a тea ші пре'н тінъніле фъптъіте къ пътреa-тї dъmnezeeaскъ воїъ аръта́, къ сънт къ Dъmnezeъ лн чea таї апроапе лнсоціре, къ сънт Месіea чел adевърат, Мънтъіторїъл лътеї.

§. 19.

Ісус ла пънт'a de'n Капа Гълілеї. [1])

А треїa zi dъnъ конворвінціa лъї Ісус къ Nътънііл ера́ пънтъ лн Капа Гълілеї ші тът'a лъї Ісус се афла́ аколо. Ла ачеea ънптъ ераъ лнвітацї ші Ісус къ чеї чінчї лнвъцъчеї аї съї, карії сосіce къ dънcъл de'n Іъdeea. Свършindъ-ce лн декърсъл пънцїеї вінъл, a zic Мъріea кътръ Ісус „вin n'aъ". Еаръ Ісус ї-a респънс: „Че есте тie ші цie? къ лнкъ n'a вenіт чeacъл теъ," adекъ: лнкъ таї аъ пъцin ші пъ есте de ліпсъ, ка съ прокър алтъл лndатъ. Мъріea лнсъ a zic шїервілор: „орї че ва zіче воaъ, съ фачецї." Ші ераъ аколо шесе васе de пїатръ, пъсе афаръ dънъ кърцїeніea жidовілор. Ачесте васе ле порънчі лор Ісус съ ле ънплъ къ апъ ші фъкънd еї ашїa, Ісус таїнік a префъкът апа ачеea лн вin ші a zic шїервіторілор: „търнацї акъта ші dацї архітріклінълъї (челъї таї маре de'нтре шїервіторї) ка съ гъсте." Ачеста гъстънd a кїемат пе тіреле ші ї-a zic: „Тот отъл лнтънїъ вінъл чел вън лл пъне ші deакъ аъ

[1]) Іоан 2.

оаспеціі пъпъ ла сацїѕ, апоі ѧл пѕпе чел таї слав, еаръ тѕ аї ц̑іпѕт віпѕл чел таї ѕѕп пъпъ акѕта;“ кѵетънd аштadаръ архітрікліпіѕл, къ тіреле ѧп аскѕпс а пъстрат віпѕл ачеста пъпъ ла ѕртъ, de ѕnde deрazїъ, къ архітрікліпіѕл п'а счіѕт, de ѕnde віпе віпѕл ачела ші къ ѧп dежѕdекареа са п'а пъртіпіт лѕї Ісѕс.

Ачеста а фост ѧпчепѕтѕл тіпѕпілор лѕї Ісѕс пре'п каре шї-а арътат ел таї ѧптъіѕ търіреа са ші Ѧпвъц̑ъчеіі лѕї аѕ крезїѕт ѧп dъпсѕл.

ТЪЕТЅРА А DOЎА.

Ісѕс demѕстръ тесіъпетатеа са пре'п ѧпвъц̑тѕра са чеа ѧпалтъ.

§. 20.

Кіпѕл пропѕпереї ѧпвъц̑торіале а лѕї Ісѕс Хрістос.

Фііnd тіптеа отепеаскъ слабъ, de a афлá адевърѕріле челе кѵрате de тъптѕіпц̑іъ, пъріптеле чел череск ѧndѕплекъndѕ-се пре'п слъвъпоціеа отепеаскъ, а трітіс пе фііѕл съѕ чел ѕпѕл пъскѵт de'п вечіе, ка съ лѕтіпезїъ тіпц̑іеле отепесчї пре'п ѧпвъц̑тѕріле сале челе черескї. Ѧтплепіndѕ-шї dѵтпezеескѕл ѧпвъц̑торіѕ тісїѕпеа са чеа ѧпалтъ а ѧптребѕіпц̑їат ѧп пропѕперіле ѧпвъц̑тѕреї сале атъсѕрат трептеї кѵлтѕреї аѕзіторілор съї парте кіпѕл чел de a дрептъл, парте кіпѕл ворвіреї ѧп асетъпърї, адекъ ал ѧтврькътіптеї ѧпвъц̑тѕреї сале ѧп пъраволе.

A. Despre kipъл чел de a dreptъл ал лпвъцътъреї лъї Iсъс Христос.

§. 21.

Iсъс лпваць чінстіреа бесерічілор ка касе але лъї Dъmnezeъ. [1])

Dъпъ пънта de'n Капа с'а погорът Iсъс ла Къперпаът, кареле ерá ън орашїъ лъпгъ локъл Гепезїърет ші вестіт пре'n пегоцїъ ші коръвіерie. Лпсъ фііnd пасчіле Жідовілор апроапе, се dъсе Iсъс ла Іеръсъліm. Аічїа а афлат лп тъmплъ шїъзїънd пе чеї че bindeaъ бої ші оі ші порътъї, ашімідереа ші пе скітъторїї de банї, Iсъс ътплънdъ-се de тъхніре пе'нтръ ачеастъ профъпаре а касеї dъmnezeeскї, а фъкът вічїъ de стреапгърї ші пе тоцї і-а скос афаръ, рестърпънd ші меселе скітъторілор къ банї къ тот. Еаръ челор че bindeaъ порътъї ле-а zic: „Лъацї ачестеа de аічї ші пъ фачеці каса татълъї меъ касъ de пегъціторіе.“ Ла ачеастъ окъзїъпе шї-а адъс аміnte Лпвъцъчеїї лъї къ есте скріс: „Рънв'а касеї татълъї меъ тъ тънънкъ пе mine,“ адекъ: тълт тъ сънър de'n рънвъ de чінстіре кътръ бесерікъ, възїънd, къ тълці о къцетъ ші о трътеазїъ de ън локашїъ ordinарїъ.

Еаръ проістошїї бесерічеї boind съ счіе, чіпе есте Iсъс къ жіоакъ астфелїъ de ролъ de domn лп бесерікъ, Iсъс ле-а ръспъпс: „Сърпацї бесеріка ачеаста ші лп треї zіле еаръ-шї о воїъ ръdiká;“ адекъ: кънd тъ вецї ъчіde пе mine, dъпъ треї zіле воїъ лпвіеа ші пе ачеаста тъ вецї кънoасче, чіпе сънт — къ сънт фііъл лъї Dъmnezeъ, адевъратъл

[1]) Ioan 2.

Месіеа ші ка ачеста ам дрепт, де а кѫрті ші а педепсі пекѹвіинціеле, каріле се фак лп кас'а татълѹї теѹ. Даръ Жідовіі пе'нцілегѫnd кѹвінтеле ачестеа деспре бесеріка трѹпѹлѹї лѹї Ісѹс аѹ zic: „Патрѹzечі ші шесе де анї с'а лѹкрат ла тѫмплѹл ачеста ші тѹ веї съ-л редічі лп треї зіле?“ еаръ кѫnd с'а скѹлат Ісѹс де'n морці шї-аѹ адѹс аміnте лпвъцъчеіі лѹї де кѹвінтеле ачестеа ші аѹ крезѹт лп дѫпсѹл.

Лп тѫмпѹл ачеста ал сърбъреі пасчілор везіѫnd оатенії фаптеле челе дѹмнезеесчі але лѹї Ісѹс, аѹ крезѹт тѹлді лптр'ѫпсѹл; даръ Ісѹс пѹ ле-а дескоперіт Іѹдеілор фіреа лмпъръціеі сале, пе'нтрѹ къ еї аштептаѹ кѹ дор фіербінте пе ѹn Месіеа пътѫнтеск, карele съ сѹнтжѣле тоате попоареле челе 'лалте ші съ ле сѹпѹе лор: дечі деакъ ар фі лнцілес попорѹл жідовеск, къ лмпъръціеа лѹї Ісѹс пѹ ва фі пътѫнтеаскъ, с'ар фі лнсоціт кѹ фъріseіі ші къртѹрарії спре піердереа лѹї.

§. 22.

Ісѹс Хрістос лнваць печесетатеа ботезѹлѹї лп конворбінцїа са кѹ Nikodim. [1])

Nikodim, ѹnѹл де'n мъдѹларіі сinedріѹлѹї жідовеск, апріnс фііnd de чінстіре кътръ Ісѹс пе'нтрѹ тінѹніле, че ле възѹсе еспрѣвind ел, а веніт поаптеа, ла Ісѹс ші а zic: „Лнвъцъторѹле! счім, къ дела Дѹмнезеѹ аї веніт лнвъцъторѹ кѹ німене пѹ поате съ факъ ачестеа семне, че фачі тѹ, де пѹ ва фі Дѹмнезеѹ кѹ дѫпсѹл.“ Сеатъпъ кѹ дѹпѹ ачеастъ аворбінцїъ 'л-а лптреват Nikodim пе Ісѹс че съ факъ, ка съ се феріческъ,

[1]) Іоан 3.

пе'нтрѫ къ Іс҃с а ръспѫнс: „Адевър л҃ц҃ї z҃ік ц҃іе, de пѫ се ва пасче чіне-ва de с҃с, пѫ ва пѫтé вede л҃тпъръц҃іеа черї҃ѫрілор.“ Nікodim, de ш҃і а л҃пц҃їъ ес ачеастъ пасчере, тотѫ-шї 'л-а л҃тревят пе Іс҃с: „Кѫт поате отѫл съ се паскъ, фііnd вътрл҃н?“ Іс҃с а ръспѫнс: „Адевър л҃ц҃ї z҃ік ц҃іе! къ de пѫ се ва пасче чіне-ва de'n апъ ші de'n дѫхѫл свл҃нт, пѫ ва пѫтеа съ л҃нтре л҃нтрѫ л҃тпъръц҃іеа лѫї Dѫmnezeѫ. Къчї че есте пъскѫт de'n дѫх, дѫх есте, еаръ че есте пъскѫт de'n трѫп, трѫп есте. Nѫ те мірá, къчї л҃ц҃ z҃ік, къ се кade воаъ съ въ пасчец҃ї de с҃с, чеea че вої п'о прічепец҃ї, къчї ші вл҃нтѫл, кѫт ші ѫnde се пасче, ѫnde л҃пчеатъ, пѫ счіі, dаръ тотѫ-шї л҃ї кѫпосчї лѫкрареа лѫї; ашіá ші лѫкрареа dѫmnezeeаскъ пре'n вотезіѫ л҃нтрѫ сімц҃іріле ші мінц҃іле оаменілор есте таїнікъ ші аскѫпсъ, dаръ еа се кѫпоасче de'n ефептеле сале, тъкар къ отѫл пѫ прічепе кіпѫл ачелеї лѫкрърї.“

Nікodim, de ші пѫ пѫтеа съ z҃ікъ че-ва л҃п контра челор кѫвл҃нтате de Іс҃с тотѫ-шї пепѫтл҃ndѫ-се ел десліпі de прежїѫдекъц҃іле сале челе преá плъкѫте, къ адекъ Іѫdеіі ка фііі лѫї Аврът пѫ вор довл҃ndі ферічіреа чеа етеарпъ, деакъ пѫ вор пріші крестіпътатеа; л҃л л҃треавъ пе Іс҃с: „Кѫт поате съ фіе ачеаста?“ адекъ: ка Іѫdеіі, попорѫл лѫї Dѫmnezeѫ, съ прітеаскъ алтъ кредінц҃ъ. Іс҃с л҃ї ръспѫнде: „Тѫ естї л҃пвъц҃торїѫ л҃п Ісрл҃їл ші ачеаста п'о счіі?“ адекъ: тѫ аї четіт пророчії, карії пѫрѫреа аѫ кѫвл҃нтат, ка дѫпъ воеа лѫї Dѫmnezeѫ съ лепеде Іѫdеіі пъреріле лор челе дешїерте despre л҃тпъръц҃іеа месіанъ пътл҃нтеаскъ ші тѫ л҃пкъ тот пѫ воесчї съ л҃пц҃їълец҃ї. „Адевър л҃ц҃ї z҃ік: че счіѫ гръеск ші че ам везіѫт търтѫріческ ші воі пѫ прі-

minĭ mъrtъrísíreа mea. De am zic воаъ чеде пътжntесчĭ, карíде въ сжnt апроапе, шí пъ кредецĭ, даръ de воĭъ zíче воаъ чеде чересчĭ, кът вецĭ кредe? Шí nímene пъ с'а свít лn черĭъ, фъръ пътаĭ фíĭъл отепеск, карeле с'а погоржт de'n черĭъ шí есте лn черĭъ;" лпсътпжnd Iсъс пре'n кътнтеле ачестеа de'n ъртъ, къ лъĭ лĭ есте de крezĭът, пе'нтръ къ ел счíе скопъríле чеде dътпezeесчĭ шí пре'n ъртаре, къ вотezĭъл лпкрестínърeĭ есте печесар пе'нтръ фíе-карeле фъръ деосевíре.

§. 23.

Лn проърtареа конворънцĭeĭ сале ачестеĭа преzíче Iсъс Хрíстос феліъл торцĭeĭ сале шí дескопере ънíверсълетатеа тжntънцĭeĭ [1]).

Iсъс спре а-ĭ detъстрá лъĭ Nikodim, къ крединцĭа чеа тоĭсíеапъ а фост пътаĭ лпкínъцívъ крединцĭeĭ ачестеĭа, че о лпвеацĭъ ел шí къткъ ашĭадаръ шí попорълъĭ ісръílтеап лĭ есте de лípсъ реформареа лn прívінцĭа крединцĭeĭ, адъче лпъínте лпвъцътър'а despre тоартеа са чеа тжntъítоаре de пе кръче, пре'n карeа се ва лпкеĭа легътър'а крединцĭeĭ естеĭ ноúе, zикжnd: „Прекът Моĭсí а лпълцĭат шĭарпеле лn пъстíе, ашĭа се каде а се лпълцĭа шí фíĭъл отепеск, ка тот чел че креde лптр'жпсъл, съ пъ пеаръ, чí съ аĭвъ вíеацĭ'а чеа de вечĭ." Еаръ къткъ вънътъцíле челе тесíане пъ вор фí пропрíетатеа Жídовílор пътаĭ, чí а тътърор попоарълор, zíче Iсъс: „Ашĭа а ĭъвít Dътnezeŭ лътеа, къ а dат шí пе фíĭъл съŭ чел ънъл пъскът, ка тот чел че креde лптръ ел, съ пъ пеаръ, чí съ аĭвъ вíеацĭа de вечĭ. Dътnezeŭ

[1]) Ioan 3.

п'а трiмiс пе фiiъл съў ѧп лъте, ка съ жiъдече лътеа, чi ка съ се тѧптъеаскъ лътеа пре'п дѧнсъл," адекъ: Мецеа п'а вепiт, ка съ осѧндеаскъ пе пъгѧнi ші пе Iъдеi съ-i ферiчеаскъ, прекът кредецi вої, кът: „Чела че креде ѧптръ ел, пъ се ва осѧнді, еаръ чел че пъ креде, еатъ осѧндiт есте (акъта де сегър се поате сокоті скос де'п ферiчiреа мецianъ), пе'нтръ кът п'а крезiът ѧп пътеле ънъiа пъскът фiiълъi лъi Дъмнезеў," фie пекредiнчiосъл пъгѧн с'аў Iъдеў, тот ъна есте.

De'n тоате кѫвiнтеле ачестеа але лъi Iсъс дерази, кът Nikodim а фост ън от кът проветате ші кът ел а вепiт ла Iсъс де'n адевъратъ дорiнцiъ, де а аскълтá кѫвiнтеле лъi, неавѧнд де скоп а-'л еспiтí спре а-i стрiкá. Ел а вепiт поаптеа ла Iсъс де'n фрiкъ де Iъдеi. Проветатеа ші каретатеа са о а адеверiт Nikodim ла окъзiънеа, кѧнд а вепiт ѧнапоiнтръ кът Iосиф де'n Арiмътееа, де аў ѧнгропат трънъл лъi Iсъс Хрiстос.

§. 24.

Iоан мъртъресче еаръ-шi де Iсъс ші се рiнде де кътръ Iрод [1]).

Пе кѧнд Iсъс Хрiстос проповедъiа ѧп Гълiлееа ші ѧп тълте пърцi але Iъдееi ші де'n zi ѧп zi ѧші кѧштигá тот маi тълцi лiпашi, Iоан вотезiа ла Енон апроапе де Сълiм ѧп Iъдееа, пе'нтръ кът аколó се афла тълтъ апъ. Възiѧнд ѧпвъцъчеii лъi Iоан, кът Iсъс пе zi че мерце тот маi тълт се рекъпоасче де кътръ попор де ън сол дъмнезееск ші кът попоръл де'n тоате пърцiле пъвълесче ла дѧнсъл, мiкшiорѧндъ-се де алтъ парте вестеа ші респентъл лъi Iоан, аў

[1]) Iоан 3 ші Марко 6.

venit eĭ la Ioan ші ĭ-aŭ zic: „Лпвъцъторіуле! чел че ера къ тine de чeea парте de Iordan, de карeле тъ аĭ мъртърісіт, еатъ! ші ел ботеазĭъ ші тоцĭ терг кътръ dжпсъл.“ Ioan ле-а ръспънс: „Отъл пъ поате лъа петікъ dела cine, de пъ-ĭ ва фі dat de'n черĭъ. Воĭ лпші-въ лмĭ сжптецĭ тарторĭ, къ am zic: пъ сжпт еŭ Христос, чі къткъ сжпт трimic лпъintea ачелуĭа. Чел че аре тireасъ, тire есте, еаръ прĭетенъл тirелуĭ се бъкъръ de гласъл тirелуĭ, dечĭ ачeастъ бъкъріе a mea с'a лтплenit. Ачелуĭа се кade съ креаскъ, еаръ тie a мъ тікшĭъра. Чел че вine de сус, асъпра тътърора есте ші че a възĭут ші а аŭзit, ачeea мъртърісесче, еаръ мъртърiea луĭ пъцinĭ o прітеск. Татъл ĭубесче пе фіĭул ші тоате ле-a dat лп мжn'a луĭ. Чел че krede лп фіĭул, аре вieацĭъ de вечĭ, еаръ чел че пъ krede лп фіĭул, пъ ва вedea вieацĭa, чі мжniea луĭ Dътnezeŭ ва рътжnea пестe ел.“

Ioan пре'n кувintele ачестea пъ пътаĭ къ dъ парте аŭторетъцĭeĭ чеĭ тесiane a луĭ Христос, dаръ лĭ ші лndeatnъ пе лпвъцъчеіĭ съĭ, ка съ креadъ лптр'жпсъл, пе'нтръ ка съ се факъ пърташĭ ферічіреĭ вieцĭeĭ чеĭ de вечĭ.

Irod Антіпа, тетрархул de'n Гълілеea, трiмiцind 'л-a прinс пе Ioan ші легжndъ-'л 'л-a въгат лп прinсопарĭъ пе'нтръ Irodiada, тъереа луĭ Філіп, a фръцinесъŭ, къчĭ шĭ-o луă шie-шĭ тъере ші Ioan лĭ zічea: „Nъ цi се кade цie, съ аĭвĭ тъереа фрателуĭ тъŭ.“ Еаръ Irodiada се жпiă асъпра луĭ ші вреа съ-'л отоаре, dаръ пъ пътea, къчĭ Irod се тетea de Ioan, сuiindъ-'л de,бърбат дрепт ші свжпт.

§. 25.

Іѣс ла конворбіцїа са кѣ ѣъ тѣере съмъріапъ деспѣстръ аеве ѵніверсълетатеа мънтѣіцїеї [1]).

Фъріseіі devenind ла счіреа, къ Іѣс лші фаче ла Іѣdeea репѣте тот маї маре ші къ ботеазїъ маї мълцї, dекът Іоап, мъкар къ Іѣс лпсѣ-шї пѣ ботезїа, се кѣпжїѣраръ протіва лъї, даръ Іѣс а пъръсіт Іѣdeea ші с'а дѣс еаръ-шї ла Гълілеea. Кѣ окъзїѣпea кълъторіеї сале ачестеїа, воind Іѣс съ сърпе пъретеле чел de ѣръ ші de dѣшїтъпіе, че ера лптре Іѣdeї шї Съмъріенї, шї-а лъат drѣмъл пре'п цїеар'а ачестора, къчї ерá ші маї скърт. Cocind Іѣс ла четатea Сіхар, че ерá апроапе de цїаріп'а, кареа а дат'о Іакóв Фіїѣлъї съѣ Іосіф лптрѣ мостеніре, ші фііnd остеніт de кале, шїезїѣ лънгъ фънтъп'а лъї Іакóв, ка съ се одіхпеаскъ, еаръ лпвъцъчеї съї се дѣсеръ лп четате, съ кѣпере бѣкате. Тѣмпѣл сосіреї сале аічїа ерá ка ла ал шеселе чеас dѣпъ лмпърцїреа чеа векїе оріенталъ, еаръ ла пої ал доѣїспрезечеле чеас. Шїезїѣnd Іѣс сѣпгѣр лънгъ фънтъпъ, венí ѣъ тѣере съмъріеапъ съ їа апъ ші Іѣс лї zice: „dъ-мї апъ съ беѣ.“ Мѣереа плінъ de тіраре пе'нтрѣ ачеастъ претенсїѣпе, кѣпсчіѣтъ фііndѣ-шї de апріга dѣшїтъпіе лптре Ісрълепї ші Съмъріенї, лл лптреабъ пе Іѣс: „Кѣm тѣ, Іѣdeѣ фііnd, черї dела mine апъ, съ беї?“ Ръспѣпс'а Іѣс: „De аї счі тѣ dарѣл лъї Dѣmnezeѣ ші чіne есте, кареле гръесче кѣ тіne, аї чере dела dѣпсѣл ші цї-ар da апъ віе.“ Мѣереа лнцълегѣnd кѣвінтеле деспре апа чеа віе лптрѣ лпсъмпаре пропріе, а zic: „Doамne! тѣ п'аї печї кѣ че скоате, къчї пѣцїѣл есте adѣнк ші чїѣтѣръ ліпсесче;“ ші „аѣ doаръ ештї тѣ

[1]) Іоап 4.

маї маре, декът пъріптеле постръ Іакóв," адекъ: счїї тъ маї віпе локъріле, декът ачела, карele а фъкът фăптăп'а ачеаста шї de'n карea aў вeът ел, фечіорії шї вітеле лъї, пеафлăndъ-се алтъ фăптăпъ маї бъпъ лп локъріле ачестеа. Ісъс ї-а ръспъпс: „Тот чел че бе de'n ап'а ачеаста, ва лпсетá еаръ-шї, даръ чел че ва бе de'n ап'а, карea-ї воїъ da-o eў, пъ ва лпсетá лп веак, чі ап'а, карea-ї воїъ da-o eў, се ва префаче лптръ ел лп езївор de апъ къргътоаре лп вieацїа de вечї," лпцълегănd Ісъс аічї съпт апъ, лпвъцътър'а са, карea пе dобăndесче вieацїа чea етернъ. Мъереа лпкъ шї акъта лпцълегănd ап'а чea мътеріалъ, зіче: „Doamne! дъ-мї ачеастъ апъ, ка съ пъ лпсътезїъ, печї съ маї вin лпкоаче дъпъ апъ;" пе'нтръ къ ерá кат денарте de орашїъ. Ісъс лї зice: „Мерцї! de кїатъ-'л пе бърбатъл тъў." Еа а ръспъпс: „N'am бърват." Ісъс zice: „Бine зічї, къ п'аї бърбат, къчї чінчї бърбацї аї авът шї ачеста, пе карele лл аї акъта, пъ цї-е бърбат." Мъереа се зїмí, къ Ісъс лї счіе шї фаптеле челе секрете, дечї лл рекъпоасче de от свăпт шї зіче: „Doamne! въd къ ештї пророк;" дечї boind a се фолосі de ачеастъ окъзїъпе, чере дела dăпсъл, ка съ-ї спъїе, карele есте локъл чел адевърат спре а се лпкiнá лъї Dъmnezeў, орї тъптеле Гърісім, орї Іеръсълімъл. Ісъс лї респъпde: „Мъере, кrede-мї, къ вine оар'а шї акъта есте, кănd печї лп тъптеле Гърісім, печї лп Іеръсълім пъ въ вецї лпкiнá татълъї" — чі лп тот локъл, ласъ Ісъс съ се свптăпцїълеагъ, къчї „Dъх есте Dъmnezeў" зіче Ісъс маї денарте „шї чел, че се лпкiпъ лъї, се каде, съ і се лпкine къ дъхъл шї къ адевъръл;" адекъ: деакъ Dъmnezeў есте дъх, апої есте ел претътindenea, дечї даръ ій пе пътет лпкiнá лп тот локъл, шї пъ прекът къцетацї вої Съть-

prepiliлор, къ Dъmnezeъ nъmaї ân tъmplъl востръ de пе Гърісіm се поате вепера́, еаръ Жідовіі, къ nъmaї ân tъmplъl de'n Ierъcъliм. Ла ачеаста а zic mъереа: „Счіѣ, къ ва съ віе Месіеа. Dечі kând ва вепі Ачела, пе ва спъпе поаъ тоате;“ adekъ: ші despre lokъl adevъratеї ânkіпърі а лъї Dъmnezeъ, Ісъс і-а ръспъпс: „Еѣ сânt! чел че гръеск kъ тіпе.“

Кътръ капътъл конворвіпцїеї ачестеїа, вепіръ ші ânvъцъчеії лъї Ісъс de'n орашїл Сіхар ші се тіраръ фоарте, къ ânvъцъторїл лор, fііnd de ъъ пъчіѕпълетате kъ dânшіі, ворвесче kъ ъъ Съмъріеапъ, ânсъ п'аъ ândrъzїпіт а-'л ântreбá, че а ворвіт. Даръ mъереа, ândatъ че nъmaї а аъzіт, къ ел есте Месіеа, а лъсат вадр'а ші tergând kъ грабъ ла четате а zic оатепілор: „Веніцї! de вedeцї пе отъл, kареле mї-а спъс mіе тоате, kâte am фъkът. Аѣ doаръ ачела есте Хрістос?“ Ла ачеастъ прокїетъчїѕпе а mъереї, а ешіт попорл de'n орашїѕ ân nъmър маре ші а вепіт кътръ Ісъс.Ântr'ачеаста ânсъ rъgândъ-'л ânvъцъчеії пе Ісъс съ mâncе, ле-а ръспъпс: „Mâпкареа mea есте, ка съ фак воеа челъїа, че m'а trіmіс ші съ севârшіеск лъкрл лъї.“ Дечі atâta de маре ерá въкъріеа лъї Ісъс, къ, въzînd ел пе Съмъріепї venind кътръ dânсъл, печі а mâпкá п'а воіт.

Доѣе zіле а ръmас Ісъс къ Съмъріепіі ântpeѕпъ ші аъzind ачестїа къвінтеле лъї, аѣ крezїът ântr'âпсъл ші аѣ zіс кътръ mъере: „De акъta пъ пе'пtrъ ворв'а та kredem, чі пе'пtrъ къ ânші-пе ам аъzіт ші счім, къ ачеста ântr'adevър есте Mântъіторїл лъmeї Хрістос.“

§. 26.

Ісѹс тѹстръ пе Гълілеенї пе'нтрѹ пекредінцїа лор [1]).

Деспъръіndѹ-се Ісѹс де Съмъріенї а вепіт ѧп Гълілеea, ла Nъzїърет, ѹnde креснѹсе ші ѧптрѧnd dѹпъ датеn'a ca ѧп zi de сѧмвътъ ѧп сіпъгогъ a лѹат съ четеаскъ ші dѧndѹ-і-се картеа пророкълѹї Ісаїа a дескіс'o ла локѹл, ѹnde стъ скріс: „Dѹхѹл Domnѹлѹї преste mine, пе'нтрѹ каре m'a ѹnс съ віневестеск сърачілор, m'a тріміс съ тъmъdѹеск пе чеї сdробіцї ла інімъ, съ вестеск челор робіцї лъсареа ші челор орвї вedереа, съ тріміт ѧптрѹ слобozіре пе чеї сфъртацї ші съ вестеск апѹл чел пріміт ал Domnѹлѹї.“ Dѹпъ четіреа ачестор кѹвінте ѧпкізїѧnd картеа ші шїezїѧnd a zic кътръ adѹнаре: „Астъ-zї с'a ѧmплініт скріптѹр'a ачеаста ѧп ѹрекіле воастре.“ Тоцї се міраръ de кѹвінтеле лѹї ші zіserъ: „Аѹ пѹ есте ачеста фіїѹл лѹї Іосіф?“ ші се ѧndoїръ despre adевърѹл zіcелор лѹї. Еаръ Ісѹс а ръспѹнс: „Adевър! въ zік воаъ; печї ѹn пророк пѹ есте пріміт ѧп патріеа са;“ adекъ: еѹ сѧnt ачела, карele въ поате аръта калеа ферічіреї, даръ вої тъ ѹрѧцї пе'нтрѹ стареа теа чеа жїоасъ, ѧпсъ „adевър! въ zік, къ тѧнтѹіреа ва трече ла алте попоаре,“ пе'нтрѹ ачеастъ пекредінцїъ a воастръ, къчї: „Мѹлте въdѹве ераѹ ѧп zілеле лѹї Іліе ѧп Ісръіл, кѧnd с'a ѧпкѹеат черїѹл треї анї ші шесе лѹнї, кѧт се фъкѹсе фоамете таре пеste тот пътѧнтѹл, даръ къtръ печї ѹna de'n ачелеа пѹ фѹ тріміс Іліе, фъръ пѹmаї ла Сърепта Cidonѹлѹї къtръ ѹъ тѹере въdѹвъ. Ашїїdереа тѹлцї

---

[1]) Лѹка 4.

лепрошї ераѣ ын Ісраіл ын зілеле луї Елісеіе пророкул, даръ пічї унул де'н еї нѣ с'а кръцит, фъръ нумаї Neeman Cipieanul;" ашїа ші акума се вор ымпърдї віпефачеріле думнезеешї челор стреінї, деакъ воі нѣ воіцї съ кредецї.

Ачеастъ мъстраре а продус атыта амъръчїune ынтре Гълілеені, ынкыт ачестїа 'л-аѣ апукат пе Ісус ші скоцindу-'л афаръ де'н четате, 'л-аѣ дус ын вырфул мунтелуї кѣ скоп, ка съ-'л арунче де аколо жїос; инсъ Ісус а скъпат де'н мыніле лор ші с'а дус ла Къперпаум, ынвъцыnd ші аічїа тот кѣ ачеа-'шї енерціе ші зікynd: „Покъіці-въ, къ с'а апропіеат ымпърцціеа черїлор."

Ын тимпул ачеста ал петречереї луї Ісус ын Гълілеea, унdынd ел пе лынгъ тареа Гълілеї, а възїут пе доуї фраці, пе Cimon Петръ ші пе Andreїѣ фрателе луї, арункynd трежїа ын таре, къ ераѣ пъскарї ші ле-a zic: „Веніцї дупъ mine, ші въ воіѣ фаче пъскарї de oameні;" еаръ еї ындатъ лъсynd трежїеле, с'аѣ дус дупъ Ісус. Мергynd de аколо маї департе, а възїут пе алці доуї фраці, пе Іаков ші Іоан, фііі луї Zїeведеѣ, фііnd ын луntре кѣ татъл лор, ші кїетындѣ-і, аѣ лъсат луntреа ші пе татъл лор ші аѣ урмат луї Ісус. — Ачеаста а фост а доуа кїетаре а ачестора ла треапта Апостолїеї.

§. 27.

Денуміреа челор доуѣспрезече бърбаці їудеї ла треапта Апостолїеї ші трімітереа лор спре вестіреа евангеліеї [1]).

Ісус унdа пре'н тоате четъціле ші орашїеле де'н Гълілеea, вестind ын сінъгоане евангеліеа ымпърцціеї думнезеешї ші віndекynd ын попор тоатъ боала ші

[1]) Мат. 9 ші 10.

пепътіпдїа. Еаръ възїѧnd ел глоателе челе ѧпсетате de ѧпвъдъторʼа чеа adевъратъ, къ deп че ѧп че тот таї тълт ѧл ѧпбълзїеск ка песче оі, чепʼаѣ пъсторїѣ, і сʼа фъкът тілъ de еле ші а zіс къторъ ѧпвъдъчеїї съї: „Сечерішїѣл есте тълт, даръ лѣкрътурї пъдіпї; дечї рѣгадї пе Domпѣл сечерішїѣлуї, ка съ скоатъ лѣкрътурї ла сечерішїѣл съѣ.“ Апоі копкїетѧnd ел пе ѧпвъдъчеїї съї, а алес доѣіспрезече deптре dѧпшїї ші ле-а dат лор пѣтере песте dѣхѣріле челе пекърате, ка съ ле скоатъ пе еле ші съ тътъdѣеаскъ тоатъ боала ші тоатъ пепътіпдїа. Пе ачестї доѣіспрезече ї-а пѣміт Апостолї ші се пѣмїаѣ: Cimon, карele се zіче Петрѣ ші Andреїѣ, фрателе луї; Іакóв ал луї Zїеведеѣ ші Іоап фрателе луї, Філіп, Вътолотеѣ, Тома, Мътеїѣ ватешїѣл, Іакóв ал луї Алфеѣ, Левеѣ пѣміт алтміпtрелеа ші Тъdеѣ, Cimon Къпъпітѣл ші Іѣda Іскъріотеапѣл, карele ѧп ѣртъ л-а вѧndѣт пе ѧпвъдъторїѣл съѣ.

Пе ачестї доїспрезече ї-а тріміс Ісѣс съ вестеаскъ ѧпвъдътърʼа са zікѧndѣ-ле: „Ѧп калеа пъгѧпілор съ пѣ терdедї ші ѧп четатеа Съмъріепілор съ пѣ ѧптрадї, чі таї вѧртос въ dѣчедї ла оіле челе пїердѣте але касеї луї Ісръіл ші ѣтвлѧnd съ вестідї, къ сʼа апропіеат ѧмпъръдіеа черїѣрілор. Пе чеї болнавї съ-ї віndекадї, пе чеї лепрошї съ-ї кѣръдідї, мордії ѧпвіеадї, dрачії скоатедї, — ѧп dар ад луат, ѧп dар съ dадї. Еаръ ѧп кале съ пѣ лѣадї печї аѣр, печї ардіпт, печї арамъ ѧп врѧпеле воастре, печї таїстръ пе кале, печї доѣе хаїне, печї ѧпкълдїътіпте, печї тоеаг, къ вредпік есте лѣкръторїѣл dе храпʼа са. Ші орї ѧп карea четате сʼаѣ орашїѣ вердї ѧптрá, съ ѧптребадї, чіпе есте аколо таї чіпстіт ші ла ачела съ ръмѧпедї пѧпъ че вердї еші; еаръ

лптрънd лп касъ съ ъраџї: Паче касеї ачестеїа, ші de ва фі каса ачееа вредпікъ, віпекъвънтареа воастръ ва рътъпé песте dъпса, еаръ de пъ ва фі вредпікъ, пачеа сă ъ віпекъвънтареа воастръ ва рътъпé ла воі. Ші deакъ пъ въ ва пріті пе вої чіпе-ва, печї ва аскълтá къвінтеле воастре, съ ешіџї de'п касъ-ї ші съ скътъраџї ші правъл de пе печїоаре-въ. Адевър zік воаъ: таї ъшїор ва фі пътънтълъї Содомеї ші Гоморреї лп zіоа жїдекъџїеї, декът касеї сă ъ четъџїеї ачелеїа."

Dъпъ ачесте повъџїъірї пъріптесчї ле преziче Ісъс Апостолілор прігопіріле ші вътътъріле, карї ле вор съфері de'п партеа пътънџіеї Евреілор ші а пекредінчїошіеї пъгънілор, даръ тот ъдатъ лї ші лпвърътеазїъ, ка съ ле съпоарте пе'птръ кънъп'а ферічітъџіеї чеї чересчї, zікънd: „Еатъ! еъ въ тріміт пе воі ка пе песче оі лп тежїлокъл лъпілор, дечї фіцї лпцїълепцї ка шїерпії ші певіновацї ка порътвії ші въ пъziцї de оатепї, къ въ вор дъче ла сіпедрії, лп сіпъгоаџе въ вор бате ші 'пъінтеа domнілор ші а реџілор веџї фі дъшї пе'нтръ тіпе спре търтъріе лор ші попоарелор. Еаръ кънd въ вор траџе ла респъпdере, съ пъ въ гріжіцї, кът ші че съ ворвіцї, къчї ві се ва da воаъ лпоар'а ачееа, че съ ворвіцї, къчї пъ сънтецї воі, карії ворвіцї, чі дъхъл татълъї востръ есте, карепе ворвесче de'нтръ воі. Дечї съ пъ въ тетецї de дънтії, къ петікъ пъ есте акоперіт, че пъ се ва дескопері, печї аскъпс, че пъ се ва къноасче ъdініоаръ. Nъ въ тетецї de чеї, че ъчid трънъл, даръ съфлетъл пъ-'л пот ъчide, чі въ тетецї таї вънтос de чела, че поате ші съфлетъл ші трънъл съ

дїардъ ѧп геепа. Аѣ пъ доѣе пасерї се кътпъръ къ ѣп ас? ші печї ѣпа деп еле пъ каде пе пътѧнт фъръ де счіреа татълъї череск; ѧпкъ ші перії капълъї вострѣ сѧнт тоцї пътърацї. Дрепт ачеаста пъ въ тетецї, къ татъл череск аре маї алес счіре де вої, декѧт де тълте пасерї. Ашїадаръ тот чел че тъ ва търтърісі пе тіпе ѧпъінтеа оатепілор, търтърісі-'л-воїъ ші еѣ пе дѧпсъл ѧпъінтеа татълъї теѣ челъї череск; еаръ чел че се ва лепъдá де тіпе ѧпъінтеа оатепілор ші еѣ тъ воїъ лепъдá де ел ѧпъінтеа татълъї теѣ челъї череск. Ші чел че їъвесче пе татъ, пе тътъ, пе фіѣ ші пе фіїкъ маї тълт, декѧт пе тіпе, пъ есте вреднік де тіпе; ші чел че пъ-шї їа кръчеа са ші пъ віпе дъпъ тіпе, пъ есте вреднік де тіпе; ші чел че шї-а афлат сѣфлетъл съѣ, піерде-ва, еаръ чел че-шї ва пїерде сѣфлетъл съѣ (віеацїа са) пе'нтрѣ тіпе, афла-'л-ва."

Апостолії, ѧнтръртацї къ дѣхъл лъї Дътнезеѣ ші къ пътереа къвінтелор ачестора але чересклъї ѧпвъцъторїъ, аѣ кълъторіт ѧп къпріпсъл цїъреї Іѣдеілор, ка съ вестеаскъ евапцеліеа ѧтпъръцїеї чересчї ші съ адѣне ліпашї релецїѣпеї крестіне.

§. 28.

Ісѣс се прокіатъ ла фантеле сале, лаѣдъ пе Іоап ші кѧртесче къ апъсѧнцїъ пътѧнціеа Іѣдеілор [1]).

Іоап, фіінд ѧп темніцїъ, а аѣзіт деспре фантеле челе тінъпате але лъї Ісѣс Хрістос; дечї а тріміс пе доъї де'нтре ѧпвъцъчеїї съї ла Ісѣс ка съ-'л ѧнтребе, орї де есте ел Месіеа. Іоап а счіът, къ Ісѣс Хрістос

[1]) Мат. 11.

есте Месіеа чел адевърат, даръ ел а воіт, ка ⁊пвъцъчеій съї съ се ⁊пкредінцїезїъ деплін деспре ачеаста пре'п ⁊пса-шї а лор прівіре ла фаптеле лъї Ісъс Христос. Дечї cocind ачеї доъї ⁊пвъцъчеї ла Ісъс 'л-а ⁊птребат ънъл де'п еї: „Тъ естї чел че віне, аў пе алтъл съ астептъм?“ Ісъс прокїетѫндъ-се ла фаптеле сале а ръспънс: „Мерцецї ші спъпецї лъї Іоан че'ле че аъзіцї ші ведецї! орвій въd, шкїопій ътвлъ, лепрошій се къръцїеск, сързій аъd, морцій се скоалъ ші сърачілор лі се віпевестесче; ші ферічіт есте чел, че пъ се стіптесче ⁊птръ тіпе пе'нтръ стареа теа чеа жоасъ.“ . Дъкѫндъ-се ⁊пвъцъчеій, ⁊пчепъ Ісъс а къвънтá попорълъї деспре Іоан, пе'нтръ ка ачеста съ пъ къцете, къ Іоан с'ар фі стіптіт ⁊птръ дѫнсъл; дечї а зіс Ісъс деспре Іоан: „Че ацї ешіт ⁊п пъстіе, ка съ ведецї? Аў поате трестіе клътітъ де вънт?“ адекъ: ън от пестъторнік. „Аў от ътбръкат ⁊п хаїне тої? ачеїа сънт ⁊п каселе рецілор. Аў поате пророк? ⁊нтр'адевър! ачеста есте маї маре де'нтре тоцї пророчії, карії аў фост пѫнъ акъта.“ Ачеста-ї, де кареле есте скріс: „Еатъ! еў тріміт пе ⁊пцерълтеў ⁊пъінтеа феціеї тале, кареле ва гъті калеа ⁊пъінтеа та.“

Дъпъ ачеастъ деслъшіре ⁊п прівінцїа персоанеї лъї Іоан, тъстръ Ісъс пе попоръл чел пътънг, къ пъ-'л рекъноасче пе Іоан де сол дътпезееск, чі маї вънртос ⁊л ціне де ън от ешіт де'п мінте пе'нтръ траїъл съў чел аспръ; даръ акъта печї пе Ісъс пъ-'л ціне де сол дътпезееск, пе'нтръ къ бé, тѫнѫпкъ ші петрече къ чеї маї вестіцї пъкътошї, спре а-ї ⁊нтоарче ла калеа дрептъцїеї. Де есѫмплъ ал ачестеї аспре тъстрърї шїерпеаскъ-пе ъртътоареле версе: „Ваї ціе Хорazіпе! ваї ціе Вітсаїдъ! къ де

с'ар фі фъкът ân Tir ші ân Cidon minъniле, карі с'аў фъкът ântrъ voi, de mâlt с'ар фі покъit ân сак ші ân чепъшіъ. Ші тъ Каперnaўme! кареле те-аї ânпъlціat пânъla черіъ, пânъ la їad te veї погорî, къ de с'ар фі фъкът ân Codoma minъniле, карі с'аў фъкът ântrъ tine, ар фі ръmас пânъ ân zioa de астъ-zі; ânсъ zік воаъ, къ пъmântълуї Codomeї маї шіор âl ва фі ân zioa жіъdeкъціеї, dекât ціе." Апоі се ântoарсе Ісус къtrъ чеї adънацї ші-і прокіамъ спре a-і ъrtá луї zikând: „Веніцї la mine тоцї чеї остенiцї ші ânсърчінацї ші еў въ воіъ odixni не воі. Луацї жіъгъл меў преste воі ші въ ânвъціацї dela mine, къ блând ші стеріt сânt къ inima ші вецї афлá odixn'a съфлетелор воастре; къ жіъгъл меў есте лin ші сарчін'a mea шіоаръ."

§. 29.

Моартеа луї Ioan ботезіъторіълуї [1]).

Ірод Антіпа фъкé la zioa onomастікъ a са оспъціъ маре боерілор ші фрънташілор de'n Гълілеea. Dънъ оспъціъ, кând се ânчепъсе жіокъл, ântrь фіїка Іродіадеї ші ка съ ânалціъ веселіea ределуї ші a оаспецілор, жіъкé къ ъъ атаре іскъсінціъ ші плъчере, кât ределе, орвіt de бъкъріе ші de воіе âl промісе a-і dá че пътаї ва чере, фіе кіар ші жіътътате de'n ântinъръціе-шї. Еаръ еа ешind a zic тътеї сале: „Че съ чер?" Маїк'a фъръделеце ї-a zic: „Капъл луї Ioan ботезіъторіълуї." Фіїка, асетенea фъръделеце, апровând черінцїа маїчеї сале, ântrь къ грабъ ла ределе ші-і zice: „Воіъ съ-mї daї акъта ân

[1]) Марко 6.

тінсіе капъл лъї Іоан ботезїъторїълъї“ Реџеле се ѧптрістъ фоарте ла черінџїа аста неотепоасъ ші кръдъ, даръ пе'нтръ жїърътъмънтъ-шї ші пе'нтръ діаволеаска-шї хотърънџїъ, де а-шї съсџіне вазїа реџеаскъ феаџъ къ съдіцїї съї, а тріміс ѧндатъ есекътторї ла темпіцїъ къ порънка, ка съ-ї адъкъ капъл лъї Іоан, ші адъкъндъ-і-'л ѧн тінсіе, ел 'л-а дат фетеї, еаръ ачеаста 'л-а дат маїчеї сале.

Аъzind ѧнвъџъчеїї лъї Іоан деспре ачеастъ фаптъ, аў венїт ші лъънd трънъл лъї 'л-а ѧнтортънтат, фъкънd счіре фъръ де преџет ші лъї Ісъс Христос деспре ачеастъ фаптъ кръдъ а лъї Ірод.

Локъл, унде а фост Іоан ѧнкіс ші унде а еспръвіт Ірод ачеастъ фаптъ фъръделеџе ѧн фъвоареа тъереї сале чеї пелеџїзіте, а фост Мъхерънта; еаръ фіїка Іродіадеї се нъмїа: Соломеа.

§. 30.

Къвънтареа чеа де не мънте а лъї Ісъс Христос [1]).

Дънъ че петрекъсе Ісъс ъъdініоаръ тоатъ поаптеа ѧн ръгъчїъне ѧнтр'ън мънте апроапе де Къпернаъм, а доъа zі лъънd не чеї доъіспрезече Апостолї аї съї, се погорѫ. Даръ въzїънd, къ се апропїé де дънсъл маре мълџіте де попор, ѧшї алесе ѧн мънтеле ачела ашїа ън лок, кареле съ поатъ къпрінде мълџітеа чеа де оамені ші де'нтръ кареле съ поатъ ші ел съ фіе въzїът ші аъzіт де кътръ тоцї. Аколо шїezїънd Ісъс а къвънтат zікънd: „1) Ферічіцї сънт чеї съраčї къ дъхъл, къ ачелора есте ѧмпъръцїеа черїърілор; 2) Ферічіцї чеї че плънг, къ ачеїа се вор мънгъїа; 3) Ферічіцї чеї блънzї, къ ачеїа вор мостені пъмънтъл; 4) Ферічіцї чеї, че флъмънzїеск ші ѧнсъто-

[1]) Мат. 5.

тїeazїъ de dpeптате, къ ачеїа се вор сътъра; 5) Ферічіцї чеї тілостівї, къ ачеїа се вор тілзї; 6) Ферічіцї чеї кърацї къ іпіта, къ ачеїа вор вede пе Dъmnezeъ; 7) Ферічіцї фъкторії de паче, къ ачеїа фііі лъї Dъmnezeъ се вор кїемá; 8) Ферічіцї сънт чеї че се гоneск пе'нтръ dрептате, къ ачелора есте лмпъръціea черїърілор; 9) Ферічіцї вецї фі, кънd въ вор окърă пе воі ші въ вор гоні ші вор zіче тот къвънтъл ръъ лмпротіва воастръ minцind пе'нтръ тіne."

Ачесте къвънтате пънъ аічїа се zік челе поъе ферічірї евапцеліче. Спре а-ї лнтърі пе чеї de фацъ лнтръ нъdежїdea ачестор ферічірї zіче Ісъс таї deпарте: „Бъкъраці-въ ші въ веселіці, къ плата воастръ тълтъ есте лн черїърї, къ ашїа фъръ гоніцї ші пророчії чеї таї 'нaінте de воі."

§ 31.

Проорпаре.

Челе, че ле-а ворвіт Ісъс пънъ акъта, се атінг de фіе-кареле ліпашїъ ал лъї; даръ акъта се лндреантъ кътръ апостолії съї ші ле пропъне, ка ачеле лнсъшії, карї ле чере ел dела фіе-кареле de'нтре ліпашії съї, съ се арате таї вънтос лнтр'ъншії, пе'нтръ къ еї сънт кїетацї съ фіе лнвъцъторії релецізпеї сале. Dечї ле zice: „Воі сънтецї сареа пътънтълъї, еаръ de се ва стріка сареа, къ че се ва съра, таї тълт пъ ва фі de треабъ, фъръ пътаї съ се лепede афаръ ші съ се калче de оатенї. Воі сънтецї лътіп'а лътеї! пъ поате четатea съ се аскънdъ стънd ea de асъпра тънтелъї; печї апринde чіпе-ва лътіna ші о пъне сънт оброк, чі о пъне лн

лъmiпарїъ, ка съ лъminezїe тътърор челор de'n касъ. Ашїа съ лъmineazїe лъmin'a воастръ лпъiптea oатепілор, ка въzїмnd еї фаптеле воастре челе бъне, съ търеаскъ пе татъл востръ чел de'n черїърї;" адекъ: съ лпdрепте віеацїа лор dъпре лпвъцътъреле воастре ші ашіа фъкмndъ-се ферічиці съ-'л търеаскъ пе Dъmnezeъ.

§. 32.

Пробртаре.

Тот ла окъжїъпea ачестеї къвмптърї тъптепе, de оаръ че Фърісеїї ші къртърарії къцетаръ despre Ісъс къ ел пре'n лпвъцътъріле сале скопосесче dе a пеtічі повъцїъріле челе тorале, кънріпсе лп леџea лъї Моїсі ші лп кърцїле пророчілор, ле dетъстръ Ісъс dешїертъчїъпea лпвіповъцїреї ачестеїа, zикmnd: „Nъ гмndицї, къ ат вепіт съ стрік леџea ші пророчії; пъ ат вепіт съ о стрік, чі съ о лтплінеск. Адевър zік воаъ! пмпъ че ва трече черїъл ші пътмптъл, ъъ їотъ с'аъ ъъ чіртъ пъ ва трече de'n леџe. Dечї чел че ва стрікá ъпа de'n тре порънчї, ачела пе'nсетпат ва фі лптръ лтпъръцїea черїърілор; еаръ чел че ва фаче тоате ші ле ва лпвъцїа, ачела таре се ва кїемá лптръ лтпъръцїea черїърілор," ші de ъъdатъ лї прокїатъ Ісъс пе чеї адънацї, ка съ се певоеаскъ, de a фі маї евлавіошї ші маї кърчерпічї, декмт Фърісеїї ші къртърарії, къчї алтіптрелea пъ вор лптрá лптръ лтпъръцїea черїърілор. Еаръ спре а ле арътá аеве ръътъчїошілор Жідовї петемеїпічетатea кънетмпцїеї лор, їа Ісъс ші петрекмnd ъпеле леџї тorале de'n кърцїле лъї Моїсі ші але пророчілор, ле еспікъ къ лпdепліпіре, zикmnd:

1) „Ацї авзіт, къ с'аў zic челор векї; съ пз зчізї, еаръ чел че ва зчіde, віповат ва фі жїздекъцїеї. Даръ еў въ zік воаъ, къ тот чел че се тѫnie лndemїерт пе фрателе съў, віповат ва фі жїздекъцїеї; ші чіne ва zіче фрателзї съў рака́, віповат ва фі cinedpізлзї; еаръ чіne-ї ва zіче певѓne, віповат ва фі фокзлзї геепеї. Дечї de adзчї тз darзл тъў ла алтарїз ші аколо́ ацї веї adзче amінте, къ фрателе тъў аре че-ва асзпра та, ласъ darзл тъў de'nъінтеа алтарїзлзї ші терцї de те лтпакъ таї лптѫїз кз фрателе тъў ші апої venind, adъ-цї darзл тъў. Лтпакъ-те кз пѫрѫшїзл тъў degравъ, пѫпъ че есчї лпкъ пе кале кз dѫпсзл, ка пз кзт-ва съ те dea пѫрѫшїзл жїздекъторїзлзї, еаръ жїздекъторїзл съ те dea шїервіторїзлзї ші съ те арзпче лп прінсоаре, de зnde апої пз веї еші пѫпъ че пз веї лптоарче ші філарїзл чел таї de пе зртъ.“

2) Жідовії пе атзпчїа ераў лndътепацї, de a лтпърці жїзръмінтеле лп греле ші лп зшїоаре ші сзсцїпеаў, къ ачеле жїзръмінте сѫнт ертате ші необлегътоаре, каріле пз кзпrind пзтеле лзї Dзmnezeў, печї ал Іерзсълімзлзї. Даръ Ісзс ле аратъ, къ тоате жїзръмінтеле, че ъўdатъ с'аў denзс, сѫнт облегътоаре, ші апзте zіче: „Ацї авзіт, къ с'аў zic челор векї: съ пз жїзрї стрѫтъ, чі съ daї Domnзлзї жїзръмінтеле тале. Даръ еў въ zік воаъ: пз жїзрацї печї декзт; печї пе черїз, къ есте тропзл лзї Dзmnezeў; печї пе пътѫнт, къ есте астерпзтзл печїоарелор лзї; печї пе Іерзсълім, къ есте четатеа тарелзї лтпърат; печї пе капзл тъў съ пз те жїзрї, къ тз пз поцї съ фачї печї зп пър алв саў пегрз, — чі кзвѫнтзл вострз съ фіе: ашїа!

ашїа! нъ! нъ! еаръ че есте маї мълт декът ачестеа, дела чел ръъ есте.“

3) Жідовіі нъ ераъ оатепї есерчітацї лп ръъdареа вътътърілор, чі орї че вътътаре требуїаъ еї лndатъ съ о ресъне; дечї dомnezeескъл лпвъцъторїъ zіче кътръ еї маї departe: „Аъzіт-ацї, къ с'а zic: окїъ пе'нтръ окїъ, ші dинте пе'нтръ dинте. Dаръ еъ въ zік воаъ, съ нъ въ нъпецї лппротіва ръълвї, чі dе те ва лові чіпе-ва песте фаца чеа dреаптъ, лптоарче-ї лъї ші чееа 'лалтъ; ші челъї, че ва съ се жїъdече къ тіпе ші ва съ-'цї їа хаїна, ласъ-ї лъї ші мънтаоа.“ Ачестеа сънт zічерї провербіале ші нъ сънт dе лпцїълес лп къвънт, чі еле лпсеатнъ: Маї біпе съфере къ ръъdаре ші маї марї nedрептъцї, dекът съ къцецї а ле лптоарче въътъторїълъї тъъ лпdърънт.

4) Фърісеіі порънчїаъ лп лпвъцътър'а лор, ка връшїташїъл съ се ъраскъ, даръ Іъъс Хрістос ла окъжїънеа къвънтъреї сале чеї dе не мънте, рефъzівnd ачеастъ лпвъцътъръ фърісеікъ, zіче: „Ацї аъzіт, къ с'а zic: съ їъъесчї не апроапеле тъъ ші съ ъръсчї не връшїташїъл тъъ. Еаръ еъ въ zік воаъ: їъъіцї не връшїташії вострі; бінекъвънтаці-ї не чеї, че въ бластъмъ не воі; фачецї біпе челор, че въ ъръск ші въ ръгацї пе'нтръ чеї, че въ асъпреск ші въ гопеск, ка съ фіцї фііі татълъї востръ, карале есте лп черїърї; къ соареле лъї ресаре песте чеї ръї ші песте чеї бъпї ші плоаъ песте чеї dрепцї ші песте чеї nedрепцї. Ші dе вецї їъві нъмаї не чеї, че въ їъъеск не воі, че плать вецї аве́? Аъ нъ фак ачеаста ші вамешії? Ші dе вецї лптреба́ dе съпътате нъмаї не пріетепії вострі; че фачецї маї мълт? Аъ нъ ші пъгънії фак асемене? Dрепт

ачееа! фіцї десевърціцї, прекът ші татъл востръ чел де'н черїврї десевършіт есте."

5) Фъріseїї нъ лтпліпїаъ деторіпціле шїервіцїълъї dътnezeeск de'n dрагосте ші de'n адевъратъ іъвіре кътръ Dътnezeъ, чі нътаї de'n пъзїпцїъ петъсърратъ, ка съ фіе лъъdацї de кътръ пъблічітате ші съ фіе цінъцї de оатенї свінцї. Ачеастъ корънчїне моралъ пътрънсе ші лп тълцітеа попорълъї ші пепътand еа съ фіе лтпревнаверъ къ шїервіреа dътnezeeаскъ, че воїа Ісъс съ о стъвереаскъ, къвінтеазїъ протіва еї zикand: „Лъацї аміпте! dрептатеа воастръ съ нъо фачецї лпъіптеа оатепілор, спре а фі възїнцї de еї; еаръ de нъ, плать нъ вецї авé дела татъл востръ чел de'n черїврї. Dечї кand фачї мілостепіе, нъ трмбітá лпъіптеа та, прекът фак чеї фъцїарпічї лп адънърї ші лп уліцїе, ка съ се търеаскъ de оатепї; адевър въ zік воаъ! къ-шї їаъ плата лор. Еаръ тъ, кand фачї мілостепіе, съ нъ счіе стмпга, че-цї фаче dреапта. Мілостепіеа та съ фіе лптр'аскънс ші татъл тъъ, чел че вede лптр'аскънс, лцї ва dá ціе лптръ арътаре. Ші кand те роцї, нъ фі ка фъцїарпічії, къ їъбеск лп адънърї ші ла респмптііле уліцїелор съ се роаце, ка съ се ар'ѣте оатепілор; адевър zік воаъ, къ-шї їаъ плат'а лор. Еаръ тъ, кand те роцї, лптръ лп къмár'а та ші лпкъіnd ушїа, те роагъ татълъї тъъ лптр'аскънс ші татъл тъъ чел че вede лптр'аскънс, ва dá ціе лптръ арътаре. Ші кand въ ръгацї, нъ къвмптацї тълте ка пъгмпії, пърmndъ-лі-се, къ пе'нтръ ворв'а лор чea тълтъ се вор азzі. Dечї съ нъ въ асетънацї лор, къ счіе татъл востръ челе че въ требъеск воаъ таї 'нъіпте, de че черецї вої дела dмпсъл." Еаръ лптръ

етеарп'а аміптіре ле-а dат dомпezeескъл лпвъдъторїѕ ла ачеастъ окъжїѕне ліпашілор съї тodелъл чел таї фрѕтос de рѕгъчїѕне, zікandѕ-ле съ се роаде ашїа: „Татъл пострѕ! карелe естї лп черїѕрї: свіпдїеаскъ-се пѕтеле тъѣ! віе лтпъръдіеа та! факъ-се воеа та, прекѕт лп черїѕ, ашїа ші пре пътлпт! плпеа поастръ чеа спре фііпдїъ дъ-пе-о поаъ астъ-zї. Ші пе еартъ поаъ грешїелеле поастре, прекѕт ші пої ертъм грешіділор пострі; ші пѕ пе dѕче пре пої лп іспітъ, чі пе тлптѕесче de чел ръѣ. Къ а та есте лтпъръдіеа, пѕтереа ші търіреа лп вечї. Amin.“ Ачеастъ рѕгъчїѕне се zіче domneаскъ, пе'нтрѕ къ-ї ростітъ ші рекотandатъ de къгръ лпсѕ-шї Domнѕл пострѕ Ісѕс Хрістос.

§. 33.

Проѕртаре.

6) Маї dепарте кѣртind Ісѕс пекѕвііпдїеле челе фърісеіче але Жidовілор, zісе: „Еаръ кandажїѕпадї, пѕ въ фачедї трістї, ка чеї фъдїарпічї, къ-шї столеск феціеле лор, пе'нтрѕ ка съ се арѣте оатепілор, къ ажїѕпъ; adeвър zік воаъ, къ-шї їаѣ плата лор. Еаръ тѕ, кandажїѕпї, ѕнцедї капѕл тъѣ ші-дї спалъ фаца та, ка съ пѕ те аръдї оатепілор, къ ажїѕпї, чі те аратъ татълъї тъѣ, челъї че вede лп аскѕпс ші ел лдї ва dá діе лптрѕ арътаре.“

7) Лndeamnъ Ісѕс пе ліпашії съї, ка съ се лпгріжїеаскъ таї тѕлт de челе черескї ші петрекътоаре, zікand: „Nѕ въ adѕнадї воаъ котоаръ пе пътлпт, ѕnde рѕдіп'а ші толіілео стрікъ,

ші фърій о сапъ ші о фъръ; чі въ адъпацї воаъ котоаръ лп черїъ, унде рѫдіп'а ші молііле пъ о стрікъ, ші унде фърій пъ о сапъ, печї о фъръ. Къчї унде есте котоар'а воастръ, аколо́ есте ші інім'а воастръ. Nimene пъ поате шїерві ла дої domnї, къ аъ пе унъл лл ва ърѫ ші пе алтъл лл ва їъбї; пъ пътецї шїерві лъї Dъmnezeъ ші лъї Мътона. Пе'нтръ ачеea въ zік воаъ: пъ въ гріжіцї къ съфлетеле воастре, къ че вецї тѫпка ші че вецї беа; нечї де трупъл востръ, къ къ че въ вецї лтбръка. Аъ пъ есте съфлетъл таї тълт, декѫт храп'а? ші трупъл таї тълт, декѫт лтбръкътіптеа? Къутацї ла пасеріле черїълъї, къ нечї сеатъпъ, нечї сечеръ, нечї адъпъ лп грънарїъ ші татъл востръ ле хръпесче пе еле. Аъ пъ сѫнтецї воі къ тълт таї алешї, декѫт пасеріле? Даръ чіпе де'нтре воі, гріжіndъ-се, поате съ адаогъ віецїеї сале уп кот? — Ші де хаїпъ, че въ гріжіцї? Прівіцї ла крінії кѫтпълъї, къ креск, нечї остеніndъ-се, нечї торкѫnd; даръ zік воаъ, къ нечї Солотоп лптръ тоатъ търіреа са пъ с'а лтбръкат ка уп де'нтр'ачестїа. Дечї деакъ еарб'а кѫтпълъї, кареа астъ-zї есте, еаръ тѫпе се арънкъ лп къпторїъ, Dъmnezeъ ашїа́ о лтбракъ, — аъ пъ къ тълт таї вѫртос въ ва лтбръка́ пе воі — пъцін кредінчїошілор? Дрепт ачеаста, съ пъ въ гріжіцї де ачестеа, чі къутацї таї лптѫїъ лтпърѫціеа лъї. Dъmnezeъ ші дрептатеа лъї, еаръ ачестеа тоате ві се вор адаоце воаъ."

8) Ісъс лпвацъ таї департе пе ліпашії съї, ка де алцїї съ пъ къцете ръъ фъръ де їъвіре ші фъръ де депліпъ лпкредінцїаре, чі таї вѫртос съ се пево-

еаскъ, а кънoасче лпсе-шї але сале грешїале ші а ле лпdрептá, de кът a deскoперї грешїалеле ші тетехтеле алтора ші a ле скoате лп пъблік. Прівінцїа ачеаста зіче Ісъс: „Nъ жїъdекацї, ка съ нъ фіцї жїъdекацї, къ къ че жїъdекатъ вецї жїъdекá, къ ачееа въ вор жїъdекá пе вої ші къ че тъсъръ вецї тъсърá, къ ачееа се ва тъсърá воаъ. Еаръ че везї стеркъл чел de'п окїъл фрателъї тъў, даръ вăрп'а чеа de'п окїъл тъў пъ o сімцї? Саў кът веї зіче фрателъї тъў: лась! съ скот стеркъл de'п окїъл тъў ші еатъ вăрп'а есте лп окїъл тъў? Фъцїарпіче! скoате маї лптăїъ вăрп'а de'п окїъл тъў ші атъпчїа веї bedé съ скoцї стеркъл de'п окїъл фрателъї тъў.“ Даръ маї алес пе лпвъцъчеї съї лї лпdeатпъ Ісъс ка съ їае прівіре ла інім'а отълъї, съ пъ dea свінтеле кăпілор, печї съ арънче търгърітареле лпъінтеа порчілор; ашїшїdереа ші ка еї лпші-шї съ се фереаскъ ші de чеа маї мікъ грешїалъ, пе'нтръ ка съ поатъ къ сăкчес бăп ръспăndi релецїънеа крестінъ.

9) Ісъс лї лпdeатпъ пе аскълтъторії съї ла ръгъчїúне, зікănd: „Черецї ші се ва dá воаъ! къътацї. ші вецї афлá! батецї ші се ва deскide воаъ;“ лї прокїатъ маї dепарте ла къльторіе спре ферічіреа віецїеї чеї вечїпіче, зікănd: „Лптрацї пре'п поарт'а чеа стрăмтъ, къ ларгъ есте поарт'а ші латъ калеа, че dъче ла пеіре, ші тълцї сăпт, карії лптръ пре'п dăпса. Еаръ стрăмтъ есте поарт'а ші лпгъстъ калеа, кареа dъче ла віеацїъ ші пъцінї сăпт, карії о афлъ пе еа.“ Маї dепарте лї фаче Ісъс пе ліпашії съї лъторї de сеатъ ла лпвъцъторії чеї мінчїъношї, зікănd: „Пъзіцї-въ de пророчії чеї мінчїъношї, карії віп ла воі лп хаїне ‟e оі, еаръ лп лъънтръ сăпт лъпї ръпіторї.

De'n podъріле лор лї веці кънoасче пе еї, аї doаръ кълег de'n спінї стръгърї, с'аї de'n скаї стокіne.“ Ісъс лї прокіатъ пе аскълтъторії съї ла севършіреа фаптелор челор бъне ші спъне апріат, къткъ пътаї credinцїa сънгъръ пъ есте лndestълъ, сїре а-'л ферічі пе от, zікънd: „Nъ тот чел че ва zіче: Doamne! Doamne! ва лntр'a лntръ лтпъръціea черїърілор, чі чел че ва фаче воеа татълъї теї, кареле есте лn черїърї.“

Лn ърта ачестеї къвънтърї пе тъпте zіче Ісъс: „Тот чел че аъde къвінтеле теле ачестеа ші ле ва фаче, асетепа-'л-воїъ пе ел бърватълъї лнцїълепт, кареле a zidіт каса са пе пїатръ, ші с'а погорът плоае ші аї вепіт рът ърї ші аї бътът вънтърї ші аї ловіт каса ачееа, даръ п'аї къzїът, къ ерá лntетеїатъ пе пїатръ. De'n кънтра пе чел че пъ ва пъzі къвінтеле теле ачестеа, ал воїъ асетенá бърватълъї певън, кареле a zidіт каса са пе пъсіп, ші с'а погорът плоае ші аї вепіт рът ърї ші аї бътът вънтърї ші аї ловіт каса ачееа ші а къzїът ші а фост къdереа еї таре.“

Тот попорал, че ерá de фацъ, се тірă de бънетатеа ші есчелінцїа лnвъцътъреї лъї Ісъс Хрістос. Лntр'adевър! a авът ші темеїъ, къчї печї зънал лn Ісръіл лпкъ пъ лnвецїасе ашїá.

§. 34.

Ісъс котбате de'n поъ пе неатічії съї ші ашїеazїъ modал чінстіреї чеї кънепіте a сербъторілор [1]).

De кънd аї вezїът Фърісеії ші ліпашії чеї інтімї аї ачестора, къ Ісъс пре'n лnвъцътър'a ші пъртареа

[1]) Марко 2.

са чеа плъкътъ кѫсчігъ тот таї тълцї лпкіпъторї, аѳ лпчепът de а-'л брѫ лпкъ таї таре ші а къта́ тоате кіпъріле, de а-'л prinde къ че-ва. Пѫпъ акъта ат аѵгіт, къ тълте кърсе і-аѳ пъс Фъріseїї лъї Ісъс ші къ кїар 'л-аѳ лпвіповъціт, къ ар фі ѵп сърпъторїѳ ал лецеї. Акъта лпсъ еатъ! къ че-'л лпвіповъцїеск: Мергѫnd ѳъdіпіоаръ Ісъс сѫтбътá пре'п сетъпътърї de'тпрепъ къ лпвъцъчеїї съї, ачестїа, fііnd флътѫnzї, стълцеаѳ спіче ші фрекѫndѳ-ле лѫ тѫнї, ле тѫпкаѳ. Даръ Фъріseїї, вezїѫnd ачеаста, о сокотіръ de ѳъ пекъвііпцїъ профъпътоаре а Сѫтбетеї, zікѫnd кътръ Ісъс: „Еатъ! еї фак Сѫтбъта, че пъ ее кade.“ Лпсъ dътпezеескъл Лпвъцъторїѳ, кареле тоатъ свѫпт'а скріптъръ а тестътѫптълъї челъї векїѳ, о авеа лпъіптеа окілор, ї-а лптреват пе Фъріseїї: „N'ацї четіт печї ѳъdатъ, че а фъкът Dъвid, кѫnd пріgопіт de Саѳл ші авѫnd лінсъ de пѫпе, а лптрат de'тпрепъ къ аї съї лп каса лъї Dътnezeѳ сънт Авіadар Архіеръл ші аѳ тѫпкат пѫпіле пъпереї лпъіпте, карї пътаї презцілор ле ерá копчес съ ле тѫпѫпче.“

Апої лї прокїатъ Ісъс пе презцї, ка съ прівеаскъ ла лъкръріле лор лпсе-шї, карї ле еспръвеск еї Сѫтбътá лп песерікъ, адекъ: къ редікъ летпе ші ле пъп пе алтарїѳ, тае вік'а чеа de жїъртвъ, о жїѳпеск ші о прегътеск спре ардере; — тоате ачестеа, ле зіче Ісъс ле сокотіпцї вої de ертате, даръ къ лпвъцїъчеїї теї тѫпѫпкъ спіче, ачеаста о къретацї de ѳъ desвіпціре а зілеї Domnълъї. Маї департе ле десковере Ісъс къ ел есте Месіеа ші къ аре drепт, de а орѫndзí лп прівіпцїа Сербъреї Сѫтбетеї. Тот лп декърсъл ачестеї ворве ле спъне Ісъс: „De ацї счі воі, къ тілъ воїѳ ші пъ жїъртвъ, печї ѳъ датъ п'ацї фі осѫndіт пе лпвъцъчеїї теї, къ фіїъл отепеск есте Domn ші ал Сѫтве-

теї.“ Пре'п ачесте кѣвінте воесче Ісѣс съ зікъ: Маї плъкѣт лѣкръ есте лѣї Dѣmnezeѣ, de а фі ѧп zi de Сѧмбътъ кѣ інітъ бѣпъ ші de а ѧмпліні фаптеле ѧndѣръреї, декѧт de а adѣче жїртвъ дешїартъ, de'п а къреї прічінъ сѣspendaѣ Жidовіі ѧп zioa Сѧмветіі кїар ші дъторіпцїеле челе маї кѣтпепітоаре кътръ апроапеле. Еѣ ка Месіеа ам фост кѣ ѧпвъцъчеї теї, въzїѧndѣ-і че фак, дечї деакъ ашї фі кѣпетат фапта лор de педеатпъ Сѧмветеї, ле-ашї фі опріт'о, пептрѣ къ міе-мї есте dat, de а рѧndѣí ші ѧп прівіпцїа сърбъреї чеї кѣвеніте а Сѧмветеї.

Свѧршind Ісѣс ачеастъ ворбъ, а ѧптрат ѧп сіпагогъ. Афлѧndѣ-се аічїа бп от кѣ тѧп'а ѣскатъ, ѧпчеркаръ Фърісеіі de'п поѣ, съ-'л пріndъ пе Ісѣс кѣ че-ва, ка съ-'л пѧраскъ ла жїѣdецїѣ. спре а-ї кътїѣпá пеплъчере с'аѣ ші ѧпса-шї тоартеа. Дечї ѧл ѧптреваръ: „Есте ѧпгъdѣіт а вindекá Сѧмвъта?“ Ісѣс ле-а ръспѣпс: „Чіпе de'птре воі, кареле аре ѣъ оае ші de ва пікá ачеаста ѧп гроапъ Сѧмвъта, пѣ о ва апѣка ші пѣ о ва скоате? Dаръ отѣл кѣ кѧт маї алес есте, декѧт оаеа; dрепт ачееа есте слобоd, а фаче Сѧмвъта біпе;“ порѣпчind апої отѣлѣї ачелѣїа съ ѧптіndъ тѧп'а ші ѧптіnzіndѣ-о с'а фъкѣт съпътоасъ, ка ші чееа'лалтъ.

Дечї Фърісеіі пепѣтѧndѣ-'л печї акѣта съ-'л пріndъ ѧп кѣвѧнт пе Ісѣс лі се аціцїѣ ѧптр'атѧта бр'а протівъ-і; къ ешind афаръ de'п сіпагогъ, фъкъръ сват, ка съ-'л пїардъ. Dаръ Ісѣс пріченѧnd врѧчїѣпеа свътѣіреї лор, с'а dѣс de аколо ші тергѧnd dѣпъ dѧпсѣл глоате тѣлте, ї-а тътъdѣіт пе тодї чеї болнавї, порѣпчindѣ-ле, ка съ пѣ вестеаскъ пітъпѣїа чееа, че лі с'а ѧптѧмплат, ка съ се пліпеаскъ кѣвѧнтѣл пророкѣлѣї Ісаїе: „Еатъ! фіѣл теѣ, пе кареле 'л-ам алес: їѣбітѣл теѣ, ѧптрѣ кареле біпе а воіт сѣфлетѣл теѣ; пѣпе-воіѣ

dъхъл теѣ пестe dѧпсъл ші ѧпвъцътър'а чea dътnezeeаскъ o ва вести попоарелор. Nъ ce ва прічі, печї вастригá, печї ва аъzi гласъл лъї чine-ва ѧn ълiцiе ші трестiea чea cdробітъ пъ o ва фрѧпце;“ adекъ: къ блѧndeaцъ, фъръ de a' ce чертá къ чеї пекредінчіошї, ва пропъне ѧпвъцътър'а ca ші ва проъртá лъкръл тѧптъінцieї оатепілор, ші пекаzівріле попорълъї пъ ле ва търі, чeea че ce ѧпceатпъ пре'n: „трестiea cdробітъ пъ o ва фрѧпце.“

§. 35.

Ісъс пе Фърісеї еаръ-шї лї рѣшineaзїъ ѧn кѣвѧnт ші аратъ, къ пътѧнцiea лор de'n пътѧнцie кресче [1]).

Фърісеїї печї кѧnd пъ ѧпчетаъ a iскodi тodрърї ка doаръ 'л-ар афлá пе Ісъс къ че-ва с'аъ тъкар съ-'л батжокъреаскъ ѧn фаца попорълъї, ка ачеста съ пїardъ тот респентъл ші тоатъ ѧпкредereа ѧn dѧпсъл. Акъта adъкѧnd ла Ісъс ъn ѧndръчіт орь ші тът, 'л-а тътъdзіт ші пе кѧnd тот попоръл ѧл преá търїа пе Ісъс пътindъ-'л Хрістос ші фіїъл лъї Dъвid, Фърісеїї ѧл акъзїаъ, ѧтпътѧndъ-ї, къ ел ар скоате dрачїї de'n оатепї къ пътereа лъї Велзїевъл, domпъл dрачілор. Ісъс ѧпсъ ле-а ръспънс ла ачеаста Фърісеілор: „Тоатъ ѧтпърцiea, че ce ѧтпърекеазїъ ѧntre cine, ce ва пъстії ші тоатъ четатea с'аъ каса, че ce ѧтпърекеазїъ ѧntre cine, пъ ва стá; ші deакъ сътънá скоате пе сътънá, с'а ѧтпърекеат ѧntre cine; кът ашїadаръ ва стá ѧтпърцiea лъї? Ші deакъ еъ къ Велзїевъл скот dрачїї, къ чine-ї скот фііі вострі?“ Пе'нтръ къ пе тітпъл лъї Хрістос ераъ ла Жidовї ънії, карії пре'n ъъ ѧndелъпгатъ ѧn-

[1]) Мат. 12.

требъінцаре а medikъmінтелор ъшібраѣ ѧn оаре-кѧтва пекаzівл челор кънріпшї de dъхърї реле. „Dечї dаръ, zіче Ісъс маї depарте, еѣ кь dъхъл лъї Dъmnezeѣ скот dрачіі, ші ачеста есте сетпъл чел перетъчівер, кь ѧmпъръцiea лъї Dъmnezeѣ a вепіт ла вої. C'аѣ кът поате чіпе-ва съ ѧntре ѧn каса челъї таре ші съ жїефъеаскъ васеле лъї, de пъ-'л ва лега маї ѧntѧїь пе чел таре ші атъпчїа ва пътé жїефъї каса лъї?“

Маї depарте еспъпе Ісъс кь соартеа отълъї челъї цїѧпачїь ѧntрь пътѧнцiе асетене есте de атаръ, прекът ачелъї от ѧndръчїт, de'n кареле а ешіт ѣь dатъ dъхъл чел пекърат, dарь апої ътблѧnd пре'n локърї фъръ de апъ, къътѧnd, ѧпсъ пеафлѧnd odіхпъ, zіче: „Ѧntoарче-тъ-воїь ла кас'а теа, de ънde ам ешіт ші вііnd o афлъ дешїеартъ, тътъратъ ші ѧnфрътъсецїатъ. Атъпчїа се dъче ші їа кь сіпе алте шепте dъхърї, маї реле, dекѧт ел, ші ѧntрѧnd, локъеск аколо, ші сѧnт челе de пе ъртъ але отълъї ачелъїа маї реле, dекѧт челе de'nтѧїе.“

Ѧпкъ ворвіnd Ісъс ачестеа, ѧї zісе оаре-кареле: еатъ! тът'а та, ші фрацїі тъї! Еарь Ісъс арътѧnd спре ѧnвъцъчеїї съї a zіс: „Ачестїа сѧnт тът'а теа ші фрацїі меї, кь орї чіпе ва фаче воеа татълъї меѣ челъї de'n черїърї, ачела есте фрателе меѣ ші сор'а ші тът'а теа.“

Ла ачеастъ окъжїъпе, ѣь тъере de'n попор pedіdѧndь-се, a zіс despre Ісъс: „Феріче de пѧнтечеле, кареле те-а пъртат ші de цїцїеле, карї ле-аї сѣпт;“ ла карї къвінте фелічітоаре а ръспъпс Ісъс: „Ашїа есте! феріче de чеї, че аъd къвѧntъл лъї Dъmnezeѣ ші-'л цїп.“

§. 36.

Iсъс лпваць лп бесерїка de'n Iеръсълїм ші ваzїа са чea тесіанъ се апъръ de кътръ Nikodim [1]).

Iсъс петречea маї мълт лп Гълілеea, тетжndъ-се de a локъї лп Iъdeea, къчї Жidовїї вжпаъ віеацїа лъї. Апропііndъ-се лпсъ сърбътоареа колівелор, маї лптжїа с'аъ dъс ръdеле лъї ші апої a терс ші ел ла Iеръсълїм. Жidовїї, аzzind de сосіреа лъї Iсъс лл кътъраъ съ-'л прindъ, zикжnd: „Ънde есте ачела?“ Лп попор лпсъ се пъскъръ doъe пъртide лп прівінцїа лъї Iсъс. Ънa лї фъворїа лъї, еаръ алта лл цінеа de ръъ ші de лптїълъторїъ ал попорълъї. Даръ ла жїътътатеа сербътоареї, паре-се a фі фост Сжмбъта, с'a сзіт Iсъс лп бесерікъ ші тоцї тіржndъ-се de лпцїълепчїзнеа лъї зічеаъ: „de ънde счіе ачеста скріптъріле, неfііnd ел лпвецїат?“ Iсъс ле респънсе: „Лпвъцътър'a меа, пъ есте a меа, чі ачелъїа, че т'a трimіс не mine; de ва вре чіне-ва съ факъ воеа лъї, ва къноасче de'n лпвъцътъръ, de есте еа dела Dъmnezeъ, с'аъ de гръеск еъ dела mine. Чел че гръесче dела сіne, търіреа са о каътъ, еаръ чел че каътъ търіреа челъї, че 'л-a трimіс не ел, ачела есте адевърат ші nedрептате пъ есте лптръ ел.“ Лп ъртътоареле кжртесче Iсъс не Жidовї пе'нтръ стрікареа лецеї моїсіane, прокіетжndъ-се ла порънка a меса, карea опресче ъчідереа, еаръ Жidовїї къ апрindере каътъ съ-'л ъчідъ. — Апої лп zіoa чea маї de не ъртъ, чea маре a празїълнікълъї ста Iсъс лп бесерікъ ші стріга zикжnd: „de лпсътошїeazїъ чіне-ва, съ віе ла mine ші съ веа.

---

[1]) Ioan 7.

Чел че кредеⱥ нтрѫтine, прекѫт zическріптѫр'а, рⱥѫрї de апъ вiъ вор кѫрце de'n пⱥптечеле лѫї.“ Iсус а zic ачеаста despre прiсосⱥнцїа дарѫлѫї дѫхѫлѫї свⱥнт ⱥn чеї вinекredinчїошї.

Мѫлцї aѫzind кѫвinтеле ачестеа але лѫї Iсус ziceръ: „Кѫ adевърат, ачеста алте пророк;“ еаръ алцїї zичеаѫ: къ „есте Хрістос;“ алцїї еаръ воiръ съ-'л прindъ шi съ-'л dѫкъ ла Архiереї, de кътръ карiї ераѫ арвонацї, даръ се тетъръ de попор, шi пѫ-i фъкѫръ пеmiка. Deчї Архiереiї шi Фърiсеiї ⱥ нтреваръ пе чеї арвонацї de кътръ dⱥпшiї: „de че пѫ 'л-ацї прinc?“ Ачеїа респѫнсеръ zикⱥnd: „Nечї ѫъdinioаръ n'a гръit от, ка отѫл ачеста.“ Фърiсеiї ⱥпсъ, атърⱥцї фоарте, ле dedeръ контрареспѫнс zикⱥnd: „Аѫ doаръ шi воi в'ацї ⱥпшiълат? аѫ doаръ чine-ва de'нтре фрѫнташiї попорѫлѫї a крезiѫт ⱥнтр'ⱥпсѫл, чi попорѫл ачеста, кареле пѫ счie леџеа, блъстъмат есте.“ Nikodim ⱥпсъ, ачела, че венice поаптеа ла Iсус с'а пѫс Фърiсеiлор ⱥмпротивъ, зикⱥndѫ-ле, къ ачеастъ осⱥndipe атiпгъцївъ de Iсус пѫ есте атъсѫратъ леџеi, фiind къ dѫпъ леџеа лѫї Моїсi пimене пѫ се поате жiѫdекá, фъръ ка таї 'nъiнте съ фie ел аѫziт шi вiн'а лѫї съ фie demѫстратъ пре'n търтрiї demne de крezїаре. Nikodim, прекѫт ат аѫziт, ерá ѫn тъdѫларїѫ ал сinedрiѫлѫї; deчї консоцiї лѫї ⱥ респѫнсеръ ла ачеастъ аргѫтⱥптаре: „Аѫ doаръ шi тѫ ештi de'n Гълiлеea, чеаркъ шi веї вede, къ пророк de'n Гълiлеea пѫ с'а скълат;“ ⱥпсъ непѫтⱥndѫ-'л еї doборⱥ пе Nikodim, се ⱥпкеїѣ шїedinцїа шi фie-кареле се dѫсе ла кас'а са.

§. 37.

Іѣс еаръ-шї кѫртесче аспрѣ ръѣтатеа контіпѣранїлор сѣї ші-'шї апъръ тесіѣпетатеа са [1]).

Ретръгѫндѣ-се Іѣс de кътръ сгототѣл оатенїлор, с'а дѣс ѫп тѣнтеле тасліпїлор, ѣnde а петрекѣт песте поапте ѫп рѣгъчїѣне. А доѣа zi детѫпеазїъ погорѫндѣ-се de не тѣнте, а венїт еаръ-шї ѫп весерїкъ, ѣnde ї-а адѣс къртѣрарїї ші Фърісеїї ѣъ тѣере пъкътоасъ, черѫnd дела дѫнсѣл ка съ о дежїѣдече спре ѵчідере кѣ пїетре, дѣпре кѣт рѫндѣесче леџеа моїсіапъ. Ачеаста а фост ѫпкъ ѣъ кърсъ протіва лѣї Іѣс. Ѫнсъ Іѣс de'нтр'ѣн тѫїѣ пѣ ле респѣнсе петіка, чі плекѫндѣ-се ѫп Жос скріеа кѣ дедетѣл не пътѫнт; даръ de оаръ че пѫрѫшїї стърїаѣ ші-'л стрѫпџеаѣ, ка съ ле de a ръспѣнс, се редікъ Іѣс ші ле zice: „Чел че есте ѫнтре воі фъръ de пъкат, ачела маї ѫнтѫїѣ съ арѣнче пїатръ асѣпра еї.“ Іѣс апоі ѫпчепѫ еаръ-шї а скріе, ка маї 'нѣінте; ѫнсъ че а скріс, пѣ се счіе, даръ сеатъпъ, къ а скріс пѣтеле ші пъкателе пѫрѫшілор фетееї, къчї ѫndатъ че пѣтаї Іѣс ле dede ръспѣнсѣл de сѣс ші ѫпчепѫ еаръ-шї а скріе, еї тѣстрацї de кѣџетеле лор чеде реле, фъръ de преџет ешіръ ѣнѣл дѣпъ алтѣл афаръ, ші ръмѫind ѫп ѵртъ пѣтаї тѣереа, а zic Іѣс кътръ еа: „Ѵnde сѫнт пѫрѫшїї тъї? нітене пѣ те-а осѫndіт.“ „Nimene Doamne!“ zice тѣереа; еаръ Іѣс респѣнзѫндѣ-ї ї-а zic: „Нечї еѫ пѣ те осѫndeск, дѣ-те ші de акѣта съ пѣ маї пъкътѣесчї.“

Дѣпъ ачеастъ ѫптѫмпларе девенind Іѣс еаръ-шї ѫп атіпџере кѣ попорѣл ші кѣ маї тѣлцї de'п фрѣпташїї чеї ѫпръѣтъцїцї аї ачестѣїа, гръї: „Еѫ сѫнт

---

[1]) Ioan 8.

лъmiп'а лъmеї, чел че віпе dъпре mine, пъ ва ъmвлá лпmръ лпmъперек, чі ва авé лъmiп'а віецїеї.“ Даръ Фъріseїї ziceръ: „Тъ лпсъцї mъртъріseсчї de tine; mъртъріea та пъ есте adевъратъ.“ Iсъс лпфрътmandъ-і ла ачесте кувінте ле zice: Воі ацї требуі акъта лпкъ съ счіцї, de пе сетпеле, карї ле фак, къ de ънde віп еў, даръ лпръътъцїреа воастръ въ орвесче, ші воі пъ привіцї ла фаптеле теле челе miпънате ші de ачеea пъ счіцї, de ънde am вепіт ші лпкотро еаръ-шї mъ воїъ лптоарче. Nъ пътаї еў лпсъ-mї mъртъріseск de mine, даръ ші татъл теў чел de'п черїърї. Воі акъта пъ mъ кънoасчецї, даръ кand ал вецї лпълцїа пе фіїъл отепеск, атъпчїа вецї кънoасче, къ еў сънt ші дела mine лпсъ-mї петіка пъ фак, чі прекът m'a лпвъцїат пе mine татъл теў, ачеле ле гръеск.

Ачестеа грънdъ-ле Iсъс тълцї de'пtре чеї de фацъ крезїъръ лпtр'ънсъл, къtръ карії Iсъс апоі a zic: „De вецї рътънé воі лпtръ кувънтъл теў, къ адевърат лпвъцъчеії теї вецї фі ші вецї кънoасче адевъръл ші адевъръл въ ва словozі пе воі.“ Фъріseїї чеї сътецї лпсъ с'аў вътъmат пре'п кувънтъл „словozі“, zikand кътръ Iсъс: „Noї сънtем сетънцїа лъї Авръат ші печї ўъ датъ п'ат фост ровї къї-ва; дечї кът de zічї: „вецї фі словozі.“ Iсъс ле еспікъ ачеастъ еспресїупе деспре словozіреа de пъкате, zikand: „Тот чел че фаче пъкате, есте ровъл пъкатълъї.“ Маї департе лї тъстръ Iсъс пе Фъріseї, къ еї се пътеск фіїї лъї Авръат, даръ пъ фак фаптеле лъї Авръат, къътand съ-'л рindъ ші съ-'л лпвіповъцїеаскъ de тоарте пе дънсъл, карele a вепіт дела Dътnezeў татъл. Фъріseїї апъръndъ-се zik, къ еї аў пе Dътnezeў de татъ; даръ Iсъс ле ръспънde: „de 'л-ацї авé воі пе Dътnezeў de татъ, воі т'ацї їъві пе mine, къ еў дела

Dъmnezeъ am eшit шi am вeniт, daръ de oaръ чe boї nъ boiцї съ кънoascheцї граїъл теъ шi nъ askълтацї къвinтеле теле, anoї сънтецї boї dela татъл dїaволъл шi noфтеле татълъї вostrъ boiцї съ ле фачецї; ел eрá ъчїгашїъ de oamenї de'nтrъ лнчепът шi лntrъ adевър n'a стътът, къ nъ есте adевър лntrъ ел; кand гръесче minчїънъ, de'nтrъ але сале гръесче, къ minчїънoc есте шi татъл minчїънеї. Eаръ mie, къ гръеск adевъръл, nъ-mї кredецї. Чine de'nтrъ boї mъ noate въdi de вre ъn пъкат? eаръ deакъ гръеск adевъръл, de чe nъ-mї кredецї? Чел чe есте dела Dъmnezeъ, граїъріле лъї Dъmnezeъ ле askълтъ; пe'nтrъ ачeasta boї nъ askълтацї, къ nъ сънтецї dela Dъmnezeъ.“

Ne maї nъtand ръътъчїошїї Жidoвї съ-ї гръeaскъ лъї Iсъс лn koнтра, anъkaръ dъnре oвічеъл лор la батжокърї ші-'л nъmiръ Съmъrineaн, кареле are drak. Iсъс le ръспъnсе: „Eъ n'am drak! къчї чinстеск пе татъл теъ, шi boї mъ окърацї пe mine. Eъ nъ кaът мъріреа mea. Adевър въ zik вoaъ: orї чine ва цiné къвantъл теъ, nъ ва вede moартеа лn вечї.“ Dечї aъ zic Фърiсеїї eаръ-шї: „Акъma сънтem deплin лnкredinцiацї, къ aї drak; къчї Авръam ші пророчїї aъ mъріт тоцї ші тъ zічї, orї чine ва цiné къвantъл теъ, nъ ва гъстá moартеа лn вечї; aъ doаръ естї тъ maї mare, dекът пъріnтеле nostrъ Авръam ші пророчїї, карїї тоцї aъ mъріт? De чine те сокоцї тъ?“ Iсъс ле-а ръспъnс: „de mъ мъреск eъ ne mine лnсъ-'mї, мъріреа mea nemіка nъ есте; татъл теъ есте, кареле mъ мъресче, despre кареле zічецї boї, къ есте Dъmnezeъл вostrъ, ne кареле boї лnсъ nъ-'л кънoascheцї, daръ

еѫ ѧл кѫпоск, ші де воіѫ зіче, кѣ пѫ-'л кѫпоск, апоі воіѫ фі асемене воаѣ тінчіѫпос; даръ еѫ ѧл счіѫ пе Ел ші пъзіеск кѣвѫнтѫл лъї. Авръам, татъл вострѣ, с'а бъкърат, ка съ вeадъ зіоа меа ші а везіѫт'о ші с'а веселіт;" — адекѣ: Авръам кѫ бъкърie а крезіѫт ѧн фъгъдѫінцїа венірей меле ші акѫта се веселесче; даръ воі тѣ авецї аічїа ѧн персоанъ-тї, кїар ѧн межїлокѫ-въ ші пѫ кредецї. Атѫнчїа Жідовій, ѧнцїълегѫнd кѫвінтеле ачестеа але лъї Ісѫс ашїа, ка кѫnd Ел ші пе тѫтѫл лъї Авръам ар фі фост ѧн трѫп отенеск, ѧї ръспѫнсеръ: „Тѫ п'аї печї чінчїзечї де анї ші зічї, кѣ л'аї възѫт пе Авръам." Еаръ Ісѫс ѧн кѫпсчіінцїа вечїнічей сале есістінцїе ръспѫнсе Жідовілор: „Адевър зік воаѣ! маї 'нъінте де че а фост Авръам, еѫ сѫнт." Атѫнчїа лѫаръ пепріетенії лъї Ісѫс пїетре, ка съ арѫнче ѧнтр'ѫнсѫл, даръ Ел еѫінd де'н весерікѣ, се депъртѣ де кътръ феаца лор.

§. 38.

Ісѫс проповедѫесче контра пъкътосетъцїей ші пресѫпе ѧнторѫнтареа са чеа де трей зіле [1]).

Ла асемене окъзїѫпе віневенітѣ проповедъї черескѫл ѧпвъцъторїѫ контра пъкътосетъцїей попорѫлъї ісрѣілеан, зікѫнd: „Чел че пѫ есте кѫ мine, ѧмпротіва меа есте, ші чел че пѫ стрѫнце кѫ мine, ресіпесче. Пе'нтрѫ ачееа зік воаѣ: тот пъкатѫл ші хѫла се ва ертá оатенілор, еаръ хѫла протіва dѫхѫлъї свѫнт пѫ лі се ва ертá. Ші орї чіне ва зіче кѫвѫнт ѧнпротіва фіїѫлъї отенеск, і се ва ертáлъї, еаръ

[1]) Мат. 12.

чел че ва zіче ѧмпротіва dъхълъї свѧнт, пъ і се ва ертá лъї печї ѧнтр'ачест веак, печї ѧн чел че ва съ фіе. С'аъ фачеџї пот бън ші podъл лъї бън; с'аъ фачеџї пот ръъ ші podъл лъї ръъ, къ de'n pod се къпоасче потъл. Пъї de віперъ! кът пътеџї гръі челе бъне, фііnd ръї, къ de'n прісосінџїа inіmeї гръесче гър'а. Отъл чел бън, de'n вістіеріеа чеа бънъ а inіmeї сале скоате челе бъне, ші отъл чел ръъ de'n вістеріеа чеа реа скоате челе реле Ашішїdepea zік воаъ: къ тот къвѧнтъл dешїерт, каре-'л вор гръї оаменіі, вор da сеатъ de dѧнсъл ѧн zіоа жїъdекъџїеї; къ de'n къвінтеле тале те веї осѧndi.“ Атъпчїа аъ ръспъпс ъпїї de'нтре къртърарї ші Фърісеї zікѧnd: „Ѧпвъџъторїъле! вот съ ведем семп дела тіпе.“ Еаръ Ісъс ле-а zіс: „Neam ръъ ші пъкътос! семп пофтесчї? Nъ џі се ва dá алт семп, фъръ пъмаї чел ал лъї Іопá пророкълъї. Къ прекът а фост Іопá треї зіле ші треї попџї ѧн пѧнтечеле песчелъї, ашїá ші фііъл отепеск ва фі треї зіле ші треї попџї ѧн іnіm'а пътѧнтълъї. Бървацїі Ninіvепї се вор скълá ла жїъdекатъ къ неатъл ачеста ші-'л вор осѧndi пе ел, къ ачеїа с'аъ покъіт ла проповедъіреа лъї Іопá; даръ еатъ! аічїа есте маї тълт, декѧт Іопá. Ѧмпърътеас'а Аъстрълъї се ва скълá ла жїъdекатъ къ неатъл ачеста ші-'л ва осѧndi пе ел, къ еа а венit дела марџіпеа пътѧнтълъї, ка съ аъdъ ѧнџълепчї ъпеа лъї Соломоп, ші еатъ аічїа есте маї тълт, декѧт Соломоп.“

§. 39.

Ісѹс плътесче бірѣл ші лнваць респентареа орѫndѹірілор лмпърътесчї [1]).

Афлѫndѹ-се Ісѹс кѹ лнвъцъчеій съї лн Къперпаѣm, вепіръ кѹлегъторій бірѣлѹї ші-'л лнтребаръ пе Петрѹ zікѫnd: „Лнвъцъторіѹле тъѣ пѹ плътесче didpaxme?“ Петрѹ аръспѹнс: „плътесче!“ Апоі лнтрѫnd Петрѹ лн касъ 'л-а лнтребат Ісѹс: „Cimone! че ці се пare? Лмпърацій пътѫнтѹлѹї dela карій їаѣ бір? Dела фііі лор, с'аѣ dela стрѣінї?“ Петрѹ а ръспѹнс: „dela стрѣінї.“ Даръ Ісѹс ка съ пѹ dea стіптеалъ, порѹнчї лѹї Петрѹ, съ се dѹкъ ла таре, съ арѹнче ѹndіцїа, ші deскізїѫnd песчелѹї, че л'а прinde таї лнтѫїѣ, гѹра, ва афлá ѹп стътір, ші ачела съ-'л dea пе'нтрѹ сіпе ші пе'нтрѹ dѫнсѹл. Петрѹ лмпліні порѹнка лнвъцъторіѹлѹї съѣ.

Алтъ dатъ, adѹнѫndѹ-се Фърісеій, фъкъръ сват, кѹт съ-'л прindъ пе Ісѹс лп кѹвѫнт. Dечї фъкѫnd копкеіереа сватѹлѹї, трімісеръ ла Ісѹс пе лнвъцъчеій лор лмпрезпъ кѹ Іродіапії, карій лл лнтребаръ: „Лнвъцъторіѹле! счім къ естї дрепт ші лнвецї калеа лѹї Dѹmnezeѣ лнтрѹ дрептате ші пѹ те гріжїесчї de пimene, къ пѹ каѹцї ла фаца оатепілор. Dечї спѹне-пе поаъ: че ці се пare, кade-ce a dá dажїde лмпъратѹлѹї, аѣ ба?“ Еаръ Ісѹс кѹпоскѫnd віклешїѹгѹл лор а zіс: „Че тъ іспітіцї фъцїарпічілор! Арътаці-тї бапѹл чел de dажїde!“ Ші adѹкѫndѹ-ї еї лѹї Ісѹс ѹп бап, ї-а лнтребат: „Ал кѹї есте кіпѹл ачеста ші лнскріпчїѹпea de пe ел?“ „А лмпъратѹлѹї“ респѹпсеръ Іро-

[1]) Матеїѹ 17 ші 22.

dianiĭ. Атънчĭ ле zice Ісъс лор: „Дечĭ даць чеде че сънт але лътъратълъ, лътъратълъ ші челе че сънталелъ Дъмнезеŭ, лъ Дъмнезеŭ“. Аzind еĭ ачеаста ші миръндъсе, 'л-аŭ лъсат ші с'аŭ дъс.

§. 40.

Ісъс лнваць деспре лнвіереа морцілор ші деклраръ порънка атоареĭ крестінеснĭ [1]).

Ісъс нъ нътаĭ де'н партеа Фърісеілор ші а къртърарілор, даръ ші де'н партеа Съдъкеілор, авеа тълт де нътімит. Съдъкеіĭ ераŭ ъъ септъ деосевіть де чеа а Фърісеілор а кърора дорнъ прінчіпалъ, даръ певъпъ а фост: денегареа лнвіереĭ морцілор. Дечĭ ші Съдъкеіĭ воінд не Ісъс съ-'л іспітеаскъ, венірь ла дънсъл вніĭ де'нтре еĭ ші-'л лнтреваръ зікънд: „Лнвъцъторіуле! ла ноĭ ерá ъъ тъере, карея лн віеацĭа са а авът шепте бърбацĭ ші търіnd ачестĭа внъл дъпре алтъл, лн ърт с'а трекът ші дънса де'н віеацĭа ачеаста. Дечĭ ла лнвіере, а къръĭа де'нтр'ачеĭа шепте ва фі тъереа, къ тоцĭ аŭ авът пе еа?“ Еаръ Ісъс ръспъндзънд-ле ле-а zic: Рътъчіцĭ, песчіінd скріптъріле, нечĭ нътереа лъĭ Дъмнезеŭ; къ ла лнвіере нечĭ се вор лнсурá, нечĭ се вор търитá, чі вор фі ка лнцерії лъĭ Дъмнезеŭ лн черіъ. Еаръ де лнвіереа морцілор н'ацĭ четіт, че с'аŭ zic воаъ дела Дъмнезеŭ, карele а гръіт: „Еŭ сънт Дъмнезеъл лъĭ Авръам ші Дъмнезеъл лъĭ Ісаак ші Дъмнезеъл лъĭ Іаков. Нъ есте Дъмнезеŭ, Дъмнезеъл морцілор, чі ал віілор.“ Аzind попоръл ачеастъ лнвъцътъръ череаскъ, с'а мірат ші с'а лнкінат еĭ.

---

[1]) Матеіъ 22.

Аѣzind Фърисеїї, къ Съдѣкеїї плекаръ рѣшінацї дела фаца лѣї Ісѣс фъкъръ de'n поѣ сват контра лѣї, дечї іспітиндѣ-'л, 'л-а лптребат пе Ел вп̆ѣл de'n лпвъцъторій де леце аї лор: „Лпвъцъторіѣле! карea порѣпкъ есте чea маї маре лп леце?“ Еаръ Ісѣс і-a ръспѣнс: „Съ їѣвесчї пе Domnѣл Dѣmnezeѣл тъѣ de'n тоатъ inim'a ta, de'n тот сѣфлетѣл тъѣ ші къ тот кѣгетѣл тъѣ. Ачеаста есте чea маї de'нтѫїa ші маї маре порѣпкъ. Еаръ a доѣa, асемепea ачестеїa есте: съ їѣвесчї пе de апроапеле тъѣ, ка пе тіпе лпсѣ-'цї. Лптрѣ ачесте доѣе порѣпчї атѫрпъ тоатъ леџea ші пророчії.“

Фііnd ла ачеастъ окъжіѣпе адѣпацї маї тѣлцї de'нтре Фърисеї, ле-a пропѣс ші Ісѣс лор ѣъ лптребаре, zikѫnd: „Че ві се паре воаъ de Хрістос? ал кѣї фіѣ есте ел?“ Ръспѣнс-аѣ еї: „Ал лѣї Dъвid.“ Zic'a лор Ісѣс: „Даръ кѣm Dъвid кѣ dѣхѣл лл пѣтесче пе dѫпсѣл „Domn?“ zikѫnd Dъвid лпсѣ-шї: „Zic'a Domnѣл, Domnѣлѣї меѣ, шезї deadreaпта меа, пѫпъ че воіѣ пѣпе пе връштіташії тъї астерпѣт печїоаре-лор тале. Дечї deакъ-'л кїатъ Dъвid пе Ел Domn, кѣm есте фііѣл лѣї?“ Ла ачеаста атѫџіръ Фърисеїї ші пѣ се маї лпкѣтъгаръ a лпчепе кѣвѫпт кѣ Ісѣс.

§. 41.

Ісѣс дъ повацъ ѣпѣї жїѣпе спре кѫсчїгареа ферічіреї етерпе ші ръспѣпde ла ѣъ лптребаре преа-кѣтпепітоаре a Апостолѣлѣї Петрѣ [1]).

Ѣъdініоаръ апропііndѣ-се ѣп жїѣпе de Ісѣс ші апріпс фііnd de доръл счііпцієї, кѣm съ-шї кѫсчіце ферічітатеа чea етеарпъ, 'л-а лптребат zikѫnd: „Лп-

[1]) Матеїѣ 19.

вѣцѣторїѣле вѣне! Че віне съ фак, ка съ ам віеацїа чеа де вечї?“ Еаръ Іѣс ї-а зіс: „Че-'мї зічї вѣн? німене нѣ есте вѣн, фъръ нѣмаї вѣнл Дѣмнезеѣ; лпсъ де вреї съ лптрі лп віеацъ, цїне порѣнчіле.“ „Карї порѣнчї?“ лптребѣ жїѣнеле. Еаръ Іѣс ръспѣнзїндѣ-ї ї-а зіс: „Съ нѣ ѣчізї, съ нѣ преакѣрвечї, съ нѣ фѣрї, съ нѣ търтѣрісечї стрмтѣ. Чінстесче пре татъл тъѣ ші пре мѣмъ-та ші съ їѣбечї пе апроапеле тъѣ, ка пе тіне лпсѣ-цї.“ Жїѣнеле, рекъпітѣлмндѣ-ші модѣл віецїїреї сале де'нъінте, зіче: „Тоате ачестеа леам нъзіт де'н тінерецїеле меле. Лпсъ че-'мї маї ліпсесче лпкъ?“ Преа вѣнѣл лпвъцѣторїѣ Іѣс, чел че дежїѣдекъ фантеле отѣлуї нѣ дѣнре опріре де чеде реле, чі дѣнре лтпліпіреа челор вѣне, ї-а ръспѣнс жїѣнелуї: „De вреї съ фії десевмршіт, мерцї! вінде-цї авереа ші о дъ сърачілор, ші веї авé комоаръ лп черїѣ; ші вінъ дѣнре мине.“ Жїѣнеле, ауzінд кѣвінтеле ачестеа, пе'нтрѣ къ ерá фоарте авѣт, с'а дѣс мъхніт. Еаръ Іѣс, прекѣт ам ауzіт маї сѣс, репровмнд кѣ енерцїе доріпцїа дѣнъ авері пъмантесчї, зіче кътръ лпвъцъчеї съї: „Адевър въ зік воаъ: къ кѣ аневое ва лптрá вогатѣл лптрѣ лтпърѣцїеа черїѣрілор. Ші лпкъ въ маї зік: маї лесне есте кѣмілеї, ка съ лптре пре'н ѣрекіле акѣлуї, декмт богатѣлуї лптрѣ лтпърѣцїеа черїѣрілор.“ Лпвъцъчеї луї Іѣс ауzінд ачеаста, се тіраъ фоарте ші-'л лптребаъ зікмнд: „Чіне атїадаръ се ва нѣтé ммнтуї?“ Еаръ Іѣс кѣтмнд а зіс: „Ла оамені есте ачеаста кѣ непѣтінцїъ, еаръ ла Дѣмнезеѣ смнт тоате кѣ нѣтінцїъ:“ адекъ: оамені смнт аплекацї спре адѣнареа авѣцїілор ші спре алініреа кътръ дмнселе, даръ Дѣмнезеѣ пре'н дарѣріле сале челе

богате ва луврърі асъпра інітеї оатепілор ші пе ва траце кътръ чеде чересчї ші де ферічіре.

Апостолії авzind ачесте кувінте але лувъцъторїълъї лор, 'л-а лутребат Петрв: „Доатне! еатъ ноі ам лъсат, тоате але ноастре, дечї че не ва фі ноаъ пе'нтрв ачеаста?“ Ісвс а ръспвнс: „Адевър zік воаъ, къ воі, карії ацї вепіт двпре тіне, ла вепіреа чеа де а доза, кând ва шїедé фіїъл отепеск пе скаънъл търіреї сале, вецї шїедé ші воі пе доzеспрezече скаъне, жїъдекând чеде доzеспрezече семінцїі але лъї Ісраіл. Ші тот чел че-'шї ва лъсá кас'а, саз пе фрацї, саз пе сърорї, саз пе татъ, саз пе тътъ, саз пе тъере, саз пе прънчї, саз цїарінеле пе'нтрв нътеле мез, лусътіт ва лъá ші вієацїа де вечї ва мостені.“

§. 42.

Ісвс бінекувінтеазъ прънчїї ші ворбесче контра стіптелеї [1]).

Афлând-се Ісвс лп хотаръле Іздееї де чеа парте де Іордан, адвс'аз маї мълте маїче прънчїї лор ла дăпсвсл, ка съ-'шї пънъ мâпеле песте еї ші съ-ї бінекувінтезъ. Лпвъцъчеїї лпсъ лпчепъръ а ле чертá пе'нтрв лпдръзнеал'а лор. Еаръ Ісвс ле-а zіс: „Лъсацї прънчїї ші пв-ї опріцї, де а вені ла тіне, къ ачестора есте лтпъръціеа черїърілор. Адевър zік воаъ! Чіне пв ва прімі лтпъръціеа лъї Двмнезез ка ънъл де'нтре прънчї, пв ва лутрá лутрв дăпсá.“ Апоі пънând-ші песте еї мâпеле, с'а двс де аколо.

Алтъ датъ се лптâмплă, къ лпвъцъчеїї лъї Ісвс, тергând пе дрвм се чертаръ лптре ъъ'лалтъ,

[1]) Марко 10. Матеіз 18.

кареле de'нтре еї ва фі чел маї маре ънтръ ънпъръціea череаскъ. Adъпмndъ-ce еї апої ънпребъ къ Ісъс, кї ънтребъ: „Dеспре че въ чертаръцї вої, тергмnd пе дрът?“ Ънсъ еї рънпmndъ-ce, тъкъръ. Dаръ Ісъс кіетmndъ-ї пе чеї доїспрезече ле zice: „Чіne de'нтре вої воесче съ фіе чел de'нтмїъ, съ фіе чел де пе ърмъ ші тътърор слъгъ.“ Апої лъmnd ън прънк, ші пънmndъ-'л ън межїлокъл лор ші ънвръцішіndъ-'л, zice еаръ-ші: „Adевър zік воаъ: Deакъ пъ въ вецї ънтоарче ші пъ вецї фі ка прънчіі, пъ вецї ънтра́ ънтръ ънпъръціea черїълъї. Чел че се ва ъмілі пе сіne, прекът прънкъл ачеста, ачела ва фі чел маї маре ънтръ ънпъръціea черїълъї. Ші чел че ва прііmі ън прънк ка ачеста ънтръ пъmеле теў, ачела пе mіne mъ прітесче; еаръ чел че mъ прітесче пе mіne, пъ mъ прітесче пе mіne, чі пе чела, че m'a тріміс пе mіne. Ънсъ ачелъїа, каре ънъїа de'нтр'ачестї мічї, карії кred ънтръ mіne, ва da есетплъ ръў, маї віne ї-ар фі, ка съ і се леце ъ пїатръ de тоаръ de грътazїъ ші съ се арънче ън adмnкъл търеї. Ваї лътеї de стінтеле. Требъе съ вїъ стінтеле, даръ ваї отълъї ачелъїа, пре'n кареле се вор да́ стінтелеле! Deакъ те съпъръ тмn'a с'аў печїоръл, таїе-ле ші ле арънкъ dела тіne; къ маї віne ълї есте, de a ънтра́ ънтръ ънпъръціea черїълъї скїоп ші чїънт, de кът авmnd доўе тmnї ші доўе печїоре съ фіі арънкат ън фокъл чел вечїпік. Ші deакъ те съпъръ окїъл тъў, скоате-'л ші-'л арънкъ dела тіne; къ маї віne ълї есте, ка къ ън окїъ съ ънтрі ън віеацїа чеа вечїпікъ, dекът авmnd доъї окї, съ фіі арънкат ън фокъл їадълъї. Феріці-въ, de a ърцісі пе ънъл de'нтр'ачестї мічї, къ въ zік, къ ън-

церій лор въд пъръреа феаца татълъй меѣ, кареле есте ѧп черіѣрі.“

§. 43.

Ісъс ѧпваць modestiea ѧп сочіетъцї ші рекотѧндъ ѧпdъръtatea кътръ чеї сърачі [1]).

Ісъс Хрістос лъѧnd прівіре ла тоате ѧтпрежіъръріле віецїъале але отълъй, ші ѧпdemnat фііnd пре'п опіптіреа чеа петъсърать а Фърісеілор, de a окъпá локъріле челе маї ѧпсетnate ѧп adъпърі, zice кътръ ліпашій съї, фііnd ѧп кас'а кїар a ънъї de'нтре боерій Фърісеілор: „Кѧnd те веї кїемá de чіne-ва ла пъптъ, пъ шїedé ѧп локъл чел de'нтѧїъ, ка пъ кът-ва съ фїе кїемат de ел алтъл маї чінстіт, декѧт тіne, ші venind чел че ші пе тіne ші пе ачела 'л-а кїемат, съ пъ-цї zікъ: 'dъ локъл ачестъїа! ші атънчїа веї ѧпчепе къ ръшіne a окъпа локъл чел маї de пе ърмъ. Чі кѧnd те веї кїемá de кътръ чіne-ва, терцї de окъпъ локъл чел маї de жїос, ка venind чел че те-а кїемат, съ-цї zікъ: Прїетене! тът-те маї ѧп сус! атънчїа ѧцї ва фі чінсте ѧпѣінтеа челор, че вор шїedé ѧтпрезпъ къ тіne, кът тот чел че се ѧпалцъ, стері-се-ва ші чел че се стересче, ѧпълцїа-се-ва.“

Dъпъ ачеастъ ѧпвъцътъръ фрътоасъ, рекотѧndъ Ісъс ѧпdъръtatea кътръ чеї сърачі ші ліпсіцї, zікѧnd: „Кѧnd фачі прѧnzїъ с'аѣ чінъ, пъ кїемá прїетенії тъї, печі фрацїі, печі ръdеле тале, печі вечініі чеї богацї, ка пъ кѧnd-ва съ те кїеме ші еї пе тіne, ка съ-цї dea ѧтпрътътъл. Чі кѧnd фачі оспъцїъ, кїатъ съ-

[1]) Лъка 14.

рачіі, пепъtінчіошіі, орвіі, шкіопіі; ші ферічіт веї фі, пе'нтръ къ пъ аў че-цї лнтоарче, даръ ці се ва ръсплъті ла лнвіереа дрепцілор.“ Аъzind ачеаста бнъл de'n чеї, че шіedeaў лнпрезнъ къ Ісъс zice: „Ферічіт ва фі чел че ва прънzi лнтръ лнпъръціea лъї Dъmnezeў.“

§. 44.

Ісъс лнвацъ, къ пъ лн пъzіреа датепелор отепесчї кънстъ въртъtea, чі лн кцетърї бъпе, ешіте de'n іnіma отълъї [1]).

Прекът ла тоцї ресърітепіі, аціа ші ла Ісръілепї ерá датеп'a, de a-шї спълá тънеле лнъіпte de че се пъпеаў ла теасъ, de оаръ че еї къ децетеле тънеї чеї дрепте лъаў бъкателе de'n блid ші ле дъчеаў ла гъръ. Дечї лнтънтплънdъ-се ъъdініоаръ, къ аў вепіт ла Ісъс тълцї de'нтре Фърісеї ші къртърарї ші вezїънd ачестїа, къ лнвъцъчеїі лъї Ісъс, пъ de'n пегріжінцїъ лн прівінцїа кърцїъпіеї, чі de'n остепеал'а евапцелікъ, пъ-шї спъларъ тъніле лнъіпte de тънкаре, лнчепъръ а кърті, zікънd: „Пентръ че лнвъцъчеїі тъї пъ лнблъ дъпъ датеп'a челор векї, чі тънънкъ нъпе къ тъніле песпълате?“ Еаръ Ісъс респънzїънdъ-ле ле-а zic: „Біпе а пророчіт пророкъл Ісаїе de воі фъцїарпічілор, прекът есте скріс: попоръл ачеста тъ чіпстесче пътаї къ бъzїеле, еаръ іnіma лор есте департе de mine; чі лнzїъdар тъ чіпстеск, лнвъцїънd еї пътаї лнвъцътърї ші порънчї отепесчї къчї еї трекънd къ ведереа порънчіле лъї Dъmnezeў, ціп пътаї датепеле отепесчї, адекъ: спълареа врчїоарелор ші а пъхарелор ші фак тълте алтеле de асетепеа.“

[1]) Марко 7.

Тот къртърарій ші Фърісеій лъвъцїаѣ маї деларте, къткъ ашїа де свънтъ есте дъторіеа, де а фаче дарърї тъмплърї ші а адъче жїъртве, кът фіїнд нъ есте ындъторіт не пърінцїї съї ын казїъ де ліпсъ а-ї ажїътърá, деакъ ел ачеea, че ар чере еї, ар фі хотърът спре жїъртвъ, с'аѣ спре дар пе'нтръ тъмплъ. Дечї Ісъс лъund ын прівіре ші ачеастъ некъвіінцїъ, о кънтесчѣ де адрептъл, зікund: „Воі десръдікацї порънка лъї Дъmnezeѣ пе'нтръ датеn'a воастръ.“ Моїсі а зіс: „Чінстесче не татъл тъѣ ші не тъта та ші чел че ва ворві ръѣ де татъл съѣ с'аѣ де тъта са, къ тоарте съ тоаръ. Еаръ воі съnт претест де черетоніі детїерте весеріческї делътърацї не пърінцї дела ажїторїнд фіілор лор, ші астфелїъ десфіінцїацї кувънтъл лъї Дъmnezeѣ пре'n датеn'a воастръ, фъкund афаръ де ачеаста ынкъ тълте алте асемене.“

Дънъ ачеаста, прокїетund Ісъс тоатъ глоат'a спре аскълтаре, зіce: „Аскълтацї-тъ тоцї ші ынцїълецецї! Nетіка нъ есте афаръ де ом, че ынтръ ынтр'ънсъл, карea поате съ-'л спърче не ел, чі челе, че ес де'нтр'ънсъл, ачеле сънт, карї ын спъркъ не ом. De аре чіne-ва врекї де аѣzіт, съ аѣdъ.“

Ынтрund Ісъс апоі ын касъ ші лъвъцъчеій ъртънdъ-і лъї, 'л-аѣ ынтребат де ынсътнънцїа ачестеї зічерї. Еаръ Ісъс респънзїundъ-ле, зіce: „Аѣ доаръ ші воі сънтецї ашїа де неънцїълецінцї? Nъ ынцїълецецї, къ тот че ынтръ ын ом де'n афаръ, нъ поате съ-'л спърче? Къ нъ ынтръ ын іnім'a лъї, чі ын нънтече ші се къръцїесче апоі еаръ-шї ын кіпъл чел пътърал. Даръ ченa, че есъ де'n ом, ачеea-'л спъркъ не ом; къ де'n лъънтръл, де'n іnім'a оатепілор ес къцетъріле челе реле, адекъ: кървііле, ъчі-

deріле, фъртъшїагъріле, лъкомііле, ръзътъціле, лцшїълъчїзпіле, свърdъчїзпеа, зїълвістііле, хъла, тръфіеа, пеъзпіеа, карї тоате лл спъркъ пе от.“

Пре'п тоате ачестеа а арътат Ісъс апріеат, къ Dъmnezeъ се чіпстесче пъ пре'п пъзіреа черетопіілор ші а зпор datene апъкате, чі пътаї пре'п ъъ іпітъ віртъоасъ, карea съ фіе решїъdinцїа кълетърілор челор бъне ші а атоареї кътръ Dъmnezeъ ші кътръ оmeніme.

§. 45.

Ісъс тъстръ къ еперціе раръ ръзтатea Фърісеілор ші а лецїзіторілор жідовесчї ші се скітъ ла фацъ пе тъптеле Тъворълуї [1]).

Възїънd ъъdinіoаръ зп Фърісеъ, къткъ тоцї ачеїа, карії лп пъблік се лъсаръ къ Ісъс лп черте despre лпвъцъторї, de ел се лпвіпсеръ ші се ръшіпаръ, ші boind a-'л іспіті къ таї пъціпъ прітежїdie a репътелуї съъ, 'л-a пофтіт ла тeасъ лп кас'a са. Ісъс тъкар къ пре'п атот счіінцїа са а счіът скопъл Фърісеълуї; тотъ-шї a dat аскълтаре пофтіреї луї, пе'птръ ка съ пъ се паръ, къ ел ар фъцї de лптрепріnderіле фъцїарпікълуї. Dечї benind Ісъс лп касъ, шїezїъ ла тeасъ ші прінce a тънка, лпсъ фъръ de a-шї спъла тъніле таї 'пъінте. Фърісеъл лпсъ се тірă de ачеаста фоарте; dаръ Ісъс zice кътръ тоцї чеї adънацї: „Вої Фърісеілор! къръціцї чеea че есте de'п афара пъхарълуї ші а блідълуї, еаръ че есте лп лъзптръл востръ, плін есте de ръпіре ші de ръзтате. Dечї ваї воаъ Фърісеілор! къ зїъчїзіцї mінт'a, рът'a ші тоате легътеле, dаръ дрептатea ші атоареа луї Dът-

[1]) Лъка 11.

nezeŭ ле тречецĭ къ ведереа. Ачестеа ві се каде а ле фаче, ші ачелеа а пъ ле лъсá. Ваĭ воаъ Фъріseілор! къ їъвіцĭ шїedереа чеа лптжїа лп сіпъгоаце ші лпкіпъріле пре'п пїацїе. Ваĭ воаъ къртърарілор шіФъріseілор фъцĭарпічĭ! къ сжнтецĭ ка тормінтеле челе певъзĭъте ші пъ ле счіŭ оатенії, карії ътвлъ пе деасъпра лор.“

Ла ачесте зічерĭ але лъĭ Iсъс cimgindъ-ce ънъл де'нтре лецĭзіторĭ вътъмат, zice: „Лпвъцъторĭъле! ачестеа zikжnd, не окъресчĭ ші пе noĭ.“ Даръ Iсъс pedikжndъce къ ачеea-шĭ енерџіе zice: „Ваĭ ші воаъ лецĭзіторілор! къ лпкъркацĭ пе оатенĭ къ сарчінĭ de лецĭ, карĭ сжнт къ апевое а ле пъртá, даръ воĭ лпші-въ печĭ къ ън деџет ал востръ пъ въ атінџецĭ de еле. Ваĭ воаъ! къ zidiцĭ тормінтеле пророчілор, даръ пъріпцĭĭ вострі ĭ-аŭ ъчіс пе еĭ. Ваĭ воаъ лецĭзіторілор! къ ацĭ лъат кеĭа счіінцĭеĭ, даръ печĭ лпші-въ п'ацĭ лптрат, ші ацĭ опріт пе чеĭ че лптрá.“

§. 46.

Проъртаре [1]).

Dъпъ ачестеа, въzĭжnd Iсъс попор тълт adънат, а лпчепът а zіче лпвъцъчеілор съĭ: „Феріці-въ de алъатъл Фъріseілор,“ adекъ: de лпвъцътър'а чеа neadевъратъ ші фъцĭарпікъ а лор, кареа пъ спорескче adевърат'а евлавіе ші свінцĭепіе, чі пътаĭ ъ̆ъ пърере de чінстіреа лъĭ Dъmnezeŭ. „Феріці-въ de къртърарĭ, кърора ле плаче а ътвлá лп вестмінте лънцĭ ші їъвеск лпкіпъчĭъпіле лп пїацїе, шїedеріле челе маĭ dентжїе лп сіпъгоаце ші локъріле челе маĭ със ла

[1]) Марко 12 ші Матеіŭ 17.

оспецїе, лпсъ тѫпѫпкъ каселе вѣдѹвелор ші кѹ фѣцїѣріе лпdелѹпг се роагъ; ачестїа вор лѹá маї греá осѫndъ.“

Тот ка пробртаре ла ачеастъ тѹстраре а Фърісеілор, къртѹрарілор ші а тѹтѹрор фрѹнташілор попорѹлѹї есте de аміптіт лпкъ, къ афлѫndѹ-се Ісѹс лп тѫмплѹ ші стѫnd лп тѫмпѹл еширеї de'n тѫмплѹ лѫпгъ ѹшїъ, везїѹ пе чеї богацї арѹпкѫnd дарѹріле лор челе бънале лп вістіеріеа весерічеї. Вѣзїѹт'а даръ ші пе ѹп вѣдѹвъ съракъ, арѹпкѫnd аколо доѹе лепте, каріле сѫнт лп прецїѹ de доѹе пърале. Zic'a Ісѹс деспре ачеаста кътръ чеї de феацъ: „Адевър zік воаъ! къ ачеастъ вѣдѹвъ съракъ маї тѹлт а арѹпкат, декѫт тоцї; къчї тоцї чеїа 'лалцї de'n прісосінцїа лор аѹ арѹпкат, еаръ еа а арѹпкат тоатъ авереа, че а авѹт'о.“

Апрieат се вede de'n тоате ачестеа маї 'пѹінте ші акѹта zice, къ ѹра лпвъцъторілор жідовешї кѹптра лѹї Ісѹс ерá лпвершїѹпатъ, стърѹind de'n респѹтерї, ка съ-'л лпсетпе ла попор de ѹп лппротівіторїѹ ал лецеї лѹї Моїсí. Deчї ка Апостолїї съ пѹ се adѹкъ пре'n ачесте дефѣітърї, de а се лепъдá de ел, кѫnd лл вор вede рестігніт пе крѹче, а афлат Ісѹс de віпе, а-ї лптърí лп кредінцїѹ пре'n ѹп сетп стръordінарїѹ ші пре'n ресѹпареа гласѹлѹї пъріптелѹї съѹ челѹї череск.

Лѫnd Ісѹс ашїъdаръ пе Петрѹ, пе Іакóв ші пе Іоап, се сѹí кѹ dѫпшїї лптр'ѹп тѹпте лпалт, кѹ пѹтеле Тъворѹл. Аічїа ші-а скітват Ісѹс фаца лпъіптеа пѹтіцілор Апостолї, стрълѹчind фаца лѹї ка соареле, еаръ хаїпеле лѹї фъкѫndѹ-се алве ка лѹтіпа. Ші еатъ с'аѹ арътат лор Моїсí ші Ілie кѹ dѫпсѹл грѣind. Deчї ръспѹпзїѫnd Петрѹ zice кътръ Ісѹс: „Doaмпе! віпе есте поаъ а фі аічїа, de вреї съ фачем аічїа треї колівї, ѹпа цie, ѹпа лѹї Моїсí ші ѹпа лѹї Ілie.“ Лпкъ ворвind Петрѹ,

eaтъ вп поăр лътiпос лă втврí пе dăпшiй ші гласъл пъріптелуй череск zice: „Ачеста есте фiiул теă чел îъвiт, лптръ кареле бiпе ам воiт, пе ачеста съ-'л аскълтацi.“ Лпвъцъчеiй къзiъръ ла аъziреа къвiптелор ачестора пе фацъ, лпспъйтăптăпdъ-се фоарте. Даръ Iсъс апропiiпdъ-се de dăпшiй ле zice: „Скълацi-въ ші пъ въ темецi,“ ші pedikăпdъ-шă еă окiй, пе пiмепе алтъл пъ въziръ, фъръ пътаi пе Iсъс сăпгър, кареле ле лтпъсе тъчереа, ка ведереа ачеаста съ п'о спъе пiтъръ'а, пăпъ кăпd фiiъл отенеск се ва скълá de'п морцi.

Моïсí ші Iлiе, ка репрезiăптацi аă тестътăптълуй челуй векiъ, de ачееа с'аă iвiт ла окъкiъпеа ачеаста, пе'пъръ ка съ шiервеаскъ Апостолiлор de довадъ, къ Iсъс пъ есте лп контра лецеi моïсiане ші а пророчiлор, прекът лл дефъйтаă Фърiсеiй ші къртърарiй, еаръ пре'п къвiптеле: „Пе ачеста (Iсъс) съ-'л аскълтацi!“ бiпевоí пъріптеле череск а ле дескоперí Апостолiлор, къ пре'п сосiреа фiiълуй съă лп лъте шi-а пiердът тестътăптъл чел векiъ вълоареа ші акъта съ аскълте лпвъцътърele челе релецiъпаре але луй Iсъс Месiеi челуй адевърат.

Ачеастъ тiпъпе а пъріптелуй череск лптръ персоапа фiiълуй съă, de ачееа а афлат Iсъс de бiпе, ка съ се севăршïеаскъ пътаi лп фiiпцiа de феацъ а челор треi Апостолi, пе'пъръ къ лп еi а авът ел таi тълтъ лпкредере, къ вор пъстра тъчереа, чееа че ерá ші de лiпсъ, пе'пъръ ка съ пъ се търбърe попоръл, кăкăпd рескоале кăпкра Фърiсеiлор ші къртърарiлор, ба ші кăпtра Лтпърцiеi romane, аштептăпd Жidовiй дела вепiптеле Месiеа, къ-i ва елiберá de сънт жiвгъл лтпърцiеi пъmiте.

Пăпъ аiчïа пе-ат лпкредiпцiат despre ръретатеа лпвъцътърiлор челор таi тотăптоасе але луй Iсъс Хрiстос, пропъсе de Ел лп кiпъл чел de a дрептъл, лп ъртареа кърора требъе ші поi съ ескiтъм лт-

прєвнъ къ Іѣдеї чеї маї вінекѣцетъторї, къ ка Ісѣс Хрістос лпкъ пітепе п'а ворвіт ашїа лп Ісръіл. Даръ лпкъ къ маї тѣлтъ тѧпгѧїере пе вот адъпá, ѣzind

Б. Кіпѣл пропѣпереї лпвъцътѣрілор лѣї Ісѣс Хрістос лп асетъпърї с'аѣ лп пъраволе.

Пъравол'а лпсетпеазїъ лпфъцішїареа ѣпѣї adeвър пре'п ѣъ історісіре іскодітъ лѣатъ dela оатенї, спре а-'л dекїърá пѧпъ ла лътѣрітате ші а-'л фаче пеѣїтат аскѣлтъторілор. Лптревѣінцїареа ворвіреї лп пъраволе ерá лпdътепатъ de'п тітпѣріле челе маї векї ла тоате попоареле ресърітѣлѣї ші ла челе але апѣсѣлѣї ші есте ѣп кіп de ворвіре фоарте потрівіт, спре а dестептá лѣареа атінте а аскѣлтъторілор челор de кѣлтѣръ жїоасъ ші а лплесні лпцълецереа вре ѣпеї лпвъцътѣрї, прекѣт ші de а о лтпропріá теторіеї.

§. 47.

Ісѣс dетѣстръ преціосетатеа лпвъцътѣреї сале [1]).

Спре а-ї фаче черескѣл лпвъцъторїѣ лптр'ѣп mod сітцівер пе аскѣлтъторії съї, ка съ лпцїълеагъ, de че прецїѣ маре есте лпвъцътѣр'а са ші съ-ї лпdетпе спре прітіреа еї, пропѣпе лп скопѣл ачеста ѣртътоареле пъраволе, zікѧnd: 1) „Асетенеа есте лтпъръцїеа черїѣлѣї котоареї аскѣпсе лп цїарінъ, кареа афлѧndѣ-о отѣл, о а тъїпѣїт ші de ѣѣкѣріеа еї dѣкѧndѣ-се, а вѧndѣт тоате але сале, кѧте ле авеá ші а кѣтпърат цїарін'а ачееа. 2) Ашішїdереа асетенеа есте лтпъръцїеа черїѣрілор отѣлѣї пегѣцїторїѣ, карелe къѣтá търгърітаре ѣпе ші

[1]) Матеїѣ 13.

афлънd ъп търгърітарїъ de тълт преџїъ, а терс, de a вънdът тот че a авът ші a къмпърат търгъріторїъл ачела.“

Пре'п ачестеа доѣе пъраволе лї лпвітеазїъ Ісъс пе аскълтъторїї съї, ка ші еї асемене тоате але лор ачесте лътесчї пъџіп съ ле сокоатъ феаџїъ къ лпвъџътър'а са чеа de тълт преџїъ.

§. 48.

Ісъс еспъне, къ dела фелїърітатеа dіспъсъчїънеї іпітеї отенесчї атърнъ ші търітеа фрънтъосетъџїеї лпвъџїътърії сале [1]).

Ъdініоаръ шїезїънd Ісъс лънгъ лакъл Генезїъретълъї ші венind кътръ dънсъл попор тълт, лптрѣ ел лп кораѣіе ші de аколо ворвind, зice лптре алтеле: „Еші ъп сетъпъторїъ съ самене сетънџїъ ші сетъпънd ел, ъпеле гръънџїе аѣ пікат лънгъ кале ші венind пасеріле черїълъї, ле-аѣ тънкат. Алтеле лпсъ пікáръ пе пїетрішїъ, ънde, пе'нтръ къ п'авеаѣ пътънт тълт ші пъ ераѣ афънd, ресъріръ дегравъ, даръ лndатъ че пътаї ле ловіръ разїеле челе арзїътоаре але соарелъї, се вестежіръ ші се ъскаръ, токта пе'нтръ къ рѣдъчіпеле лор пъ ераѣ афънd лп пътънт. Алтеле гръънџїе лпсъ пікаръ лптре спінї ші крескънd спініїї, ле лпъдъшіръ. Даръ алтеле къзїъръ пе пътънт ъп ші детеръ фрънт лпсътіт.“ Апої прокїетънdъ-ї пе аскълтъторїї съї ла лпделеџереа ачестеї пъраволе, зice: „Чел че аре ърекї de аѣзіт, съ аѣdъ!“

Лпвъџъчеїї лъї Ісъс лпсъ, апропііndъ-се dc dънсъл, лл лптреваръ, de че гръесче ел лп пъраволе

[1]) Матеїъ 13.

ші че ѧпсетпеазїъ пъравол'а ачеаста? Ісѵс ле респѵнсе: „Вої петречеџї пе'нтрерѵпт кѵ mine, dечї аџї авѵт окъжїѵне дестѵлъ, de a ѧпџїълеџе ѧпвъџътѵра теа, фъръ de a в'о пропѵне ѧп пъраволе; ашїadаръ воаъ въ есте dat, de a кѵпоасче таїпеле ѧтпъръџіеї черїѵлвї, даръ лор — попорѵлвї — пѵ есте dat; пре'п ѵртаре вої, карії сѧнтеџї тот кѵ mine ші аскѵлтаџї ѧпвъџътър'а теа, веџї dовѧndi деспре еа тот маї деплінъ кѵпосчінџїъ, даръ чеї че пѵтаї рар тъ аскѵлтъ, кїар de ші аѵ ѧпџїълес ѵнеле адевърврї, тотѵ-шї ле ѵїтъ dѵпъ че с'аѵ депъртат дела mine, — деръзїѧnd de'n ачеаста, къ ворвїреа ѧп асътъпърї а фост de неапъратъ ліпсъ.“

Апої еспікѣ Ісѵс ѧпсѵ-шї ѧпџїълесѵл пъраволеї ачестеїа, зікѧnd: Сетѧнџїа, че а сетъпат'о сетъпторїѵл, ѧпсеатпъ кѵвѧптѵл лвї Dѵmnezeѵ, даръ пътѧптѵл ѧпсеатпъ інім'а отѵлвї. Дечї ачеї оатенї, карії авd кѵвѧптѵл лвї Dѵmnezeѵ, даръ de'n ѧndърътпічіе ѧndатъ ѧл ші леапъдъ de'n інітеле лор, сѧнт асемене къїї чеї бътѵте, пе карea пікѧnd сетѧнџїа чea бѵпъ, ѧndатъ вепіръ пасеріле черїѵлвї ші о тѧпкáръ. Еаръ чеї че авd кѵвѧптѵл лвї Dѵmnezeѵ кѵ бѵкѵріе, ѧпсъ de'n каѵс'а ѵшїоареї кѵџетърї а лор пѵ ласъ, ка съ прindъ ръдъчінъ афѵndъ ѧп інітеле лор, сѧнт асемене пътѧптѵлвї челвї пїетрос, пе карele къзїѧnd сетѧнџїа, пѵтаї че ѧпчепѵсе а кресче ші се ші арсе de разїеле соарелвї. Інім'а ачелора ѧпсъ, карії прітеск кѵвѧптѵл лвї Dѵmnezeѵ, даръ de'n каѵс'а тетереї de гоане ші de певої, прекѵт ші de'n пъзїѵінџїа чea тѧршїавъ ла търірї ші ла богъџії, пѵ се маї ѧптересеазїъ de dѧпсѵл, сѧнт тот ѵна кѵ пътѧптѵл чел спінос, пе карele пікѧnd сетѧнџїа, аѵ ѧпъдѵшіт'о спінії. Ѧп ѵртъ ачеїа, карії кѵ тоатъ інім'а аѵ пріміт кѵвѧптѵл лвї Dѵmnezeѵ ші пѵ се

ласе de dънсъл печї de'n фрік'а de гоапе, печї de'n орї карелe інтерес лътеск, чі се ци тордїїъ de dънсъл лп тоате лтпрежївъріле лор челе віецїъале, сънт асетепеа пътънтълвї челвї бъп, пе карелe къзїънd сетънцїа чеа бъпъ, а продъс фрънте лпсътіте.

Отъл ка крестіп, дечї даръ ка ърташі ал Dътпезеълвї Хрістос есте лпдъторіт, а авé ачеаст'а асетъпаре пъръреа de'nъінтеа окілор кредінцїеї сале ші а търтърісі къ стъторніче лп тоате лтпрежївъріле віецїеї лпвъцътър'а чеа тънтъіцівъ крестіпеаскъ, пе'нтръ ка съ-'л фереаскъ Dътпezeў, ка оаре-кънd съ фіе консоцїъ ла чеат'а лпдърътпічілор, а ъшїор кънетъторілор ші ачелор, че de'n інтересе търтїаве лътесчї фак негоцїъ кїар къ челе таї свінте.

§. 49.

Ісъс преспъне пре'n асъпънърї, кънкъ реліціеа са пре'n пътъръл чел тікъцїъ ал Апостолілор се ва лъці претътіпdепеа [1]).

Лп скопъл ачеста а пропъс Ісъс аскълтъторілор съї ъртътоареле пъраволе: 1) „Асетепеа есте лтпъръцїеа черївлвї (релеґївпеа крестіпъ) грънтелвї de тъстарївлвї, карелe есте чел таї тік деп'тре тоате семінцїеле, лпсъ сетънънdъ-'л отъл лп цїарін'а са, се фаче лптр'ън копачъ таре, кът венінd пасеріле черївлвї, локъеск лп ратърілe лвї.“

Пре'n ачеастъ пілдъ лпдеґетеазїъ Ісъс аскълтъторілор съї, къ прекът ън грънте тік, ка чел ал тъстарївлвї, кресче лптр'ън арборе атът de таре, ашіа ші пътъръл ліпашілор съї, фііпd ел акъта лпкъ тік, ва кресче лптр'ън пътър фоарте таре.

---

[1]) Матеіъ 13.

Маї deпарте 2) тот ѧп скопъл ачеста zіче Іѣс: „Асетепеа есте ѧтпъръціеа чereаскъ алъатълуї, кареле лъѧndъ-'л тъereа, 'л-а аскъпс ѧп треї тъсърї de ѳъінъ, пѧпъ че с'а doспіт тот.“ Іѣс воесче къ ачеаста съ zікъ: прекът пътаї пъцін алъат doспесче тълтъ ѳъріпъ, аша чеї пъцінї ліпашї аї теї, вор adъче таре тълціте de оатепї ла прітіреа ѧпвъцътъреї теле.

§. 50.

Іѣс аратъ, къткъ бесерік'а са аіча пе пъшѧпт ва кърinde оатепї бъпї ші ръї [1]).

Алтъ datъ zice 1) Іѣс къторъ попоръл чел adъпат: Асетепеа есте ѧтпъръціеа черіърілор отълуї, кареле а сетъпат сетѧпцїъ бъпъ ѧп цїаріп'а са, daръ adormind лъкръторії, а вепіт врътїташїъл ші а сетъпат пегіпъ ѧптре грѧѣ ші с'а dъс, еаръ кѧnd а крескът, с'а арътат ші пегіп'а. Шїербїї стъпѧпълуї benind аѣ zіс къторъ ел: „Doamne! пъ пе-аї dat сетѧпцїъ бъпъ, къчї еатъ! а крескът ші пегіпъ тълтъ.“ Daръ стъпѧпъл а zіс: „Отъл dъшїman а ѳъкът ачеаста.“ Апої boind шїервїї съ теаргъ ші съ стългъ пегіпеле, ї-а опріт стъпѧпъл, predѧnd, ка пъ кът-ва съ стългъ ші грѧѣ ѧтпребпъ; dечї съ ласъ съ креаскъ атѧndoъе ѧтпребпъ пѧпъ ла тѧтпъл сечерішълуї ші атъпчїа воїъ zіче сечеріторілор: „Стрѧпцецї ѧптѧїъ пегіпеле ші ле легацї ѧп спопї, спре а ле арde, еаръ грѧъл стрѧпцеці-'л ѧп жітніца теа.“

Съпт сетѧпцїъ се ѧпцїълеце аїча ѧпвъцътър'а чеа бъпъ крестіпъ; цїаріп'а сѧпт іпітеле оатепілор; шїервїї сѧпт Апостолії ші проповедъіторії къвѧптълуї

[1]) Матеїъ 13.

крестіпеск; стъпжпъл есте Dъmnezeъ; врътїташїъл есте dїаволъл; еаръ пегіп'а лпсеатпъ аічїа тоате рътъчіріле челе спірітъале. Deчї лпцїълесъл пъраволеї ачестеїа есте: Лпвъцътър'а лъї Хрістос о вор пріті тълцї оатепї пре'п тежїлочіреа проповедъіторілор къвжптълъї dъmnezeeск ші тълцї о вор ціпе кърать пжпъ лп ъртъ; dаръ тълцї о вор лптіпа'о пре'п ретъчірї ші Фъръделецї; ачеїа лпсъ пъ се вор пїerde de ъъ datъ, чі се вор съфері пжпъ лп ъртъ, dаръ атъпчїа апої ле ва фі соартеа асетепеа, ка а пегіпелор de'п цїарінъ.

Тот лп скопъл ачеста зїче Ісъс: 2) „Асетепеа есте еаръ-шї лтпъръціеа черїърілор пъводълъї, карєле арънкат лп таре адънъ de тот фелїъл, еаръ ътплжndъ-се ші скоцindъ-'л ла тарціпе, алег челе бъпе лп васе, еаръ челе реле ле леапъдъ афаръ. Ашїа ва фі ші ла сфършітъл веакълъї; вор еші лпцерії ші вор деспърці пе чеї ръї de'п тежїлокъл челор дрепцї, ші-і вор арънка пе еї лп кънторїъл чел de фок, ънde ва фі плжпцере ші скжршїпіреа dinцілор.“

Пъравол'а ачеаста лпфъцїошїеазїъ тот ачееа-шї лпвъцїътър, карєа се къпринde ші лп чеа деспре пегіпъ, адекъ прекът къ пъводъл чел арънкат лп таре се скот ла тал песчї бъпї ші ръї ші лпкъ ші алте фііпцїе петжпкавере, ашїа ші релецїънеа теа ва авé търтърісіторї атжт евлавіошї ші дрепцї, кжт ші пекъчерпічї ші стрікацї; чеї de'нтжї се вор фаче пърташї de Ферічіреа чеа етеарпъ, еаръ чеїалалцї се вор дá педепселор челор таї аспре.

§. 51.

Ісъс лъмъресче порънка атоареї кътръ апроапеле [1]).

Лпъінте ші пе тітпъл лъї Христос ерá діверсетатеа релеџїънілор ші а пъчїънълетъџілор каъс'а дъшїтъніеї лптре деосевітеле пъчїънълетъџї ші попоаре. Ашїа счім, къткъ Жідовіі п'авеаъ печї ъъ кътънетате къ Съмъріепії ші печї къ пъгънії ші ачеастъ ъръ ерá ла дънші атът де апрінсъ, лпкът еї къретаъ, къ ар коміте ън цъкат де моарте, деакъ ар фі фъкът ънъї Съмъріеап с'аъ ънъї пъгън вре ън віпе.

Ачеастъ лндътепаре ърътъ пъ ерá потрівіть фіреї чеї блънde а лпвъџътореї лъї Христос, карea есте тепітъ пе'нтръ тоате попоареле де пе феаџа пътънтълъї; дечї Ісъс къ деобосънџїъ къътá тот прілежїъл, ка съ сърпе ачеастъ дъшїтъніе. Маї със ат аъзіт, къ Ісъс къ блънdeаџїъ ворвесче къ тъереа съмъріеапъ, къ блънdeаџїъ 'л-а пріміт пе Nікodim ші къ асемене плънdeаџїъ ворвесче къ тоцїі, афаръ де Фърісеї ші къртърарї, карі-ї вънаъ віеаџїа. Еаръ акъта кънстігъ Ісъс окъжїънеа, де а пропъне деспре порънка атоареї кътръ Дъмнезеъ ші кътръ апроапеле ші а лътърі, къ фіе-кареле от фъръ де прівіре ла конфесїъне ші пъчїънълетате есте деапроапеле постръ. Ші адекъ: ън леџїзіторїъ жідовеск воind съ-'л іспітеаскъ пе Ісъс лл лптревъ: „Лпвъцъторїъле! че съ фак, ка съ мостенеск віеаџа чea де вечї?“ Ісъс лл лптревъ: „Че есте скріс лн леџе?“ Леџїзіторїъл респънсе: „Съ їъвесчї пе Домнъл Дъмнезеъл тъъ де'н тоатъ іnіm'а-та, де'н тот съфлетъл тъъ ші де'н тоатъ вънртътеа та; еаръ пе апроапеле тъъ, ка пе тіне лнсъщї.“

---

[1]) Лъка 10.

Iсъс лї ръспънсе: „Dрепт аї zic! фъ ачестеа шi веї фi ферічіт лn вечї.“ Леџїзіторїъл лпсъ, boind съ се лndрепте, а лптребат de Iсъс: „Чine есте апроапеле теў?“ ла кареа лптребаре лї ръспънсе Iсъс пре'n пъравол'а ъртътоаре: „Ън от оаре-кареле с'а погорѫт de'n Iеръсъліт ла Iеріхон шi аў къzїът пе дрът лптре лотрі, карії десвръкѫndъ-'л de тоате але сале шi ръninдъ-'л, лл лъсáръ абїа віў. De'n лптѫмпларе лпсъ а трекът пе ачеа кале ън прет шi въzїѫndъ-'л, а терс маї departe; aшїdереа шi ън левіт, трекѫnd пе лѫngъ dѫnсъл, с'а dус маї departe.“ Даръ ън Съмъріean, кълъторind пе ачеа кале, а венїт ла ел шi въzїѫndъ-'л, і с'а фъкът мілъ de ел шi апропiиндъ-се а легат рапеле лъї, търnѫnd лn dѫnселе ънт de лемn шi вin, апої пънѫndъ-'л пе вїт'а са, 'л-а dус ла ъ̆ъ касъ de оаспеџї шi а пъртат гріжїъ de ел; еаръ a doўa zi, boind съ пърчеадъ маї departe, а скос doўї dinарї шi dѫndъ-ї оспътарїълъї ї-а zic: „Поартъ гріжїъ de ел шi орї че веї маї кїелтуí, ре'нтърнѫndъ-тъ, лџї воїъ dá лndърънт.“ Кареле de'нтр'ачестї, лптребъ апої Iсъс пе леџїзіторїъ, џi се паре а фi фост апроапеле челъї че пікасе ѫn тѫлхарї? Леџїзіторїъл респънсе: „Ачела, адекъ: Съмъріeанъл, кареле а авът мілъ къ dѫnсъл.“ Дечї лї ръспънсе Iсъс: „Мерџї шi фъ шi тъ асеменеа!“ адекъ: шi тъ пе фіе-кареле от съ-'л рекъносчї de апроапеле тъў, фіе ел de пъчіънълетатеа та, с'аў de алта, de релеџіънеа та, с'аў de алта, къчї чел пікат лn лотрі ерá Жidов шi ън Съмъріean ї-а ажїътат.

§. 52.

Iсъс лпвацїъ, ка съ ертъм грешїелеле грешицілор пострі ші апої ші Dъmnezeъ пі ле ва ертá але поастре [1]).

Iъdeїї ераъ фоарте черъкошї лптръ ціпереа amінте a ръълъї, че 'л-аъ сімціт de'n партеа алтор'a, deчї лп ъртареа ачеаста лпвітъ Iсъс пе аскълтъторїї съї ла лndърътате кътръ семенїї лор, zikлnd: „De ва пъкътуí фрателе тъъ кътръ тіне, терцї de-'л чеартъ пе dлпсъл лптре тіне ші лптре ел слпгър, ші de те ва аскълтá, aї doблndіт пе фрателе тъъ. Eаръ de пъ те ва аскълтá, їa лтпрезпъ къ тіне лпкъ пе ъпъл сaъ doъї, ка лп фііпцїa de феацъ a doъї сaъ треї марторї съ стеа къвлнтъл; еаръ de пъ ва аскълтá печї de еї, аратъ-'л весерічеї ші de пъ ва аскълтá печї de весерікъ, апої съ-цї фіе ціе ка ъп пъглн ші ватеші. Adeвър zik воаъ! орї клте вецї легá пе пътлнт, вор фі легате ші лп черїърї ші орї клте вецї деслега пе пътлнт, вор фі деслегате ші лп черїърї. Ънde вор фі доъї адънацї лп нъмеле меъ, аколо слнт ші еъ лп межїлокъл лор.“

Атънчїa Петръ, ка чел таї лп влрстъ de'нтре Апостолї, апропііndъ-се de Iсъс лл лптребъ: „Doaмne! de клте орї ва греші міе фрателе меъ ші еъ лї воїъ ертá лъї?“ Iсъс лї ръспънсе: „Nъ нъмаї de шепте орї, чі плпъ de шептезечї de орї клте шепте,“ ші лndатъ спре лпцїълецереа лпвъцътъреї ачестеїa пропъсе пъравол'a ъртъторе, zikлnd: „Асемънатъ'с'a лтпъръцїea че-

[1]) Матеїъ 18.

рїѣрілор отѣлѣї дтпърат, кареле а воіт съ їае сеат'а кѣ шїервіі съї ші дпчепѫnd ел а лѣá сеат'а, ї-а адѣс лѣї пе ѣп дъторпік кѣ zече міі де тъланцї, даръ неавѫnd ел де ѣnde съ-ї dea, порѣпчі Domnѣл съ-'л вѫndъ пе ел, пе тѣереа лѣї ші пе прѣпчї ші тоате кѫте ле авé ші съ плътеаскъ дъторіea.“ Атѣпчїа дпсъ пікъ шїервѣл чел дъторїѣ ла печїоареле Domnѣлѣї съѣ ші zice: „Doamne! маї дпгъдѣесче-тъ ші тоате-цї воїѣ плъті.“ Domnѣл се дпдъръ de dѫnсѣл ші пѣ пѣтаї къ-'л словозі, чі-ї ертъ дпкъ ші тоатъ дъторіea. Кѣ бѣкѣріе песпѣсъ еші шїервѣл ачела, къ Domnѣл дї ертъ тоатъ дъторіea ші dѣкѫndѣ-се ла фътіліea са, се веселі фоарте, къ а скъпат de ѣъ дъторіе de zече міі de тъланцї, карії dѣпъ компѣтѣл пострѣ фак маї чінчї міі de галбені. — Даръ шїерѣ ші от перѣшіпос! Eшind ел афаръ, афлъ пе ѣnѣл de'n чеї дтпреѣпъ шїервіторї кѣ dѫnсѣл, кареле дї ерá лѣї дъторїѣ пѣтаї кѣ ѣъ сѣтъ de dінарї, dѣпъ пѣтърареа поастръ че-ва песте патрѣ галбенї, ші прінzіѫndѣ-'л, дл zїѣгрѣтá zікѫnd: „плътесче-мї, че-мї естї дъторїѣ!“ Бїетѣл дъторпік дї пікъ ла печїоаре-ї ші-'л рѣгъ, ká съ-ї ерте дъторіea с'аѣ тъкар съ-'л маї астепте, даръ чел ръѣ ла інітъ пѣ воі, чі кѣ крѣzіте дл вѫрѫ дп прінсопарїѣ, пѫnъ че ва плъті дъторіea кѣ арестареа. Bezїѫnd дпсъ ачеастъ пеотепіе а креditорїѣлѣї чеде 'лалте слѣжї але Domnѣлѣї дтпърат, аѣ терс ші аѣ пърат тоате. Атѣпчїа кїетѫndѣ-'л пе dѫnсѣл Domnѣл ї-а zіс: „Слѣгъ реа! Еѣ цї-ам ертат тоатъ дъторіea, пе'нтрѣ къ т'аї рѣгат; дечї пѣ цї се къdea ші ціе, съ-цї фіе мілъ de чел дтпреѣпъ шїервіторїѣ кѣ тіпе, прекѣт мї-а фост ш^і міе мілъ de тіпе?“ Dѣпъ ачеаста, тѫniiндѣ-се Domnѣл, 'л-а dат пе ел тѣпчіторілор пѫnъ ва плъті дъторіea са. „Ашїа, zіce Iсѣс маї департе, ва

фаче кѫ вої ші татъл теѫ чел череск, деакъ пѫ веці ертá фрацілор вострі грешїелеле лор де'п інїмеле воастре.“

§. 53.

Ісус аратъ, кѫткъ авѫціїле пътѫнтесчї пѫ-ї ажїѫтъ отълуї петіка спре ферічіреа етеарпъ [1]).

Са ѫнтѫмплат къ ѫнdініоаръ унъл de'п попор а рѫгат пе Ісус ка съ зікъ фрателуї луї, съ ѫмпърцїеаскъ кѫ ел мостепіреа. Даръ Ісус ѫї ръспунсе зікѫnd: „Отъле! чіне м'а пус не мине жїѫdекъторїѫ ѫнтре воі?“ Апоі възїѫnd Ісус къ ачел от есте лаком, зісе кътръ попорѫл чел adунат: „Пъziці-въ ші въ ферічї de лъкоміе, къ пѫ стъ віеацїа кѫї-ва ѫн авѫціїле сале, деакъ ле аре ел ѫн прісосѫнцїъ,“ adекъ: сѫфлетъл п'аре ферічіреа чea adевъратъ, деакъ отъл аічїа не пътѫнт аре тоате ѫн прісосѫнцїъ. De аічїа се вede, къ Ісус тотdеауна къутá съ ѫndрепте лъареа аміпте а аскълтъторілор съї ла авереа чea маї ѫнaлтъ, карea есте ферічіреа сѫфлетълуї. Ачеастъ цїѫнтіре а луї Ісус се кѫпоасче лътѫріт ші de'п ѫртътоареа пъраволъ, карea о пропусе ел кѫ окъзїѫnea ачеаста, зікѫnd: „Ѫnуї от авут фоарте ѫї podice цїаріп'а ші ел кѫцетá ѫн сіне, че ва фаче, къ п'аре унde съ adуне podуріле цїарінеї сале.“ Deчї a zic отъл ачела кътръ сіне ѫнсъ-'шї: „Ачеаста воїѫ фаче: спарце-воїѫ хътвареле теле ші ле воїѫ zidi маї марї ші воїѫ стрѫнце аколó тоате podуріле ші вънътъцїле теле ші воїѫ зіче апоі сѫфлетълуї теѫ: Сѫфлете! аї тълте вънътъцї, стрѫнсе не тълцї анї, deчї odихнесче-те, мѫнѫнкъ, ве ші те веселесче!“ Еаръ

[1]) Лука 12.

Dъmnezeъ a zic отълъї ачелъїа: „Невъне! лпкъ лптръ ачеастъ поапте вор съчеаръ съфлетъл тъъ дела тіпе, апоі ачелеа, че ле-аї стрмпс тъ, къї вор рътмпнé?“ Асетепеа отълъї ачестъїа есте соартеа тътърора, карії лші адъпъ котоаръ пе пътмпнт, лпсъ лп Dъmnezeъ пъ се лтвогъцїеск.

§. 54.

Ісъс лпвацъ, ка оатепії лп тот кіпъл съ каате, de a dobмndi ферічіреа чеа етерпъ [1]).

Фърісеії ші къртърарії лл лпвіповъцїаъ пе Ісъс ші-і цїпеаъ апъте de ръъ, къ ътълъ ші петрече къ ватешії ші къ алцї пъкътошї, песокотіпдъ-се еї пе сіпе лпші-шї, къ тълцї de'п еї лшї корад авъцїї пре'п жїъфъірї ші лп ачест mod лшї лпкid ътпъръцїеї черескї. Дечї спре а ле аръта, кът съ-шї рекълеагъ еї тоате пътеріле челе съфлетескї, спре a dobмndí лпdърътатеа лъї Dъmnezeъ, пропъне ъртътоареа пъраволъ, zikмnd: „Ерá ъп от богат, карелe авеá екопот ші ачеста фъ пмрмт ла dмпсъл, къ-і ръсіпесче авъцїеа. Дечї кїетмпdъ-'л пе ел Domпъл лї zice: Че аъd еъ de тіпе? dъ-цї сеатъ de dіpегъторіеа та, къ пъ веї маї пътé фі екопот.“ Атъпчїа zice екопотъл лптръ сіпе: Че воїъ съ фак еъ, deакъ Domпъл теъ ва лъá dіpегъторіеа dела міпе? a съпá пъ пот, къчї смпт бътрмп, а чере тъ рътіпезїъ. Лпсъ счіъ че воїъ фаче. Deакъ воїъ фі скос de'п dіpегъторіе, dъторпічїї Domпълъї теъ съ тъ прітеаскъ лп каселе лор. Дечї кїетмпd ел ла сіпе каате пе ъпъл de'п dъторпічїї Domпълъї съъ, a zic челъї de'птмїъ: къ кмт естї dъторїъ Domпълъї теъ?“ Чела ръспъпсе: „къ ъъ сътъ de тъсърї

[1]) Лъка 16.

de ънт de лемн.“ Екопотъл zice: „Шezї de скріе, къ естї дъторїь пъмаї къ чінчїzечї de тъсърї.“ Dъпъ ачеea кїемând пе алтъл, лл лптребъ: „Къ кât естї тъ дъторїь?“ Ел ръспънсе: „Къ ъъ сътъ de тъсърї de грâъ.“ „Шezї, лї zice екопотъл, ші скріе, къ естї дъторїь пъмаї къ оптzечї de тъсърї.“

Екопотъл адекъ авъсе ла сіпе сіпетеле пе'нтрь дъторііле стъпânиълъї съъ, deчї акъта сімдind ел, къ ва фі ліпсіт de'n шїервідїь, мікшїорь діпоареа сіпетелор ачелора, пе'нтрь ка лп вепіторїь съ поатъ тръї пе лâнгъ дъторнічїї стъпânиълъї съъ.

Пъравола ачеаста лпсетпеазъ: прекът екопотъл ачела, лпгріжіт фііnd фоарте de съсдіпереа віедїеї сале лп вепіторїь шї-а рекълес тоате пътеріле, спре а шї-о асігъра къ тежїлоачеле челе печесаре, ашїа ші оатенії de'n респънтерї съ се лпгріжїеаскъ de челе вепітоаре черечї.

§. 55.

Ісъс аратъ стрінъчїънеа ръсфъдърії ші а неândъръдъдії къгъ чеї сърачї [1]).

Ісъс проъртând къвântареа са къптра їъвіреї de ардіпт а Фърісеілор ші deрâzїândъ-'л ачестїа пе'нтрь а лъї ачеастъ пъріптеаскъ къвântаре, zice къгъ еї: „Вої сънтецї чеї, че въ фачецї дрепдї лпъіптеа оатенілор, еаръ Dъmnezeъ счіе іпіmеле воастре, къ че есте лпалт ла оатенї, ърâчїъпе есте ла Dъmnezeъ;“ ші спре лътъріреа адевърълъї ачестъїа пропъпе ърмътоареа пъраволъ: „Ерá ън от оаре-кареле богат ші се лтъръкá лп порфіръ ші лп вісóп, веселіндъ-се лп тоате зілеле лъmінат. Ерá лпсъ ші

[1]) Лъка 16.

ъп сърак къ пътеле Лазїар, кареле зїъчеа лпъінтеа порцїеї лъї пліп de бъбе ші доріа съ се сатъре de'n фъртъцъріле, карї къdeaъ de'n meac'a богатъдъї, чі ші кънії вепїаъ ші ліпцеаъ бъбеле лъї.“ Мъріnd съракъл, 'л-аъ dъс лпцерії лп сіпъл лъї Авръат; търіт'a dаръ ші богатъл ші 'л-аъ лпгропат. Лпсъ ел лп їad, фііnd лп кіпърї, pedікандъ-шї окії съї, 'л-а възїът de depарте пе Авръат ші пе Лазїар лп сіпъл лъї ші а стрігат: „Пъріпте Авръате! тілъесче-тъ! ші трітіте пе Лазїар съ-шї лптіпгъ вѫрфъл деџетелъї съъ лп апъшісъ-тїръкореаскъ літв'а, къ атар тъ кіпъеск лп въпаеа ачеаста.“ Еаръ Авръат лї zice: „Фіїъле! adъ-цї аміпте, къ аї лъат челе бъпе але тале лп віеаџїа та ші Лазїар ашішїdереа челе реле; акъта dаръ ачеста се тѫпгѫіе аічїа, еаръ тъ те кіпъесчї. Афаръ de ачеаста, лптре пої ші лптре вої с'а лптъріт ъъ прънастіе таре, ка чеї, че ар вої съ треакъ de аічїа ла вої, съ пъ поатъ, печї de аколо́ ла пої.“ Атъпчїа чел de'n їad a zic: „Рогъ-те dаръ пъріпте! ка съ-'л тріміцї пе Лазїар лп кас'a татълъї меъ, къчї маї ат чіпчї фрацї ші пе ачеїа съ-ї лпвецъ, кът съ віецїъеаскъ, ка съ пъ віе ші еї ла ачест лок de осѫndъ.“ Авръат лпсъ лї ръспъnce: „Фрацїї тъї аъ пе Моїсі ші пе пророчї,“ adекъ аъ кърціле лор, съ ъртезїъ, прекът е скріс лптр'а челеа. „Ба пъріпте Авръате! zice богатъл чел лп кіпърї, чі de ва мерце чіпе-ва de'n морцї ла dѫпшії, се вор покъі.“ Даръ Авръат ръспъnce: „Deакъ пъ аскълтъ еї пе Моїсі ші пе пророчї, de с'ар ші скъла́ чіпе-ва de'n морцї, пъ вор креde,“ adекъ: еї печї вор креde, къ с'а скълат чіпе-ва de'n морцї, къ атѫта маї пъцін вор ъртá еї повъцїъірілор лъї.

Пре'п пъравол'а ачеаста demъстръ Ісъс oamenilор, кът de неферіче есте dъпъ тоарте-ї ачела, карене лп віеацїа ачеаста петрече лп ръсфъцїаре ші destїerdъчїзне ші пъ фаче фаптеле леце; de'п кзптра, къ ші чел сърак ші зрцісіт се сълъшїлъесче dъпъ тоарте-ї къ дрепцїї, deакъ а петрекът аічїа лп кзчерпічіе.

Ашішїdереа аратъ Ісъс къ decвіпзіріле oamenilор, песчііnd кът съ віецїзеаскъ, сънт dешїерте ші пъ вор фі прітіте, пе'нтръ къ Dъmnezeъ пе лънгъ леуеа кзцетълзї ї-а dат отълзї лпкъ ші леце скрісъ, авънd ашїádаръ dъпъ че а-шї лпdрептá віецїзіреа, пе'нтръ ка съ фіе конфоартъ воінцїеї dъmnezeeсчї.

§. 56.

Ісъс кънтесче пъкътосетатеа Жidовілор ші лїї лпdeaмпъ спре лпdрептаре [1]).

Пілат, гзверпъторїзл роман лп Пълестіп'а порзпчі ъъdіпіоаръ, ка съ се зчідъ песче Гълілеені, сеатъпъ, пе'нтръ къ еї фъръ пърташї ла вре ъъ рескоалъ політікъ. Порзпка ачеаста лпсъ се есекътъ токта атзпчїа, кънd ачеї Гълілеені се афлаъ лп dрікзл жїъртвіреї. Dечї вепіnd зпії ла Ісъс ші adъкънdъ-ї счіре despre ачеастъ преágрозїавъ фаптъ а лзї Пілат, zісе кътръ ачеїа: „Аъ сокотіцї, къ ачеї Гълілеені ераъ маї пъкътошї, декът тоцї Гълілеенії? Nъ! чі въ zік воаъ: къ de пъ въ вецї покъї, тоцї асетепеа вецї перї. С'аъ ачеї оптспрезече, песте карії а къzізт търпзл дела Сілоам ші ї-а оторът, ві се пар воаъ а фі фост маї віноваці, декът тоцї oamenії de'п Іеръсълім? Nъ! чі de пъ въ вецї

[1]) Лъка 13.

покъї, тоцї асетепеа вецї перї.“ Апої спре лпdетпареа аѣdіторіълъї съѣ ла лпdрептаре, рості Ісъс пъравол'а: „Оаре чіпе авеа ъп стокіп съdіт лп віеа са ші венind къътжnd фръкт лптръ ел, п'а афлат. Дечї а zіс кътръ віерїъл: еатъ! треї анї сжпт, dекжnd віп, къътжnd фръкт лп стокіпъл ачеста ші пъ афлъ; тае-'л! къ ші пътжптъл лл фаче ел фъръ dе фолос.“ Еаръ віерїъл ръспънzїжnd а zіс: „Доатпе! ласъ-л ші лптръ ачест ап, пжпъ-'л воїъ съпа лтпрежїър ші воїъ пъпе гъпоїъ, ші dе пъ ва фаче печї атъпчїа pod, апої лп апъл вепіторїъ лл воїъ тъе!“

Пъравол'а ачеаста лпсетпеазїъ: Вої тоцї сжптецї вредпічї пе'нтръ пефрънтъосетатеа воастръ лптръ фапте бъпе, ка съ фіцї стжрпіцї, ка ші стокіпъл чел пероdіторїъ, dе пе фаца пътжптълъї.

§. 57.

Ісъс лї тъстръ пе Іъdеї, пе'нтръ къ dе'п темеіе dешїерте лътесчї се ретраг dела Ферічетате [1]).

Іъdеіі лшї лпкіпъїаѣ ферічіреа лор лптръ лтпъръ ціеа черїърілор сжпт ікоап'а ънъї оспъцїъ таре, ла кареле се прітеск пътаї ачеїа, карії с'аѣ афлат вредпічї dе а фі пърташї бънътъцілор челор тесіапе. Дечї Ісъс спре а ле dетъстра Іъdеілор, къ еї dе'п темеіе dешїерте лътесчї се ретраг dела ферічітатеа чеа етеарпъ, пропъпе пъравола: „Ъп от оаре-кареле фъкѣ чіпъ таре ші кіетѣ пе тълці. Ші а трітіс пе шіервъл съѣ ла оар'а чіпеі, съ zікъ челор кіетацї, вепіцї! къ акъта сжпт гата тоате. Лпсъ тоцї лпчепъръ а се десвіпъї,

[1]) Матеїъ 22.

чел de'нтжїѕ zikжnd: am кѣтпърат кжтп ші тревъе съ терг, ка съ-'л вѣd; рогѣ-те, съ тъ ерцї. Алтъл еаръ-шї ескѣzїжndѣ-се, zice: Am кѣтпърат чіпчї пърекї de вої ші терг, съ-ї вѣd; рогѣ-те съ тъ ерцї.“ Ші ал треілеа тот decвінdѣ-се, zice: M'am лнсърат ші de ачеea пѣ пот вені. Дечї лнторкжndѣ-се шїервъл ачела, спѣсе Domнълуї съѣ ачестеа. Атънчїа тжniindѣ-се стъпжнъл касеї zice шїервълуї съѣ: Ешї кѣжnd ла дрѣтъріле ші пїацїеле четъцїеї ші adъ аічїа сърачії, чїѕпцїї, скіопії ші орвїї. Zic'a шїервъл: „Doamne! фъкѣтѣ-с'-а прекѣт аї порънчіт ші лнкъ маї есте лок.“ Ръспѣнzїжnd Domнъл, а zic шїервълуї: „Ешї ла кѣї ші ла лнгръdітърї ші лndeатпъ пе орї чіпе-ї афлá, съ лнтре, ка съ се ѣмпле кас'а меа.“

Лнсътпжнцїа пъраволеї ачестеїа есте: Спре прітіреа лнвъцътърії ші спре ферічіре лнтрѣ лтпъръцїеа месіанъ с'аѣ кїемат маї лнтжїѕ Ізdеії, даръ de оаръ че тѣлцї de'нтре dжншїї de'п каѕс'а аплекърії лор чеї тжршїаве кътръ бѣнърї ші десфътърї лѣтесчї пѣ пѣтаї п'аѣ dат аскѣлтаре ачелеї кїетърї, чі лнкъ ї-аѣ ѣржт ші пе солії чеї dѣтпezеесчї, апої лп локѣл лор се вор кїемá пъгжнії, чеїа, че се лнсеатпъ лп пъравол'а ачеаста пре'п: сърачї, чїѕпцї, скїопї ші орвї.

§. 58.

Ісѕс лнвеацїѣ despre лѣкръцїветате ші аратъ, къ ші чеї, че вор фі прітіт маї лп ѣрмъ релецїѕпеа са, вор фі асетепеа челор de'нтжї [1]).

Спре ачест скоп пропѣне Ісѕс ѣрмътоареа пъраволъ: „Асетепеа есте лтпъръцїеа черїѣрілор отѣлуї каспік, кареле а ешіт decdетж-

[1]) Мат. 20.

неацъ съ токтеаскъ лъкръторї ѧп віеа са, ші токиндъ-се къ лъкръторії кѫте къ ѕп динарїъ не zi, ї-а трїміс ла віеа са.“ Еиind ел ші ла а треїа оаръ de zi, а възїът ші не алцїї, стѫnd ѧп тѫрг фъръ de лъкръ. Дечї ші ачелора ле-а zic: „Мерцецї ші вої ѧп віе, ші че ві се ва къдé, воїъ дá воаъ.“ Ашїїdереа еиind ел ші ла а шїеса ші поўа оаръ, фъкъ асемenea. Еаръ къръ а ѕнспрezечea оаръ еиind ел, афлѣ не алцїї стѫnd фъръ de лъкръ ші ле zice: „Че стацї вої аічїа тоатъ zioa фъръ de лъкръ? Еї ръспѕнсеръ: „Nimene нъ не-а токмїт не noї.“ Дечї ле zice ші ачелора: „Мерцецї ші вої ѧп віе ші че ва фі дрепт, вецї лъá.“ Еаръ деакъ се фъкѣ сеар'а, zice Domнъл віеї екопотълъї съѣ: кіамъ не лъкръторї ші ле дъ лор плат'а, ѧпчепѫnd дела чеї de не ѕртъ пѫnъ ла чеї de'нтѫї. Дечї вenind чеї дела а ѕнспрezечea оаръ, а лъат фіе-кареле кѫт ѕп динарїъ. Еаръ вenind чеї de'нтѫї, кѫцетаѣ, къ еї вор лъá маї тълт, даръ ші лор лі с'а дат нътаї ачеea, къ кѫт ераѣ токмїцї. Дечї ѧпчепъръ а кѫрті протіва стъпѫнълъї зікѫnd: „Ачестї de не ѕртъ аѣ лъкрат нътаї ѕп чеас ші не еї ї-а фъкът ѧптокта къ noї, карії ам пъртат греѣтатea зілеї ші ам ръбдат арщїа соарелъї.“ Ѧнсъ стъпѫнъл ръспънзїѫnd, а zic къръ ѕнъл de'n еї: „Прїетене! нъ-цї фак стрѫмбътате. Аѣ нъ къ ѕп динарїъ те-аї токмїт къ mine? Іа! че есте ал тъѣ ші те дъ, къ воїъ ші ачестъїа de не ѕртъ съ-ї даѣ, ка ші цie. Аѣ нъ-мї есте слобод, съ фак че воїъ вре къ але теле? орї есте окїъл тъѣ ръѣ, пе'нтръ къ еѣ сѫnт бън?“ Ашїа вор фі чеї de не ѕртъ, ѧптѫї, ші чеї де'нтѫї, не ѕртъ; къ тълцї сѫnт кїетацї, еаръ пъцінї алешї.

Дечї Ісъс апріат аратъ пре'n пъравола ачеаста, къ вестіторії еванцеліеї сѫnт деторї, de а фі необо-

сѫвер лѹкрѫцівї лнтрѹ adѹнареа ліпашілор кредінцїеї крестіне, прекѹм ші стъпѫнѹл віеї а фост необосѫвер лнтрѹ афлареа лѹкрѫторілор ла віеа са; аштїdереа, къ ачеї оамені, карії нѹ de'n він'а лор аѹ пріміт маї тѫрзіѹ, dекѫт алцїі, кредінцїа крестінъ, лнсъ прімindѹ-о, аѹ петрекѹт кѹ стъторнічіе лнтрѹ dѫнса ші аѹ фост зїелотї лнтрѹ лъцїреа ші апърареа еї, се вор фаче пърташі de асемене ръсплътіре, ка ші чеї de'нтѫї, неафлѫnd лок de'n партеа ачестора печї кѫртіреа, печї зїавістіеа.

§. 59.

Ісѹс еаръ-шї мѹстрѹ аспрѹ непъсѫнцїа чеа ръѹтъчїоасъ а попорѹлуї їdeѹ ші а фрѹнташілор лѹї контра проповedѹіторілор dѹмnezeeсчї [1]).

Лнвъцїѫnd Ісѹс ѹdініоарѹ лн бесерік'а de'n Іерѹсъліm, венірѹ ла dѫнсѹл Архіереїї ші бътрѫнїї попорѹлуї ші лнтребѫndѹ-'л, кѹ че пѹтере фаче ел ачеаста ші чіне ї-а dат лѹї пѹтереа ачеаста, Ісѹс ле ръспѹнсе, зікѫnd: „Въ воїѹ лнтребá ші еѹ не вої ѹн кѹвѫнт, кареле, de мі-'л вецї ръспѹнde, ші еѹ въ воїѹ спѹне воаѹ, кѹ че пѹтере лнвъцїѹ. Dечї вотезїѹл лѹї Іоан; de ѹnde ера? de'n черїѹ, аѹ dела оамені?“ Еарѹ еї кѹцетаѹ лнтрѹ сіне, зікѫnd: „De вом зїче de'n черїѹ, не ва зїче: de че ашїádарѹ п'ацї крезїѹт лнтр'ѫнсѹл? Еарѹ de вом зїче, къ а фост dела оамені, не темем de попор, къ тоцї лл цін не Іоан de ѹn пророк.“ Апої ръспѹнзїѫnd лѹї Ісѹс ї-аѹ зіс: „Nѹ сїім.“ Ла ачеаста ле-а зіс апої ші Ісѹс: „Nечї еѹ нѹ воїѹ спѹне воаѹ, кѹ че пѹтере фак ачестеа.“

[1]) Лѹка 20.

Фъцїърпічінd ашїadаръ Архіереїй ші вътрънїй попорълъй песчіінцїъ ын прівінцїа аѣторетъцїеї лъй Іоан, Ісъс пе'нтрѣ ка съ тѣстре ачеастъ фъцърпічіе ші ръѣтате а лор, а пропъс ѣртѣтоареле пъраволе: 1. ѣn от авеа доъї фечїорї ші тергънd ла чел de'нтънїъ ї-а zic: „Фіїъле! терцї астъ-zї ла лъкрѣ ын віеа теа.“ Фіїъл zice: „нѣ воїѣ“, еаръ dѣпъ ачееа, пърънdѣ-ї ръѣ, а терс. Апої тергънd пърінтеле ла челалалт фіѣ, ї-а zic асетенеа. Еаръ ачеста zікънd, къ ва терце, п'а терс. „Кареле de'нтре ачестїа доъї, ынтревъ Ісъс а фъкѣт воеа татълъй съѣ?“ Респѣнсеръ еї: „Чел de'нтънїѣ.“ Zic'a лор Ісъс: „Адевър zік воаъ: къ ватешїї ші пъкътошїї въ ынтрек не вої ынтрѣ ынпъръцїеа лъй Dѣmnezeѣ. Къчї а венїт ла вої Іоан ботезїъторїъл ынтрѣ калеа дрептъцїеї ші п'ацї крезїѣт лъй, еаръ ватешїї ші тоцї пъкътошїї аѣ крезїѣтлъй; еаръ вої възїънd, нѣ в'аѣ пърѣтрѣѣ деачееа, ка съ кредецї лъй“ [1]).

Пъравол'а ачеаста ынсетнеазъ: Вої Фърісеїлор ші фрѣнташілор попорълъй фъцїърпічіцї пѣтаї аскълтареа къторъ Dѣmnezeѣ, ка ші фіїъл чел, че ї-а zic тътъне-съѣ, къ ва терце ла лъкрѣ, ші п'а терс; де ачееа се вор лъа дела вої бѣпътъцїле челе тесіане, ші се вор дá ватешілор ші пъгънілор, карії, маї ынтънїѣ фіind асетене фіїълъй челъїа, че а zic, къ пѣ ва терце ла лъкрѣ ші апої тотѣ-шї а терс, ераѣ ындъръптнічї къторъ лецїле dѣmnezeeсчї, даръ апої пре'п вестіреа лъй Іоан адъкъndѣ-се ла покъінцїъ, саѣ ындрептат ші прімind ынвъцътър'а теа чеа dѣmnezeeаскъ, вор добънdі пре'п еа ферічіреа ынтрѣ ынпъръцїеа чеа тесіанъ.

Ісъс проърнънd де а тѣстрá ръѣтатеа ші стрікъчїѣнеа превцілор ші а фрѣнташілор попорълъй зіче

[1]) Матеїѣ 21.

2. маї departe: „Ерá ѫn om стъпѫn de касъ, кареле a съdiт віе ші o a ѧпгръdiт кѫ гарd ші a съпат ѧптр'ѫnса теаск ші a zidit тѫрn ші dѫкѫndѫ-ce ѧn depъртаре, o a datлѫкръторілор съї.“ Еаръ кѫnd c'a апропіеат тітпѫл фрѫктѫрілор, a тріміс пе шїервїї съї ла лѫкръторї, касъ їa фрѫктеле. Ѧпсъ лѫкръторії, прinzїѫnd пе шїервї, пе ѫnѫл 'л-аѫ бътѫт, пе алтѫл 'л-аѫ оторѫт, еаръ пе алтѫл 'л-аѫ ѫчіс кѫ пїетре. Апої a тріміс пропріетарїѫл ші пе алцї шїервї, маї тѫлцї, декѫт de'nтѫїѫ. Даръ лѫкръторії віеї фъкѫръ ші кѫ ачестїа асемепea. Маї пе ѫрмъ Ѧпсъ, a тріміс ла еї пе Ѧпсѫ-шї фїїѫл съѫ, zikѫnd: „се вор сфіі de фїїѫл теѫ.“ Даръ лѫкръторії, въzїѫndѫ-'л пе фїїѫл, зіcеръ Ѧнтрeciпe: „Ачеста есте тостеапѫл! вепіцї съ-'л оторѫт ші съ цінет тошіea лѫї.“ Dѫnъ ачестea Ѧнтревъ Ісѫс: „Кѫnd ва вені стъпѫнѫл віеї, че ва фаче лѫкръторілор ачелора?“ Zic'aѫ чеї adѫnацї: „Пе чеї ръї лї ва пїerde ръѫ ші віea o ва dá алтор лѫкръторї, карії вор dá лѫї фрѫктеле Ѧнтімпѫл съѫ.“ Ръспѫнсѫ-ле-a Ісѫс zikѫnd: „Аѫ печї ѫъ датъ n'aцї четіт Ѧнскріптѫръ: Пїатр'a, кареа пѫ o аѫ сокотіт zidiторії, ачеаста c'a фъкѫт Ѧнкапѫл ѫнгїѫлѫї; dела Domпѫл c'a фъкѫт ачеаста ші есте тіпѫнатъ Ѧнтрѫ окії пострі. Пе'нтрѫ ачеea въ zik воаъ, къ се ва лѫá dела воі ѧтпърцiea лѫї Dѫmnezeѫ ші се ва dá попорѫлѫї, кареле ва фаче podѫріле еї. Ші чел че ва къdé пе пїатра ачеаста, се ва стрѫпчіná, еаръ пе кареле ва къdé, Ѧл ва сфъръмá.“ Аѫzind архіереїї ші Фърісеїї ачестea, аѫ кѫпоскѫт, къ de еї zіче; dечї boind съ-'л прindъ, се темѫръ, пе'нтрѫ къ попорѫл ѦЛ цінé de пророк таре [1]).

---

[1]) Матеїѫ 21.

Лнцїълесъл ачестеї пъраволе есте: Dътnezeѣ 'л-а лnzїъстрат пе попоръл евреск къ леџіле ші ашїъzїъmiптеле челе печесаре, лnkredinцїѧnd гріжїа асъпра лъї презцілор ші фрънташілор лъї. Даръ ачестїа пъ пътаї п'аѣ лmпліпіт дъторіпціле сале чі ші пе лnвъцъторії dътnezeeскї, карії лї тъстра пе'пtръ ачеастъ п'етпліпіре, ї-аѣ зчіс, ва лnкъ ші пе фіїъл лъї Dътnezeѣ, пе Месіеа, вор съ-'л зчідъ, кареа фаптъ лncъ de тот лї ва орвісі de віеаџїа чеа вечїпікъ, чееа че се лncеатnъ пре'п зічереа decпре пїатръ.

§. 60.

Ісъс лndeатnъ спре лъкръціветате лп віеа Domnълъї [1]).

Спре а лътърі адевъръл, къ ачеї крестіпї, карії вор лntребъіпџїа пътеріле лор челе спірітъале спре лъџіреа лъкрълъї крестіпътъцїеї, се вор фаче пърташї de ферічіреа чеа етерпъ, еаръ de'п къntра чеї пебъгъторї de сеатъ ші трѧndaвї се вор съпъпе челор маї аспре педепсе, ші лndemпѧnd Ісъс пе ліпашїї съї ла лъкръціветате лп ръпортъл ачеста, пропъпе пъравол'а: „Ъп от тергѧnd deпарте, а кіемат пе шїервїї съї ші ле-а dат лор авъціеа са. Ъпъїа адекъ ї-а dat чіпчї тълапцї, алтъїа доъї, еаръ алтъїа зпъл, фіе-къръїа dъпъ пътереа лъї ші с'а dъс лndатъ.“ Дечї тергѧnd чел че лъасе чіпчї тълапцї, а лъкрат къ еї ші а фъкът алцї чіпчї тълапцї. Ашїшїдереа ші чел къ доъї а доваndіт алцї доъї. Еаръ чел че лъасе зпъл, dъкѧndъ-се а съпат лп пътѧnt ші а аскъпс арџіптъл Domпълъї съѣ. Апоі dъпъ тълт тітп вепind Domпъл шїервїлор ачелора, а фъкът сокотеалъ къ еї, дечї а zic чел че лъасе чіпчї тълапцї: Doamпе! чіпчї тъ-

[1]) Лъка 19.

лаңцї мї-аї dat, еатъ am dobѫndit къ еї алцї чінчї тълаңцї. Даръ Domnъл ї-a zic: „Біne! шїеръ бъп шi kredinчїoc, пecte пъцin aї фост kredinчїoc, пecte тълте te boїъ пъne, лптръ лптръ бъкъріea Domnълуї тъй.“ Ашїшїdереа шi чел че лъасе doуї тълаңцї, benind a zic: „Doamne doуї тълаңцї мї-аї dat, еатъ! am dobѫndit къ еї алцї doуї тълаңцї.“ Domnъл лъудѫndъ-'л шi пе ачеста пе'нтръ хърпічіea лъї, лї zice: „Біne! шїеръ бъп шi kredinчїoc; пecte пъцin aї фост kredinчїoc, пecte тълте te boїъ пъne; лптръ лптръ бъкъріea Domnълуї тъй.“ Лп ъртъ benind шi чел че лъасе ъп тълант, zice: „Doamne! te-am счіът, къ естї от аспръ, сечерї, ънde пъ аї сетъпат шi adънї, de ънde пъ аї ръсіпіт; дечї temѫndъ-тъ de тine, т'am dъc шi am аскънс тълантъл тъй лп пътѫнт, еатъ-'л! аічїа-ї.“ Еаръ Domnъл ръспънzїѫndї-a zic: „Шїеръ ръй шi віклеап! счіът' аї, къ сечер, ънde п'am сетъпат шi adън, de ънde п'am ръсіпіт. Цi с'a къzїът ашїadаръ цie, ка съ daї арцінтъл теу скітъторілор шi benind еу 'л-ашїъ фі лъат къ dobѫndъ.“ Апої проъртѫnd Domnъл zice: „Лъацї даръ dela dѫncъл тълантъл, шi-'л daцї челъїа, че аре зїече; къ тот челъїа, че аре і се ва dá шi ва прісосі лъї; еаръ dela чел че п'аре, се ва лъá dela ел. Лпсъ пе шїербъл чел петребнік арънкаці-'л лптръ лптъперікъл чел de'пафаръ, аколо ва фі плѫнцere шi скършїпіреа dinцілор.“

Лпцїълесъл ачестеї пъраволе есте: Хрістос, benind ла жїъdeцїъ, пе ачеїа, карїї вор фі лтпліпіт дъторінціле лор шi вор фі лптребъінцат къвепіт бъпъл чел пріміт ал релецїънеї сале, лї ва фаче пърташї de маї марї бъпърї, адекъ: de ферічіреа чеа етерпъ; даръ de'n къптра пе ачеїа, че се вор арътá пепъсъ-

торї кътръ тълаптъл релеџїъпеї сале, прекът шїеръъл чел de'n ъртъ, лї ва dá віктімъ соартеї чеї атаре, чееа че се лпкіпъесче пре'n лптъперік, плъпџере шї скършїпіреа dinџілор.

§. 61.

Ісъс лndeamnъ спре прівігіере шї фапте бъне лптръ лптімпіпареа жїъdекъџїеї [1]).

Ісъс воind, ка лптр'ъп кіп сімџівер шї лесне лпџїълеџівер съ-ї лпведїе пе ліпашіі съ-ї, ка ашїá съ віеџїъеаскъ, кът съ фіе гата лп орї че кліпъ а віеџїеї лор, de a-'л пріті къ кџет кърат, ле спъпе асетъпареа: „Атъпчїа се ва асетъпá лтпъръџіеа черїърілор къ zече фете, каріле лъмndъ-шї kandeлеле с'але аъ ешіт лптръ лптімпіпареа мірелуї.“ Чіпчї de'птр'ачелеа, ераъ лпџїълепте, еаръ чіпчї пебъне, адекъ песокотіте. Dечї челе пебъне, лъмndъ-шї kandeлеле сале, п'аъ лъат къ сіпе ъпт de лемп. Еаръ челе лпџїълепте аъ лъат ъпт de лемп лп васеле сале къ kandeлеле сале. Zїъвъвindъ-се даръ міреле аъ дормітат тоате шї аъ адорміт. Еаръ ла мїезїъл попџії се фъкъ стрігаре маре: еатъ! віпе міреле, ешіџї лптръ лптімпіпареа лъї. Атъпчїа скълъmndъ-се тоате фетеле ачелеа, лшї лтподовіръ kandeлеле лор. Челе пебъне лпсъ zіserъ челор лпџїълепте: „Dаџі-пе поаъ de'n ъптъл de лемп ал востръ, къ kandeлеле поастре се стъпг.“ Даръ челе лпџїълепте ръспъпзїъndzіserъ: „даръ деакъ пъ пе ва ажїъпџе поаъ шї воаъ? чі маї віпе терџеџї ла чеї че въndшї въ кътпъраџї.“ Dечї тергъnd еле съ-'шї кътпере, вепіт-аъ міреле шї челе че ераъ гата, аъ лптрат къ dъпсъл ла пъптъ, лпкізїъndъ-се ъшїа. Еаръ маї апої вепіndшї челе лалте фете, zіserъ: „Doaмпе!

[1]) Матеїъ 25.

Doamne! deскide-ne поаъ!“ Міреле дисъ ръспънсе: „Adевър zік воаъ, къ пъ въ счіѣ пе воі.“ Дпкеіѧnd Ісъс zice: „Dрепт ачееа, прівігіацї, къ пъ счіцї zioa печї оар'а, дптръ кареа ва вепі фіїъл отепеск.“

Асетъпареа ачеаста дпdеуетеазїъ: прекът фетеле челе дпцїълепте, фііnd къ капdелеле апрінсе, ераѣ гата спре а-'л прімі пе міреле ші саѣ прімїт de dѧпсъл ла пъптъ, ашїа ші Domпъл Dъmпezeѣ дї ва прімі пе ачеїа дптръ бъкъріеа са чеа череаскъ, карії къ пепрекъртаре вор фі прівігііnd астептѧndѣ-'л; еаръ de'п къптра, прекът фетеле челе пебъпе пе'пtръ лінс'а бптълъї de летп дптѧрзїѧndѣ-се п'аѣ фост прімїте дптръ бъкъріеа пъпцїеї, ашїа ші ачеїа пъ вор фі лъсацї ла локашїъріле челе de бъкъріе етерпъ, карії аічїа ашїа вор віецїъї, ка кѧnd п'ар авé съ фіе жїѣdеката чеа de пе ъртъ съпт прешїedінцїа dрептълъї жїѣdекъторїѣ Хрістос.

§. 62.

Ісъс дпвеацїъ despre бъпътатеа, de a се рѣгá пе'пtрерѣпт.

Дп скопъл ачеста пропъсе Ісъс доѣе пъраволе: 1) Чіпе de'пtре воі ва авé прїетеп ші ва терце ла dѧпсъл дп тіезїъл попцїї ші ва zіче лъї: „Прїетепе! dъ-мї дппрѣтът треї пѧпї, къ а вепіт de'п кале ъп прїетеп ал теѣ ла тіпе ші пъ ам че-і пъпе дпъіпте.“ Даръ ачела de'п лъпtръ ръспънzїѧnd ва zіче: „Nъ-мї фаче остепеалъ, акума есте ъшїа дпкъеатъ, прѣпчїї теї сѧпт дп астерпът къ піте, дечї пъ пот съ тъ скол, съ-цї daѣ ціе.“ Zік воаъ, de ші пъ ва da лъї скълѧndѣ-се, къ есте прїетеп, чі пепtръ обръzїпічіеа лъї скълѧndѣ-се, дї ва da, кѧtѣ-і требъеск. Ашїадаръ. проѣртѧ Ісъс, черецї ші се ва dá воаъ, къстацї ші вецї афлá, батецї ші се ва deскide воаъ; къ тот чел че

чере, ва лъ́а ші чел че каътъ ва афла́ ші челъї че бате і се ва decкide. Даръ дела кареле татъ de'нтре вої ва чере фіїъл пъпе ші ел лї ва да́ лъї пїатръ? С'аъ de ва чере песче, лї ва да́ лъї шїерпе? Саъ de ва чере оъ, лї ва да́ лъї скорпіе? Дечї deакъ вої фііnd ръї, счіцї a da фіілор вострі дарърї бъпе, къ кът маї въртос татъл востръ чел de'n черїърї ва да́ дъх свъпт челора, че-'л чер дела дъпсъл: [1]) адекъ, deакъ ъп от ка татъ ал фіілор съї ла черереа ачестора пъ ле дъ лъкрърї стрікъчїоасе лп лок de бъпе, къ атъта маї пцїп ва фаче ачеаста Dъmnezeъ, кареле есте атот бъп ші кареле ашїадаръ ва да́ ръръторілор съї пътаї чеea, че ле есте de фолос.

Тот лп скопъл доведіреї фолосълцїеї ръръчїъпеї чеї пелпчетате пропъпе Ісъс ші a 2) пъраволъ, zікъnd: „Ера́ ъп жїъdекъторїъ лптр'ъъ четате, кареле пъ се temeaдеDъmnezeъ ші пъ се ръшіна́ de oameпї. Ера́ лпсъ ші ъъ въдъвъ лп четатea ачееа ші benind ла дълпсъл, zічea: „тълптъесче-тъ de протівпікъл меъ!“ Жїъdекъторїъл лпсъ п'аволт ъп тімп съ хъръцїеаскъ аъzїъ ръцеї въдъвеї ачелеїа, еаръ дъпъ ъп тімп a zic ел лптръ сіпе: „de ші пътъ тем de Dъmnezeъ ші пъ тъ ръшinezїъ de oameпї, тотъ-шї пе'нтръ къ-тї фаче свпъраре въдъва ачеаста, о воїъ тълптъі-о, ка пъ лпdелъпг съ тъ пъкъжїеаскъ.“ Лп ърт'а ачестеї асетъпърї прокїетълdъ-ї Ісъс пе аскълтъторії съї ла лъареа аміпте zice: „Аъziцї! че zіче жїъdекъторїъл педрептъцїї. Даръ Dъmnezeъ аъ пъ ва фаче тълптъіре алешілор съї, карії стрігъ къtръ дълпсъл zioa ші поаптea ші лпdелъпг лї рабдъ пе еї? Zік воаъ, къ ва фаче тълптъіреа лор кърълnd. Лпсъ benind фііъл отепеск афла-ва кредіпцїъ пе пътълпт?“ [2])

---

[1]) Лъка 11. [2]) Лъка 18.

Апціълесъл ачестор лтре асътъпърї есте: Прекът прїетенълъї ші тъереї пе'нтрь deac'a лор пъзїнціїъ лі съ фъкът лndestъл черереї лор, ашїа ші Dътnezeŭ, карєле есте петърнініт ші пекънрінсівер de тінтеа отепеаскъ лнтрь бънътатеа са, ва хъръzі аскълтаре фіілор съї челор пътънтесчї, карії ал вор ръгá къ кredінціїъ. Ръгъчїънеа требъе ашїadaръ лнтре алтеле съ фіе dіреасъ къ кredінціїъ, чеea че се лndeцетеазїъ пре'п кънінтеле: „Афла-ва фіїъл отепеск кredінціїъ пе пътънт?“

§. 63.

Ісъс лнвеацїъ ътілетатеа ръгъчїънеї [1]).

Спре а-ї тъстра пе ънії, карії се лнкredeaŭ лнтрь сіне, къ сънт dрепцї ші deфъїтаŭ пе чеїалалцї, пропъсе Ісъс пъравола: Доъї оатепї аŭ лнтрат лн весерікъ съ се роаце; ънъл ерá Фъріseŭ, еаръ алтъл ватешїь. Фъріseъл стънd ашїа се ръгá лнтрь сіне: „Dътnezeъле! тълцїътескъ-цї ціе, къ пъ сънт ка чеїалалцї оатепї, жїъфъіторї, педрепцї, преákърварї саŭ ші ка ачест ватешїь. Ажїъп de доŭе орї лн съптътънъ, даŭ зїъчїъеалъ de'п тоате, кънте ле стъпънеск.“ Еаръ ватешїъл стънd de департе, пъ лndръzїніа нечї окії съї съ-ї редіче ла черїь, чі-ші вътеá пїептъл ші зїчеа: „Dътnezeъле! тілостів фіі тіе пъкътосълъї.“ Лнкеїънd Ісъс асетънареа ачеаста, асігърь, къ с'а погорът ватешїъл таї лndрептат ла каса са, декът Фъріseъл; къ тот чел че се лnалцїъ пе сіне, лnжїосі-се-ва, еаръ чел че се лnжїосесче, лnълцїа-се-ва.

Ісъс ашїadaръ лнвеацїъ пе ліпашїї съї, ка съ-ші лнпропріezїе тodestіea, пе'нтрь къ пътаї чеї тodestї ла іпітъ сънт плъкцї лъї Dътnezeŭ ші пътаї ачелор ръгъчїъпе се лnалцїъ ла тропъл бънътъцїеї, лndърътъцїеї ші атотпътінцїеї dътnezeeсчї.

[1]) Лъка 18.

§. 64.

Iсъс лпвеацїъ despre лndърътатea лъї Dъmnezeъ къtръ чеї, че се покъеск [1]).

Ъdinioaръ вепіръ ла Iсъс тълцї ватешї ші пъкътошї, ка съ-'л аъdъ пе ел, ші проповедъindъ-ле ел ачестора къ плъчере адевърат пъріптеаскъ, Фърісеїї ші къртърарії, карії тот deaъna ші de'n тоате пърціле лл околїаъ, лл лпфрънтаръ ші акъта, zikлnd, къ-ї прітесче пе пъкътошї ші тлплпкъ къ еї. Еаръ Iсъс а zic къtръ еї пъраволеле ачестea къвлптлnd: 1) „Кареле от de'нтре воі, авлnd ъn сътъ de оі ші пїерzїлnd ъna de'нтре еле, пъ ласъ челе поаъzечї ші поаъ лn пъстіе ші терце dъnъ чea пїердътъ, плпъ клnd о афлъ пе еа? Еаръ афллndъ-о о пъпе пе ътерії съї бъкърлndъ-се; ші venind акасъ, кїатъ пе прїетенї ші пе вечінї, zikлndъ-ле: бъкърацївъ къ mine, къ am афлат оаеа чea пїердътъ! Zik воаъ, къ таї таре ва фі бъкърія лn черїъ de ъn пъкътос, кареле се покъесче, decлt de поаъzечї ші поаъ de дрепцї, кърора пъ ле требъесче покъінцїъ.“

2) „Саъ карea тъере, авлnd zече драхте de пїерde ъna, пъ апрinde лъmin'a ші тътъръ каса, къътлndъ-о къ deadinсъл, плпъ о афлъ? Дечї афллndъ-о кїатъ прїетенеле ші вечінеле сале, zikлnd: „бъкърацї-въ къ mine, къ am афлат драхта, карea о пїердъсем.“ Ашїа, zik воаъ, бъкъріе есте лнъінтea лнцерілор лъї Dъmnezeъ пе'нтръ ъn от пъкътос, кареле се покъесче.“

---

[1]) Лъка 15.

3) Zic'a ⱡпкъ кътръ Фърісеї ші къртърарї: „Ън от авеа доїї фечїорї, ші чел маї тънър а zic тътъне-съъ: татъ! дъ-мї партеа, че ті се кювine de'n авъдіе, ші ел ле-а ⱡтпърдіт лор авъдіеа.“ Дечї пъ дъпъ мълте зіле, адънънd фечїоръл чел маї тънър тоате але сале, с'а дъс ⱡптр'ъъ цїаръ депъртатъ ші аколо а ръсіпіт тоатъ авъдіеа са, віецїиind десфънат. Даръ дъпъ че кїелтъісе ел тоате, фъкътъ-с'а фоамете маре ⱡптръ ачеа цїаръ ші ел а ⱡпчепът а се ліпсі. Възїънd певоеа, а терс, de с'а ліпіт лънгъ ън четъдіean de'nтръ ачеа цїаръ ші ел 'л-а трімес ⱡп кънпъріле сале съ пасъ порчїї; ші доріа съ-шї сатъре пънтечеле съъ тъкар de корпішїоареле, карї ле мънкаъ порчїї, ⱡпсъ німене пъ і ле дă лъї. Еаръ апої венінdъ-шї ⱡп сіне, а zic: кънцї аргацї аї тътъне-меъ аъ прісосънцїъ de пъне, еаръ еъ пїер de фоаме. Дечї скъла-мъ-воїъ ші мъ воїъ дъче ла татъл меъ ші-і воїъ зіче: „татъ! грешіт-ам ла черїъ ші ⱡпъінтеа та ші пъ сънт маї мълт вреднік а мъ кїемă фііъл тъъ; фъмъ ка пе ън ъл de'n аргацїї тъї.“ Скълънdъ-се ашїádаръ фііъл ачела а веніт ла татъл съъ; еаръ фііnd ел ⱡпкъ departe, възїънdъ-'л татъл съъ, і се фъкъ мілъ de ел ші алергънd ї-а къзїът не грътазїъ-ї ші 'л-а сърътат; еаръ фііъл а zic: „татъ! грешіт-ам ла черїъ ші ⱡпъінтеа та ші de акъта пъ сънт вреднік, а мъ пъмі фііъл тъъ.“ Татъл ⱡпсъ пътръпс de бъкъріеа ведереї фііълъї съъ, а zic кътръ шїервїї съї: „адъчецї хаїn'a чеа ⱡптънїа ші-'л ⱡтбръкацї не ел ші дацї інел ⱡптънn'a лъї ші ⱡпкълцїътінте ⱡп печїоареле лъї; ші адъчецї віцїелъл чел грас, de-'л жїънгіеацї ші тънкънd съ не веселім, къ фііъл меъ ачеста морт ерă ші а ⱡпвіат, ші пїердът ерă ші с'а афлат. Дечї ⱡпчепъръ а се весели. Еаръ фііъл чел маї маре ерă ла кънп

ші venind ші апропііndъce de касъ, а аъzіт кѫптече ші жїокърї; ші кїетѫnd ел пе ънъл de'n фечїорї, 'л-а ѫптребат, че съ фіе ачестеа. Еаръ фечїоръл ї-а ръспънс: пе'нтръ къ фрателе тъѣ а venіт а жїънгіет татъл тъѣ віцїъл ъл чел грас, къчї 'л-а въzїът съпътос. Ла ачеаста се тѫпіѣ фіїъл чел таї таре ші пъ воїа съ ѫптре ѫп касъ, dечї татъл лъї emind, ѫл ръгá пе ел. Еаръ ел ръспънzїѫnd a zic: „еатъ! атѫцїа anї ѫцї шїервеск ціе ші печї ъъdатъ п'ат кълкат порънка та, dаръ тъ печї ъъ dатъ пъ тї-аї dат тъкар ъп ed, ка съ тъ веселеск къпріетенії теї; ѫпсъ кѫnd a venіт фіїъл тъѣ ачеста, кареле шї-а ръсіпіт авереа ѫнтр'ъп кіп desфрѫпат аї жїънгіет віцїъл ъл чел таї грас.“ Татъл ръспънzїѫnd фіїълъї съѣ ачестъїа a zic: „Фіїъле! тъ ѫп тот тітпъл естї къ тіне ші тоате але теле, сѫпт ші але тале. Се кade ашїadаръ a пе веселі ші a пе въкърá, къчї фрателе тъѣ ачеста морт ерá ші a ѫпвіат, пїerdът ерá ші с'а афлат.“

Ѫцїълесъл пъраволелор челор doъe de'нтѫіе есте респікат de ѫпсъ-шї Ісъс Хрістос ѫп dекърсъл пропъпереї лор, еаръ ал ачестеї de'n ъртъ есте: прекът татъл къ таре въкъріе 'л-а прітіт ѫп їъвіреа са пе фіїъл чел таї тік пе'нтръ къ с'а покъіт къ adевърат, ші фіїъл чел таї таре, dеакъ ар фі фост пътръпс de їъвіре фръцїаскъ, ар фі авът таї вѫртос кайсъ dреаптъ, de a се въкърá despre ѫndрептареа фрателъї съѣ, dекѫт a се тѫпіá пе'нтръ ѫнтоарчереа лъї, ашіá ші Dътnezeѣ къ ѫndърътате ѫї прітесче ѫп харъл съѣ пе чеї ѫнторшї пъкътошї, ші ѫнпреънъ къ dѫпсъл се въкъръ ші чеї adевърацї dрепцї аї съї, карії сѫпт ѫпсъфлеціцї de adевърата їъвіре кътръ апроапеле.

§. 65.

Iсъс пре'n елъсареа пъкателор але съпеї тъерї пъкътоасе аеве demъстръ ândърътатеа лъї Dъmnezeъ кътръ чеї покъіцї [1]).

Пофtindъ-л пе Iсъс съn Фърiсеу, къ пътеле Cimon, ка съ оспiтезiъ ла dъпсъл шi хъръzindъ-i Iсъс ачеастъ опоаре, kând шiedea ла теасъ ân кас'а Фърiсеълъї, еатъ! ъn тъере de'n орашiъ, кареа ерá пъкътоасъ, аъzind съnde се афлъ Iсъс venind adъce къ cine съn щiпщiор de алъбастръ къ съnt de nard шi апропiindъ-се de пачioареле лъї, ânчепъ а ле удá къ лакрiмеле еї шi стергândъ-ле къ пърul капълъї еї, ле сърutъ шi ле съnce къ съnt de nard. Въzând Фърiсеъл ачеаста, zice кътръ cine: Deакъ ар фi ачеста съn пророк, апоi ар сщi, чine шi че фелiъ есте тъереа ачеаста, кареа се атiнце de dъпсъл; къчi еа есте ъn пъкътоасъ. Iсъс ânсъ ânцiълегând къетътоцiа оспътътарiълъї Фърiсеу, zice кътръ ел: „Cimone! воiъ съ-цi спъn че-ва.“ Ачеста ânтребъ: „Învъцiъторiъле! че!“ Еаръ Iсъс zice: „Ъn крediторiъ авеá доъ дъторнiчi. Ъnul ерá дъторiъ къ чinчi сute, еаръ алтul къ чinчizечi de dinарi; шiепътând съ плътеаскъ, ле дъръ ла амândоъ дъторiea. Спъne-тi акъта, кареле dentр' амândоъ дъторнiчiї ân ва iубi маi тълт пе крediторiul лор.“ Cimon ръспънce: „Еу кred ачела, къръia i-a елъсат маi тълт.“ Iсъс zice: „Bine аi жiъdекат.“ Апоi ânторкândъ-се кътръ тъере zice кътръ Cimon: „Bezi тъ тъереа ачеаста? Еу ам venit ân каса та шi тъ nъ тi-аi dat

[1]) Марко 14.

апъ, ка съ-мї спъл печїоареле; ачеаста лпсъ мї ле-а спълат къ лакрітеле сале шї мї ле-а ъскат къ пърул съў. Тъ пъ м'аї сърътат; ачеаста лпсъ, dekand a venit, п'а лпчетат, de a-мї сърътá печїоареле. Тъ пъ мї-аї ънс капъл къ ънт міросіторїъ, даръ ачеаста мї-а ънс кїар шї печїоареле. De ачееа, лцї zік, къ еї і се вор ертá мълте пъкате, пе'нтръ къ еа мълт а їъбіт; лпсъ къї і се вор ертá пъціпе, пъцін а шї їъбіт.“ Апої zice Ісъс мъереї: „Ертъ-ці-се ціе пъкателе тале.“ Ъzind ачеаста чеї че шїedeaў лпрежънъ ла меасъ, зіceръ лнтре сіne: „Чіne есте ачеста, къ ел шї пъкателе ле ертъ?“ Еаръ Ісъс de'n поў zice мъереї: „Кredinцїa та цї-а ажїътат; мерцї лп паче!“

Ачестеа тоате шї мълте алтеле ле-а грът Ісъс лп асетънърї. De'n ачестеа, прекът шї de'n лпвъцътър'а са чеа deadreптъл се веde, къ ел лп пропъперіле лпвъцътъреї сале авў прівіре ескісівъ ла іпітеле оатепілор, арътанdъ-ле ачестора, къ вънртъtеа чеа адевъратъ требъе съ решїeадъ лп іпітъ шї лпвъцанdъ-ї деспре тоате, че лп тоате лпрежїърърїле віецїеї лор ле сънт печесаре de а ле счї, спре а ле лнтребъінцїа лп фолосъл ферічінцїеї лор чеї черечї.

Апїadаръ къ адевърат лпвъцъторїъ череск есте Ісъс Хрістос; къ адевърат Месіеа есте ел, лнтръ карele саў лмпліпіт къвінтеле пророкълуї Ісаіе, къ челор сърачї се ва вінevесті; къ адевърат повъцїіторїъ вінevоіторїъ есте Ісъс Хрістос, прекът се пътесче ел лпсъ-шї съвт ікоап'а ънуї пъсторїъ, зікand: „Еў сънт пъсторїъл чел бън. Пъсторїъл чел бън, сўфлетъл съў ші-л пъне пе'нтръ ої. Еаръ пъїмітъл шї карele пъ есте пъсторїъ,

але кърѣіа пѣ сфнт оіле, вede лѣпѣл venind ші ласъ оіле ші фѣце, ші лѣпѣл ле ръпесче пе еле ші ле ресіпесче. Nъїмітѣл фѣце, пе'нтрѣ къ пъїміт есте ші пѣ-ї есте гріжїъ de ої. Еѣ сфнт пъсторїѣл чел вѣн ші кѣпоск оіле теле ші еле тъ кѣпоск пе mine. Прекѣт тъ кѣпоасче пе mine татъл ші еѣ лл кѣпоск пе dфпсѣл, ші сѣфлетѣл теѣ лтї пѣн пе'нтрѣ ої. Ші алте ої ам, каріле пѣ сфнт de'н стаѣлѣл ачеста, ші ачелеа ті се кade а ле адѣче, ші гласѣл теѣ вор аѣzi ші ва фі ѣъ тѣртъ ші ѫн пъсторїѣ.“ Пре'н кѣвінтеле ачестеа de'н ѣртъ despre алте ої dекїаръ Ісѣс Христос кътолічетатеа лпвъцътѣреї сале ші пре'н ѣртаре ші ѫніверсълетатеа Месіънетъцієї сале ші а Мфнтѣінцієї чеї фъптѣіте de dфпсѣл.

ТЪЕТѢРА А ТРЕЇА.

Ісѣс dетѣстръ Месіънетатеа ші Dѣmnezeітатеа са пре'н мінѣнї.

Мінѣне се зіче ачееа фаптъ, кареа пре'н пѣтереа чеа ordінаръ а пътѣреї пѣ се поате продѣче, чі пѣтаї пре'н атот пѣтінцїа лѣї Dѣmnezeѣ, с'аѣ кѣї лї ва dá Dѣmnezeѣ пѣтереа ачееа. Dѣmnezeѣ адекъ пе'нтрѣ скопѣрї таї лпалте релеціоасе ші морале сѣспendeазъ пре'н атотпѣтінцїа са кфте ѣъdатъ кѣрсѣл чел лndътепат ал пътѣреї ші продѣче спре дестептареа оатенілор фапте стръordінаре орї петежїлочіт, прекѣт а ворвіт Ел лпсѣ-шї кѣ Моїсі ла рѣгѣл чел арзїфпте лпсъ певътъмат de пар'а фокѣлѣї, саѣ тежїлочіт, прекѣт Моїсі пре'н пѣтереа лѣї Dѣmnezeѣ а despърціт тареа рошїъ, de аѣ трекѣт Ісръілепїї ка пе ѣскат.

Minъnile, pre'n karĭ ce doвedecve Mecĭъnetatea ші Dъmnezeĭtatea лъĭ Icъc cънт парте але татълъĭ съ̆ челъĭ череск, еаръ парте але сале пропрiĭ, фъкъте къ лпса-шĭ а са пътере dъmnezeeaскъ.

Minъnile, karĭ ле-а фъкът пъріптеле череск, спре а-л леџітімá пе Icъc Христос de фiĭъл съ̆, de Mecieа ал неатълъĭ отенеск ші de Dъmnezeŭ лтпрезпъ къ dънcъл, caŭ amiптіт парте лп §§. 6. 9. 11. 16. аĭ ачестеĭ кърџĭ, еаръ парте се вор amiпті лпкъ ла локъл съ̆.

Лпсъ minъnile, karĭ ле-а фъкът Icъc Христос лпсъ-шĭ ла лптънтплърĭ спеџiале сънт a) minъnĭ асъпра фiреĭ; в) minъnĭ асъпра фелiбрітелор боале; в) minъnĭ асъпра dъхърілор челор пекърате, ші г) minъnĭ асъпра морџілор. Deчĭ съ пе лпкredinџĭът despre тоате ачесте minъnĭ лп спiџiал.

A) Despre minъnile лъĭ Icъc Христос асъпра фiреĭ.

§. 66.

Icъc астънпъръ валърiле търеĭ пътаĭ къ къвънтъл [1]).

Despre чеа de'нтънa minъne a лъĭ Icъc Христос de фелiъл ачеста am аъzit лп §. 19. къ ла пънтá de'n Kanna Гълiлеeĭ a префъкът апа лп вiп.

Ъ̆dinioaръ лпсъ афлънdъ-се Icъc пе локъл Гълiлеeĭ лп коравiе ші лпвъџъчеĭ съĭ къ dънcъл, zice кътръ dънпшĭ: съ тречет de чеea лалтъ парте! Deчĭ плътind еĭ лп коравiе de асъпра апеĭ, de ъ̆datъ се івi ън ъръган лнфіоръторіъ ші валърiле апеĭ пъвълiаъ лп коравiе, кът ачеаста акъта таĭ се ътплеа de апъ ші ерá лп перікъл, ка съ се къфънde caŭ съ

[1]) Марко 4.

се фрънгъ. Исус луса се афлă атунчïа ла кърт'а коръбіеї dormind; дечї дестептăndу-'л лувъцъчеїї ї-аў zic: Лувъцъторїуле! аїбї гріжїъ! къ періт. Скуlăndу-се Исус a zic вăнтулуї ші апеї: „Коптепесчете!“ ші атунчïа а лучетат вăнтул ші с'а лініштіт апеле; еаръ лувъцъчеїлор ле-а zic: „Че сăнтецї атăт де фрікошї? Кум de n'авецї кredinцїъ?“ Лувъцъчеїї се кънпінсеръ атунчïа de тіраре ші de фрікъ, въzїndу-л Исус Христос ъ̆ъ персоанъ пътерпікъ, къреїа лї daў аскултаре ші вăнтуріле.

§. 67.

Рrindereа унеї тулцітї марї de песчї пе порунка луї Исус [1]).

Стănd Исус ъ̆ъdiniоаръ лăнгъ локул Генезїъретулуї, пъвъліce тулціте таре de попор кътръ dăнсул, спре а аскултá кувăнтул луї. De пе тал лусъ възїў Исус пе апъ doуе коръвїї ші пе пескарї спълăndу-шї трежїеле сале. Апої се сúї ші ел лу коравіеа луї Сітоп Петрў ші de аколó лувъцїа попорул, че стá лушірат пе тал. Даръ лучетănd a кувăнтá, лї zice луї Петрў, съ се депъртезїъ ла adăнк ші съ арунче трежїа спре пъскуіт. Еаръ Петрў ръспунсе: „Лувъцъторїуле! тоатъ поаптеа пе-ам трудіт ші петіка п'ам прінс, лусъ пе кувăнтул тъу воїў съ маї арунк трежїа.“ Дечї арункănd Петрў, Andреїў, Іаков ші Іоан, карії ераў пропріетарії коръвііlор, трежїа ші воind съ о трагъ, пу пътръ сăнгърї, къчї ерá преá плінъ de песчї; ашїadаръ аў кїемат пе консоцїї лор ші тръгăndу-о, пуцін че-ва къ пу с'а рупт, de плінъ че ерá.

De ачеастъ лутăмпларе лї кънпінсе тіраре ші вїтіре пе тоцї чеї че ераў de фацъ; еаръ Петрў къ-

[1]) Лука 5.

поскънd пътереа чеа дпалтъ а вънълъї Мънтъіторїъ а zic: „Мерцї dела mine Doamne, къчї сънт от пъкътос.“ Даръ Ісъс ръспънзїънdъ-і ї-а zic: „Nъ те теме! de акъта веї вънá oameнї,“ адекъ: лїпатї дпвъцътъреї теле. Апої скоцїънd Петръ, Andреїъ, Іаков ші Іоан коръвііле лор ла ъскат, аъ ърмат лъї Ісъс Христос.

§. 68.

Ісъс сътъръ чїпчї мїї de oameнї къ чїпчї пънї ші doъї песчї [1]).

Афлънdъ-се Ісъс de чеea парте de тареа Гълілееї а Тіверіадеї, се адънасе ла dънсъл попор мълт, ка съ вадъ мінънїле лъї, че ле фъчеá песте чеї волнавї. Фіind апої Ісъс дп мънте de'тпреънъ къ дпвъцъчеїї съї, дшї редікé окії ші възїънd, къ попоръл тот маї мълт се дптълцїесче, zice кътръ Філіп: „de ънde вом кътпърá пънe? ка съ сътърът попоръл.“ Ачеста респънсе: „пънe de doъe съте de dinapї пъ ва ажїънце.“ Дптръ ачеea a zic Andреїъ: „Есте аічїа ън фечїор, кареле аре чїпчї пънї de орзїъ ші doъї песчї, даръ че сънт ачестеа ла атънцїа oameнї.“ Даръ Ісъс аъzind ачеаста zice: „Спънецї oameнілор съ шїeadъ пе еарвъ;“ ші с'а дпшірат попоръл дп пътър ка ла чїпчї мїї. Апої лъънd Ісъс челе чїпчї пънї ші чеї doъї песчї ші мълцїътind маї дптънїъ пъріптелъї съъ, ле-а dат дпвъцъчеілор, еаръ дпвъцъчеїї ле-аъ dат челор че шїedeаъ дп рънdърї пе еарвъ, ші фіе-кареле інс а къпътат de'n пъніле челе вінекъвънтате de Ісъс порчїпеа чеа атъсърать сацїълъї съъ ші dъпъ оспъцїъ аъ маї стрънс дпвъцъ-

[1]) Іоан 6.

чеїй пе порънка лъї Ісъс лпкъ doъespрezeче кошїърї de сфъртътърї.

Въzїмnd попоръл mїnънea ачеаста, zice: „Къ adевърат ачеста есте Месіеа, кареле а авът съ віе лп лъте.“ Ісъс лпсъ кънoскмnd, къ попоръл воесче съ-'л ръпеаскъ шї съ-'л прокїете лптръ лмпърат, се dъce еаръ-шї лп тънте шї се аскънce de кътръ феаца попорълъї.

§. 69.

Ісъс сатъръ патръ тїї de оатенї къ шепте пмнї шї пъцінї песчї [1]).

Афлмndъ-се Ісъс ъъdініоаръ еаръ-шї лмпгъ тареа Гълілеей, ънde вindекъ тълцї болнавї, тъбърмла dмncъл еаръ-шї попор пътерос. Neавmnd лпсъ ачеста еаръ-шї че тмпкá, кїетъ Ісъс еаръ-шї пе лпвъцъчеї съї шї ле zice: „Лтї есте тілъ de попор, къ еатъ акъта треї zіле естекътіne, неавmnd че тмпка, шї de-'л воїъ слобozi петмпкат, тълцї вор слъві пе кале, къ ънїї аъ вenіт de департе.“ Лпвъцъчеї ръспънzїmnd лптреваръ: „De ънde съ лъът пої пмне аічїа лп пъстіе?“ Еаръ Ісъс лї лптребъ: „Кмте пмнї авецї?“ „Шепте,“ респънсеръ лпвъцъчеї. Апої adъкmnd еї ачеле шепте пмнї шї ачеї пъцінї песчї шї лпшірmndъ-се попоръл пе пътмнт, ле-а лъат Ісъс шї тълцїътmind маї лптмїъ ле-а фрмпт; ашїдереа шї песчїї вінекъвмntмndъ-ї, а dат попорълъї съ тмпмнче, шї фіе-кареле съътърmndъ-се, лп ъртъ аъ маї adънат лпвъцъчеї шепте кошїърї de сфъртътърї.

---

[1]) Марко 8.

§. 70.

Iсъс ътблъ пе апъ ка пе ъскат ші лпсеатпъ лптъпекат ашїъзїъчїъпеа свіптеї еъхаристії[1]).

Dъпъ тіпъпеа історітъ акъта, се погорѫръ лпвъцъчеїї лъї Iсъс де кътръ сеаръ ла таре ші тергѫnd лп коравіе, трекъръ ла Къперпаѣт; даръ лптъперікъл попцїї ерá таре ші Iсъс лпкъ пъ вепісе ла дѫпшїї. Мареа се ътфлá ші вѫпт таре сѣфлá. Benind еї пе таре ка ла doжezечї ші чіпчї с'аѣ треїzечї де стадії, възїътъ-'л-аѣ пе Iсъс апроапе де коравіе ътблѫnd пе таре ші еї с'аѣ лпфрікошїат; даръ Iсъс ле-а zic: „Nъ въ темецї! еѣ сѫпт.“ Петръ лпсъ лптребѫnd a zic: „Doamne! тъ естї? спъпе-мї съ віп ла тіпе пе апъ.“ Iсъс лї порънчї: „віпъ!“ ші Петръ ешind де'п коравіе, терцеа пе апъ; даръ лпспъїтѫптат де вѫптъл че сѣфлá ші де валъріле, че-'л лпвълъїаѣ, лпчепѣ а се потікні ші стрігъ: „Doamne! ажїътъ-мї, къчї тъ лпек.“ Атънчїа Iсъс лї лптіпсе тѫп'а ші апъкѫndъ-'л де тѫпъ, лї zice: „Пъцін кредінчїосъле! де че те лпдоесчї?“ Апої лптрѫnd атѫndоъ лп коравіе, се алінъ вѫптъл.

A доža zi възїѫnd попоръл, къ печї Iсъс ші печї лпвъцъчеїї лъї пъ ерá аколо, а лптрат лп коръвїї ші а терс ла Къперпаѣт, къътѫndъ-'л пе Iсъс. Афлѫndъ-'л попоръл де чеea парте де таре, ї-а zic: „Лпвъцъторїъле! кѫnd аї вепіт аічїа?“ Iсъс ръспънзїѫnd zice: „Adевър zік воаъ! вої тъ къътацї пе тіпе, пъ de'п dop, спре а авзí ші а прімі лпвъцътър'а теа, чі спре а въ doвѫndí фолосърї пътѫптесчї, прекът: сътъраре къ пъціпе пѫпї, віndекърї де воале ш.а. Nъ въ опіптицї дъпъ фолосърї, че трек, чі

[1]) Ioan 6.

dъпъ фолосърї вечїпіче. Nъ лъкрацї мънкаре перітоаре, чі мънкареа, кареа ръмъне лп віеацїа вечілор ші кареа о ва dá фіїъл отепеск, къчї пе ачеста 'л-а лпсетпат татъл Dъmnezeў.“ Попоръл а zic: „Dъ-пе поаъ пънеа ачеаста!“. Ісъс а ръспъпс: „Еў съпт пънеа віецїеї, кареа с'а погорът de'n черїъ, чел че віпе ла mine, пъ ва флътънzi, ші чел че крede лптръ mine, пъ ва лпсетá печї ъъ datъ.“ Кънtind Іъdeїї асъпра ачестеї ворбе, zіceръ: „Аў пъ есте ачеста Фіїъл лъї Іосіф, пе ал къръї татъ ші маїкъ лї счім, кът daръ zіче ел, къ с'а погорът den черїъ?“ Ісъс ле ръспъпсе: „Nъ кънтецї лптре воі! Еў съпт пънеа віецїеї. Пъріпцїї вострі аў мънкат тапъ лп пъстіе ші аў търіт. Ачеаста лпсъ, есте пънеа, кареа се погоаръ de'n черїъ ші чіпе ва мънкá de'n еа, съ пъ тоаръ. Еў съпт пънеа чеа віе, кареа с'а погорът de'n черїъ; de ва мънкá чіпе-ва de'n пънеа ачеаста, ва віецїуí лп вечї ші пънеа, кареа о воїъ dá еў, есте трънъл теў, карелe лл воїъ dá еў пе'нтръ віеацїа лътеї.“ Іъdeїї се тіраръ ші се оцїърърът лптре сіпе zікънd: „Кът поате ачеста съ пе deá поаъ трънъл съў спре мънкаре?“ Ісъс лпсъ ле ръспъпсе: „Адевър zік воаъ! de пъ вецї мънкá трънъл фіїълуї отепеск ші пъ вецї бea съпцеле лъї, пъ вецї авé віеацїъ лптръ вої. Чел че мънънкъ трънъл теў ші бé съпцеле теў, аре віеацїа вечілор ші еў лл воїъ лпвіеа пе ел лп zіоа чеа de апої; къчї трънъл теў къ адевърат есте мънкаре ші съпцеле теў къ адевърат есте веътър. Чел че мънънкъ трънъл ші бé съпцеле теў, ръмъне лптръ mine ші еў лптръ ел. Прекът т'а тріміс пе mine татъл теў чел віў ші еў віе-

zîъ пре'п татъл ші чела че тъ тѫпѫпкъ пе mine, ва фі віѣ пре'п mine."

Кїар есте, къ Ісъс пре'п къвінтеле ачестеа а ворвіт despre свінцїътѫнтъл еѣхърістіеї, ѧп кареа отъл крестіп се ѧтпъртъшїесче къ скътпъл ші преа́ чінстітъл трѣп ші сѫнце ал лъї спре ертареа пъкателор сале ші спре віеацїа са чеа de вечї; даръ тълцї de'нтре ѧпвъцъчеїї лъї Ісъс непрічепѫnd къвінтеле ачестеа ші сокотінd порѣпка ачеаста despre тѫпкареа трѣпълъї ші вестър'а сѫнцелъї лъї Хрістос ѧнтръ ѧнцїълесъл пропріѣ ші пре'п ѣртаре ші de греа́, ѧл пъръсіръ ші маї тълт пъ ътбла́ръ къ dѫпсъл. Възїѫnd Ісъс ачеаста, zice кътръ чеї dоѣіспрезече: „Аѣ doаръ ші воі воіцї съ въ dъчецї?" Петрѣ ѧпсъ, ка чел маї бътрѫп de'нтре тоцї, ръспѣпсе: „Doamne! ла чіне съ мерцет?" Nѣтаї тъ аї къвінтеле віецїеї чеї вечїніче ші поі кredem ші рекъпосчет, къ Тъ естї Хрістос, фіїъл лъї Dѣтnezeѣ челъї віѣ.

Б) Despre тінѣніле лъї Ісъс Хрістос асъпра боалелор.

§. 71.

Ісъс вindекъ пе ѣп фіѣ ал ѣпъї от рецеск [1]).

Афлѫndъ-се Ісъс ѧп Капа Гълілееї, ѣnde а префъкът апа́ ѧп віп, а фост аколо́ ші ѣп от рецеск, адекъ: de'п къртеа рецеаскъ, ал къръї фіѣ болїа ѧп Къперпаѣт. Ачела аѣzind de фаптеле челе тінѣпате але лъї Ісъс вепі ла dѫпсъл ші-'л рѣгѣ, ка съ се погоаре ла Къперпаѣт ші съ тътъдѣеаскъ пе фіїъл съѣ, кареле ера́ болнав de тоарте. Ісъс ѧї ръспѣпсе:

[1]) Іоап 4.

„De n'aḑĭ фі въzĭвт cemne ші minвnĭ, n'aḑĭ фі krezĭвт.“ Даръ отвл чел реḑеск zice: „Doamne! погоарѣ-те маї 'nѣinte de че moape фіївл меѣ.“ Ісвс лї ръспвnce: „Мерḑї акасъ! къ фіївл тъѣ вieḑĭвесче;“ ші krezĭлnd отвл ачела кввлптвлвї лвї Ісвс се dвce акасъ, ші лпкъ пе кале фiind, шїервїї съї лл лптітпіпаръ ші-ї вестіръ, къ фіївл вieḑĭвесче, адекъ е съпътос. Апої лптревѣ ел пе шїервїї съї despre оара, лп кареа ї-а фост маї віпе фіївлвї съѣ, ші zikлnd еї, къ лп zioa трекѣтъ лп оар'а а шептеа лл лъсáръ фрігвріле, квпоскѣ ел, къ лп оар'а ачеаста лї zice Ісвс: „фіївл тъѣ вieḑĭвесче.“ Cocind отвл реḑеск акасъ, ші пътрвпс de вѣквріе твлтъ пе'нтрѣ лпсъпътошїареа фіївлвї съѣ, крezĭѣ ел ші тоатъ каса. са лп Млнтвіторівл Хрістос.

§. 72.

Ісвс віndекъ пе вп шїерѣ пепвтіпчїос ал вивї свташїѣ [1]).

Лптрлnd Ісвс ѣѣdiпioаръ лп Къперпаѣт, вепі ла dлпсвл вп свташїѣ (препвс ал впеї свте de оamenї мілітарї) кѣ рвгареа, zikлnd: Doamne! фечїорвл (шїерввл) меѣ зїаче лп касъ пепвтіпчїос ші ръѣ се кіпвесче. Ісвс лї zice: „Еѣ вепind ла тine, лл воїѣ тътлndвї;“ даръ свташївл ръспвпzїлnd zice: „Doamne! пѣ слпт вrednік, ка съ лптрі слпт акоперітлптвл касеї меле, чі zi пѣтаї кѣ квлптвл ші се ва тътъдвї фечїорвл меѣ, къ ші еѣ слпт от слпт вірвіпḑїъ, авлnd слпт mine остатї ші zік ачествїа: мерḑї! ші ел мерде, ші алтвїа: вінъ! ші ел віпе, ші шїерввлвї меѣ: фъ ачеаста! ші ел фаче.“

---

[1]) Мат. 8.

Aъzind ачеаста Iсъс се тірѣ фоарте ші zice кътръ чеї че ераў къ дѫпсъл: „Adевър zік воаъ! къ печї ѫп Iсрѣіл п'ат афлат атѫта кредinцїъ. Ѫпсъ zік воаъ, къ тълцї вор вені dела ресъріт ші dела апъс ші се вор odixni къ Авръам, Iсъак ші къ Iаков ѫптръ ѫтпъръцiea черїълъї, еаръ фііі ѫтпъръцiеї, adекъ Iъdeiї, се вор арънкá ѫптръ ѫнтъперікъл чел de'n афаръ, ънde ва фі плѫнс ші скрѫшїнirea dinцілор.“ Апої zice Iсъс кътръ сътаїъл: „Мерцї ші прекът аї крezїът съ-цї фіе цie“, ші с'а вindекат шїербъл лъї ѫп оар'а ачееа.

Dънъ ачеаста ѫптрѫnd Iсъс ѫп кас'а лъї Петръ ші въzїѫnd пе соакр'а лъї zъкѫnd апрінсъ фііnd de фрігърї, се atince de мѫн'а еї ші лъсѫndъ-о пе лок фрігъріле, се скълъ ші шїерві лор.

§. 73.

Iсъс вindекъ пе ън от пърълітік [1]).

Афлѫndъ-се Iсъс ъъdiniоаръ ѫнтр'ъъ касъ ѫп Къперпаѫм, кънѫптѫnd попорълъї челъї адънат, adъ-се ла дѫпсъл пе ън олог, кареле се пъртá de патръ. Даръ непътѫndъ-се ачеї патръ съ се апропіе de Iсъс къ болпавъл пе'нтръ тълцiтеа попорълъї, deскоперіръ кас'а ші слобозіръ патъл къ болпавъл de'nъintea лъї Iсъс. Bezїѫnd Iсъс кредinцїа лор, zice къtръ олог: „Фііъле! еартъ-цi-се цie пъкателе тале.“ Еаръ ънїї de'нтре къртърарї къцетаръ ѫнтръ сіне, къ Iсъс ворвесче хъле протіва лъї Dъmnezeъ, de оаръ че пътаї Dъmnezeъ поате съ ерте пъкателе. Dечї zice Iсъс кътръ дѫпшїї: „Че къцетацї ѫнтръ inimеле воастре? Че есте маї лесне? a zîче

[1]) Марко 2.

ологъл҃ї: еартъ-ц҃і-се пъкателе? аў а зіче: скоалъ! їац҃ї патъл тъў ші ътвлъ? Ашїадаръ, ка съ къноасчец҃ї, къ фіїъл отепеск аре пътере а ертá пъкателе пе пътънт," лнторкънdъ-се Ісъс кътръ олог, зice: „Скоалъ їац҃ї патъл тъў ші мерц҃ї ла кас'а та." Ші скълънdъ-се ологъл, лшї лъў патъл съў ші еші лнъінтea тътърора, кът тоц҃ї се тіраръ ші-'л лъздáръ пе Dътnezeў, зікънd, къ печї ўъ датъ пъ възїръ ъна ка ачеаста.

§. 74.

Ісъс вindекъ пе ън от болнав de idропікъ, ші пе ънъл, че era олог de 38. de anї [1]).

Лнтр'ўъ Сънвътъ тънкъ Ісъс лн кас'а ънъї таї таре ал Фърісеілор пънe. Аічїа adъкънdъ-ї лъї пе ън от, че пътітїа de ътфлътъръ de апъ, Ісъс adресънdъ-се кътръ леџїзіторї ші Фърісеї лї лнтревъ, орї de есте ертат а вindекá Сънвътá. Тъкънd еї лл апъкъ Ісъс пе чел болнав ші-'л вindекъ. Апої зice кътръ Фърісеї: „Ал къї боў с'аў асin, de ва пікá ел лн zi de Сънвътъ лн фънтънъ, пъ-'л ва скоате пе ел?" Даръ Фърісеїї п'авъръ къвънт, de а-ї респънde лъї Ісъс ла ачеастъ лнтревъчїзне.

Dътъ че петрекъсе Ісъс тълт тънп лн Гълілеea, пърчесе кътръ Іеръсълім, пе'нтръ къ се апропіеаў пасчіле Жідовілор. Аічїа лн Іеръсълім ерá пе атънчїа лн репъте таре лакъл оілор, пътіт евреесче Вітесda, авънd чіпчї фоішїоаре, лнтръ каріле зїъчea тълџіте тълтъ de болнавї: орвї, шкїопї, ъскацї, астептънd тішїкареа апеї, къчї лнџеръл Domнълъї ла врете се погорїа лн лак ші тървърá ап'а ші ка-

[1]) Лъка 14 ші Іоан 5.

реле de'нтре чеї болнавї маї лнтяїѣ лнтрá dѣпъ тѣрвѣрареа апеї, скълдяndѣ-се, се фъчеа съпътос, орї de че воалъ ерá кѣпріпс. Dечї ерá аколо ші ѣп от, кареле акѣта de 38. de апї пътіміа de олоџіе. Пе ачеста вѣзїяndѣ-'л Ісѣс ші кѣпоскяndѣ-'л, къ акѣта de тѣлт пътітесче, лї zice: „Врей съ фіі съпътос?“ Болнавѣл ръспѣпсе: „Doamne! п'ам пе пітепе съ тъ баџе лп лак, кяnd се тѣрѣръ апа лѣї ші пяпъ кяnd терг еѣ, лптръ алтѣл лпѣіптеа теа.“ Ісѣс апої лї zice: „Скоалъте їаџї патѣл тъѣ ші ѣтблъ.“ Ші еатъ! dѣпъ воіпџіа чеа атотпѣтерпікъ а лѣї Ісѣс лndатъ се фъкѣ отѣл ачела съпътос ші лѣяndѣ-'шї патѣл съѣ, ѣтбла! Лпсъ лптр'ачеea zi ерá Сяmвътъ; dечї вѣзїяndѣ-'л Жidовїї пе чел віndекат, къ ѣтблъ кѣ патѣл, лї zіceръ, „Nѣ џі се кade џіе астъzї a лѣá патѣл тъѣ.“ Даръ отѣл ле ръспѣпсе: „Чел че т'а віndекат, тї-a zic съ фак ачеаста;“ ші лптреbяndѣ-'л Жidовїї, чіпе есте отѣл ачела, віndекатѣл пѣ счіѓ съ ръспѣndъ, пе'нтрѣ къ Ісѣс се пїердѣсе de'п попорѣл, че ерá adѣпат лптр'ачел лок. Скърт dѣпъ ачеea афляndѣ-'л Ісѣс пе отѣл ачела лп весерікъ, лї zice: „Еатъ! те-аї фъкѣт съпътос, de акѣта съ пѣ маї гресїесчї.“ Апої мергяnd отѣл ачела, весті тѣтѣрора, къ Ісѣс есте, кареле лл фъкѣ съпътос.

Пе'нтрѣ ачесте фапте але лѣї Ісѣс лп zi de Сяmвътъ, къѣтаръ Жidовїї съ-'л прindъ ші съ-'л ѣчідъ; еаръ Ісѣс ле ръспѣпсе: „Татѣл теѣ пяпъ акѣта лѣкреазїѣ ші еѣ лѣкрезїѣ“, апріпzїяndѣ-ї Ісѣс пе Ізdеї пре'п ачесте кѣвінте лпкъ маї таре протіва са, зікяnd еї: „Nѣ dестѣл, къ пѣ џіпе Сяmвъта, даръ се фаче лпкъ асетепеа лѣї Dѣmпezeѣ.“

§. 75.

Iсъс а вindекат пе чеї орбї.

Фiind Iсъс ъ̆dinioаръ лп Къперпаѣт, терсеръ dъпъ dлпсъл dоъї орвї стріглnd: „Мілъесче-пе пе пої! Фіїъле ал лъї Dъвid!“ Еаръ deакъ вепіръ лп кас'а, ънde се афла Iсъс лї лптребѣ: „Кредецї, къ еѣ въ пот вindека?“ Ей ръспънсеръ: „Кredem.“ Атънчїа атінглndъ-се Iсъс de окїї лор ші zікlndъ-ле: „dъпъ кredinцїа воастръ съ фіе воаъ“, лі саѣ deскіс окїї. Iсъс ле-а лптъс ші лор тъчере деспре ачеастъ фантъ, даръ еї еmind, аѣ вестіт'о лп тот пътлптъл ачела [1]).

Алтъ датъ лп Іеръсъліт възїѣ Iсъс пе ън орв de'n пасчере ші лпвъцъчеї лл лптребаръ: „Равві! чіпе а пъкътъіт? ачеста? аѣ пъріпцїї лъї, de с'а пъскът ел орв?“ Iсъс ръспънсе: „Nечї ачеста, печї пъріпцїї лъї п'аѣ пъкътъіт, чі ачеаста і с'а лптлтплат лъї, пе'нтръ ка пътереа лъї Dъmnezeѣ съ се арате лптръ dлпсъл. Міе mi се каде а лъкра лъкрърiле челъїа че m'a трімес, плпъ клnd есте zioа, къ вine поаптеа, клnd nimene пъ поате съ лъкре; кът сънт лп лъте, сънт лъmin'a лътеї.“ Ачестеа zікlnd Iсъс скъїпі пе пътлпт ші фъкѣ тінъ, апої ънглnd окїї орвълъї къ тін'а ачееа, лї zice: „Мерцї de те спалъ лп лакъл Сілоатълъї,“ че се тълтъчесче трімес, ші фъклnd чел орв ачеаста, а вепіт възїлnd.

Даръ възїлndъ-'л пе чел вindекат вечінїї ші карії лл счіеаѣ de таї 'пъінте, зіceръ: „Аѣ doаръ пъ есте ачела, кареле шїedea ші череа?“ Дечї се пъскъръ доѣе сокотінцїе деспре длпсъл. Ънїї

[1]) Матеїъ 9.

zîceaŭ: „Ачела есте“, еаръ алцiй: „есте асетеnеа ачелъîа“, даръ ел лпсъ-шî zice: „Еŭ сжпт.“ Еї апоî лл лптребаръ: „Кът цi саŭ дескiс цie окiї? Ел ръспънсе: „Ън от, кареле се кîамъ Iсъс а фъкът тiпъ шi аънс окiї теї; апоî трiмiцindъ-тъ ла лакъл Сiлоамълъї шi спължndъ-тъ лптр'жпсъл, ам възîът.“ Лптретебжndъ-'л ачеîа, ънde есте отъл ачела, zice: пъ счiŭ. Деч лл прiнсеръ пе джпсъл шi-'л дъсеръ ла Фърiсеї. Шi ерá zi de Сжмбътъ атънчîа, кжnd фъкъсе Iсъс тiпъ шi дескiсе окiї челъї орь. Деч шi Фърiсеiї лл лптревáръ, кът де с'а фъкът ел де ŭдатъ възъторîъ шi ел ръспънсе, ка шi маї 'пъiпте. Апоî ziceръ ънiї де'нтре Фърiсеї: „Ачел от пъ есте дела Дънезеŭ, пе'нтръ къпънпъзîесче Сжмбътá“; еаръ алцiй маї вiпе къцетъторî ръспънсеръ: „Кът поате съ фie ел от пъкътос, деакъ фаче ел де ачесте семне?“ шi лпчепъръ а се прîчi лптре сiпе. Лп ъртъ лл лптреваръ Фърiсеiї пе чел вindекат, де чiпе лл къцетъ ел пе чел, че î-а дескiс окiї. Ел ръспънсе: де ън пророк.

Фърiсеiї апоî, пе маї воind съ креадъ деспре чел вindекат, къ ел а фост орь, кîетáръ пе пърiнцiй лŭї шi-î лптреваръ: „Есте ачеста фечîоръл востръ? пъскътъ-с'а ел орь? шi кът де вede ел акъма?“ Еї ръспънсеръ: „Ноî мъртърiсiм, къ ачеста есте фечîоръл постръ, шi къткъ с'а пъскът орь, даръ кът с'а вindекат, ачеаста n'o счiм. Лптребацi-'л пе джпсъл, къчî ел поате деспре сiпе съ ръспънdъ, фiind лп вжрст'а чеа къвiiнчîоасъ.“ Пърiнцiй де ачеea спъсеръ, ка съ-'л лптребе пе фечîоръл лор, пе'нтръ къ се темеаŭ а пъ фi лепъдацi де'n сiпъгогъ, чеea че Фърiсеiї хотържсе де а о фаче къ ачеîа, карi-'л вор мъртърiсi пе Хрiстос. Къ ачеаста фъръ пърiнцiй къ фечîоръл лор словозiцi.

Даръ неодихнʼа Фарисеилор ерá атѫт де маре ѧп кашсʼа ачеаста, къ-ʼл кѣтаръ не чел виндекат ші а доша оаръ, зикѫндш-ї: „дъ търіре лшї Дшмнезеш! ної ѧл счім не отшл ачела, къ есте пъкътос.“ Ѧпсъ ел ръспшнсе: „де есте ел пъкътос, пш счіш, шна пшмаї счіш, къ ам фост орб ші акшма вѣд.“ Фарисеій апріпшї де шръ кшнтра лшї Ісшс еаръ-шї ѧл ѧптреваръ не чел виндекат: „Че цї-а фъкшт кшм цї-а дешкіс окіі?“ Ел зice: „Акшма вʼам спшс воаъ, воіцї еаръ-шї съ ашзіцї? Аш дoаръ ші воі ацї воі съ фіцї ѧпвъцъчеій лшї?“ Фарисеій ѧл окърѫръ фоарте ла ръспшнсшл ачеста, зикѫндш-ї: „Тш естї ѧпвъцъчелшл ачелшїа, еаръ ноі сѫнтем ѧпвъцъчеій лшї Моїсí, къчї ноі счім, къ кш Моїсí а гръіт Дшмнезеш, даръ не ачеста пш-ʼл счім, де шнде есте.“ Отшл ръспшнсе: „Токма ачеаст’а есте де мірare, къ воі пш счіцї, де шнде есте елш ші ел а дешкіс окіі меї. Се счіе ѧпсъ, къ Дшмнезеш пʼаскшлтъ не чеї пъкътошї, чі де есте чіпева аскшлтъторїш де Дшмнезеш, не ачела ѧл аскшлтъ; деʼн веак пш сʼа ашзіт, къ а дешкіс чіпе-ва окіі челшї орб пъскшт ші де пʼар фі ачеста дела Дшмнезеш, пʼар фі пштт фаче ачеаста.“

Фарисеій ѧпкъ маї таре апріпзїѫндш-се ла ачест ръспшнс дрепт ал отшлшї челшї виндекат ѧї зісеръ: „Ѧптрш пъкате те-аї пъскшт ші тш те ѧпкшцї съ не ѧпвецї не ноі“, ші-ʼл ізїгоніръ афаръ. Еаръ Ісшс ашзінд деспре тоате ачестеа ші апоі ѧптімпінѫндшл не чел виндекат, ѧл ѧптревъ: „Крезї тш ѧп фіішл лшї Дшмнезеш?“ Отшл ѧптревъ: „Чіне есте ачела?“ Ісшс ѧї зice: „Л-аї възїшт не дѫнсшл, ші чел че гръесче кш

тіпе, есте ачела.“ Ел ръспънсе: „Кред Doamne!“ ші се ынкінъ лъї. [1])

Ісъс а маї віndекат de орвіре пе Въртімеїъ, фіїъл лъї Тімеїъ. Ачеста адекъ къ окъжїънеа требереї лъї Ісъс ла Іеръсълім пре'н Іеріхоп шїedea ламгъ кале чершind ші азzind ел, къ Ісъс Нъзїъріпеанъл есте, ынчепъ а стріга ші а зіче: „Ісъсе! Фіїъле лъї Dъвid мілъесче-мъ.“ Мълць ль чертаръ, ка съ такъ, еаръ ел къ мълт маї вартос стріга: „Фіїъле алъї Dъвid, мілъесче-мъ!“ Дечї стând Ісъс zice, съ-'л кіеме ші 'л-аъ кіемат еї пе орвъл зікândъ-і: „Къteазїъ! скоалъ! те кіамъ!“ Еаръ ел лепъdând хаїн'а са ші скълândъ-се а веніт ла Ісъс кареле ль ынтребъ: „Че вреї съ-'ць фак?“ Еаръ орвъл zice: „Ынвъцъторіъле! ка съ въd“, ші Ісъс лї zice: „Мерць! кредінць̆а та те-а мântуіт“, ші ындатъ а възїът ші а терс dънъ Ісъс пе кале [2]).

§. 76.

Ісъс віndекъ пе чеї лепрошї.

Погорândъ-се Ісъс de пе мънтеле, de пе кареле цінъ къвънтъл нъміт мънтеан, венї ла dâncъл ън лепрос ші ынкінândъ-се лъї, а zic: „Doamne! de воесчї, поць̆ съ мъ къръцїесчї.“ Ісъс ынтінзїândъ-шї мân'a, се атінce de dâncъл ші zice: „Воїъ, къръцїесче-те!“ ші ындатъ се къръцї чел лепрос. Апої лї порънчі Ісъс ка п'ітъръїа съ нъ спънъ despre ачеастъ мінъне, чі ын тъчере съ меаргъ ші съ се арьте преотълъї, dъкând dаръл чел прескріс пре'н Моїсі [3]), адекъ: доъе пасерї кърате, летн de чедрь, ъ аць̆ъ рошїъ ші ісоп. Ъна de'нтре ачеле пасерї се тъїа асъпра ънъї въсчїор къ апъ, ка съ къргъ сângеле ынтр'âncъл, апої мъind преотъл пасереа чеа віе,

[1]) Іоан 9. [2]) Марко 10. [3]) Матеїъ 8.

летнъл чел de чедрѣ, аџїа ші ісопъл лп сѫнџеле чел атестекат кѣ апъ, лл стропїа пе чел вindекат de шепте орї ші пасереа чеа віе о слободїа апої съ сѣоаре, лпкіпѣindѣ-се пре'п ачеастъ лѣкраре, къ лепросъл маї'пъінте ерá хотърът спре тоарте ка пасереа, че с'а тъїат, даръ акѣта dѣпъ кѣрџіреа лѣї аре съ віецїѣеаскъ, прекѣт пасереа, кареа с'а еліберат. Dѣпъ ачеастъ черетопіе лшї спълá чел вindекат de лепръ страеле, лшї рѫdea пърѣл, се скълdá ші петрекѫnd лпкъ шепте ziле афаръ de орашїѣ саѣ сат, еаръ треѣѣí съ-'шї спеле страеле, съ се радъ ші съ се скалde ші токта акѣта се прокїетá лп пѣблік de деплíп кѣрџіт ші і се dá воеа, de а петрече лтпреѣпъ кѣ чеїалалџї оамені.

Еаръ-шї с'а лптѫтплат, кѫnd терџеа Ісѣс ла Іерѣсъліт, лптре Сътаріеа ші Гълілееа лптр'ѣп сал лл лптітпіпаръ zече лепрошї, карії стѫnd de departe ші рѫdікѫndѣ-'шї воачеле стрігаръ: „Ісѣсе, лпвъџъторїѣле, тілѣесче-пе пе пої?“ Еаръ Ісѣс ле zice: „Мерџеџї! de въ арътаџї преѣџілор,“ ші а фост, кѫnd терџеаѣ еї, саѣ кѣрџіт de лепра лор. Еаръ ѣпѣл de'птре dѫпшії, възїѫnd къ с'а вindекат, с'а лпторс, кѣ глас таре търіndѣ-'л пе Dѣmnezeѣ; ші а къзїѣт кѣ фаџа ла печїоареле лѣї Ісѣс тѣлџїътindѣ-ї; ші ачела ерá Сътъріеап. Даръ Ісѣс ръспѣнзїѫnd а zic: „Аѣ пѣ zече саѣ кѣрџіт? даръ чеї поаъ ѣnde-с? Nѣ саѣ афлат, съ се лптоаркъ, ка съ dea търіре лѣї Dѣmnezeѣ, фъръ пѣтаї ачест стръін. Скоалъ-те ші те dѣ, кредінџїа та те-а тѫntѣіт.“ [1]).

Еатъ! Ісѣс кѣ окъжїѣпеа ачеаста deадрептъл ші лптр'ѣп кіп фоарте кїар аратъ ѣрѫчїѣпеа петѣлџїътіреї ші а лптрелъсъреї тѣлџїътіреї пе'птрѣ тоате вінефачеріле челе пріміте, еаръ таї алес пе'птрѣ челе къстігате dела Dѣmnezeѣ.

[1]) Лѣка 17.

§. 77.

Iсѵс вindекъ пе ѳп сѵрd ші мѵт [1]).

Eшind ѣъdiniоаръ Iсѵс de'n хотареле Тирѧлѣї ші але Cidопѧлѣї, вепí ла тареа Гълілеeї ѧп хотареле Dекъполіеї. Аічїа аѣ адѵс ла dѧпсѵл пе ѳп сѵрd ші мѵт, рѵгѧndѵ-'л, съ-шї пѵїе тѧпеле пестe ел. Iсѵс лѵѧndѵ-'л пе чел пепѵтіпчїос de'n глоатъ афаръ ѧпdeосевѣ, бъгъ dеџетеле сале ѧп ѵрекіле лѵї ші апої скѵїпind, атіпсе лімв'а лѵї. Dѵпъ ачеаста къѵтѧnd ла черїѵ ші сѵспіпѧnd zice кътръ чел сѵрd ші мѵт: „Eффата!“ адекъ: dескide-те! ші ѧпdатъ і с'аѣ dескіс лѵї ѵрекіле ші і саѣ dеслегат лімв'а, ѵѵzind ші ворвind вine.

Iсѵс ші акѵта порѵпчí, dе а пѵ спѵпе пітърѵїа dеспре ѧптѧмплареа ачеаста; даръ попорѵл, кѵ кѧт таї мѵлт ѧї ѧтпѵпеа Iсѵс тъчереа, кѵ атѧта таї мѵлт вестїа ел фаптеле лѵї, тірѧndѵ-се dе пѵтереа лѵї чеа ѧпалтъ, кѵ кареа фаче атѧте тіпѵпї.

§. 78.

Iсѵс вindекъ пе фіїка Къпъпіепчеї [2]).

Ѣъdiniоаръ се dѵсе Iсѵс ѧп пърџіле Тирѧлѣї ші але Cidопѧлѣї. Аічїа вепі ла dѧпсѵл ѣъ мѵере къпъпieапкъ, zікѧnd: „Мілѵесче-мъ Doампе, фіїѵле ал лѵї Dъѵid, къ фіїка теа рѣѣ се мѵпчесче“ Iсѵс ѧпсъ пѵ-ї ръспѵпсе пеміка, даръ ѧпвъџъчеїї рѵгѧndѵ-'л, ка съ-ї dеа ръспѵнс, пе'нтрѵ къ мѵереа стріга dѵпъ dѧпшїї, zice Iсѵс: „Nѵ сѧйт трітес, фъръ пѵтаї кътръ оіле челе пїердѵте але касеї лѵї Iсръіл.“ Еаръ мѵереа апро-

[1]) Марко 7. [2]) Матеїѵ 15.

ииндъ-се ши а доўа оарѣ ши лукиндъ-се лъї Исъс zice: „Doamne! ажїътъ-ми!“ Даръ Исъс лї ръспънсе: „Nъ есте бине а лъа пыпеа фиилор ши а о арънка кыпилор;“ адекъ: нъ се каде де а лъа бъпътъциле мециане дела попорѫл лъї Dъmnezeъ ши а ле дá пъгынилор. Лпсъ тъереа, пътрънсъ де дърере пе'нтрѫ фиїка са а zic: „Ашїá есте Doamne! даръ ши кынии тынынкъ де'н сфъртътъреле, кариле кад де'н меаса домнилор лор;“ адекъ: дрепт зичї Doamne, даръ де оарѣ че еѫ пъзїъеск кѫ крединцїъ кътръ Тine, апої ам пъдежїде, къ-мї веї ажїътá. Атънчїа ръспънзїынд Исъс а zic: „О тъере! маре есте крединцїа та, фіе ціе, прекът воесчї,“ ши с'а тътъдзит фиїка еї де'н оар'а ачееа.

Кашс'а, де'н кареа Исъс а трѣгънат кѫ хъръзіреа ажїъторїълъї чернт де кътръ тъереа кънънieанкъ, а фост, ка съ тїнче маї лнтжїѫ крединцїа еї.

§. 79.

Исъс биндекъ пе ѫъ тъере гърбовъ [1]).

Лнвъцїынд Исъс лнтр'ѫъ Сжмбътъ лн сінъгога де'н Гълілеea, вені ла дынсъл ѫъ тъере, кареа де оптспрезече анї авea дѫхъл непътинцїеї ши ерá гърбовъ, непътынд нечї де кът съ се лндрептезїъ. Исъс възїындѫ-о, о кїемѣ ши-і zice: „Мъере! деслегатъ сѣ фії де тоатъ боал'а та.“ Дечї пънындѫ-ши тынеле пе дынса, лндатъ се лндрептъ еа ши-'л преáтърі пе Dъmnezeъ. Даръ маї тареле сінъгоацеї ачелеїа, тжniindѫ-се пе Исъс пе'нтрѫ къ биндека-се тъереа лн zi де Сжмбътъ, а zic попорълъї: „Шесе зіле сжнт, лн каріле се каде а лъкрá, дечї лнтр'ачеле зіле віind, пѫтецї съ въ биндекацї, даръ нъ лн zioa Сжмбетеї.“ Исъс лдсъ

[1]) Лъка 13.

рѫспѫнзїѧndѫ-ї zice: „Фѫцїарпіче! аѫ пѫфіе-карелe de'n вої declеагѫ Сѧтвѫтá воѫл саѫ асіпѫл сѫѫ dела еасле ші-'л dѫче, de-'л adапѫ. Dарѫ ачеаста, фііnd лпкѫ фіїка лѫї Авръат, карea ерá легаѣѫ de пепѫтіпцїѫ de опtспрezeче anї, аѫ пѫ се кade a се declегá de'n легѫтѫр'а ачеаста лп zi de Сѧтвѫтѫ?“ Zікѧnd Ісѫс ачестea, се рѫшіпарѫ тоцї чеї, че ераѫ de феацѫ, dарѫ тѫлцітea чea кredінчїоасѫ лл търїа пе Dѫmnezeѫ пе'нтрѫ челе, че възїѫсе.

B) Despre minунile лѫї Ісѫс Христос асѫпра dѫхѫрілор челор пекѫрате.

§. 80.

Ісѫс віndекѫ пе ѫп лndръчіт лп Къперпаѫт[1]).

Аѫzind Ісѫс, кѫ Іоап вотезїѣторїѫл се пріпсе de кѣтрѫ Ірod ші се арѫпкѧ лп пріпсоаре, пърѫсі Ізdeea ші се dѫсе ла Гълілеea. Лп Къперпаѫт лптрѧ ел лп сіпѣгогѫ, тірѧnd-се тоцї de лпвѫцѫтѫр'а лѫї. Аічїа лп сіпѣгогѫ се афлá ші ѫп от кѫ dѫхѫл пекѫрат ші dѫхѫл чел пекѫрат грѫind de'n от, zice: „О! че есте поаѫ ші цie Ісѫсе Nѫzїѣрinene! аї вепіт сѫ пе пїerzї пе пої? те счіѫ чine естї, свѧнтѫл лѫї Dѫmnezeѫ.“ Ісѫс чертѧndѫ-'л пе dѫхѫл чел пекѫрат, лї zice: „Амѫцїесче ші ешї de'n отѫл ачеста!“ Dѫхѫл чел пекѫрат, скѫтѫрѧndѫ-'л фоарте пе отѫл ачела, ші стрігѧnd кѫ глас маре, ешí de'n dѧncѫл.

Ла ачеастѣ въdере се лпспѣітѧнтаръ тоцї ші се лптребаръ лптре сіне: „Чіne есте ачеста? Че лпвѫцѫтѫръ поѫъ есте ачеаста? Ел кѫ

[1]) Марко 1.

пътере порънчесче дъхърілор челор пекъ-рате ші еле ал аскълтъ пе дънсъл.“

Вестеа деспре ачеастъ тінъне се лъці ândatъ ân тот цінътъл Гълілеей.

§. 81.

Ісъс вindекъ пе доъі ândръчіці пе кътпіеа Гергесепілор ші а Гъдърепілор [1]).

Арътând Ісъс ânвъцъчеілор съі пътереа са чea dътnezeeаскъ, ътвлând це таре, ка пе ъскат, трекъ апоі de чeea парте de тареа Гълілеей ân цінътъл Гергесепілор ші ал Гъдърепілор. Аічіа ал ântітпіпаръ пе дънсъл доъі ândръчіці фоарте ръі, карії ешісе de'n кръпътъреле пътântълъі ші ânчепъръ а стріга zікând: „Че есте поаъ ші цie Ісъсе! Фііъле ал лъі Dътnezeъ, аі вепіт аічіа съ пе тънчесчі пе noі.“ Ân депъртареа лор ânсъ пъсчea ъъ търтъ таре de порчі, ші пресіцind dъхъріле пекърате, къ Ісъс пъ ле ва лъсá ân оатепіі ачеіа, се ръгаръ еле ânсе-ші, ка Ісъс съ ле трімітъ ân търта чea de порчі. Ісъс ле ръспънсе: „Dъчецівъ!“ ші ешind еле de'n оатені, се dъсеръ ân порчі, еаръ търта de порчі порпіnдъ-се сърі тоатъ de пе ціъртърі ân таре ші се ânекъ. Пъсторії порчілор, ânспъітântаці фоарте de ачеастъ ведепіе, фъціръ къ тоцій de аколо ші тергând ân четате, спъсеръ тоате деспре Ісъс ші деспре чеі ândръчіці. Ла вестea ачеаста ешіръ тоці локъіторії четъціеі кътръ Ісъс ші ка съ пъ лі се факъ ші маі тълтъ daънъ пе'нтръ пъкътосетатеа лор, ал ръгаръ пе Ісъс ка съ треакъ de'n хотареле ачелеа, чеea че Ісъс о ші фъкъ, zікând челор вindекаці, съ теаргъ, ші съ вестеаскъ чеea, че лі с'а ântâmплат.

[1]) Матеіъ 8.

§. 82.

Iсъс віndекъ пе ъпъл, че ера къпріпс de епілепсіе [1]).

A doъa zi, dъпъ че се скітъ Iсъс ла Феаԛъ пе тъптеле Тъворълъї, погорѫndъ-се de пе тъпте, ѫл ѫптітпіпѣ пе Dѫпсъл попор тълт. Ші еатъ! ъп бърват de'п попор а стрігат zікѫnd: „Ѫпвъԛъторіъле! рогъ-те! каътъ спре Фіїъл теў, къ-тї есте ъпъл пъскът; ші еатъ! ѫл апъкъ пе ел dъх ші de пъпрáспъ стрігъ ші-'л трѫптесче пе ел, спътѫnd, ші къ апевое се dъче dела ел, сфърѫтѫndъ-'л; ші ат рът ат пе ѫпвъԛъчеїї тъї, съ-'л скоатъ ші п'аў път.“ Еаръ Iсъс ръспънzїѫnd a zic: „O! neam пекredinчїос ші ѫndърътпік, пѫпъ кѫnd воїъ фі къ вої ші въ воїъ ръвdá пе вої? Adъ пе Фіїъл тъў ѫпкоаче!“ Dечї adъкѫndъ-'л пе Фіў ші въzїѫndъ-'л Iсъс ѫndатъ ѫл скътъръ пе ел dъхъл чел пекърат ші къzїѫnd ла пътѫпт, се върколіа спътѫnd; ші ѫптребѫnd Iсъс пе татъл Фіїълъї, кът тімп есте, dекѫnd і се Фъкў лъї ачеаста, ръспънсе: „de'п прънчіе-ї, ші adесе ѫл арънкъ ші ѫп фок ші ѫп апъ, ка съ-'л пїardъ, чі de поԛї че-ва, ажїътъ-не поаъ, Фііndъ-ԛї мілъ de пої.“ Еаръ Iсъс ѫї zісе: „De поԛї крede, тоате се пот челъї кredinчїос.“ Ші ѫndатъ стрігѫnd татъл прънкълъї къ лакрімї a zic: „Кred, Doamne! ажїътъ пекredinԛїеї теле!“ Въzїѫnd апої Iсъс къ пъвълесче глоат'а, а чертат пе dъхъл чел пекърат, zікѫnd: „Dъх тът ші сърd! еў ѫԛї порънческ: ешї de'нтрѫпсъл ші маї тълт съ пъ ѫптрі ѫнтр'ѫпсъл.“ Dечї стрігѫnd dъхъл чел пекърат ші тълт скътърѫndъ-'л, а ешіт; еаръ Фіїъл отълъї ачелъїа се Фъкў

[1]) Марко 9.

ка морт, кът тълцї зічеаѣ, къ а търіт. Даръ Ісус апъкъндъ-'л де тъпъ 'ла ръдікат ші фіїъл с'а скълат съпътос.

Ындатъ дъпъ ачеастъ ындъмпларе ындрънd Ісус ын касъ, ăл ындреваръ ындеосебї ындъцъчеї лъї ын прівінцїа дъхълъї челъї некърат: „де че пъ 'л-ам пътът ноі скоате?“ Еаръ Ісус ле ръспънсе зікънd: „Ачест фелїъ къ петіка пъ поате еші, фъръ пъмаї къ ръгъчїънеа ші къ ажїънареа.

Г) Despre minunile lui Isus Hristos asupra celor morţi.

§. 83.

Ісус ынвіе де'н морцї пе фіїъл вѣдъвеї де'н Наін.

Despărţindu-se Ісус де съташїъл, пе ăл къръї шїерь ăл віndекъ, терсе ындр'ъъ четате, кареа се кіемă Наін, ші терсерь ындреунъ къ Дънсъл ындъцъчеї лъї ші тълцї де'нтре попор. Еаръ деакъ с'а апропіат де порціле четъцїеї, еатъ! атъпїа скотеаѣ пе ун морт, фіїъл унъл пъскът ăл маїчеї сале, ші ерă ачеea вѣдъвъ, ші попор тълт де'н четате ерă къ дънса спре петречереа мортълъї. Дечї възїндъ-о пе дънса Домнъл, і се фъкъ мілъ де еа ші-ї зice: „пъ плънце!“ Апоі апропiindu-se, се атінce de пат, еаръ чеї че-'л дъчеаѣ стътъръ ші Ісус zice: „Тінере! зікъ-цї ціе, скоалъ!“ ші скълăндъ-se мортъл, ындепъ а ворбі ші 'л-а dat Ісус пе дънсъл тътеї лъї. Еаръ пе чеї де фаць, пе тоцї ăї къпріnce фрікъ ші-'л мърїа пе Дътnezeѣ, зікънd: „пророк маре с'а скълат ындре ноі ші а черчетат Дътnezeѣ пе попоръл съѣ.“ Ші а ешіт вестea despre фапта ачеаста ын тоатъ Іѣdeea ші ын тоатъ латъреа [1]).

[1]) Лука 7.

§. 84.

Iсъс дпвіе de'n торцї пе фіїка лъї Iаір.

Еаръ-шї с'а дптжтплат къ вестind Iсъс попорълъї лжпгъ Декаполе, de чеea парте de Iордан, веnі ла Dжпсъл ънъл de'n чеї таї марї аї сіпъгоацеї, къ пътеле Iаір, ші възїжndъ-'л пе Iсъс дї къзъ ла печїоаре-ї ші фіербінте ръгжndъ-'л, zice: „Фіїк'а теа есте спре свжршіт. Вінъ, съ пъї тжпеле пе dжпса, ка съ се тжптъеаскъ ші съ віецїъеаскъ.“ Еаръ Iсъс къвжптжnd дпкъ попорълъї, с'а зїъвъвіт, de a терце дndатъ dънъ ръгътіптеа пре-пъсълъї Сіпъгоацеї. Dечї дпкъ къвжптжnd Iсъс веніръ dела Iаір, zикжnd: „А търіт фіїка та, че таї остіпесчї пе дпвъцъторїъл?“ Даръ Iсъс дndатъ че аъзі къвжптъл чел ворвіт, zice кътръ Iаір: „Nъ те теме! чі пътаї креde!“ Ші п'а лъсат Iсъс пе нітепе алтъл съ теаргъ dънъ ел, фъръ пътаї пе Петръ, пе Iаков ші пе Iоан, фрателе лъї Iакóв. Dечї венind дп кас'а таї марелъї Сіпъгоацеї ші възїжnd търбъраре, плжнгжnd ші въїтжndъ-се тълт, zice лор: „Че въ търбърацї ші плжнцецї? копіл'а п'а търіт, чі doарте.“ Чеї de фацъ дпсъ дл рждеаъ. Еаръ Iсъс скоцїжnd пе тоцї афаръ, лъ́ пе татъл ші пе таїк'а прънчеї ші пе чеї че ераъ къ Dжпсъл, ші дптрé, ънde зїъчea прънк'а; ші прінзїжnd тжп'а прънчеї a zic еї: „Тъліта къті,“ че се тръдъче: прънкъ (zік ціе) скоалъ! Прънка дпсъ дndатъ с'а скълат ші ътблá, къ ерá de доъїспрезече апї; еаръ чеї de фацъ се ъїміръ къ ъїміре таре. Даръ Iсъс ле порънчі, съ пъ счіе нітепе de ачеаста, зикжnd пъріцілор фіїчеї, ка съ-ї dea съ тжпжпче, пе'нтръ ка съ се дпкредінцїезїъ, къ еа дптр'адевър a дпвіеат, ші пъ пътаї ла пърере [1]).

---

[1]) Марко 5.

Каѣс'а, de че Iсѣс прекѣт ат аѣзіт ші маї 'пъіпте, ашїа ші dѣпъ фапта ачеаста преатіпѣпатъ, порѣпчí челор de фацъ, касъ пѣ спѣпъ пітърїа, а фост, пе'нтрѣ ка Ел съ пѣ dea апсъ попорѣлуї, съ-'л прокїеме лнтр'ѣп mod сгототос лнтрѣ лнпърат ші de еліверъторїѣ de сѣпт реџітѣл Ротапілор, чеea че de тітпѣрїѣ ар фі зїъdърпічіт скопѣріле лѣї челе лнпалте, boind ел ашїádаръ лнтрѣ тоатъ лініstea a лнвъцїа ші а-'л адѣче пе попорѣл евреск ла кѣпосчіпцїа Месіънетъцїеї сале пре'п фаптеле сале челе тіпѣпате.

§. 85.

Iсѣс лл лнвіе пе Лазїар чел de патрѣ зіле морт [1]).

Лазїар, Фрателе Мъріеї, ачелеїа, кареа ѣпсесе пе Domпѣл кѣ тір ші стерсе кѣ пърѣл съѣ печїоареле лѣї ші ал Мартеї de'п сатѣл Вітапіea фііnd волпав, трітісесе атіптітеле лѣї сороrї ла Iсѣс зікѫndѣ-ї: „Doamne! еатъ ачела, пе кареле лл їѣвесчї, есте волцав.“ Еаръ аѣзind Iсѣс ачеаста, зice: „Ачеастъ боалъ пѣ есте спре моарте, чі спре търіреа лѣї Dѣmnezeѣ, ка съ се търеаскъ фіїѣл лѣї Dѣmnezeѣ пре'п dѫnса.“ Iсѣс лпсъ їѣвїа фътіліеа ачеea пе'нтрѣ кѣчерпічіеа еї. Дечї кѫnd аѣзі Iсѣс къ Лазїар есте волпав, а маї зїъѣъвіт лнтр'ачела-шї лок, ѣnde се афлá, лпкъ доѣе зіле, ші dѣпъ ачеea a зіс ел лнвъцъчеілор съї: „съ мерцет еаръ ла Iѣdеea.“ Даръ лнвъцъчеїї лї десфътъіръ ачеаста, зікѫndѣ-ї: „Лнвъцъторїѣле! акѣта те каѣтъ жідовіі съ те ѣчідъ кѣ пїетре ші еаръ-шї мерцї аколо?“ Ръспѣнсѣ-ле-а Iсѣс зікѫnd: „Аѣ пѣ сѫпт доѣеспрезече чеасѣрї лп зі? de ва ѣмблá чіпе-ва зіоа, пѣ се ва потікпі, къ

[1]) Ioan 11.

bede лъmin'a лъmeї aчecmeїa; eaръ de ba ъmвлá чine-ba noaптea, noтiкni-ce-ba, къ лъminъ nъ ecte лnmръ dæncъл.“ Dъnъ aчeaста zice Iсъс лnвъцъчeiлор съї: „Лazїap, прїeтenъл nocmръ, a adopmiт, deчї mepг съ-'л decmenт ne ел.“ Eaръ лnвъцъчeїї ръcnъnceръ: „Doamne! de a adopmiт, mænmъi-ce-ba,“ пъrændъ-лi-ce лор, къ Iсъс a zic aчeaста decnpe adopmiреа comnълъї, deчї Iсъс cnpe a-ї елiверá de aчeacmъ кцeтænцiъ neадевъратъ феацъ къ лnmæmплареа, ле zice: „Лazїap a mъpiт, шi mъ бъкър de вої, ka съ кредецї, пе'nmръ къ еъ n'am фост аколо́, deчї съ mepцem аколо́.“ Tomá лncъ, kареле се кїemá цeamъn, a zic челора лалцї лnвъцъчeї: „Съ mepцem шi noї, ka съ mъpiт къ ел.“

Deчї benind Iсъс лn Вiтanieа, кареа ерá ка ла чinчїcnpezeче cmadiї anpoane de Iepъcълiт, лл афлí пе Лazїap акъma de патръ ziле zїъкænd лn mopmænт. Benipъ лntr'аколо́ шi mълцї de'nmpe Жiдовї, ka съ ле mængæie пе Мъpiea шi пе Марта пе'nmръ пїepdepea фрателъї лор. Март'a лncъ aъzind, къ Iсъс bine, enni лntръ лntimnipareа лъї, eaръ Мъpiea ръmace лn касъ. Deчї Марта, лntръ кънcчiiнцia aтoтnъmiнцieї лъї Iсъс zice: „Doamne! de aї фi фост aiчїa, Фрателе меъ n'ap фi mъpiт, daръ акъma cчiъ, къ орї че веї чере dela Dъmnezeъ, da-цї-ba цie.“ Zic'a eї Iсъс: „Фрателе тъъ ba лnвiá.“ Марта ръcnъnce: „Cчiъ, къ ba лnвiá ла лnвiepe лn zioa чea de anoї.“ Zic'a eї Iсъс: „Eъ cænt лnвiepea шi вieацia, чел че кредe лntръ mine, de ba шi mъpi, вiъ ba фi. Шi тот чел че есте вiъ шi кредe лntръ mine, nъ ba mъpi лn вечї; крезї aчeaста?“ Aшїa есте Doamne, pecnъnce Марта, еъ am крезїът, къ тъ ecтї Хрiстос, фiiъл лъї Dъmnezeъ, чел че аї benit лn лume. Aчecтea zikænd, mepce Марта de кїemъ ne copъ-ca Мъ-

piea лп таїпъ, zikandъ-ї: „Лпвъцъторїъл а вепіт ші те кїатъ.“ Еа кand aъzi, се скълѣ деграв ші терсе ла Ісъс, кареле лпкъ пъ вепісе лп сат, чі се афлá лп локъл, unde-'л лптїтпіпасе Марта. Еаръ Жidовіі, карїї ераѣ къ Мъріea лп касъ ші о тangaїaѣ, въzїandъ-о, къ кърand се скълѣ ші еші, терсеръ ші еї dъпъ danca, кънетand, къ еа се dъче ла мортант, ка съ плangъ аколó. Deчї benind Мъріea, unde ерá Ісъс ші въzїandъ-'л, лї пікѣ ла печїоаре-ї ші zice: „Doamne! de аї фі фост аічїа, п'ар фі търіт фрателе теѣ.“ Ісъс лпсъ, въzїandъ-о пе Мъріea плangand ші пе Жidовіі, карії venісе къ danca, съспінѣ къ dъхъл ші се търбърѣ лптръ сіпе; апої zice: „Unde'л-аці пъс пе ел?“ Zic'аѣ лъї: „Doamne! вінъ ші вezї.“ Еаръ Ісъс а лъкрътат, лпсъ Жidовіі зічеаѣ лптре сіпе: „вedeці, кът 'л-а фост їѣбіт пе ел.“ Даръ unїї de'нтре еї zіceръ: „Аѣ пъ пътéа ачеста, кареле а deскіс окіі орвълъї, съ факъ ші пе ачеста, ка съ пъ тоаръ.“ Dупъ ачеаста Ісъс еаръ-шї търбърandъ-се лп сіпе, а терс ла мортант, кареле ерá ъъ пестеръ ші пїатръ ерá пъсъ пеste dанса. Ші а zіс Ісъс „лъаці пїатр'а!“ еаръ Март'а сор'а мортълъї ръспunсе: „Doamne! пъте, къ акъта есте а патра zi.“ Ісъс лпсъ лї zice: „Аѣ пъ ці-ам спъс, къ de веї крede, веї vedé търіea лъї Dъmnezeѣ.“ Deчї лъand пїатр'а de unde зїъчеá мортъл, Ісъс лшї ръdікѣ окіі лп със ші zice: „Пъріпте! тълціътескъ-ці, къ т'аї аскълтат, ші еѣ счieam, къ пъръреа тъ аскълці, чі пе'нтръ попоръл, кареле стъ лтпрежїър ам zic, ка съ креadъ, къ тъ т'аї тріміс.“ Ачестea зікand, стрігѣ апої къ глас таре: „Лазїъре! вінъ афаръ!“ Ші а ешіт мортъл лпфъшїърат ла тапї ші ла печїоаре къ фашїе ші фада лъї легатъ фііnd къ ъъ тъхратъ, ші а zіс Ісъс лор: deслегаці-'л ші-'л лъсаці съ теаргъ.

Кѫ прівіре ла ачеастъ лптѫмплъре, кѫ Лазїар еші de'n мортѫнт, лпфъшїат фііnd, зіче сѫнтѫл тареле їерарх Васілїѫ: „Мортѫл а лпвіеат ші лпфъшїърат ѫтвлá. Мінѫне лп мінѫне! de a фі легате печїоареле кѫ фашїе ші a пѫ фі опріт ла тішїкаре. Еаръ свѫнтѫл Іоан гѫръ de аѫр зіче: A кїемат ші легат a ешіт мортѫл. De ачееа съ пѫ се паръ ѫъ фънтастъ, кѫ a еші легат пѫ се паре a фі маї пѫдіn de міраре, dекѫт a се скѫлá, a порѫнчіт съ-'л деследе, ка пінѫind ші апропііndѫ-се еї, съ вадъ, кѫткъ ел лптр'адевър есте.

Мѫлдї de'нтре Жідовії, карії венісе ла Мъріеа ші ла Март'а, възїѫnd чееа, че фъкѫсе Ісѫс крезїѫръ лптр'ѫнсѫл. Еаръ ѫнії de'нтре еї терсеръ ла Фърісеї ші ле вестіръ despre фапт'а ачеаста. Deчї Архіереїї ші Фърісеїї adѫнѫnd собор, зіселъ: „Че съ фачем? Отѫл ачеста фаче тѫлте семне. De-'л вом лъсá не ел ашїа, тоді вор крede лптрѫ ел ші венind Романії, вор лѫá локѫл ші попорѫл пострѫ.“ Даръ ѫнѫл de'нтре еї, Кѫїафа, фііnd Архіереѫ анѫлѫї ачелѫїа, зісе лор: „Воі нетіка пѫ счіді; нечї гѫndідї, къ маї біне есте поаъ, ка съ тоаръ ѫн от пе'нтрѫ попор ші съ пѫ пїаръ тот неатѫл.“ Кѫїафа лпсъ ачеаста пѫ о зісе дела сіне, чі Архіереѫ фііnd ел анѫлѫї ачелѫїа, a пророчіт, кѫ аре съ тоаръ Ісѫс пе'нтрѫ попор, ші пѫ нѫмаї пе'нтрѫ попорѫл Ісрѫіл, чі ка ші пе фііі лѫї Dѫмнезеѫ чеї ресіпідї съ-і адѫне лптрѫ ѫна.

Пропѫпереа лѫї Кѫїафа афлѫ пріміре ші Архіереїї лтпрепѫнъ кѫ Фърісеїї се сфътѫіръ, ка съ-'л прindъ пе Ісѫс ші съ-'л ѫчідъ. Ісѫс лпсъ прінзїѫnd de веste despre ачеаста ші' несосіnd лпкъ тѫмпѫл мордїеї сале, пѫ маї ѫтвлá dѫпъ ачееа лп фаца Жідовілор, чі с'a dѫс de аколо лптр'ѫъ латѫре апроапе de пѫстіе лп четатеа пѫмітъ Ефрет ші аколо петречеа кѫ лпвъдъчеїї съї.

Тоате ачесте фапте але лъй Исъс Христос, Domnълъй ші Мънтъіторілълъй постръ сънт мінънї adevърате, пе'нтръ къ пъ саъ продъс пре'н пътеріле пътъреї, чі пре'н лнса-шї пътереа чеа dъmnezeeаскъ a лъї. Dънъ леџіле челе фіресчї німене пъ поате сътъра́ къ пъџіне пънї de ъъ търіте овічїнъітъ атънте тії de оамені, нечї поате съ ъ́мбле пе апъ, фъръ ка съ се афънde; ашімдереа німене пъ поате віndeка́ боале лнвеките, фъръ de a лнтревъінџіа межїлоачеле челе апробате ші афлате лн фіре, даръ Исъс н'а лнтревъінџіат алт фелїъ de межїлок, dекънт пънтаї пътереа къвънтълъй съъ ші deакъ a лнтревъінџіат ел пънтаї араре-орї атінџереа, апої ачеаста a фъкът'о ел, ка съ аръте Фърісеілор ші къртърарілор, къ ші лн zi de Сънтъътъ се къвіне a фаче фапџеле лndъръреї ші апої чіне, фііnd къ мінте лнтреагъ, пъ ва лнџїълеџе, къ межїлокъл атінџереї есте алтмінтрелеа неажїънсівер спре віndeкареа ънъї dефепт корпорал лнвекіт, deакъ пъ се ва лнтревъінџіа ел de пътереа чеа dъmnezeeаскъ лнса-шї. Афаръ de ачестеа, Исъс Христос, фъкънd мінънї, пъ ле фъкъ́ лн аскънс, чі лн пъблік ші кїар лн феаџа dъшїманілор съї челор таї а́пріџї, а Фърісеілор ші a къртърарілор, карії лн adinc къътаръ, ка съ аръте фълсетатеа лор, даръ п'аъ пътът.

Dрепт есте, къ лн тестътънтъл чел векїъ аъ фост върваџї dъmnezeeсчї, карії аъ фъкът мінънї марї, прекът: Моїсі, Ілie, Елісеъ ш. a. даръ ачестїа аъ фъкът мінънї къ пътереа че аъ прімі'т'о дела Dъmnezeъ, пе кънd Исъс Христос тоате мінъніле ле-а фъкът къ лнса-шї a са пътере dъmnezeeаскъ, пе'нтръ къ ел есте Dъmnezeъ adевърат, zікънd ел лнсъ-шї: „Еъ ші татъл ънa сънтем; татъл теъ лъкреазїъ пънъ акъта ші еъ лъкрезїъ;“ ші пе'нтръ къ ел de'н лнса-шї a са пътере a лнпъртъшіт ші Апостолілор съї пътереа песте dъхъріле челе пекърате, съ ле скоатъ пе еле ші съ віndeче

тоатъ боал'а ші пепътіпдіа, карea пътере аѣ ші дптребъіпдіат'о Апостолій къ сѣкчесъл чел маї стрълъчіт, прекът вот вede, петрекънd фaптеле лор.

Despre minънea minънілор лъї Ісъс Христос, с'аѣ despre дпса-шї a ca дпвіере de'n morдї dънъ треї ziле, се ва amінті маї ла вале.

ТЪЕТЪРА А ПАТРА.

Ісъс дшї demъстръ Месіънетатea ші Dъmnezїeiтатea ca пре'n пророчій.

Пророчіea есте ѣъ превестіре сегъръ ші anъмітъ a дптѫмплърілор челор вепітоаре, каріле къ mінтea отепеаскъ пъ се пот превedé.

Ісъс Христос шї-a adeверіт дптр'ъп mod preá стрълъчіт Месіънетатea ші Dъmnezїeітатea ші пре'n фъкълтатea-шї, de a пророчі, превестінd къ сегъретате ші anъміт дптѫмплърї вепітоаре, каріле къ mінтea отепеаскъ пъ се пътъръ превede.

Пророчііле, карї ле-a ростіт Ісъс Христос дп dekърсъл лъкръдіветъдіеї сале чеї дпвъдїътѫнтале сѫпт de треї фелїърї ші adекъ: 1) пророчій, каріле прівеск ла персоап'a лъї; 2) пророчій атінгъдіве de реледїънea ші весерік'a лъї; ші 3) пророчій прівітоаре ла соартea орашїълъї, a темплълъї ші a попорълъї їѣdeѣ.

§. 86.

I. Despre пророчііле лъї Ісъс Христос прівітоаре ла персоап'a са.

Апостолій се дпкredінdїаръ дп петречереа лор чea пепрекърматъ къ Ісъс Христос, къ ел есте Месіea чел adевърат ші фіїъл лъї Dъmnezeѣ пъріптелъї,

прекѣт пе-ам конвінс despre ачеаста ѧптрѣ чеде претерсе, даръ Ісѣс спре а-ї адѣче пе дѧпшїї ла ѣъ ѧпкредінцїаре denлінъ despre персопълетатеа са ші маї алес, ка еї ѧптрѣ ачеастъ ѧпкредінцїаре съ ръмѧе ші dѣпъ требереа са дела dѧпшїї пре'п ѧпълцїареа-шї ла черїѣ, — п'а ѧптрелъсат, de a превести венітоареле ѧптѧмплърї атінцъціве de персоап'а са, ка ѧтплінінdѣ-се еле ла тітпъл лор, съ се стеаргъ de'п інітіле ѧпвъцъчеілор съї тоатъ ѧпdоеал'а ші nedѣтеріреа. Ашїá

1) а prezic Ісѣс феліѣл морцїеї сале, zікѧnd ла Іоан 3, 14: „Прекѣт а ѧпълцїат Моїсí шїерпеле ѧп пѣстіе, ашїá ші Фіїѣл отепеск требѣе съ фіе ѧпълцїат,“ adекъ пе крѣче, despre чееа, че ам аміптіт ѧп §. 23. ші карea пророчіе, прекѣт вот bedé, с'а ѧтплінїт ашїа.

2) А prezic Ісѣс патімеле, феліѣл ші ѧтпрежїѣръріле пътімірей сале, zікѧnd ла Мътеїѣ 20, 18: „Еатъ пе сѣім ла Іерѣсълім ші Фіїѣл отѣлъї се ва dá Архіереілор ші къртѣрарілор ші-'л вор жїѣdекá пе ел спре тоарте, ші-'л вор dа пе ел пеатѣрілор съ-'л вътжїокѣреаскъ, съ-'л батъ ші съ-'л рестігпеаскъ.“ Despre Іѣda a prezic, къ-'л ва bінde; despre ѧпвъцъчеї, къ вор фѣці ші-'л вор пъръсі, despre Петрѣ, къ-'л ва denегá de треї орї пѧпъ ла кѧптатѣл кѣкошїѣлъї. Тоате ачесте пророчії вот bede, къ саѣ ѧтплінїт кѣ de атърѣптѣл.

3) А prezic Ісѣс ѧпвіереа са чеа de треї zіле, zікѧnd ла Мътеїѣ 20, 19. ші ла Іоан 2, 19: „Сѣрпацї темплѣл ачеста ші ѧп треї zіле еаръ-шї ѧл воїѣ rezidi,“ прекѣт ам zіс ла §. 21. еаръ ла Мътеїѣ 12, 40: „Прекѣт Іопá а фост треї zіле ші треї попцї ѧп пѧптечеле песчелъї, ашїа ва фі ші Фіїѣл отепеск треї zіле ші треї попцї ѧп інім'а пътѧптѣлъї,“ карї пророчії, прекѣт вот bede маї жїос саѣ ѧтплінїт ашїá.

§. 87.

II. Despre proorociile lui Isus Hristos privitoare la religiunea si besearica sa.

In privinti'a religiunei si a besearicei sale a prevestit Isus Hristos:

1) k'atra Apostolii vor fi prigonii pe'ntru invet'atur'a lui, precum s'a spus in §. 27;

2) k'atra Apostolii pre'n porunc'area duhului svant asupra lor se vor face demni si se vor invet'a spre propov'adarea invet'aturei lui; despre aceasta vom vorbi mai la vale;

3) k'atra si pov'atuirile se vor intoarce la religiunea lui si k'atra besearik'a lui se va lipi ne la toate ponoarele pom'antului, zikand la Ioan 10, 16 (§. 65.): „Si alte oi am, cari'le nu sunt de'n staul'ul aceasta, si acestea trebue s'a le aduc si vor auzi glasul meu si va fi un'a turm'a si un p'astoriu;“ earu la Matei'u 8, 11 (§. 72.) zice: „Multi vor veni dela resarit si dela apus si se vor odihni k'atra Avraam, k'atra Isaak si k'atra Iakov intru imp'art'asiea cer'iurilor, earu fiii imp'art'asiei se vor scoate afaru.“ La resarit si la apus se cuprind de k'atru Iudei k'a lokuesk p'agani. Tot in acest inti'ulez zice Isus k'atru Apostolii s'ei: „Si-mi vin fi mie martur'ie in Ierusalim, in toat'a Iudeea si Samari'ea pan'a la margini'nea p'am'antului.“ Asi'adereа si k'atrinsul §. 49. are referinti'a la proorociea aceasta, espun'andu-se in d'ansul pre'n icoana lu'at dela cet'atea de m'astari'u si dela pozinul alb'at, k'a invet'atur'a crestin pre'n p'aturul cel mik'ti'u al Apostolilor se va r'aspandi peste tot p'am'antul ceea ce s'a si intamplat.

4) А прezіс Ісъс Христос, къ бесерік'а са ва бірві орі че пътере dъшїтапъ ші ва dърá лп вечїй вечілор, zікând ла Мътеїъ 16, 18: „Пе ачеастъ пїатръ (се'пцїълеце пїатр'а кредінцїеї) воїъ zidi бесерік'а теа ші печї порцїле їадъвъї пъ о вор бірві;“ еаръ кътръ Апостолї, промінїпdъ-ле ажїъторїъл съъ чел деапъръреа, zice: „Ші еатъ! еъ къ воі сънт лп тоате zілеле пънъ ла сфършітъл веакълъї.“ Мат. 28, 20. Ачеастъ пророчіе, прекът чеде 'лалте тоате, о ведем лпкъ пънъ лп тътпъл de фацъ, лп тodъл чел таї еклътънте лтпліпітъ ші тот лпкъ лтпліпіndъ-се, сdрътікând бесерік'а лъї Христос лп тътпърїле чеде векї пътереа чеа пъгънеаскъ dъшїтапъ еї ші есістând ка ъъ флоаре певестежіверъ.

§. 88.

III. Деспре пророчіїле лъї Ісъс Христос прівітоаре ла соартеа орашїълъї, а тънплълъї ші а попорълъї їъdaік.

Пророчіїле de ачест фелїъ але лъї Ісъс Христос, деспре каріле таї ла вале се ва аміпті лп легътър'а лор къ окъжїънеа, ла кареа ле-а ростіт Ісъс се къпrind de'n ъртътоареле:

1) А прezіс Ісъс къ лпъінте de ресіпіреа Іеръсълітълъї се вор іві: рескоале, Месїї тіпчїънопшї, чїътъ, фоатете ші къtретърї de пътънт, zікând ла Мат. 24, 5—9: „Мълцї вор вені лп пътеле теъ, zікând: еъ сънт Христос ші пе тълцї лї вор лпшелá. Ші вецї аъzі ресъоае ші вестї de ресъоае; къътацї съ пъ въ търбърацї, къ требъе тоате ачестеа съ фіе. Чі лпкъ пъ ва фі фіпітъл, къ се ва скълá попор асъпра алтъїа ші лтпъръцїе асъпра лтпъръцїеї; ші

вор фі чїѣте ші фоатецї ші кѣтретѣре пе алокѣрїа; ачестеа лпсъ вор фі пѣтаї лпчепѣтѣл дѣрерілор.“

2) А превестіт Ісѣс ші тѫтпѣл, кѫnd се вор лптѫтпла ачестеа, зікѫnd, къ тѣлцї вор віецїуі лпкъ de'n неатѣл ачеста, кѫnd се ва ресіпі Іерѣсъліт ѣл, даръ маї 'пъінте de ачеаста ва фі евапцеліеа ръспѫndітъ лп тот пътѫптѣл, сѣпѫnd кѣвінтеле луї Ісѣс лп прівінцїа ачеаста ла Мат. 24, 34. ашїа: „Adевър зік воаъ! пѣ ва трече неатѣл ачеста, пѫпъ вор фі тоате ачестеа;“ еаръ Мат. 24, 14 сѣпъ: „Се ва лпвъцїа ачеастъ евапцеліе а лтпъръцїеї лп тот пътѫптѣл спре тѫртѣїреа тѣтѣрор попоарелор ші атѣпчїа ва фі фінітѣл.“

3) А презіс Ісѣс къ Іерѣсъліт ѣл се ва лпкѣпжїѣра de осташї, къ локѣіторії луї вор девені лп чеа маї греа невое, къ ѣъ парте de'нтр'ѫпшїї ва пері de сабіе, еаръ алта се ва дѣче лп пріпсоаре, ші къ орашїѣл лтпреѣпъ кѣ тѫтпѣл се ва дърѫта кѣ тотѣл, зікѫnd ла Лука 19, 43: „Вор вені зіле пеете тіпе ші те вор лпкѣпжїѣра неатїчїї тъї ші те вор стрѫторі de'n тоате пърцїле ші те вор дѣворѫ ла пътѫпт пе тіпе ші пе фіїї тъї ші пѣ вор лъса лп тіпе пїатръ пе пїатръ, пе'нтрѣ къ п'аї кѣпоскѣт тѫтпѣл черчетъреї тале;“ еаръ ла 21, 21. ал ачестїа-шї евапцеліст зіче Ісѣс: „Атѣпчїа чеї че сѫнт лп Іѫdeea, съ фѫгъ ла тѣпцї, ші чеї че се афлъ лп межїлокѣл еї, съ еасъ, ші чеї че-с пе ла цїаръ, съ пѣ лптре лптр'ѫнса. Ваї лпсъ de челе, че вор аплека лп зілеле ачелеа, къчї ва фі маре стрѫторіре ші невое пе пътѫпт ші ѣръ асѣпра попорѣлуї ачестїа, ші вор кѣdé лп аскѣцітѣл събіеї ші се вор дѣче склавї ла тоате неатѣріле ші Іерѣсъліт ѣл се ва

кълкá de neamърї (се'нцїълег пъгънії), пънъ се вор лмпліні тѫмпърíле neamърílор."

4) Ăn ъртъ превести Христос, къ соартеа чеа трістъ а орашїълъї ші а попорълъї їsdeў ва цінé пънъ ла сфършітъл веакълъї, zікънd: „пънъ се вор лмпліні тѫмпърíле neamърílор," adекъ: пънъ че се ва фіні веакъл ачеста.

Прекът ne doведесче тѫмплътър'а, литреага ачеастъ пророчіе с'а лмплініт ăn тоате атъпънцíміле еї, къчї Іерусълімъл с'а пъстіит de кътръ оастеа ромапъ, тѫмплъл чел мърецїъ с'а дърѫмат, лпкѫт п'а ръмас пїатръ пе пїатръ ші попоръл їsdeў ăl vedem ші ăn zioa de астъ-зї лмпръстіат пе'нтръ тоате попоареле пътънтълъї.

Къткъ Ісъс Христос тоате ачесте лнтѫмплърї, атѫт челе прівітоаре ла персоан'а са, кѫт ші челе атінгъцíве de релецїúне ші de весерікъ ші de ресіпіреа Іерусълімълъї, пъ ле-а пътът превede пре'n аџерітеа тінцїеї сале чеї пътърале, чі пътаї пре'n тіntеа са чеа dътnezeeаскъ, се лнцїълеџе ъшїор de аколо, къ тоате ачесте лнтѫмплърї аў атѫрnат дела лібертатеа оатепілор; пре'n ъртаре пророчіile лъї Христос сѫнт пророчії адевърате ші Христос, прекът пре'n лнвъцътър-шї ші пре'n тіnънї, ашїа ші пре'n пророчії с'а адеверіт лътеї de сол dътnezeeск ші de Dътnezeў адевърат.

Партеа а треĭа.

Історіеа віецĭеĭ луĭ Іисус Христос дела апостолеаскъ ап Ерусалим пънъ ла апълцĭареа-ĭ ла черĭу.

ТЪЕТУРА АНТЪĬА.

Дела апостолеа чеа апостолеаскъ а луĭ Іс. Христос ап Ерусалим пънъ ла тътул пътіреĭ луĭ.

§. 89.

Апостолеа чеа сърътореаскъ а луĭ Исус Христос ап Ерусалим.

Кънd се апропіасе тътул терцереĭ луĭ Исус ла Ерусалим, шĭ андрептъ феацă са спре дъпсул. Апъінтеа са трімесе Исус солĭ, ка съ-ĭ гътеаскъ калеа. Ачестĭа вепінd апостол'ун сат ал Съмъріепілор, естĭ ап ортъ пътіцĭ пе воіръ съ-'л прітеаскъ пе Исус пе'нтру къ кълъторĭа спре Ерусалим. Възĭънd ачеастъ неоспетълетате а Съмъріепілор, апвъцъчеĭ луĭ Исус Іаков шi Іоан, черуръ дела апвъцъторĭул лор, ка съ ле деа пътереа, съ чеаръ фок де'н черĭу спре містуіреа Съмъріепілор. Даръ Исус мустрăндъ-ĭ ле зice : „Воĭ пу счіцĭ, че дух есте апостол воĭ. Фіĭул отенеск п'а веніт, ка съ-ĭ пĭардъ не оаменĭ, чі съ-ĭ мънтуеаскъ.“ — Дечĭ терgând еĭ маĭ департе, не друм ал антімпінъ не Исус ун

om, zikъndъ-i: „Eъ voiъ sъ-'ți ъrtezieș, ori ъnde vei merțe.“ Daru Iisus li rъspunse: „Vъlpile aъ vizъuii și pasериle cerъuluĭ kuiбъri, daru Fiiul omeneск n'are unde pecи tъkar sъ-și plece kapul.“ Apkъ și altul veni la Iisus zikъnd: „Doamne! voiъ sъți ъrtezieș, nъmaĭ lasъ-mъ, ka maĭ aptъieș sъ-mi iaъ rъmas bun dela kaspiciĭ mei,“ rъspunzъndъ-i Iisus: „Cine nune tъn'a ne luг și se uitъ undurъpt, nu este vrednik de împъrățiea luĭ Dumnezeu“ [1]).

Kълъtorind Iisus ne'ntrerъmpt spre Ierusalim și sevъrșind un dekъrsul kълъtoriei sale aчestеia multe bindekъrĭ, sosi la Vitaniea, unde-'l skulъ de'n morți ne Lazĭar chel de patru ziле mort. Auzind noporul iudeu, kъ Iisus se áflъ un Vitaniea, mulți veniръ aiчia, nu numaĭ ka ne Iisus sъ-'l vadъ, daru și ne Lazĭър, despre kareле kъputase eĭ akuta vestea, kъ Iisus 'l-a skulat de'n morți. Archiereiĭ upsъ se svътuiръ, ka sъ-'l uчidъ și ne Lazĭър, ne'ntru kъ mulți dе'ntre Jidovi de'n prichin'a luĭ merțeaъ la Vitaniea și ku okъzĭunea aчeasta kredeaъ un Iisus [2]).

Zioa ъrtътoarĭъ upsъ, auzind noporul chel mult, че se aduпase un Ierusalim spre serbarea pasчilor, kъ Iisus are de skop, ka sъ vie la Ierusalim, luъ ramuri de finik și merse untru untimpinareа luĭ. Anroniindъ-se Iisus de Vitfagi lungu muntele mъslinelor, demandъ la doi de'ntre unvъțъчeiĭ sъi, zikъnd: „Merțeți un satul, kareле este unъintea voastrъ, și undatъ veți afla uъ asinъ legatъ ku manzul eĭ lungu danca; deslegandъ-o aduчeți-o la mine. Earъ de va zиче voaъ чine-va че-va, sъ zиčeți, kъ Domnului li trebueск aчestea.“ Aчeasta upsъ

[1]) Luka 9, 51—62. [2]) Ioan 12, 1—2 și 9—10.

с'а фъкът, пе'нтрѫ ка съ се пліпеаскъ, че с'а zic пре'н пророкъл Zїѫхъріе: „Спѫпецї фетеї Cionълуї: еатъ! ѫмпъратъл тъѫ вine ла тine блѫnd ші шїѫzїѫnd пе acinъ ші петѫnzїѫ deacinъ, фіїъл челеї de сѫпт жїѫг.“ [1])

Ѫнвъцъчеї mergѫnd ші фъкѫnd, прекът ле порѫнчіce Iсѫс adѫcеръ acin'a ші тѫnzїѫл, ші пѫнѫnd еї de acѫпра лор вешїмінтеле лор, ѫл ашїѫzїáръ пе Iсѫс de acѫпра. Глоат'а ѫncъ астерпѫ вешїмінтеле сале пе кале, алцїї ѫncъ тѫind рамурї de'н арборї, ле ѫмпръстіеаѫ пе drѫm. Ашїмїdереа глоателе, каріле мерґеаѫ ѫнѫінте ші каріле веніаѫ ѫн ѫрмъ, стрігаѫ zikѫnd: „Ocanna! фіїълуї луї Dъvid, вінекѫвѫнтат есте чел че вine ѫнтрѫ пѫмеле Domпѫлуї; ocanna! ѫнтрѫ чеї de сѫс.“ [2])

Ѫнтрѫnd Iсѫс ѫн Iерѫсъліm ѫн modѫл ачѐст сървътореск, с'а тішїкат тоатъ четатea zikѫnd: „Чine есте ачеста?“ Еаръ глоателе петрекътоаре ziceръ: „Ачеста есте Iсѫс, пророкъл чел de'н Nъzїъретъл Гълілеї.“ [3])

Ашїмїdереа ші ѫнвъцъчеїї луї Iсѫс ші маї вѫртос еї, пепѫтѫnd а-шї аскѫnde бѫкѫріea пе'нтрѫ тоате фаптеле, карї ле севѫршісе Iсѫс стрігáръ: „Бine есте кѫвѫнтат ѫмпъратъл чел че вine ѫнтрѫ пѫмеле Domпѫлуї! паче ѫн черїѫ ші търіре ѫнтрѫ чеї de сѫс.“ Даръ ѫнїї de'нтре Фърісеї, песѫферind ачеастъ еспресїѫne de бѫкѫріе, ziceръ кътръ Iсѫс: „Ѫнвъцъторїѫле! чеартъ-цї ѫнвъцъчеїї.“ Даръ Iсѫс ръспѫnzїѫndѫ-ле ле zice: „Zік воаъ, къ de вор тъчé ачестїа, пїетреле вор стрігá.“ [4])

Възїѫnd Iсѫс четатea Iерѫсъліmълуї, плѫnce de dѫnca zikѫnd: „De аї кѫпоасче тѫ ѫнтрѫ ачеа-

---

[1]) Ioan 12, 12—13 ші Матеїѫ 21, 1—5. [2]) Матеїѫ 21, 6—9. [3]) Матеїѫ 21, 10—11. [4]) Лѫка 19, 37—40.

стъ zi чеде че сънт спре пачеа та; дарь акъта сънт аскъпсе дела окій тъї; къ вор вені ziле песте тіпе, ші вор пъне врътъмашій тъї шіанцїь ънпрежїъръл тъь, ші те вор ънкъпжїъра ші те вор ънвъдzi de'n тоате пърцїле, ші те вор фаче асетепеа къ пътънтъл ші пе фіій тъї ънтрь тіпе ші пь вор лъсá ънтрь тіпе піатръ пе піатръ, пе'нтрь къ п'аї къпоскът тънпъл черчетърей тале.“ [1])

Апої ънтрând Ісъс ън весерікъ, а скос пе тоцї ачеїа, че віпdeaь ші къмпъраь ън весерікъ, ръстърнând меселе скімвъторілор de банї ші скаунеле челор, че віпdeaь порумбї ші zікând къtръ дъншій: „Скріс есте: каса теа се ва кіемá касъ de ръгъчіъне, еарь воі о адї фъкът пестерь de лотрі.“ [2])

Ла ачеастъ окъжіъне, ънвъцând Ісъс ън весерікъ, се апропіарь de дънсъл тълцї орві ші шкїопї ші Ел лї тъмъдзі пе еї. Еарь Архіереій ші къртърарій въzând мінунile, карі ле фъчеá Ісъс ші пе прънчї стрігând: „Осанна! фііълзї лзї Дъвід, се мъніарь ші zісерь къtръ Ісъс: Аъzї! че zік ачестїа?“ Ісъс ънсь ле ръспънсе: „Ашїа! аь пічї ъдатъ п'ацї четіт, къ де'n гър'а прънчілор ші а съгъторілор аї доваndіт лаудъ?“ [3])

Дънъ ачестеа, пъръсind Ісъс четатеа чеа сготоасъ, се дъсе ла Вітаніеа ші се съльшїлзі аколо.

§. 90.

Ісъс деплънце соартеа Іерусълітълзї, ші превестесче ресіпіреа ачестъїа.

Афлândь-се Ісъс ън весерік'а de'n Іерусълім, унде се адунасе попор тълт спре сербареа пасхілор ші адъкândь-шї еарь-шї аміпте de пътънціеа Жідо-

[1]) Лъка 19, 41—44. [2]) Лъка 19, 45—46. [3]) Мат. 21, 14—16.

вілор, de'n а кърей прічіпъ пъ пътаі п'аѣ прімім лпвъцътъріле пророчілор челор таі de'пъіпте, чі лпкъ і-аѣ ші вчіс, ші акъта ші пе Dжпсъл, пе лжпгъ тоатъ вънъвоіпцїа са, de а ле арътá калеа адевърълъї, кавтъ съ-'л вчідъ, ескімѣ: „Іеръсъліме! Іеръсъліме! чел че оторї пророчіі ші вчігі къ пїетре пе чеі трімішї ла тіпе, de кжте орї ам врът съ адъп пе Фііі тъі, прекът адъпъ гъіп'а пъіі съі сънт аріпеле сале ші пъ аі врът. Дечі еатъ се ласъ кас'а воастръ пъстіе, zік dаръ воаъ, къ пъ тъ вецї bedé, пжпъ воіъ вепі ші кжnd вецї zіче: bіпе есте къвжптат чел че віпе лптръ пътеле Domпълъї.“ [1])

Eшind Ісъс апоі de'n бесерікъ лтпребпъ къ лпвъцъчеіі съі, zісе впъл de'n ачестїа: „Лпвъцъторїъле! еатъ! че пїетре ші че zidipe,“ admiржnd ел къ ачеаста търіеа ші фрътсеацїа тжтплълъї. Dаръ Ісъс ръспъпзїжnd zісе: „Bezі ачесте zidipї? dаръ пъ ва рътжнé пїатръ пе пїатръ, кареа съ пъ се десфакъ.“ [2])

Dъпре ростіреа ачестор къвінте се ретрасе Ісъс кътръ тъптеле оліветълъї, еаръ лпвъцъчеіі лъі лптръ проаспъта аміптіре а ачестор къвінте превестітоаре de ъъ кътъстрофъ къпплітъ а тжтплълъї ші а орашїълъї, лл лптреваръ: „Спъпе-пе поаъ, кжnd вор фі ачестеа ші кареле-і сепъл вепіреі тале ші ал свжршітълъї лъмеі? Ісъс ръспъпсе: „Къвтацї! съ пъ въ атъцеаскъ чінева; къ тълцї вор вепі лп пътеле теѣ, zікжnd: еѣ сжнт Хрістос ші пе тълцї лї вор: лпшїъла. Ші вецї авзі ръсвоае ші вестї de ръсвоае, къвтацї! съ пъ въ тървърацї, къ требъе съ фіе тоате ачестеа; zі лпкъ пъ ва фі свжрші-

[1]) Матеїъ 23, 37—39. [2]) Марко 13, 1—2.

тъл; къ се ва скъла́ попор песте попор ші лтпъръціе песте лтпъръціе, ші вор фі чъште, фоамете ші кътретърі не алокърїа. Даръ тоате ачеста сънт пътаї лпчепътъл дърерілор.“ [1])

Пънъ аїчїа а аміптіт Ісъс де непорочіріле, каріле ле вор пътіті Іъдеїї лпъінте де ресіпіреа Іеръсълітълуї, еаръ дъпъ ачеаста ворвесче кътръ ліпашїї съї zікънd: „Атънчїа въ вор дá не вої лптръ невої ші въ вор оторъ не вої ші вецї фі врăцї тътърор попоарелор пе'нтръ пъмеле меу. Атънчїа тълцї се вор ші стіпті, ънъл не алтъл се ва въді ші се ва врă. Ашїдереа ші тълцї пророчї тінчїнотї се вор скъла́, лшїълънdъ-і не тълцї де'нтре воі ші пе'нтръ тълцітеа фъръделецеї ва ръчі їъбіреа тълтора. Еаръ чел че ва ръбдá пънъ лп свърші т, ачела се ва тънтуі.“ [2])

Ісъс пророчесче таї департе, къ пънъ че се вор лптътпла́ ачестеа, лпвъцътър'а са ва фі респăndітъ ла тоате попоареле, zікънd: „Ші се ва вести ачеастъ евапцеліе а лтпъръцієї лп тоатъ лътеа лптръ търтърїеа тътърор попоарелор ші атънчїа ва фі сфърштітъл.“ [3])

Грозїъвїеа пъстіїреї Іеръсълітълуї о лпсеатпъ Ісъс пре'п ъртътоареле zікънd: „Кънd вецї ведé врăчїънеа пъстіїреї (не врăчїосъл пъстіїторїъ), атънчїа чеї че сънт лп Іъдееа съ фъгъ ла тънцї; ші чел че есте не акоперітънт, съ нъ се погоаре, спре а лъа́ че-ва де'п касъ; ші кареле ва фі лп кътп, съ нъ се лптоаркъ, спре а лъа́ хаїнеле сале; лпсъ ваї челора че вор аве́ лп пънтече ші челора, че вор аплека́ лп зілеле ачелеа. Ръгацї-въ даръ, ка съ нъ

[1]) Матеїъ 24, 3—8. [2]) Мат. 24, 9—13. [3]) Матеїъ 24, 14.

фіе фъга воастръ еарп'а съ съмвътá; къ ва фі таре певое атъпчїа, кареа дела лпчепътъл лъмеї ші пмпъ акъта п'а фост, ші печї ва фі.“ [1])

Де лпшїълъчїъпеа пророчілор челор тіпчїъпошї лї Фересче Ісъс пе лпвъцъчеїї съї, zікmnd: „Атъпчїа де ва зіче воаъ чіпе-ва: еатъ! аічїа есте Хрістос, съ пъ кредецї; къ се вор скълá Хрістошї тіпчїъпошї ші вор къътá тоате кіпъріле, ка съ-ї атъцеаскъ, де се ва пъте, ші пе чеї кредінчїошї. Еатъ! в'ам прezіс воаъ. Дечї де вор зіче воаъ: еатъ! лп пъстіе есте; съ пъ ешіцї, — еатъ! лп къмърї есте; съ пъ кредецї, — къ прекът есе фъльеръл дела ресъріт ші се аратъ пмпъ ла апъс, ашіá ва фі ші вепіреа фіїълъї отепеск,“ адекъ де ъздатъ; „къ орї унде ва фі мортъчїъпе, аколо се вор адъпá ші вълтърії,“ [2]) адекъ: орї унде се вор аръта Хрістошї чеї тіпчїъпошї къ рескъпацїї Жідовї, вор фі вчішї де оастеа ромапъ.

Еаръ крмпчепътатеа а лпсе-шї ресіпіреї орашїълъї ші а тмплълъї о дескріе Ісъс зікmnd: „Лпдатъ дъпъ певоеа ачелор зіле, соареле се ва лптъпекá ші лъп'а пъ-шї ва да лъміп'а са ші стелеле вор къдé де'п черїъ ші пътеріле черїълъї се вор клъті.“ [3])

Ісъс дескопере маї департе лпвъцъчеілор съї, къ атъпчїа вор къпоасче Жідовії пътереа ші търіреа лъї, кареа о ва аръта пре'п педепсіреа лор; еаръ къ ліпашії лъї вор фі скътіцї де ачеле пепорочірї, зікmnd: „Ші атъпчїа се ва аръта сетпъл фіїълъї отепеск лп черїъ, ші атъпчїа вор плмпце тоате неатъріле пътмптълъї (се лпцїълег Жі-

[1]) Мат. 24, 15—21. [2]) Мат. 24, 23—28. [3]) Мат. 24, 29.

dовій) ші вор веде пе фіїнл отенеск віind пе поврії черїнлїй кз пзтере ші кз търіре тнлтъ Ші ва тріміте пе лпцерії съї кз трътвіцїе de глас таре ші вор адзнá пе алешії лзї dела патрз вънтзрї, dela марцініле черїзрілор пънъ ласфършітзріле лор.[1])

Ісзс лп зртъ ле спзне лпвъцъчеілор съї кз апъсънцїъ, къ тоате ачестеа пестіптіт се вор лптътпліа, зікънd: „Черїнл ші пътънтнл вор трече, еаръ кзвінтеле меле ачестеа пз вор трече; лпсъ de zioa ачееа ші de чеаснл ачела німене пз счіе ші нечї лпцерії de'n черїзрї, фъръ нзтаї сънгзр татъл,“[2]) фъкънdзле лпсъ лпвъцъчеілор кзпоскът пре'n ікоап'а лзатъ dела стокіп, къ прекът dela ачеста, деакъ тлъдіцїеле лзї се фак тої ші ел лпфрзнзїесче, съ счіе, къ веар'а есте апроапе, ашїá ші еї, деакъ вор веде лтпліпіndз-се челе prezice, съ счіе, къ апроапе есте ресіпіреа Іерзсълітнлзї, карea се ва лптътпліа лпкъ петрекънd de'n віеацїъ неатнл de фацъ, зікънd Ісзс: „Адевър zік воаъ! пз ва трече неатнл ачеста, пънъ кънd вор фі тоате ачестеа.“[3])

§. 91.

Ісзс лпвацїъ деспре жїздецїнл чел de пе зртъ.

Ісзс спре а-ї лпdетпá пе ліпашії съї ла фапте бзне ші спре а-ї фері de ъъ віецїзіре фъръделеце, п'а лптрелъсат, de a дескопері ші кіпнл жїздецїнлзї челзї de пе зртъ, dзпре карele ва зртá орї ферічіреа чеа вечїпікъ, орї педеапс'а чеа песфършіверъ, зікънd лп ачеастъ прівінцїъ: „Еаръ кънd ва вені фіїнл отенеск лптрз търіреа са ші тоцї свінцїі лпцерї кз dънсзл, атзпчїа ва

[1]) Мат. 24, 30—31. [2]) Мат. 24, 35—36. [3]) Мат. 24, 34.

шїede пе скаѣпѣл търіреї сале. Шi се вор adѣná ѧпъiптea лѣї тоате попоареле пътѧптѣлѣї ші ва deспърцi пе еї ѣпѣл de кътръ алтѣл, прекѣт алеце пъсторїѣл оіле de кътръ капре; ші ва пѣпе оіле de a dреапта са, еаръ капреле de a стѧпга. Атѣпчїа ва ziче ѧтпъратѣл челор de a dреапта; вепiцї бiпекѣвѧптацiї пъріптелѣї теѣ, de тостепiцї ѧтпъръцiea, карea есте гътітъ воаъ dела ѧптетеїареа лѣтеї; къ флътѧnd ат фост ші тї-ацї dат съ тѧпѧпк; ѧпсетат ат фост, ші тї-ацї dат de беѣт; стръiп ат фост ші т'ацї пріміт; гол ші т'ацї ѧтвръкат; волпав ат фост ші т'ацї черчетат; ѧп прiпсоаре ат фост ші ацї вепіт ла тine.“ [1])

Атѣпчїа ѧї вор ръспѣnde чеї dрепцї, зікѧnd: „Doамne! кѧnd те-ам възїѣт флътѧnd ші те-ам хрънiт? саѣ ѧпсетат ші цї-ам dат de беѣт? саѣ кѧnd те-ам възїѣт стръiп ші те-ам пріміт? саѣ гол ші те-ам ѧтвръкат? Саѣ кѧnd те-ам възїѣт волпав саѣ ѧп прiпсоаре ші ам вепіт ла тine?“ [2])

Еаръ жїѣdекъторїѣл преádрепт ръспѣnзїѧnd ле ва ziче: „Adевър zік воаъ! ѧпкѧт ацї фъкѣт ѣпѣїа de'нтр'ачестї фрацї маї мічї аї теї, тie тї-ацї фъкѣт.“ [3])

Апої ле ва ziче преádрептѣл жїѣdекъторїѣ ші челор de a стѧпга: „Dѣчеці-въ dела тine блъстѣмацiлор! ѧп фокѣл чел вечїпік, карele есте гътіт dїаволѣлѣї ші ѧпцерілор лѣї; къ флътѧnd ат фост ші пѣ тї-ацї dат съ тѧпѧпк; ѧпсетат ат фост ші пѣ тї-ацї dат съ беѣ; стръiп ат фост ші пѣ т'ацї пріміт; гол

[1]) Мат. 25, 31—36. [2]) Мат. 25, 37—39. [3]) Мат. 25, 40.

ші нъ м'аџї ѧмъръкат; волпав ші ѧп пріпсоаре ші нъ м'аџї черчетат.“ [1])

Атънчїа вор ръспънде ші ачестїа zікѧnd: „Doamne! кѧnd те-ам възїът флъмѧnd, саў ѧпсетат, саў стрѣін, саў гол, саў волпав, саў ѧп пріпсоаре ші н'ам слъжїт џіе?“ [2])

Еаръ жїдекъторїл ва ръспънде лор: „Адевър zік воаъ! ѧпкѧт н'аџї фъкът унїа де'нтр'ачестї маї мічї, нечї міе н'аџї фъкът.“ [3])

„Ші вор мерџе ачестїа ѧп мънк'а чea de вечї, еаръ дрепџїї ѧп віеаџїа чea de вечї.“ [4])

Ісъс ї-а ѧпвъџат апої не ліпашїї съї, ка съ ѧптревънцїезїе віне тълапџїї віецїї лор (§. 60.) ші пре'п ікоап'а деспре зече фете (§. 61.) ї-а прокїемат, ка пъръреа съ фіе гат'а спре ѧптімпінареа са ла жїдецїъ.

§. 92.

Ісъс ашїазїъ свѧнт'а таїнъ а еўхарістїеї ші спалъ печїоареле Апостолілор съї.

Сфѧршind Ісъс дескріереа жїдекъцїеї чеї de не ърмъ, зісе кътръ ѧпвъцъчеїї съї: „Счіцї, къ дънъ доўе зіле вор фі пасчіле ші фіїъл отенеск се ва дá съ се рестігнеаскъ.“ [5]) Атънчїа ші Архіереїї, къртърарїї ші вътрѧнїї попорълуї адънѧндъ-се ѧп къртеа Архіереълуї Къїафа, фъкъръ сват, ка съ-'л прindъ не Ісъс ші съ-'л отоаре, даръ нъ ѧп зі de сервътоаре, тетѧндъ-се, ка съ нъ се факъ тълбъраре ѧптре попор. Атънчїа ші Іўда, унъл де'нтре чеї доўїспрезече, нѧмїт Іскъріотеанъл, мітзіндъ-се de дїаволъл а терс ла Архіереї, зікѧnd: „Че-мї вецї дá? ші еў ві-'л воїъ дá воаъ не Ісъс;“ [6])

---

[1]) Мат. 25, 41—43. [2]) Мат. 25, 44. [3]) Мат. 25, 45. [4]) Мат. 25, 46. [5]) Мат. 26, 2. [6]) Мат. 26, 15.

еарѫ еї ѧї детеръ треїzечї de арѫінді, ѧмплінindѫ-се астфелїѫ пророчіеа пророкълъї Zїѫхъріе: „Ші аѫ пѫс треїzечї de арѫінді преді̯ѫл челъї непреді̯ѫзіт.“ Дечї de'n тотѧмтѫл ачела, къѫта Іѫda чел фъръделеде съ-'л тръdezїѫ пе ѧпвъдъторїѫл ші біневоіторїѫл съѫ.

Еарѫ ѧпъінте de пасчіле Жідовілор кѫ doże ziле, venind ѧпвъдъчеї ла Ісѫс ѧл ѧнтреваръ: „Ѫnde вреї съді̯ гътім, de а тѧнкá пасха?“ [1]) Ісѫс алегѧnd пе doъї de'нтре dѧншїї, пе Петрѫ ші пе Іаков ле zice: „Deакъ веді̯ ѧнтрá ѧn орашїѫ, въ ва ѧнтімніná пе воі ѧn бърбат, dѫкѧnd ѫn ърчіор кѫ апъ; ачелъїа ѫртѧndѫ-ї пѧпъ ѧn кас'а, ѫnde ва ѧнтрá, съї zічеді̯ челъї de касъ: Ѧпвъдъторїѫл те ѧнтреаѫъ, ѫnde есте odaea, ѧn карea съ тѧнѧнче пасчіле кѫ ѧпвъдъчеїї съї? Ші ел ва арътá воаъ ѫъ odae маре провъzїѫтъ фііnd кѫ перінї; аколо съ прегътіді̯.“ [2]) Ѫртѧnd ачеї doъї ѧпвъдъчеї порѫнчеї лъї Ісѫс аѫ прегътіт ла отъл ачела пасчіле. Дечї фъкѧndѫ-се сеар'а а шїъzїѫт Ісѫс ла теасъ кѫ чеї doъїспрезече Апостолї аї съї zікѧnd кътръ dѧншїї: „Кѫ dор am доріт, ка съ тѧнѧнк кѫ воі пасха ачеаста маї ѧпъінте de а пътімі, къчї въ zік воаъ, къ de акѫта нѫ воїѫ маї тѧнка de'нтр'ачеаста, пѧнъ нѫ се ва фі ѧмплініт ѧнтрѫ ѧмпъръді̯еа лъї Dѫmnezeѫ.“ [3])

Апої лѫѧnd Ісѫс Христос пѧпеа (доспітъ) ѧn тѧпеле сале челе свінте ші pedікѧndѫ-шї окіі ла татъл съѫ чел череск, а бінекѫвѧнтат'о, а фрѧнт'о ші а dат'о ѧпвъдъчеілор съї zікѧnd:

1) „Лѫаді̯ тѧнкаді̯ ачеста есте трѫпѫл меѫ, карeле се фрѧнді̯е пе'нтрѫ воі спре ертареа пъкателор.“ [4])

---

[1]) Мт. 26, 17. [2]) Марко 14, 13—15. [3]) Лѫка 22, 15—16. [4]) Мт. 26, 26.

Апоі лъмnd пъхаръл ші тълцїътмnd, 'л-а dat zikmnd:

2) „Бецї de'пtръ ачеста тоцї! Ачеста есте смnцеле теў ал ашїъзїътмnтълуї естуї поў, кареле се версъ пе'пtръ тълцї лпtръ ертареа пъкателор.“ [1])

„Даръ въ zік воаъ! къ пъ воїъ таї бе dе акъта de'пtръ ачест pod ал віцїеї, пмnпъ ла zioa ачееа, кmnd ачела лл воїъ бе къ воі de поў лпtръ лтпъръцїеа татълуї теў.“ [2])

Пре'п квінтеле сънт 1) ші 2) а ашїъзїат Ісъс Хрістос свmnт'а таїнъ а еўхърістіеї, кареа се севmnртїесче ла свmnт'а літърціе ші кареа кредінчїошілор ле шїервесче спре ертареа пъкателор ші спре лтпрезпареа къ Хрістос лп фолосъл віецїеї лор чеї вечїніче.

§. 93.

Проъртаре.

Лп декърсъл чінеї, счііnd Ісъс къ а сосіт оар'а, ка съ теаргъ de'п лътеа ачеаста ла татъл съў, се скълъ дела чінъ ші лтбръкэ вестіптеле сале; апоі лпчінгmndъ-се къ стергътоареа ші търпmnd апъ лп спълътоаре, лпчепъ а спъла печїоареле лпвъцъчеілор съї ші а ле стерце къ стергътоареа. Дечї benind ла Cimon Петръ, ачела zice: „Doamne! аў тъ веї съ спелї печїоареле теле?“ [3]) Даръ Ісъс лї ръспънсе: „Че фак еў, тъ акъта пъ счіі, даръ веї счі dупъ ачееа.“ [4]) Zic'a Петръ: „Nъ веї спъла печїоареле теле лп веак.“ [5]) Ръспънсъ-ї-а Ісъс: „De пъ те воїъ спъла не тіпе, пъ аї парте къ міпе.“ [6]) Zic'a Петръ: „Doamne! пъ пътаї печїоареле теле, чі ші тmnпеле ші ка-

[1]) Мат. 26, 27. [2]) Мат. 26, 28. [3]) Ioan 13, 6. [4]) Ioan 13, 7. [5]) Ioan 13, 8. [6]) Ioan 13, 8.

пъл.“ [1]) Ръспънсъ-ї-а Іс҃с: „Чел че есте сплълат, пъ тревъесче а-'л спъла́, фъръ пътаї пе печїоаре, къ есте кърат тот. Шї вої къраць сѫнтець, даръ пъ тоць, счііндъл пе чела, че авеа́ съ-'л вѫндъ.“ [2])

Еаръ дъпъ че а сплълат Іс҃с печїоареле ѫпвъцъчеілор съї ші-шї пъсе хаїпеле, шїъзїѫнд еаръ-шї ле zice: „Счіць! че ам фъкът воаъ? вої пре мине мъ кїемаць Domn шї ѫпвъцъторїъ шї бине зїчець, къчї сѫнт. Дечї деакъ еѫ Domnъл шї ѫпвъцъторїъл востръ ам спълат печїоареле воастре, апої шї вої сѫнтець деторї зпъл алтъїа а спъла́ печїоареле; къ пїлдъ в'ам дат воаъ, ка прекът ам фъкът еѫ воаъ шї вої съ фачець. Amin! amin! зік воаъ: пъ есте шїервъл маї маре, декѫт Domnъл съѫ, нечї солъл маї маре, декѫт чел че 'л-а трїмес пе ел. Деакъ счіць ачестеа, ферічіць вець фі, де ле вець фаче.“ [3])

Ачестеа зікѫнд Іс҃с с'а търбърат къ дъхъл шї мъртърїсінд а зіс: „Amin! amin! зік воаъ, къ зпъл де'нтре вої тъ ва бінде пе мине.“ [4]) Дечї къстаѫ ѫпвъцъчеїі зпъл ла алтъл, песчііnd де чіне зїче. Еаръ Іоан, пе карєле ѫл їъвїа Іс҃с фоарте шї карєле ла чіпъ ера́ кълкат пе пїептъл лъї Іс҃с фъкѫндъ-ї Сімон Петръ семн, ка съ-'л ѫнтребе пе Іс҃с зіс҃е: „Доамне! чіне есте ачела?“ [5]) Ръспънс'а Іс҃с: „Ачела есте, къї, ѫнтінгѫнд еѫ ѫпбъкъцъра, ѫї воїъ да-о.“ [6]) Апої ѫнтінгѫнд Іс҃с ѫпвъкъцър'а ѫн бліd, о а дат лъї Іъда ал лъї Сімон Іскъріотеапъл. Шї дъпъ ѫпвъкъцъръ ѫнтръ ѫн ел съцъпа́, еаръ Іс҃с ѫї зіс҃е: „Че вреї съ фачї, фъ маї кърѫнd.“ Дечї лъѫнd Іъда ѫпвъкъцър'а, ѫндатъ еші афаръ, фііnd ноаптеа.

[1]) Ioan 13, 9. [2]) Ioan 13, 10. [3]) Ioan 13, 12—17. [4]) Ioan 13, 21. [5]) Ioan 13, 25. [6]) Ioan 13, 26.

§. 94.

Iсъс лї мънгъїе пе Апостолїї съї пе'нтръ кърънd'a са търцере ла татъл съў чел чересk.

Eшind Iъda пе'нтръ ръзтатea къцетълзї съў пе'нтръ тот deaзna de'n сочіетатea лзї Iсъс ші a Апостолілор, фъкънdз-се продіторїз ал лнвъцъторїълзї съў, a zic Iсъс кътръ чеїа'лалцї: „Акзта c'a прослъвіт фіїъл отепеск ші Dзmnezeў c'a прослъвіт лнтръ dънсъл; еаръ deакъ c'a прослъвіт Dзmnezeў лнтръ ел ші Dзmnezeў л ва прослъві пе ел лнтръ сіпе ші лndатъ-шї л ва прослъві пе ел.“ [1])

Dзпъ ачеаст'a лнчепў Iсъс a-ї тънгъїá пе лнвъцїъчеїі съї пе'нтръ декърънd'a са тречере ла татъл, лndemnънdз-і

a) ла атоаре лнтре ўълалтъ ші кътръ dънсъл, zikънd:

„Фіілор! лнкъ пъціп сънт кз воі; къзтатъ-вецї, даръ зndе терг еў, воі лнкъ пз пзтецї вепі. Ўъ порзпкъ поўъ въ daў воаъ: ка съ въ їзбіцї зпзл пе алтъл, ші прекзт в'ат їзвіт еў пе воі, ашіá съ въ їзбіцї ші воі зпії пе алцїі, къчї лнтръ ачеаста вор кзпоасче тоцї, къ сънтецї лнвъцїъчеїі теї, адекъ: deакъ вецї авé драгосте лнтре воі.[2]) Еў пз въ воїз лъсá пе воі сърачї, чі воїз вепі ла воі. Лнкъ пъцінтел ші лзтеа пз тъ ва таї вedé, еаръ воі тъ вецї вedé, къ еў сънт віў ші воі лнкъ вецї фівїї“, адекъ: пре'п кредінцїа воастръ. „Чел че аре порзпчеле теле ші ле пъзїесче, ачела есте, кареле тъ їзбесче, ші чел че тъ їзбесче, їзбі-се-ва de татъл теў ші еў л воїз їзбí пе ел ші тъ воїз арътá лзї.“ [3])

[1]) Ioan 13, 31—32. [2]) Ioan 13, 33—36. [3]) Ioan 14, 18—22.

в) Λndeamnъ Iсъс пе λпвъцїъчеї ші пе тоцї ліпашїї съї, ка съ ръмъе λптръ dъпсъл, zікъnd:

„Еў съпт віцїа чеа адевъратъ ші татъл меў есте лъкръторїъл. Тоатъ млъдіцїа, кареа пъ адъче роадъ, о леапъдъ ші тоатъ млъдіцїа, кареа адъче роадъ, о къръцїесче, ка маї мълтъ роадъ съ адъкъ. Еатъ вої кърацї съптецї пе'нтръ къвънтъл, каре 'л-ам гръіт воаъ. Ръмънецї λптръ міne ші еў λптръ вої. Прекът млъдіцїа de cine фііnd, пъ поате съ адъкъ pod, de пъ ва фі λп віцїъ, ашїа печї вої, de пъ вецї фі λп міne. Еў съпт віцїа, еаръ вої съптецї млъдіцїеле. Чел че локъесче λптръ міne ші еў λптръ ел, ачела адъче роадъ мълтъ, къ фъръ de міne пъ пътецї фаче петіка. De пъ ва ръмънé чіне-ва λптръ міne, се ва скоате афаръ, ка млъдіцїа ші се ва ъскá ші о вор адъná ші о вор въгá λп фок ші ва арde. De вецї ръмънé λптръ міne ші de вор ръмънé къвінтеле меле λптръ вої, орї че вецї вре, черецї, ші ва фі воаъ. Λптръ ачееа с'а прослъвіт татъл меў, ка съ адъчецї роадъ мълтъ ші съ-мї фіцї міе λпвъцїъчеї. Кът т'а їъбіт пе міne татъл ші еў в'ам їъбіт пе вої, дечї ръмънецї λптръ драгостеа меа.“ [1]) Маї деnарте

в) лї консолеазїъ Iсъс пе λпвъцїъчеїї съї къ проспеспт ла реведере zікъnd:

„Песпе пъцін пъ мъ вецї ведé ші еаръ-шї песпе пъцін мъ вецї ведé. Amin! amin! zік воаъ! къ воїъ вецї плънце ші вецї съспіná, еаръ лъмеа (чеа дешїартъ) се ва бъкурá. Вої въ вецї λптрістá, даръ λптрістареа воастръ се ва λптоарче λптръ бъкуріе. Вої ші акóма

[1]) Ioan 15, 1—9.

лнтрістаре авецї, даръ еѣ еаръ-шї въ воїѕ ведé пе вої ші се ва бѣкѕрá інім'а воастръ ші вѣкѕріеа воастръ німене нѕ о ва лѣá дела вої.“ [1])

г) Ші мънгъіе Ісѕс пе лнвъцїъчеїї съї пре'п ачееа, къ мерце съ ле гътеаскъ лп черїѕ локашїѕрї, зікънd:

„Съ нѕ се тѕрвѕре інімеле воастре! Кредецї лп Дѕмнезеѣ ші лнтрѕ мине кредецї! Лп кас'а татълуї меѣ мълте локашїѕрї сънт; еаръ де нѕ в'ашї фі спѕс воаъ: воїѕ съ мерг, съ въ гътеск воаъ лок? Ші де воїѕ мерце ші воїѕ гъті воаъ лок, еаръ-шї воїѕ вені ші въ воїѕ лѣá пе вої ла мине, ка ѕнде сънт еѣ, ші вої съ фіцї.“ [2])

d) Спре консолареа лнвъцїъчеілор съї, ле рекомънdъ лор Ісѕс рѕгъчїѕнеа къръ dънсѣл, зікънd:

„Amin! amin! зік воаъ, къ орї че вецї чере дела татъл лнтрѕ нѕмеле меѣ, ві се ва dá воаъ. Пънъ акѕма н'ацї черѕт нетік'а лнтрѕ нѕмеле меѣ, dечї черецї ші вецї лѣá, ка бѣкѕріеа воастръ съ фіе деплінъ.“ [3])

е) Тот лп скопѣл ачеста ле проміте Ісѕс Хрістос Апостолілор съї, къ ле ва тріміте пе dѣхѣл чел свънт, зікънd:

„Акѕма мерг ла чел че м'а тріmес пе мине ші німене де'нтре вої нѕ мъ лнтреавъ: ѕнде мерцї? чі пе'нтрѕ къ ам грѕіт воаъ ачестеа, лнтрістаре а ѕмплѕт інімa воастръ. Даръ адевър зік воаъ, маї вine есте воаъ, ка съ мерг, къ dе нѕ воїѕ мерце еѣ, Мънгъіеторїѣл нѕ ва вені ла вої; еаръ dе воїѕ мерце, тріміте-л-воїѕ пе ел ла вої. Ші ве-

[1]) Ioan 16, 19—23. [2]) Ioan 14, 1—3. [3]) Мат. 22, 21.

nind ачела, ва тъстра́ лътеа de пъкат ші de дрептате ші de жйъdекатъ. Deпъкат, пе'нтръ къ пъ кred ънтръ mine; еаръ de дрептате, пе'нтръ къ ла татъл теў терг ші пъ тъ веџї таї вede; еаръ de жйъdекатъ, пе'нтръ къ стъпънїторйъл лътеї ачестеїа с'а жйъdекат. Ънкъ тълте ат съ въ zік воаъ, dаръ акъта пъ ле веџї пътé прічепе. Еаръ кънd ва вепі Мънгъїеторйъл, пе кареле ъл воїъ трітете воаъ dела татъл, dъхъл adевърълуї, кареле dела татъл пърчede, ачела въ ва ънвъџїа пе вої тот adевърълъ, къ пъ ва гръі dела сіпе-шї, чі кънте ва авzі, ва гръї ші челе вепітоаре ва вести воаъ, къ de'нтръ але теле ва лъ́ ші ва вести воаъ. Ачестеа в'ат гръіт воаъ, ка съ пъ въ стіптіџї; къчї скоате-вор пе вої de'n сіпъгоаџе, чі ва вепі вретеа, ка тот чіпе въ ва ъчide пе вої, і се ва пъре́, къ слъжйъ adъче лъї Dъmnezeў. Ші ачестеа въ вор фаче воаъ, пе'нтръ къ пъ 'л-а къпоскът пе татъл, нечї пе mine. Чі ачестеа ат гръіт воаъ, ка dеакъ ва вепі чеасъл, сь въ adъчеџї аминте de ачестеа, пе'нтръ къ ат zic воаъ.“ [1])

Ф) Dъпъ че а гръіт Ісъс Хрістос ачестеа, редікънdъ-шї окії съї ла черїъ, ъї мънгъіе пе Апостолії ші пе тоџї ліпашії съї чеї вепіторї, рекотънdънdъ-ї пепрерътптеї ънгріжірї а пъріптелъї съъ челъї череск, zікънd:

„Пъріпте! вепіта чеасъл, преа́търесче пе фіїъл тъъ, ка ші фіїъл съ те преа́търеаскъ пе тіпе. Прекът ї-аї dат лъї пътере пеste тот трупъл, ка тот че ї-аї dат лъї, съ ле dea лор віеаџїъ. Ші ачеаста есте віеаџїа чea вечї-

[1]) Ioan 16, 1—15.

пікъ, ка съ те къноаскъ не тіпе бнъл адевъратъл Дъмнезеѣ ші не кареле 'л-аї трімес, не Ісус Христос. Еѣ те-ам преа́търіт не пъмънт, лъкръл ам севършіт, каре мі 'л-аї dat міе съ-'л фак. Ші акъта преа́търесчетъ тъ пъріпте ла тіпе дпсъ-'пї къ търіреа, карea am авъто ла тіпе маї 'пъіпте de a фі лътеа. Арътат-am пътеле тъѣ оатепілор, не карії ї-аї dat міе de'n лъте. Аї тъї ераѣ ші міе мі ї-аї dat не еї, ші къвънтъл тъѣ 'л-аѣ пъзіт. Акъта аѣ къноскът, къткъ тоате, кънте аї dat міе, de ла тіпе сънт. Къ къвінтеле, карї мі ле-аї dat міе, ле-am dat лор ші еї ле-аѣ пріміт ші аѣ къноскът адевърат, къ dела тіпе am ешіт ші аѣ крезът, къ тъ т'аї трімес. Еѣ пе'нтръ ачестїа рог, пъ пе'нтръ лъте, чі пентръ ачестїа, не карії ї-аї dat міе, къ аї тъї сънт. Ші але теле тоате але тале сънт ші але тале але теле ші т'ам преа́търіт дптр'ънші. Ші de акъта пъ маї сънт дп лъте, еаръ ачестїа дп лъте сънт ші еѣ ла тіпе віѣ. Пъріпте свінте! пъзїесче-ї не еї дп пътеле тъѣ, не карії ї-аї dat міе, ка съ фіе бна, прекът ші ної. Кънd ерат къ еї дп лъте, еѣ дї пъзїam не еї дптръ пътеле тъѣ. Не карії ї-аї dat міе, ї-am пъзіт ші нечї бнъл de'нтр'ънші п'а періт, фъръ пътаї фіїъл перічїънеї, ка съ се плінеаскъ скріптър'а. Еаръ акъта ла тіпе віѣ ші ачестеа гръеск дп лъте, ка съ аївъ бъкъріea mea deплін дптръ сіпе. Еѣ ле-am dat лор къвънтъл тъѣ ші лътеа ї-а брът не еї, пе'нтръ къ пъ сънт de'n лъте, прекът ші еѣ пъ сънт de'n лъте. Пъ тъ рог, ка съ-ї їаї не еї de'n лъте, чі ка съ-ї пъзїесчї не еї de чел ръѣ. Къ еї de'n лъте пъ сънт, прекът

ші еѫ де'п лѫме пѫ сѫпт. Свінцїесче-ї пе еї лптрѫ адевърѫл тъѫ, къ кѫвѫнтѫл тъѫ адевър есте. Прекѫт т'аї трімес пе міне лп лѫме ші еѫ ї-ам трімес пе еї лп лѫме. Ші пе'нтрѫ еї еѫ тъ свінцїеск пе міне лпсѫ-тї, ка ші еї съ фіе свінцїцї лптрѫ адевър. Еаръ пѫ пе'нтрѫ ачестїа пѫтаї тъ рог, чі ші пе'нтрѫ чеї, че вор креде пре'п кѫвѫнтѫл лор лптрѫ міне. Ка тоцї съ фіе ѫна, прекѫт тѫ пърінте лптрѫ міне ші еѫ лптрѫ тіне, ка ші еї лптрѫ ної ѫна съ фіе, ка лѫтеа съ креадъ, къ тѫ т'аї трімес. Ші еѫ търіреа, кареа о аї дат міе, о ам дат лор, ка съ фіе ѫна, прекѫт ші ної ѫна сѫнтем. Еѫ лптрѫ еї ші тѫ лптрѫ міне, ка съ фіе десевършіт лптрѫ ѫна ші ка съ кѫноаскъ лѫтеа, къ тѫ т'аї трімес ші ї-аї їѫбіт пе еї, прекѫт пе міне т'аї їѫбіт. Пърінте! пе карії ї-аї дат міе, воїѫ, ка ѫнде сѫнт еѫ ші еї съ фіе кѫ міне, ка съ вадъ търіреа теа, кареа мї-аї дат'о міе, къ т'аї їѫбіт пе міне маї 'нъінте де лптетеїареа лѫмеї. Пърінте дрепте! лѫтеа пе тіне пѫ те-а кѫноскѫт, еаръ еѫ те-ам кѫноскѫт ші ачестїа аѫ кѫноскѫт, къ тѫ т'аї трімес пе міне. Ші ам арътат лор пѫмеле тъѫ ші-'л воїѫ арътá, ка драгостеа, кѫ кареа т'аї їѫбіт пе міне, лптрѫ еї съ фіе ші еѫ лптрѫ еї.“ [1])

Есте преá лпведерат, къ кѫвінтеле ачестеа сѫнт респікъчїѫнеа аевеї ші челеї маї фїербінте атоаре а лѫї Ісѫс кътръ лпвъцїъчеї ші кътръ тоцї ліпашії съї ші къ кѫ тот дрептѫл мерітъ пѫтіреа де „рѫгъчїѫнеа Архіереѫлѫї челѫї череск.“ Лп ачесте кѫвінте рѫгъчїѫнале афлъ отѫл чел крестін тѫп-

[1]) Іоан 17, 1—26.

гъіере, лптъріре ші лпвіошїаре сѣфлетеаскъ ші пре'п adeac'a ші серіоас'а четіре а лор се пътрѣnde de пъdежїdea чea тѣлт dѣлче, къ ѣdinioaръ, пе temeїѣл вieцїѣїреї сале чеї dрепт крестіne, ва фі ѣніт къ Мѣнтѣіторїѣл сѣѣ Ісѣс Хрістос лптрѣ вieадїа чea de вечї.

ТЪЕТѲРА А DOѲА.

Dела лпчепереа патітелор лѣї Ісѣс Хрістос пѣпъ ла лпълцїареа-ї ла черїѣ.

§. 95.

Ісѣс лп преведереа кіпѣрілор сале се роагъ лп грѣdin'a Гетсimani.

Севѣршind Ісѣс рѣгъчїѣnea са, пре'п карea рекотѣndѣ пе лпвъцїъчеїї сѣї лпгріжіреї пъріntелѣї сѣѣ, трекѣ къ лпвъцїъчеїї сѣї de чeea парте de рѣѣл Kedрѣлѣї къторъ тѣntele Олівелор zікѣnd къторъ лпвъцїъчеїї сѣї: „Лптрѣ ачeастъ поапте вої тоцї въ вецї cmiнti лптрѣ mine, къ скріс есте:[1]) вате-воїѣ пъсторїѣл ші се вор ресіпі оіле тѣртеї?“ Zахарie 13, 7. Dаръ Петрѣ ръспѣnzїѣnd zice: „De с'ар ші cmiнti тоцї лптрѣ тine, еѣ лпсъ печї ѣъdатъ пѣ тъ воїѣ cmiнti.“[2]) Ісѣс лпсъ лї zice: „Adевър гръеск цie, къ лп ачeастъ поапте, таї пѣinte de че ва кѣntá кѣкошїѣл, de треї орї те веї лепъdá de mine.“[3]) Zic'a Птрѣ еаръ-шї: „De ар требѣї съ ші тор кѣ тine, пѣ тъ воїѣ лепъdá de тine.“[4]) Acemenea zice ші чеїа'лалцї лпвъцїъчеї.

---

[1]) Мат. 26, 31. [2]) Мат. 26, 33. [3]) Мат. 26, 34. [4]) Мат. 26, 35.

Dъпъ ачеаста venind Iсъс лп ъъ гръdinъ лп satъл Гетсimani, че се ziче гръdinа Гетсimani, пе тъптеле Олівелор, zice лпвъцъчеілор: „Шїedeцї aiчїa! пжпъ че воїъ merце, съ тъ рог аколо,“ [1]) adекъ: маї лndeпъртаре. Deчї лъжnd пе Петръ ші пе чеї doъї фії аї лъї Zїeвedeъ (Ioan ші Iакóв) къ cine, лпчепъ а се лптристá ші а се тъхní фоарте zikжnd: „Лптрістат есте съфлетъл теъ пжпъ ла тоарте; рътжпецї aiчїa ші прівігieацї къ mine!“ [2]) Апої merгжnd пъцin a къzїът пе фаца са, ръгжndъ-се ші zikжnd: „Пъріпте ал теъ! de есте къ пътінцїъ, треакъ дела mine пъхаръл ачеста, лпсъ пъ прекът воеск еъ, чі прекът воесчї тъ.“ [3]) Dъпъ ачеаста лпторкжndъ-се ла лпвъцїъчеїї съї ші афлжndъ-ї dormind, zice кътръ Петръ: „Ашіа! п'ацї пътът печї ъп чеас прівігieа къ mine? Прівігieацї ші въ ръгацї, ка съ пъ лптрацї лп іспітъ, къ съфлетъл есте гат'а еаръ трупъл есте слаб.“ [4])

A doъa оаръ merгжnd Iсъс се ръгъ zikжnd: „Пъріптеле теъ! de пъ поате ачест пъхар treче дела mine, съ пъ-'л веъ? Фіе лпсъ воеа та“, [5]) ші venind лї афлъ пе чеї треї лпвъцїъчеї еаръ-шї dormind, къ ераъ окії лор лпгрезіацї ші пъ счіеаъ, че съ-і ръспъndъ.

Еаръ а треїа оаръ venind Iсъс zice кътръ чеї треї лпвъцїъчеї: „Dорміцї акъта ші въ odixніцї, даръ дестъл есте, къчї а venіт чеасъл, еатъ! Фіїът отенеск се dъ лп тжпеле пъкътошілор. Скълацї-въ! съ мерцем, еатъ! с'а апропіат, чел че т'а вжndът.“ [6])

---

[1]) Мат. 26, 36. [2]) Мат. 26, 38. [3]) Мат. 26, 39. [4]) Мат. 26, 40—41. [5]) Мат. 26, 42. [6]) Мат. 26, 45—46.

De ѧпсетпат есте ѧпкъ, къ кѣ окъжїѣпеа ачеаста с'а арътат лѣї Ісѣс ѣп ѧпцер, ѧптъріпdѣ-'л пе ел ші фііпd ел ѧп лѣптъ, маї кѣ de adінсѣл се рѣгá ші сѣdоареа лѣї с'а фъкѣт ка пікътъріле de сѧпце, каріле пікъ пе пътѧпт.

§. 96.

Пре'п продітър'а лѣї Іѣda се прінde Ісѣс de кътръ dѣшїmанїї съї.

Іѣda вѧпzїътоpїѣл ѧпсъ счіѣ локѣл, ѣпde се афлá Ісѣс пе'пtрѣ къ Ісѣс adесе орї се adѣпá аколó кѣ ѧпвъцїъчеїї съї. Dечї лѣѧпd Іѣda оасте ші шїервї дела Архіереї ші Фърісеї, вепí аколó кѣ фѧпаре, кѣ фъклїї ші кѣ арте. Іѣda ѧпсѣшї ѧпсъ терцеа ѧпъіптеа тѣтърора, zікѧпd къtръ dѧпшїї: „Пе карелe-'л воїѣ съръtá еѣ, ачела есте, пе ачела съ-'л прindецї ші съ-'л dѣчецї.“ [1]) Апої ѧпdатъ апропііndѣ-се Іѣda de Ісѣс zice: „вѣкъръ-те ѧпвъцїъторїѣле! ші-'л съръtѣ.“ Dаръ Ісѣс zice къtръ dѧпсѣл: „Іѣda! кѣ съръtаре ѧл вінzї пе Фіїѣл отенеск.“ [2])

Ісѣс ѧпсъ, счіind тоате челе, че ераѣ съ віе асѣпра лѣї, ешind, zice къtръ adѣпареа dѣшїmапъ: „Пе чіпе къѣтацї?“ [3]) Ръспѣпсѣ-ї-аѣ лѣї: „Пе Ісѣс Nъzїъретеапѣл.“ [4]) Zіс'а лор Ісѣс: „Еѣ сѧпт.“ Іѣda стá атѣпчїа ѧпкъ кѣ dѧпшїї ѧтпребпъ, карії, кѣт пѣтаї аѣ аѣzіт „еѣ сѧпт,“ [5]) се ѧптърпаръ ѧпъпої ші къzїѣръ кѣ фецїеле ла пътѧпт. Dѣпъ ачеаста ѧптребѧпdѣ-ї Ісѣс еаръ-шї „пе чіпе къѣтацї?“ ші zікѧпd еї, къ „пе Ісѣс Nъzїъретеапѣл, ръспѣпсѣ-ле-а Ісѣс еаръ-шї: „Zіс'ам воаъ! къ еѣ сѧпт. Dечї de тъ къѣтацї пе тіпе, лъ-

[1]) Марко 14, 44. [2]) Лѣка 22, 48. [3]) Іоап 18, 4. [4]) Іоап 18, 5. [5]) Іоап 18, 5.

сацi-ї пе ачестїа (Апостолїй) съ се dъкъ, ка съ се ѧмпліпеаскъ къвѣнтъл, къ de'n карiї мї-аї dат, de'нтре еї п'ат пїердът печї вплл;“ [1]) ачестеа сѣнт кѣвінтеле лъї Ісъс ѧпсъ-шї ѧп рѣгъчївпеа са §. 94.

Еаръ Сimon Петръ, копсчівт de промісївпеа чеа de'nъінте а са ші авѣnd савіе, о скоасе ші ловind пе Малх, шїервіторївл Архіереълъї, ѧї тъїе врекеа чеа de а дреапта. Възїѣnd Ісъс ачеастъ пекъвіінцїъ, ѧпdатъ атіnce врекеа шїервіторївлъї пѣміт ші ї-о вінdекѣ; даръ лъї Петръ ѧї zice: „Багъ савіеа та ѧп теакъ! къ тоцї, карiї скот савіеа, de савіе вор търí. Аѣ паре-'цї ціе? къ пъ пот акъта рѣга пе татъл теѣ ші-'мї ва пъпе міе ѧпъінте маї тълт, декѧт доѣеспрезече леціоане de ѧпцерї; даръ ашїá се кade съ фіе, къ алтмінтрелеа кът се вор ѧмпліні скріптъреле“, тот ъdатъ zікѣnd ші кътръ чеї, че фъръ трімітї спре прiпdереа лъї: „Ка ла вп лотръ ацї еміт кѣсъвїї ші кѣ фъстї, съ тъ прiпdецї пе міпе; ѧп фіе-кареа zі ла вої ам шїезїът, ѧпвъцїѣnd ѧп весерікъ ші пъ т'ацї прiпс; даръ ачеаста есте оар'а воастръ, къчї есте ѧп пътереа попцій.“ [2])

Възїѣnd ѧпвъцїъчеї ачеастъ соарте а ѧпвъцїторївлъї лор, ѧл пъръсіръ ші фъціръ.

§. 97.

Ісъс ѧпъінтеа лъї Кѣїафа ші ѧмпліпіреа пророчієї сале прівінцїа лъї Петръ.

Оастеа ші шїервїї Архіереілор, прiпzїѣndъ-'л пе Ісъс ші легѣndъ-'л, ѧл адъсеръ маї ѧптаїъ ла Анна, къ ерá сокръ лъї Кѣїафа, кареле ерá Архіереѣ ѧп-

[1]) Іоан 18, 6—9, [2]) Матеїъ 26, 52—56.

тр' ачел ап. Къїафа лпсъ ера ачела, че dъdъce сват Жidовілор, къ таї віпе есте, ка пътаї ъп от съ тоаръ пе'нтръ попор.

Петръ, лп віеа adъчере аміпте de фъгъdъіпдїа са, лтпреъпъ къ Іоап, чел че de'нтре тоді се deoсевїа пре'п атоареа са кътръ Ісъс ші кареле ера къпоскът ші Архіереълъї Къїафа, лї ъртаръ лъї Ісъс ші Іоап лптръ ші лп къртеа Архіереълъї. Даръ Петръ стънd ла ъшїъ афаръ, еші Іоап ші zісе портъріцїеї, съ-'л ласе пе Петръ лп лъънтръ. Ла ачеастъ окъжїъпе zісе портъріцїа кътръ Петръ: „Аъ doаръ ші тъ естї de'п лпвъцїъчеїї ачестъї от?“ [1]) Ел ръспънсе: „пъ сънт.“ [2]) Ші стаъ къртенїї ші шїервїї, карії фъкъсе фок, къ ера фріг ші се лпкълзїаъ; еаръ Петръ лпкъ ера къ еї, лпкълзіndъ-се.

Dечї Архіереъл лл лптребъ пе Ісъс despre лпвъцїъчеїї ші despre лпвъцїътър'а лъї. Ісъс лпсъ лї ръспънсе: „Еъ de фацїъ ам гръіт лъмеї, еъ пъръреа ам лпвъцїат лп сінъгогъ ші лп весерікъ, ънde de претътindenea се adъnъ Жidовії ші лптр' аскънс п'ам гръіт немік'а. Dечї че тъ лптребї пе міne? Лптреабъ-ї пе чеї, че аъ аъzіт, че ам гръіт лор; еатъ! ачестїа (чеї че-'л пріnсеръ ші ераъ de фацъ) счіъ челе че ам zіс еъ.“ [3])

Ачест ръспънс пърлndъ-і-се ънъїа de'п шїервіторії вътъшторіъ пе'нтръ Архіереъ, лл лові пе Ісъс песте фацъ, zікlndъ-ї: „Ашїа ръспънъпзї Архіереълъї?“ [4]) ръспънсъ-ї-а Ісъс: „De ам гръіт ръъ, търтърісесче de ръъ, еаръ de ам гръіт віпе, апої де че тъ бацї?“ [5])

Еаръ Архіереїї ші бътрлнїї ші тот сінedріъл къътаъ търтъріе тіпчїъноасъ асъпра лъї Ісъс ка съ-'л

---

[1]) Іоап 18, 17. [2]) Іоап 18, 18. [3]) Іоап 18, 20—21. [4]) Іоап 18, 23. [5]) Іоап 18, 23.

otoare пе ел; dаръ п'аѫ афлат ші тѫлцї тарторї тіпчїѫпошї benind, тотѫ-шї п'аѫ афлат петіка. Еаръ апої benind doѫї тарторї тіпчїѫпошї zіceръ: „Ачеста (Ісѫс) zice: „Еѫ воїѫ ръсіпі весерік'а лѫї Dѫmnezeѫ ші лп треї zіле о воїѫ zidi.“ [1])

Dѫпъ ачеаста скѫлмndѫ-се Архіереѫл zice кътръ Ісѫс: „Nemік'а пѫ ръспѫпzї ла ачестеа, че мъртѫрісеск ачестїа асѫпра та?“ [2]) Еаръ Ісѫс тъчеа ші ръспѫпzїмnd Архіереѫл zice кътръ Ісѫс: „Те жїѫр пе Dѫmnezeѫл чел вїѫ, ка съ спѫї поаъ, de естї тѫ Хрістос фіїѫл лѫї Dѫmnezeѫ.“ [3]) Zic'a Ісѫс: „Тѫ аї zic! лпсъ zік воаъ, de акѫта вецї vedé пе фіїѫл отепеск шїъzїмnd de a dреапта пътереї ші benind пе поѫрії черїѫлѫї.“ [4])

Ла ачеастъ мъртѫрісіре а лѫї Ісѫс шї-а рѫмпт Архіереѫл вестїмінтеле сале, zікмnd, къ хѫлесче, че пе маї требѫеск маї мѫлте мъртѫрії, еатъ! акѫта ацї аѫzіт хѫл'а лѫї. Че ві се паре воаъ? Еарь adѫпареа ръспѫпzїмnd a zic: „віповат есте морцїеї.“ Атѫпчїа аѫ скѫїпїт лп фацa лѫї ші 'л-аѫ пълтѫїт, еаръ алцїї бътмndѫ-'л zічеаѫ: „Пророчесче-пе поаъ Хрістоасе, чіпе есте чел че те-а ловіт.“ [5])

Лптр' ачестеа фііnd Петрѫ афаръ лп аѫліе, се апропіѣ de ел ѣъ шїервїтоаре, zікмndѫ-ї: „Ші тѫ ераї кѫ Ісѫс Гълілееапѫл?“ Еаръ ел а тъгъдѫїт лпъіптеа тѫтѫрора zікмnd: „Nѫ счіѫ, че zічї.“ [6])

Ешind Петрѫ апої афаръ кътръ поартъ, въzїѫтѫ-'л-а пе ел алтъ шїервїтоаре ші zice челор de аколо: „Ші ачеста ерá кѫ Ісѫс Nъzїъретеапѫл;“ ші фъкмndѫ-се кѫ ачеаста атецї чеї че ераѫ de фацъ,

---

[1]) Мат. 26, 61. [2]) Мат. 26, 62. [3]) Мат, 26, 63. [4]) Мат. 26, 64. [5]) Мат. 26, 65—68. [6]) Мат. 26, 69—70.

zicerъ кътръ Петрѫ: „adевърат! ші тѫ естї de'n трѫпшїї, къ ші граїѫл те вѫdесче.“

Атѫпчїа а лпчепѫт Петрѫ а се блъстъмá ші а се жїѫрá, къ пѫ кѫпоасче пе отѫл ачела, ші лпdатъ а кѫптат кѫкошїѫл. Еаръ Петрѫ апої adѫкѫndѫ-шї aminte de кѫвѫптѫл, че-'л dете лъї Ісѫс карелеї zice, къ маї 'пъinte de че ва кѫптá кѫкошїѫл de треї орї те веї лъпъdá de mine, еші афаръ ші плѫпсе кѫ amар.“ [1])

§. 98.

Черчетареа лъї Ісѫс de кътръ cinedpiš ші de кътръ Пілат.

Фъкѫndѫ-се demѫneaцїа, с'аѫ adѫпат бътрѫнїтеа попорълъї ші Архіереїї ші кърtѫрарїї, ка съ ціе сват протіва лъї Ісѫс ші съ-'л жїѫdече спре moарте. Deчї dѫкѫndѫ-'л лп adѫпареа лор, zicerъ кътръ Dѫпсѫл: „de естї тѫ Хрістос, спѫne-ne поаъ.“ Еаръ Ісѫс. zice лор: „De воїѫ спѫne воаъ, пѫ вецї кредe, ші de въ воїѫ ші лптревá, цѫ-тї вецї ръспѫnde, печї тъ вецї словозі. Dаръ de акѫта ва фі фіїѫл отепеск шїъзїѫnd de a dреапта пѫтереї лъї Dѫmnezeѫ.“ Атѫпчїа zicerъ кѫ тодїї: „deчї естї тѫ фіїѫл лъї Dѫmnezeѫ?“ Еаръ Ісѫс ръспѫnce: „вої зічецї, къ еѫ сѫпт.“ Даръ еї zicerъ: „Че пе маї требѫесче лпкъ търтѫріе? къ пої лпші-ne ат аѫzіт de'n гѫр'а лъї.“ [2])

Акѫта легѫndѫ-'л еї пе Ісѫс лл dѫcerъ лп dіван ла Пілат, еаръ еї лпші-шї пѫ лптраръ лп dіван, ка съ пѫ се спѫрче, чі ка съ тѫпѫпче пасчіле.

Еаръ Іѫda вѫnзїъторїѫл възїѫnd къ Ісѫс с'а осѫndіт, тѫстрѫndѫ-'л кѫцетѫл а лпторс чеї треї-

[1]) Мат. 26, 71—75. [2]) Лѫка 22, 67—71.

zечĭ de арԥінԥĭ Архіереілор ші вътрѧнілор, zікѧnd: „пъкътвіт-am, вѧnzĭѧnd сѧnԥe невіноват“, ші невръnd еĭ съ счіе че-ва de ачеастъ твстраре a кѫдетълвĭ лвĭ Iвda, ачеста арвпкѧnd арԥінԥіĭ лп весерікъ, с'a депъртат ші тергѧnd с'a спѧnzĭврат.[1])

Архіереіĭ лвѧnd апоĭ арԥінԥіĭ zіceръ: „Nв се kade aĭ пвne ачестіа лп вістеріea весерічеĭ, фііnd къ сѧnт преԥів de сѧnԥe.“ Deчĭ фъкѧnd сват, ав кътпърат кв еĭ ԥĭаріn'a вnвĭ оларів пе'nтрв лпгропъчĭвnea стрънінілор; пе'nтрв ачееа с'a пвmіт ԥĭаріn'a ачееа, ԥĭаріn'a сѧnԥелвĭ пѧnъ лп zіoa de астъ-zĭ, лтпліninдв-се кв ачеаста zіc'a пророкълвĭ Іереміе, кареле zіче: „Ші ав лват треĭzечĭ de арԥінԥĭ преԥівл челвĭ непреԥівіт, кареле с'a преԥівіт de фііĭ лвĭ Ісръіл ші ĭ-ав дат пе ԥĭаріn'a оларівлвĭ прекът mĭ-a спвс mie Domnвл.“[2])

Еmind апоĭ Пілат ла dѧnтіĭ афаръ, лĭ лntrевѣ zікѧnd: „Че пѧръ adвчеԥĭ асвпра отвлвĭ ачествіа?“ Ръспвnzĭѧnd еĭ zіceръ: „De n'ар фі фост ачеста вn фъкъторів de ръв, nв'л-ат фі dат пе ел ԥіе. Пе ачеста 'л-ат афлат ръсвръtind попорвл ші опrind a dá Кесарівлвĭ вірврĭ, zікѧndв-се пе сіne a фі Хрістос реԥе.“ Deчĭ ле-a zіc лор Пілат: „лваці-'л воĭ пе dѧncвл ші dвnъ леԥea воастръ жідекаці-'л.“ Еаръ Жідовіĭ лĭ ръспвnсеръ: „Noаъ nв пе есте ертат, a оторѧ пе чіne-ва.“[3])

Dвnъ ачеаста лntrѧnd Пілат еаръ-шĭ лn diван, лл кіемѣ пе Ісвс ла сіne ші-'л лntrевѣ: „Естĭ тв лтпъратвл Жідовілор?“ Ісвс лпкъ лл лntrевѣ: „Dела тіne лпсв-'ԥĭ зічĭ тв ачеаста? ав алԥіĭ ԥĭ-ав zіc ԥіе ачеаста de mіne?“

---

[1]) Мат. 27, 4—5. [2]) Мат. 27, 6—10. [3]) Іоан 18, 29—31.

Пілат ръспънсе: „Аў доаръ ші еў сънт Жидов? Неамъл тъў ші Архиереій те-аў дат мие.“ „Че аї фъкът?“ Ръспънс'а Исъс: „Ънпъръцiea mea nъ есте de'n лъмea ачеаста; de ap фi ънпъръцiea mea de'n лъмea ачеаста, слъжiле мele с'ар невоi, ка съ nъ мъ даў Жидовілор; еаръ акъма ънпъръцiea mea nъ есте de аiчїa.“ Zic'a дрепт ачеea Пілат лъї Исъс: „Аў ънпърат естї тъ?“ Ръспънс'а Исъс zikънd: „Тъ ziчї, къ еў ънпърат сънт. Еў спре ачеаста м'ам пъскът ші пе'нтръ ачеаста ам венiт ън лъме, ка съ мъртърiческ адевър ъл ші тот чел че есте de'n адевър, аскълтъ гласъл меў.“ Zic'a Пілат: „Че есте адевър ъл?“ мі ачеаста zikънd, еаръ-шї еші ла Жидовї афаръ, zikънd кътръ дънпшiї: „Еў нечї ъ̆ъ вinъ nъ афлъ ънтръел.“ [1]) Еаръ еї ънтърinдъ-се zicеръ, къ „търбъръ попоръл, ънвъцїънd пре'н тоатъ Iудеea, ънчепънd de'n Гълілеea пънъ аiчїa.“ [2])

Аъzind Пілат de Гълілеea, ъл ънтревъ пе Исъс de есте ел от Гълілеean, ші къпоскънd, къ есте de'n стъпънiреа лъї Iрод, ъл трiмесе пе ел ла Iрод, карele ънтр'ачеле ziле ънкъ се афлъ ън Iеръсъліm. Възїънdъ-'л Iрод пе Исъс се бъкърръ фоарте, dорind, de мълт съ-'л вадъ, пе'нтръ къ аъzice мълте de ел ші пъдъжїdъїа а вede вре ъn семn dела дънсъл. Дечї ъл ънтребъ пе Исъс къ къвinте мълте, даръ Исъс нъ-і ръспънсе нетіка. Архiереій ші къртърарій ънсъ стъръїаў непрекърмат ънтр'ън глас пънрънdъ-'л пе Исъс. Еаръ апоі Iрод къ осташі съї арътънd ъръ кътръ Исъс батжїокърinдъ-'л ші ълбръкънdъ-'л ън вестїтънт лъminат ъл трiмесе ънdърънт ла Пілат.

---

[1]) Іоан 18, 33—38. [2]) Лука 23, 5.

Фъкъръ-с'аў даръ пріетенї Пілат ші Ірод лъпръ ачеea zi, фііnd еї маї 'пъінте лъпtре сіне лъп вражївъ. Дечї Пілат кїемънd акъта пе Архіереїї ші пе фрънташїї попорълъї, zice кътръ еї: „Ацї adъc mie пе отъл ачеста ка пе ън ръсврътіторїў ал попорълъї ші еатъ! еў лъпъінtea воастръ черетънdъ-'л, печї ўъ вінъ п'ат афлат лъп отъл ачеста de'n челе къ че-'л ънкрънцї воі, ші печї Ірод, кът в'ат трімес пе воі ла ел ші еатъ! неміка вредник de моарте пъ с'а афлат. Дечї недепcіndъ-'л лъ воїў словозі.“[1])

§. 99.

Ісъс се осънdесче спре моартеа пе кръче.

Ерá лъndътепат пе атъпчїа ла Жідовї, кът ла сербътоареа пасчілор гъверпъторіъл ромап ле атпестá пе вре ъпъл de'нтре кріміпошї. Дечї афлънdъ-се кїар атъпчїа ъпъл Вървава лъп лъкісоаре пе'нтръ ръскоалъ фъкътъ лъп четате ші пе'нтръ ъчідере, лътревъ Пілат адъпареа Жідовілор, зікънd: „Пе кареле воіцї съ ві-'л словод? пе Вървава? аў пе Ісъс пъмїт Хрістос? кът счіеа, кът de'n пізїмъ 'л-аў тръдат пе ел.“[2])

Шїъзїънd даръ Пілат ла жїъдекатъ, трімес'а ла ел мъереа лъї, зікънd: „Неміка ціе ші дрептълъї ачелъїа, кът мълте ам пъцїт астъ-зї лъп віс пе'нтръ дънсъл.“[3])

Еаръ Архіереїї ші бътрънїї лъdемпаў попорълъ, ка съ-'л чеаръ пе Вървава, еаръ пе Ісъс съ-'л пїардъ. Дечї лътревънd гъверпъторіъл Пілат, пе кареле de'нтр'атънdоъї воеск съ лі-'л словоадъ, ръспъпсеръ лъ ъпъпіметате: „пе Вървава, еаръ Ісъс съ се

[1]) Лъка 23, 6—16. [2]) Мат. 27, 15—18. [3]) Мат. 27, 19.

рестігпеаскъ.“ Апоі Пілат ші а треіа оарѣ zice кътрѣ dънші: „Че рѣѣ а фъкът ел? Нечі ѣѣ вінъ de moарте пѣ афлѣ лптрѣ ел, дечі nedencindѣ-'л лл воіѣ amнестá.“ Еаръ еі стърїаѣ кѣ гласѣрі марі, черънd съ-'л рестігпеаскъ ші се лптърїаѣ гласѣріле лор ші але Архіереілор. [1])

Вѣзїънd ашїъdаръ Пілат, къ пѣ-'л поате скъпá пе Ісѣс, чі маі мълт се фаче тѣрбѣраре, лѣънd апъ, лшї спълѣ мънеле лпѣінтеа гloатеі ші zice: „Nевіноват сънт ла сънџеле ачестѣі dрепт, воі вецї вede.“ Ші ръспѣнзїънd тот попорѣл a zic: „Сънџеле лѣі асѣпра поастрѣ ші асѣпра фііlор пострі.“ Атѣнчїа ле-а словозіт лор Пілат пе Вяравва, еаръ пе Ісѣс 'л-a dat съ-'л мънчеаскъ, ка пе тоџї чеі че се осънdіаѣ спре moартеа пе крѣче. [2])

Dечі осташі егемонѣлѣі dѣкънdѣ-'л пе Ісѣс лп кѣрте, adѣнат'аѣ ла dънсѣл тоатъ мълџітеа осташі-лор. Апоі десбрѣкънdѣ-'л пе Ісѣс de хаїнеле сале лл лтбрѣкаръ кѣ хаїнъ мохорѫтъ ші лтплетind кѣнѣнъ de спінї, і-о пѣсеръ пе кап ші dънdѣ-і ѣѣ трестіе лп dреапта ші лџепѣпкind лпѣінтеа лѣі, лшї вътеаѣ жок de dънсѣл zікънd: „Бѣкѣръ-те! Лтпъратѣл Іѣdеілор.“ Апоі скѣїпind асѣпръ-і, лѣаръ трестіеа ші-'л вътѣръ пестe кап ші-і детеръ палме.“ [3])

Dѣпъ ачестеа еаръ-шї а ешіт Пілат афаръ ші zice кътрѣ adѣпаре: „Еатъ! лл adѣк воаъ афаръ, ка съ кѣноасчеџї, кѣ нечі ѣѣ вінъ пѣ афлѣ лптрѣ ел.“ Ші ешind Ісѣс афаръ пѣртънd кѣнѣн'а чеа de спінї ші хаїн'а чеа мохорѫтъ, маї zice Пілат лпкъ: „Еатъ отѣл.“ Еаръ деакъ 'л-аѣ вѣзїѣт пе dънсѣл Архіереїі ші слѣжіле, стрігаръ zікънd: Рестігпесче-'л! рестігпесче-'л! пе ел.“ Zic'a Пілат лор: „Лѣаџі-'л воі пе ел ші-'л рестігніџї, кънчі еѣ пѣ афлѣ вінъ лптрѣ ел.“ Ръспѣнс'аѣ

[1]) Лѣка 23, 20—23. [2]) Мат. 27, 24—26. [3]) Мат. 27. 27—30.

Jidovii: „Noĭ leţe avem ші dъпъ leţea noastръ trebъe съ moarъ, пе'нтръ къ пе ciпe с'а фъкът фiiъл лuĭ Dъmnezeŭ.“ [1])

Aъzind Пілат къвънтъл ачеста, маĭ въртос с'а temът; deчĭ ънтрънd earъ-шĭ ън diван a zic лuĭ Iсъс: „De ъnde eştĭ?“ шi nepъcпъnзĭnd-ĭ Iсъс zice Пілат кътръ dънcъл: „Mie nu-mĭ ръcпъnzĭ? Nu cчiĭ! къ пътере am съ te рестігпеск шi пътере am съ te словозĭеск.“ Ръспънcъ-ĭ-a Iсъс zikънd: „N'aĭ авea печĭ ъъ пътере асъпра mea, de nu ţi c'ар фi datţie de сус; пе'нтръ ачеea, чел че m'a dat пе miпe ţie, маĭ маре пъкат аре.“ [2])

Ън ърm'a ачестъĭ къвънт ал лuĭ Iсъс къута Пілат маĭ кu de adincъл, ка съ-'л словоадъ. Еаръ Jidovii стрігаъ zikънd: „De-'л веĭ словози пе ачеста, nu ести amiкu Кесарiълuĭ, къ тот чел че се фаче пе ciпe ънтърат, есте ън кънтра Кесарiълuĭ.“ [3])

Aъzind Пілат къвънтъл ачеста, 'л-a скос пе Iсъс афаръ ші a шiъзiът ла жiъdекатъ ън локъл че се зiче пърdосіт кu пiетре, еаръ жidовеспе Гавата. Ші ерá віперiа пасчілор ка ла a шiеса оаръ, zikънd Пілат Jidовілор: „Eатъ ънтъратъл вострu.“ Еаръ еĭ стрігаъ: „Ia-'л! Ia-'л! рестігпеспе-'л пе ел.“ Zic'a лор Пілат: „Рестігпі-'л-воiu dаръ пе ънтъратъл вострu?“ Ръспънс'аъ Архіереĭ: „N'авет ънтърат, чі пътаĭ пе Кесарiъл.“ Deчĭ атънчіа 'л-a dat пе ел лор съ-'л рестігпеаскъ. [4])

---

[1]) Ioan 19, 4—7. [2]) Ioan 19, 8—11. [3]) Ioan 19, 12.
[4]) Ioan 19, 13—16.

§. 100.

Iсъс се рестігнесче пе кръче, adъkând жĭъртв'а чea de лтпъкаре.

Dъпъ че-'л бътжокърісе осташĭ пе Iсъс 'л-аў десбръкат de хаĭп'а чea тохорътъ ші лтбръкândъ-л лп хаĭпеле лъĭ, 'л-аў dъс съ-'л рестігпеаскъ. Iсъс лпсъ сънгър требъĭа ѯъ-'шĭ dъкъ кръчea, прекът фіе-кареле, че се осândĭа спре тоартea пе кръче. Dаръ слъбіт фііnd Iсъс de тъпчеле de пâпъ акъта ші пепътând ашĭъdаръ de ла ъп тâтп a dъче кръчea, афлат'аў пе ъп от, апъте Cimeon Кіріпеў, кареле вепĭа de'п ґĭарінъ ші пе ачела 'л-аў сіліт тълґітea, de a dъс кръчea лъĭ. [1]).

Лптре тълґітea чea петрекътоаре a лъĭ Iсъс се афлаў лпсъ тълґĭ, еаръ таĭ алес тъерĭ, каріле лл тâпгъĭаў ші-'л плâпґеаў пе ел. Кътръ ачелea лпторкândъ-се Iсъс a zic: „Фіĭчеле Iеръсълітълъĭ! пъ тъ плâпґеґĭ пе тіпе, чі въ плâпґеґĭ пе воĭ лпсе-въ ші пе фііĭ вострі; къ еатъ! вор вепі ziле, лптръ карĭ вор ziче: Феріче de челе стерпе ші de пâптечеле, кареле п'a пъскът, ші de ґâґĭеле, каріле п'аў аплекат. Атъпчĭa вор лпчепе a ziче тъпґілор: къдеґĭ пестe поĭ! ші тъгърілор: акоперіґіпе пе поĭ! къ de фак ачеаста лп летп верde, (adекъ: къ ъп от певіноват), че ва фі лп чел ъскат (от пъкътос).“ [2]) Пре'п ачесте къвінте репеґĭесче Iсъс пророчіea са despre ресіпіреа Iеръсълітълъĭ ші despre соартea чea трістъ a локъіторілор еĭ.

Cocind ла локъл, кареле се кĭамъ Голгота, че се ziче ал къпъґіпелор, ĭ-аў dат съ вea оцĭът атестекат къ фĭере ші гъстând Iсъс п'a врът съ вea [3])

[1]) Матеĭъ 27, 31—32. [2]) Лъка 23, 28—31. [3]) Мат. 27, 33—34.

(пе'нтрѫ ка съ пѫ-'л атеџеаскъ, чі съ тоаръ ѧп кѫпсчііпџіъ кїаръ де сіпе ѧпсѫ-'шї).

Адѫс'аѫ ѧтпрезпъ кѫ Ісѫс ші пе алџї доѫї, карії ераѫ фъкъторї де реле, ка съї пїардъ пе еї.

Аічїа пе локѫл кънъџіпелор, кареле есте ѫп лок редікат ші ѣъ парте де'п тѫнтеле Мореea, 'л-аѫ рестігніт пе Ісѫс ші пе чеї доѫї фъкъторї де реле, пе ѫнѫл де а дреапта ші пе алтѫл де а стѫнга, еаръ пе Ісѫс ѧп тежїлок, ѧтплініпдѫ-се кѫ ачеаста скріптър'а, че зіче: „Ші кѫ чеї фъръделеџе с'а сокотіт.“ Ісаіе 53, 12. Еаръ Ісѫс зісе: „Пъріпте! еартъ-ле лор, къ пѫ счіѫ, че фак.“ [1])

Dѫпъ датепъ, афлѫпдѫ-се де асѫпра крѫчеї ѣъ тъѫліџїъ, пе кареа се скріеа віп'а рестігнітѫлуї, а скріс Пілат тітѫлѫ ші прівіпџїа луї Ісѫс ші 'л-а пѫс пе крѫче. Ші ерá скріс: „Ісѫс Nъzїъретеапѫл ѧтпъратѫл Жidовілор.“ Ачест тітѫл тѫлџї де'нтре Жidовї ѧл четірѫ, кѫ локѫл, ѫпde се рестігніісе Ісѫс ерá апроапе де орашїѫ; еаръ тітѫлѫл ерá скріс: жidовесче, гречесче ші лътіпесче. Архіереїї се ѧтпротівїаѫ луї Пілат, ка съ пѫ скріе „Ѧтпъратѫл Жidовілор“, даръ пе'нтрѫ кѫ Ісѫс а зіс: „Ѧтпъратѫл Жidовілор сѫпт“, респѫпсѫ-ле-а Пілат: „Че ам скріс, ам скріс.“ [2])

Dечї осташі, деакъ 'л-аѫ рестігніт пе Ісѫс аѫ луат хаїпеле луї ші ле-аѫ фъкѫт патрѫ пърџї, фіекърѫї осташ їѫ парте; еаръ прівіпџїа къташеї луї Ісѫс фііпd еа пекѫсѫтъ, чі де сѫс пеете тот џїѣсѫтъ, зіceръ ѧптре сіпе: съ пѫ о сфъшіем, чі съ арѫпкът сорџї пе'нтрѫ еа, а кѫї съ фіе. [3]) Кѫ ачеаста с'а ѧтпліпіт скріптър'а, кареа зіче: „Ѧтпърџіт'аѫ хаїпеле теле лорѫ-'шї ші пе'нтрѫ къташїа теа аѫ арѫпкат сорџї.“ Псалм. 21, 20.

---

[1]) Лѫка 23, 34. [2]) Іоан 19, 19—22. [3]) Іоан 19, 23—24.

Еаръ чеї че требеаѣ пе ачеа кале, ѧл хълїаѣ пе Ісъс ші клътіnd къ капетеле зічеаѣ: „Тъ чел че ресіпесчї весерік'а ші ѧп треї зіле о зідесчї, тѧнтъесче-те акъта пе тіпе ѧпсъ-цї; деакъ естї фіїъл лъї Dъmnezeѣ, погоаръ-те де пе кръче.“ Ашімідереа ші Архіереїї батжокъріndъ-'л ѧмпребнъ къ къртърарії ші къ бътрѧнії, зічеаѣ: „Пе алцїї ї-а тѧнтъіт, даръ пе сіне пъ се поате тѧнтъі; де есте Ѧмпъратъл лъї Ісръіл, погоаре-се акъта де пе кръче ші вом креде лъї. Деакъ пъдъжідъїа спре Dъmnezeѣ тѧнтъеаскъ-'л акъта, деакъ-'л вре, къ а зіс, къ есте фіїъл лъї Dъmnezeѣ.“ [1]) Ѧпкъ ші ънъл де'п фъкъторії де рѣѣ, че ераѣ ѧмпребнъ рестігніцї, хълindъ-'л зічеа: „De естї тъ Хрістос, тѧнтъесче-те пе тіпе ші пе ної.“ Даръ чела лалт ръспънзїѧnd 'л-а чертат пе ел зікѧnd: „Nъ те темї де Dъmnezeѣ, къ ѧптр'ачееа-'шї осѧndъ естї? Ші ної къ дрептъл, къ лъът челе вредніче де фаптеле ноастре, еаръ ел п'а фъкът печї ън рѣѣ.“ Апої а зіс ачеста кътръ Ісъс: „Adъ-цї аminte de mine Doamne, кѧnd веї вені ѧптръ ѧмпъръцїеа та;“ еаръ Ісъс ї-а ръспънс: „Adевър зік цїе, къ ѧпкъ астъ-зї веї фі къ mine ѧп раїъ.“ [2])

Лѧпгъ кръче ста́ ші мъта лъї Ісъс ші сор'а мътеї лъї, Мъріеа а лъї Клеопа ші Мъріеа Мъгдъліп'а. Дечї възїѧnd Ісъс пе мътъ-са ші пе ѧпвъцїъчелъл (Іоан), пе карele-'л їъвїа, зіс'а мътеї сале: „Мъре, еатъ фіїъл тъѣ“, зікѧnd апої ші ѧпвъцїъчелълъї съѣ: „еатъ мъта та;“ ші де'нтръ ачел чеас о а лъат Іоан пе мъта лъї Ісъс ѧптръ але сале. [3])

---

[1]) Мат. 27, 39—43. [2]) Лъка 23, 39—43. [3]) Іоан 19, 25—28.

§. 101.

Мінѣніле, че с'аѣ ѧптѫмплат ла рестігніреа лѣї Ісѣс.

Еарѣ dела а шесеа оарѣ ші пѫнѣ ла ал поаѣлеа (а doѣеспрезечеа ші а треїеа ла пої) с'а фъкѣт ѧптѣперік песте тот пътѫнтѣл. Ші ѧп оара а поаѣа стрігѫ Ісѣс кѣ глас таре zікѫnd: „Ілі! ілі! лата савахтані?“ че се зіче: „Dѣmnezeѣл меѣ! Dѣmnezeѣл меѣ! de че тѣ лъса-шї? [1])

Dѣnъ ачеаста счііnd Ісѣс къ тоате с'аѣ свѫршіт, ка съ се пліпеаскѣ скріптѣр'а а зіс: „mі-і сете;“ ші зїъкѫnd ѣn вас плін de оцїът, осташїі ѣтплѣрѣ ѣn бѣрете de оцїът ші de ісоп ші пѣпѫndѣ-'л ѧптр'ѣъ трестіе 'л-аѣ adѣс ла гѣр'а лѣї Ісѣс. Еарѣ deакъ а лѣат Ісѣс оцїътѣл, а зіс: „С'а севѫршіт.“ [2]) Апої еарѣ-шї стрігѫnd Ісѣс кѣ глас таре а зіс: „Пъріпте! ѧп тѫпеле тале daѣ сѣфлетѣл меѣ“, [3]) ші ачестеа zікѫnd, ѧшї плекѣ капѣл ші репъѣсѣ. Ші еатъ! ѧп тотѫнтѣл ачела, кътъпітеаст'а весерічеї с'а рѣпт ѧп доѣе de сѣс пѫнъ'п жос ші пътѫнтѣл с'а кѣтретърат ші пїетреле с'аѣ despікат, ші морmінтеле с'аѣ deскіс ші с'аѣ скѣлат тѣлте трѣпърї але свінцілор, карїї adormісе, ші еѣind de'п морmінте dѣnъ ѧпвіереа лѣї Ісѣс аѣ вепіт ѧп свѫnта четате ші с'аѣ арътат тѣлтора. [4])

Еарѣ сѣташїѣл ші чеї че ераѣ кѣ dѫпсѣл ѧпрезнъ, пъzіndѣ-'л пе Ісѣс възїѫnd кѣтретърѣл ші челе че се ѧптѫмплясе, с'аѣ спъїмѫнтат фоарте, зікѫnd: „Кѣ адевърат ачеста а фост фііѣл лѣї Dѣmnezeѣ.“ [5]) Ашімїdереа ші гloателе, че вепісе спре а-'л прівї, възїѫnd челе че се фъкѣсе, ѧпторкѫndѣ-се, се бътеаѣ ѧп пїептърї. [6])

---

[1]) Мат. 27, 45—46. [2]) Іоан 19, 28—30. [3]) Лѣка 23, 46. [4]) Мат. 27, 51—53. [5]) Мат. 27. 54. [6]) Лѣка 23, 48.

§. 102.

Аптортмантареа лъй Исъс.

Жidовій апсъ, пе'нтръ ка съ пъ рътмапъ пе кръче трънъріле челор рестігніцї пеste сътбътъ, къ ерá таре zioa Сътбетеї ачелеїа, адекъ: пасчіле, ръгатъ-'л-аъ пе Пілат, ка съ се сдробеаскъ флъріле лор ші съ се їае. Дечї венind остенії, челор доъї, че ераъ аптрепъ рестігніцї къ Исъс ле-аъ сфърмат флъріле, пе'нтръ къ апкъ пъ търіce. Еаръ ла Исъс венind, деакъ аъ възїът, къ а търіт, пъ ї-аъ сфърмат флъріле, чіънъл де'нтре осташі къ съліцїа коаста лъї аъ аптпънс'о ші апdатъ а ешіт сънце ші апъ, ші чел че а възїът а търтърісіт ші адевъратъ есте търтърісірea лъї, аптпліпіndъ-се къ ачеаста скріптъра ла Ешіре 12, 46 „Ос пъ се ва zдрові де'нтр'апсъл“, ші ла Zїахъріе 12, 10: „вede-вор, пе карele 'л-аъ аптпънс.“ [1])

Еаръ фъкандъ-се сеаръ, а веніт Іосіф де'п Аріматееа, светпік фііпd ші от бън ші дрепт, карele пъ се апсоцісе ап сватъл ші ап лъкръл Жidовілор, чі аптрь астептареа аптпъръцієї черїврілор ерá ші ел ап таїпъ апвъцїъчелъл лъї Исъс; ші тергand ачеста ла Пілат, а черът трънъл лъї Исъс ка съ-'л аптортмантезїъ. Еаръ Пілат се тірă, къ Исъс а търіт ашїа de кърand ші кїетand пе сватшїъл ші къноскand дела ачеста, къ de тълт а търіт, а дързїт лъї Іосіф трънъл. [2])

Аптр'ачееа венind ші Nikodim, карele ъdініоаръ фъсесе поаптеа ла Исъс пе'нтрь фріка Жidовілор, адъкand аместекътърь de стірпъ ші de алое ка ла ъъ сътъ de літре ші лъand атandоъї къ Іосіф трънъл лъї Исъс de пе кръче, 'л-аъ апфъшїврат ап цїълцї къ

[1]) Ioan 19, 31—38. [2]) Марко 15, 42—45.

аромате dъпре datеп'а Жidовiлор. Ăп локъл ачела ăпсъ, unde се рестiгнiсе Iсъс ерá ъ̆ъ гръdiпъ шi ăп гръdiпъ ъп мормăнт поъ̆, карeле ăл съпасе Iосiф ăп пiатръ шi ăптръ карeле ăпкъ пiтепе п'а фост пъс печi ъ̆ъdатъ. Dечi аколó пе'нтръ апропiереа пасчiлор Жidовiлор, къ апроапе ерá мормăнтъл, 'л-аъ̆ пъс пе Iсъс шi прăвъliпd ъ̆ъ пiатръ маре пе ъшiа мормăнтълъi, с'аъ̆ dъс.[1])

Еаръ а doуа zi, карea есте dъпъ Вiперi, adъnăndъ-се Архiереii шi къртърарii шi Фърiсеii ла Пiлат, ziceръ: „Doamne! adъcъ-ne-am aminte, къ ачел amъцitорiх a zic ăпкъ Фiind вiъ̆: dъпъ треi ziле тх воiх скълá. Dечi порънчесче сх се пъziеаскъ мормăнтъл пăпъ a треia zi, ка пх кът-ва viind ăпвъцъчеii лъi сх-'л фъре поаптеа шi апоi сх zikх попорълъi, къ с'а скълат de'n морцi шi ва фi рътъчiреа чеа de апоi маi реа, dекăт чеа de'нтăiа.“ Пiлат ле кончесе, zikănd: „Авецi пъziторi, мерцецi de пъziцi прекът счiцi.“ Еаръ еi мергănd, аъ̆ ăптърiт мормăнтъл кх пазiх, печетлuind пiатр'а.[2])

§. 103.

Iсъс а търіт кх adевърат.

Авănd Iсъс adевърат трън отепеск, прекът фiекареле от, ăптр'adевър a шi търіт, чеea че ъшiор се ăпцiълеце de'n ъртътоареле:

1) Iсъс тоатх вieацiа са a петрекът'о ăп прiгонiрi шi ăп фрiкх de тоарте de кътръ прiгонiторii съi, чеea че тълт слъвесче пътеріле трънълъi отеческ;

2) Dъпъ че фх прiпс шi dъс ла Кяiафа, Жidовii ăл ловіръ песте фацх кх палте кiар пе'нтрекъте;

[1]) Iоан 19, 39—42 шi Мат. 27, 60. [2]) Мат. 27, 62—66.

3) Ла Пілат, ѧтвръкѫndз-'л осташіі ѧп хаінъ тохорѫтъ ші пѣпѫndз-і ѣъ кѣпѣпъ de спінї ѧп кап, ѧл бътѣръ кѣ тоеџеле пеste dѫnc'a, ѧпкѫт ѧптрѫndз-і спінії ѧп кап, і се къшїѣпъ вѣрсаре de сѫпџе ші слъвіре трѣпеаскъ;

4) Dѣпъ че-'л kondemnаръ Жidовїі спре тоартеа пе крѣче, dѣпъ datena прівіпџїа ачестор осѫndіџї, ѧл легáръ de ѣп стѫлп ші-'л бътѣръ кѣ віче парте de'n крѣziме, еаръ парте спре а-і слъві трѣпѣл, ка съ пѣ се тѣпчеаскъ тѣлт, dѣпъ че ва фі рестігніт;

5) Кѣткъ Ісѣс dѣпъ ачесте тѣпчі ерá акѣта кѣ тотѣл слъбіт de трѣп, се'ппїълеџе de'n ачеea ѧтпрежїѣраре, къ ел пѣ маі пѣтé dѣче крѣчеа, чі і-о dѣсе Cimeon Кіріneапѣл пѫпъ пе тѣптеле Голгота;

6) Рестігніndз-'л ѧї бътѣръ піроапе de фіер ѧп тѫпї ші ѧп печїоаре, прічінѣіndз-і кѣ ачеаста таре вѣрсаре de сѫпџе, ѧпкѫт ѧп ѣртареа ачеаста а ші тѣріт, прекът

7) ѧпші-шї dѣшїтапіі de осташї о аѣ кѣпоскът ші аѣ търтѣрісіт, къчі venind съ ле сdроveаскъ челор рестігніџї флѣвереле печїоарелор, аѣ фъкът ачеаста пѣтаї челор dоѣ кріміпошї, карії ѧпкъ пѣ тѣрісе. Даръ deакъ Ісѣс ші пѫпъ акѣта ѧпкъ п'ар фі фост тѣріт, апоі

8) а требѣіт пѣтаї dекѫт съ тоаръ, кѫnd ѣп осташїѣ кѣ сѣліџїа 'л-а стръпѣпс ѧп коаст'а стѫпгъ dрепт ѧп іпітъ, спъргѫnd вешік'а іпітеї, de'n карea а кѣрс сѫпџе ші апъ, къчі челъї че і се спарџе вешіка іпітеї, пѣ маі поате тръі dѣпъ копстътареа чea ѣпъпітъ a тътѣрор medічілор, ѧпчепѫnd кѣ ачеаста ла Ісѣс de a і се dескотпѣпе сѫпџеле чел пътѣрал.

9) Кѫnd Іосіф ші кѣ Nікodім къпътаръ ѧпгъdзіпџїъ dела Пілат, ка съ їае трѣпѣл лъї Ісѣс de пе крѣче ші съ-'л ѧптортѫптезїъ, еї ѧпші-шї ѧї скоасеръ піроапеле de'n тѫпї ші печїоаре, къшїѣпѫnd кѣ ачеаста ѣъ сгѣdзітъръ трѣпѣлъї ші Ісѣс deакъ

лпкъ п'ар фі фост търіт, ар фі фост dat семне de віеацїъ, ші deакъ с'ар фі фост лптжтплат ачеаста, апої Іосіф ші Nікodim, карїі ераў оатенї дрепцї ші чінстіторї аї лъї Ісъс пъ 'л-ар фі фост лптортжптат.

Ісъс ашїъdаръ а търіт пе кръче лптр'адевър ші пъ пътаї ла пърере.

§. 104.

Ісъс лпвіе а треїа zi de'n морцї пре'n пътереа са чea dътnezeeаскъ.

Dупъ че трекъсъ Сжмбъта, Мъріea Мъгdъліna ші Мъріea, маїк'a лъї Іаков ші Салотеа кътпъраръ тіресте, ка съ теаргъ, съ ънгъ трупъл лъї Ісъс. Deчї вenind еле фоарте de demжneацїъ лптръ лптжїа zi a съптътжпеї ла тортжпт, ресърind соареле, zічеаў лптре сine: „Чine пе ва рестърпá поаъ пїатр'a de пе ъшїa тортжптълъї?“ Къчї ерá фоарте маре. Даръ cocind еле ла тортжпт ші къътжnd ші въzїжnd пїатр'a рестърпатъ, лптраръ лп тортжпт, ънde въzїръ пе ън тжпър шїъzїжnd de a dреапта, лмбръкат фiind лп вестїтжпт алб. Спъітжптжndъ-се тіропъртътоареле тъерї ла ачеастъ вedере неастептатъ, тжпъръл zice кътръ dжнселе: „Nъ въ спъїтжптацї! вої лл къътацї пе Ісъс Nъzїъретеанъл чел рестігпіт! пъ есте аічїа! еатъ локъл, ънde 'лаў пъс пе ел. Даръ терцецї ші спъпецї лпвъцїъчеілор лъї ші лъї Петръ, къ ва терце маї 'пъінте de вої лп Гълілеea; аколó лл вецї вedé пе ел, прекът ва zic воаъ.“ [1]) Deчї ешind тъеріле тіропъртътоаре, аў фъціт къ грабъ dела тортжпт, пе'нтръ къ ле кънpінcесе кътретър ші фрікъ, алергжnd съ вестеаскъ лпвъцїъчеілор лъї Ісъс ші вenind ла Петръ ші ла

---

[1]) Марко 16, 1—7.

Ioan, пе карєле лл їѕвїа Іс҃с, аѣ zic лор: „'Л-аѣ лѣат пе Domпѣл de'п тортмпт ші пѣ счіт, ѕпde 'л-аѣ пѣс.“ Ла ачеастъ вестє еші Петрѣ кѣ Ioan спре а терџе ла тортмпт, алергмnd атмndoї лпpeѕпъ. Еаръ Ioan, алергмnd маї кѣрмnd, декмт Петрѣ, веní маї 'пъінте ла тортмпт ші плекмndѣ-се, въzїѣ џїѣлџїѣріле zїъкмnd, даръ пѣ лптрѣ лп тортмпт. Апої вenind dѣпъ dмпсѣл ші Cimon Петрѣ ші лптрмnd лп тортмпт, аѣ въzїѣт џїѣлџїѣріле zїъкмnd, еаръ тъхрат'а, карєа Фѣсесе пе капѣл лѣї Іс҃с, пѣ кѣ џїѣлџїѣріле лпpeѕпъ, чі deосевї лпвълітъ лптр'ѣп лок. Dѣпъ ачеаста лптрмnd ші Ioan, карєле вепісе маї лптмїѣ ла тортмпт ші въzїмnd ші ел, а крezїѣт, къ еї лпкъ пѣ счіеаѣ скріптър'а, къ Іс҃с требъе съ лпвіе de'п морџї. Атмndoї лпвъџїъчеїї се лптоарсеръ апої ла аї съї. [2])

§. 105.

Іс҃с кѣ адевърат а лпвіат de'п морџї.

Кѣткъ Іс҃с кѣ адевърат а лпвіат de'п морџї, ачеаста се demѣстръ de'п тѣлтеле арътърї але сале dѣпъ лпвіере-шї. Ашїа́

I. С'а арътат ел Мъріеї Мъгdълінеї.

Ачеаста адекъ, dѣпъ че се лптоарсеръ Петрѣ шї Ioan ла аї съї, ста́ лмпгъ тортмпт афаръ плмпгмnd ші плекмndѣ-се еа лп тортмпт, въzїѣ доїлпџерї лп вестїміпте алве, шїъzїмnd ѕпѣл de кътръ кап шї алтѣл de кътръ печїоаре, ѕпde zїъкѣсе трѣпѣл лѣї Іс҃с. Ачеїа лї zиceръ еї: „Мъере! че плмпџї?“ Zic'a еа лор: „къ аѣ лѣат пе Domпѣл меѣ ші пѣ счіѣ, ѕпde 'л-аѣ пѣс пе dмпсѣл.“ Dѣпъ че

[1]) Ioan 20, 2—10.

a zic Мъріеа ачестеа, ѧпторкѧndъ-се ѧпъпоі, ѧл въzіѣ пе Іѣс стѧnd, даръ пъ счіеа, къ ел есте; ѧпсъ Іѣс zice кътръ dѧпса: „Мъере! че плѧнці? пе чіпе каъцї?“ Еаръ еї пърѧndъ-і-се, къ есте гръdіпарїъл, zice: „Doamne! de 'л-аї лъат тъ, спъпе-мї! ънde 'л-аї пъс пе dѧпсъл ші еѣ ѧл воїъ лъа пе ел.“ Zic'a еї Іѣс: „Мъріе!“ еаръ еа акъта кънокѧndъ-'л пе Іѣс ѧпторкѧndъ-се zice de бъкъріе: „Равваві“, че се трѣdъче „ѧпвъцїъторїъле“ ші boind съ се атінгъ de dѧпсъл zice еї Іѣс: „Nъ те атінце de mine, къ ѧпкъ пъ т'ат съіт ла татъл теѣ, чі мерцї ла фрацїі меї ші ле спъпе лор: съімъ-воїъ ла татъл теѣ ші ла татъл востръ ші ла Dъmnezeъl теѣ ші ла Dъmnezeъl востръ.“ Мъріеа Мъгdъліпа venind апоі, весті ѧпвъцїъчеілор, къ-'л въzіѣ пе Domпъл ші къ ачестеа ворві ел кътръ dѧпса. [1])

Ѧнтр'ачеаста ѧпсъ мергѧnd ънїі de'нтре стръжъіторїі мортѧнтълъї ѧп орашїъ, вестіръ Архіереілор тоате челе че се'нтѧмпласе. Ла ачеастъ весте, контра аштептърїі некredінчїошілор, се adъпаръ Архіереїі ші бътрѧнїі ші свътъindъ-се deтеръ осташілор тълцї арцінцї zікѧndъ-ле: „Спъпецї! къ ѧпвъцїъчеїі лъї поаптеа venind 'л-аѣ фърат, dорmind вої; еаръ de се ва аъzі ачеаста ла ігемопъл. поі ѧл вом ѧпълѧпzі ші пе вої въ вом фаче фъръ de грїжїъ.“ [2]) Ачеї стръжъіторї, лъѧnd арцінцїї, фъкъръ ашїа, прекът фъръ ѧпвъцїацї, еаръ тінчїъпосетатеа търтъріеї лор ачестеїа о dовedіръ еї ѧпші-шї пре'н ачеea, къ zіceръ, къ dорmind еї, venіръ ѧпвъцїъчеїі ші фъраръ трупъл лъї Іѣс de'н мортѧнт; даръ кът поате ъп от, че doарme, съ търтърісеаскъ despre ъп свепітѧнт, че с'а ѧптѧмплат, пе кѧnd dорmїа ел?

---

[1]) Ioan 20, 11—18. [2]) Мат. 28, 11—14.

II. Ісус дъпъ лпвіереа-'шї de'n морцї се арътъ челор доъї тіперї кълъторї ла Емаўс.

Лптр'ачеea-'шї zi, кжnd лпвіѣ Ісус de'n морцї ші се арътѣ Мъріеї Мъгдъліne лп гръdinъ, мерцеаў доъї тіперї, карії ераў de'нтре чеї шептезечї de лпвъцїъчеї аї лъї Ісус dела Іеръсъліm ла Емаўс, каріле локърї ераў ка ла шесезечї de стадії (ъъ тілъ ші жїъmътатe) dепъртате ъпъл de алтъл. Мергжnd еї, ворвїаў лптре сine de тоате лптжmплъріле лъї Ісус Хрістос. А фост лпсъ, къ кжnd ворвїаў еї ші се лптреваў лптре сine, ші Ісус апропііndъ-се терцеа лтпреънъ къ dжnшії. Окії кълъторілор dаръ се цїneаў, ка съ пъ-'л къноаскъ пе Ісус, кареле фііnd акъта къ dжnшії zice къtръ еї: „Че сжnт къвінтеле ачестеа, de каріле, мергжnd, ворвіцї лптре воі, ші de че сжntецї трістї?“ Ънъл de'нтре еї, къ пъmеле Клеопа, ръспънzїжnd zice къtръ Ісус: „Тъ сжnгър естї вenit de аїъреа ла Іеръсълim (адекъ: аў поате тъ естї стръin) ші пъ счії челе, че с'аў фъкът лптръ ел лп зілеле ачестеа?“ Ісус ръспънсе лор. „Че?“ еаръ еї zice: „Челе de Ісус Nъzїъретеапъл, кареле ерá бърват пророк, пътерnік лп фапть ші лп къвжnt лпъintea лъї Dъmnezeў ші а тот попоръл. Къm'л-аў dat Архіереії ші фрънташії пострі ла жїъdекатъ de моарте ші 'л-аў рестігніт пе dжnсъл? Noї пъdъжїdъїam, къ ел есте чел че ва тжntъі пе Ісраіл, чі къ тоате ачестеа, а треїа zi есте астъ-zї, dекжnd с'аў фъкът ачестеа. Dаръ ші песче тъерї de але поастре пе-аў спъітжntат, каріле de поапте аў фост ла мортжnт, ші неафлжnd трънъл лъї, аў вenit zікжnd ă фі въzїът ші ведере de лпцерї, карії zіceръ, къ ел есте віў. Dечї мергжnd ънії de'нтре пої ла мор-

тѧпт, афлáръ ашїа, прекѣт тѣеріле zicecе, даръ пе ел (Ісѣс) пѣ-'л вѣзїѣръ.“ [1])

De'n конворвінцїа ачеаста се'нцїълеце преá ѣшїор, кѣткъ ачеї доѣї тінерї лцкъ ераѣ преаокѣпацї de прежїѣдекат'а чеа котѣпъ а Жidовілор, къ Месіеа ва вені кѣ пѣтере пътѧнтеаскъ, ка съ-ї тѧнтѣеаскъ de сѣпт жїѣгѣл Romanілор; de ачееа zice Ісѣс кътръ кълъторї: „О! непрічепѣцілор! мі трѧndавілор ла іпітъ, спре а креde тоате, кѧте аѣ zic пророчії. Аѣ пѣ се къdea съ пъцїеаскъ Хрістос ачестеа ші съ лптре лптрѣ търіреа са? лпчепѧndѣ-ле Ісѣс апоі dела Моїсі ші dела тоцї пророчії а ле тѧлкѣі тоате скріптѣреле челе despre ел.“ [2])

Апропііndѣ-се еї даръ de сатѣл, карele ерá цїѧпта кълъторіеї лор, Ісѣс се фъчеа а терце маї dепарте. Еї лпсъ лл лndemnáръ zікѧnd: „Рътѧї кѣ поі, къчї есте спре сеаръ ші с'а плекат zioa“, dечї а лптрат съ тѧе кѣ еї. Ші а фост, кѧnd с'а пѣс Ісѣс кѣ еї ла теасъ, лѣѧnd пѧне, о а бінекѣвѧнтат ші фрѧнгѧndѣ-о а dat'о лор. Ла ачеастъ лѣкраре презцеаскъ лі с'аѣ deскіс лор окії ші 'л-аѣ кѣпоскѣт пе Ісѣс карele лndатъ с'а фъкѣт певъзїѣт de dѧпшії. [3])

Dечї еї зїчеаѣ dѣпъ ачеаста лптре сіне: „Аѣ пѣ ерá іпім'а поастръ арзїѧnd лптрѣ поі, кѧnd не кѣвѧнтá поаъ пе калешікѧndне тѧлкѣїа скріптѣреле“; ші скѣлѧndѣ-се еї лптр'ачела-шї чеас с'аѣ лпторс ла Іерѣсъліт ші аѣ афлат адѣнацї пе чеї ѣнспрезече ші пе чеї че ераѣ кѣ dѧпшії, карії зїчеаѣ, къ с'а скѣлат Domнѣл кѣ адевърат ші с'аѣ арътат лѣї Cimon, повестіnd ші еї челе de пе кале ші кѣт с'а кѣпоскѣт de кътръ еї лптрѣ фрѧнцереа пѧнеї. [4])

---

[1]) Лѣка 24, 13—24. [2]) Лѣка 24, 25—27. [3]) Лѣка 24, 28—31. [4]) Лѣка 24, 32—35.

III. Iсъс вine лn кас'а, ънde ераъ adънaцĭ лnвъцĭъчеĭ шi лi се аратъ лор.

„Къвaнтaнd еĭ лnкъ ачестеа, лncъ-'шĭ Iсъс а стат лn межĭлокъл лор пре'n ънĭеле лnкъеате, zикaндъ-ле: Паче воаъ еъ сaнт, nъ въ тетецĭ.“ Еаръ еĭ спъĭтaнтaндъ-се шi лnфрікошĭaндъ-се, ле пъреа, къ въd dъх. Deчĭ a zic Iсъс кътръ daншiĭ: „Че сaнтецĭ търбъраецĭ? шi пе'нтръ че лntръ гaндърĭ лntръ iнiмеле воастре? ведецĭ мaнеле шi печĭоарелетеле, къ лncъ-шĭ еъ сaнт пiпъiцi-тъ шi ведецĭ, къ dъхъл n'аре карне шi оасе, прекът тъ ведецĭ не mine авaнd.“ Ачесте zикaнd ле арътъ лор мaнеле шi печĭоареле. Даръ еĭ de бъкъріе лnкъ пекрезĭaнd шi мірaндъ-се ле zice Iсъс маĭ денарте: „Авецĭ аiчĭа че-ва de мaнкаре?“ Еĭ ĭ-аъ dat ъъ парте de песче фрiнт шi de ън фагър de мĭере, карĭ лъaндъ-ле Iсъс а мaнкат лntъiнтеа лор, еаръ че ремасе ле дете лор. Апоĭ ле zice Iсъс: „Ачестеа сaнт къвiнтеле, карĭ ле-ат ворбiт къtръ воĭ, лnкъ фiind къ воĭ, къ се каде а се плiнi тоате челе скрiсе деспре mine лn лецеа лъĭ Моĭсí шi лn пророчĭ шi лn псалмĭ.“ Атъпчĭа лi с'аъ дескiс мiнтеа лор, ка съ лnцĭълеагъ скрiптъреле, зикaнd еаръ-'шĭ кътръ daншiĭ, къ ашĭа есте скрiс шi ашĭа требъĭа съ пъцĭеаскъ Хрiстос шi съ лnвiезĭъ a треĭа zi de'n морцĭ шi съ се вестеаскъ лntръ nътеле лъĭ покъiнцĭа mi ертареа пъкателор ла тоате попоареле, лnчепaнd дела Iеръсълiм, еаръ воĭ сaнтецĭ мартърiĭ ачестора.“ [1])

Къ окъжĭъпеа ачеаста ле лтпъртъшi Iсъс Апостолiлор съĭ шi деплiн'а пътере апостолеаскъ шi презцĭеаскъ зикaнd кътръ daншiĭ: „Прекът т'а

[1]) Лъка 24, 36—48.

трімес не міне татъл ші еў въ трімет не воі; ші ачеаста зікънd а съфлат асъпра лор ші ле-а зіс: Лъацї dъх свънт! кърора вецї ертá пъкателе, се вор ертá лор ті кърора ле вецї цінé, цінъте вор фі.“ [1]) Пре'н ачесте къвінте лнтр'ън mod дестъл de кіар ле лнпъртъшіесче Ісъс лнвъцїъчеілор съі атът demпетатеа апостолеаскъ ка лнвъцїъторі аі релецїънеі, кът ші чеа а діреџереі весерічеі сале лнтръ челе, че се атінг de віеацїа ачестеїа.

IV. Ісъс се dъ пінъіт de Тома ші сърпъ пекредінцїа ачестъїа.

Еаръ Тома, ънъл de'н чеі dоъіспрезече, карele се кіемá цеатън, нъ се афлъ ла окъжіънea ачеаста лнпрезънъ. Фіind ел ашїъдаръ авънте лї зісéръ чеїалалцї лнвъцїъчеї: „am възът пе Domnъл.“ Еаръ ел зіce лор: „de нъ воіъ вede лн мънele лъї семnъл кълор ші de нъ воіъ пъне мънa тea лн коаста лъї, нъ воіъ кредe.“ Ші dънъ опт зіле, еаръ ераў лнвъцїъчеії лн лъънтръ ші Тома кў еї. Dечї венind Ісъс фіind ънїele лнкъеате стътў лн межїлокъл лор, зікънd „Пачe воаъ!“ ші прокїемънdъ-'л пе Тома зіce кътръ ел: „Adъ-цї деџетъл тъў лнкоаче ші везї мънele меле ші adъ мънa та ші о пъне лн коаста меа ші нъ фіі пекредінчїос, чі кредінчїос.“ Ъртънd Томá прокїетъчїънеї ачестеї віпевоітоаре а лъї Ісъс ші лнкредінцїънdъ-се къ ел есте ескітъ: „Domnъл меў! ші Dъmnezъл меў!“ Еаръ Ісъс лї зіce: „deакъ мъ възїът ї Тома, крезїъшї; даръ ферічіцї сънт ачеїа, карії п'аў възїът ші аў крезїът.“ [2])

---

[1]) Ioan 20, 21, 23. [2]) Ioan 20, 24—29.

V. Iсъс се аратъ ѧпвъцїъчеілор съї ѧмпгъ лакъл Тіверіадеї.

Dъпъ ачеаста се арътъ Iсъс ѧпвъцїъчеілор ѧмпгъ лакъл Тіверіадеї ѧп ъртъторїъл mod: Ераѣ ѧтпрежпъ Сімоп Петрь ші Тома, кареле се зіче ḑеатъп, ші Nътъпіїл, кареле ерá de'п Кана Гълілееї ші фіїї лъї Зѣеведеѣ ші алцї доъї ѧпвъцїъчеї de-аї лъї, къ-трь карії тоцї зісе Сімоп Петрь: „т ъък съ пъ-скъеск.“ Зіceрь ші еї лъї: „съ мерḑем ші ноі ѧтпрежпъ къ тіпе;“ дечї ешіпd аѣ ѧптрат ѧпdатъ къ тоцї ѧп коравіе, дарь ѧптр'ачеа ноапте пь пріп-серь петіка. Еарь деакъ се фъкъ зіоа, стътът'а Iсъс ла цїъртърї; ѧпвъзїъчеї ѧпсь пь-'л къноскърь, къ есте Iсъс. Дарь Iсъс лї ѧптревъ: „Фецілор! пь кът-ва авецї че-ва деѧмпкаре?“ Ръспѣпзїѧпd еї, къ п'аѣ, ле зісе Iсъс: „Арѣпкацї трежїа де а дреапт'а коравіеї ші вецї афлá.“ Арѣпкѧпd еї дъпъ порѣпк'а лъї Iсъс трежїа ѧп діреп чїѣпеа ачееа, пь маї пътеаѣ съ о трагь де мълцїмea песчі-лор. Дечї а зіс Іоап кътрь Петрь: „Domпъл есте.“ Еарь Сімоп Петрь аѣzind, къ Domпъл есте, с'а ѧп-чіпс къ фота, къ ерá гол ші с'а арѣпкат ѧп маре; чеїалалцї ѧпвъцїъчеї ѧпсь вепіръ къ лъпtреа, къ пь ерá деnарте de пъмѧпt, чі ка ла доѣе сѣте de коцї, тръгѧпd трежїа къ песчїї. Дечї ешіпd ла ѣскат ші възїѧпd жїъратек зїъкѧпd ші песче пѣс пе ел, ші пѧпе, зісе Iсъс лор: „Adъчецї de'п песчеле, ка-реле 'л-ацї прінс а къта.“ Еарь Сімоп Петрь сѣіпdь-се, а трас трежїа ла ѣскат, плінъ de песчї марї ѣь сѣтъ ші чіпчїzечї ші треї ші атѧцїа фіind, пь с'а рътпт трежїа. Апоі ле зісе Iсъс „вепіцї de прѧпзіцї!“ ші нітепе de'пtре ѧпвъцїъчеї пь къте-зїъ съ-'л ѧптребе, чіпе есте ел, сѵіind къ Domпъл есте. Дечї лѣѧпd Iсъс пѧпea, ле-а дат'о лор, ашімі-

dереа ші песчеле. — Къ ачеастъ дatъ еatъ а треїа оаръ с'а арътат Іѣс ѫпвъцїъчеілор съї дѣпъ че с'а скѫлат de'n морцї. [1])

Еаръ дѣпъ че аѣ прѫnzit, zice Іѣс лъї Cimon Петрѣ: „Cimone ал лъї Іоná! їѣвесчі-тъ маї тѫлт, декѫт ачестїа?“ Ръспѣnzїѫnd Петрѣ zice: „Ашїа есте Doamne, тѣ счії, къ те їѣвеск.“ Zic'a Іѣс лъї: „Пасче тїелѣшїеій меї!“ Ашітї-dереа ші a доѣa оаръ ѫл ѫнтревъ: „Cimone ал лъї Іоná! їѣвесчі-тъ?“ Петрѣ ръспѣnсе: „Ашїá есте Doamne! тѣ счії, къ те їѣвеск.“ Zicѣ-ї-a Іѣс: „Пасче оіле меле!“ Ѫнтреватѣ-'л-a Іѣс ѫнкъ ші a треїа оаръ: „Cimone ал лъї Іоná! їѣвесчі-тъ?“ Петрѣ акѣта се сѣпърѣ ші се ѫнтрістѣ, къчї ѫл ѫнтревѣ Іѣс ші a треїа оаръ: „їѣвесчі-тъ?“ ші ръспѣnzїѫnd zice: „Doamne! тѣ счії тоате, тѣ счії, къ те їѣвеск.“ Zicѣ-ї-a Іѣс: „Пасче оіле меле.“ [2])

Пре'n ачесте треї ѫнтревърї 'л-a тѣстрат Іѣс пе Петрѣ пе'нтрѣ ѫнтреіт'a лепъdаре a лъї de dѫнсѫл, чеea че се кѣпоасче de'n ѫнтѫїа ѫнтревare, къчї zice Іѣс: „їѣвесчі-тъ маї тѫлт, декѫт ачестїа?“ карї кѣвінте сѫнт кѣреспѣnzїътоare протісїѣнеї лъї Петрѣ, къ de ші тоцї ѫл вор пъръсі пе Іѣс ел пѣ-'л ва пъръсі кїар печї атѣнчїа, кѫnd ва чере требѣінцїа, ка съ ші тоаръ ѫнпревънъ кѣ dѫнсѫл. Еаръ пре'n кѣвінтеле: „Пасче тїелѣшїеій меї! пасче оіле меле!“ ѫл реашїазїъ Іѣс пе Петрѣ ѫn demпетатеа Апостолієї, de карea се ѫнстръінѣ пре'n ѫнтреіт'a лепъdаре, ші спре а-ї арътá, къ акѣта се чере dела dѫнсѫл маї маре стъторнічіе апостолеаскъ, декѫт чea, че o арътъ, кѫnd Фѣ Іѣс прінс, ѫї преziче Іѣс къ аре съ сѣфъръ ті тоарте крѫпчепъ пе'нтрѣ евanцеліea крестінъ, zікѫndѣ-ї: „Adевър! adевър! zік

[1]) Ioan 21, 1—14. [2]) Ioan 21, 15—17.

ţie, kând eraĭ maĭ tânăr, te încingeaĭ ți-ĭ-ĭ ne tine ši mergeaĭ, unde voĭaĭ, earăși deakĭ veĭ îmbătrâni, întinde-veĭ mâne tale ši altul te va încinge ši te va duce, unde nu veĭ vre.“ Dând acesta încă maĭ zicând-i Iisus lui Petru: „vinĭ după mine“ [1]) ku aprietate îi xăruzi earăși-ši rangul apostoliei, prekum la okăzĭunea kĭemăreĭ întâĭe.

VI. Isus arătându-se earăși învățăcĭeilor săĭ le dă putere, de a învăța.

Cei unsprezece învățăcĭeĭ aĭ lui Isus mergând apoĭ în Galileea în munte, unde le porunci Isus ši văzându-l ne el, ce închinară lui, earăși unii ce'ndoĭră. Deci apropiindu-se Isus de dânșii le kuvântă lor zicând: „Dată-mi-ce'a toată puterea în cerĭu ši ne pământ; deci mergând învățăndu-le ne ele în numele tatălui, ši al fiĭului ši al sfântului duh, ši învățându-le să păzĭeaskă toate, kâte am porunci voaș, ši eată eŭ ku voĭ sânt în toate zilele până la sfârșitul veakului.“ [2]) „Cel ce va krede ši se va botezĭa, mântui-se-va, earăși cel ce nu va krede, osândi-se-va. Earăși semne celor ce vor krede, acestea vor urma: vor skoate drači ku numele meŭ, vor vorbi în limbe noŭe, ši vor luá ŝerpi ši de ar bé ši ce-va de moarte, nu le va strikă lor, ne bolnavi mâne-și vor pune ši bine le va fi lor.“ [3])

Acestea sânt dovezile, karile nemiček toată îndoeal'a, kutku Isus ku adevărat a înviat a treĭa zi de'n morți.

---

[1]) Ioan 21, 18—19. [2]) Mat. 28, 16—20. [3]) Marko 16, 16—18.

§. 106.

Înălțarea la cer a lui Isus Hristos.

Dupe învierea-sa de pe morți petrecu Isus mai patruzeci de zile pe pământ, arătându-se Apostolilor săi și grăindu-le lor cele despre împărăția lui Dumnezeu, și întrebă pe Petru când vea de pe urmă dată, le-a poruncit, ca dela Ierusalim să nu se depărteze, ci să aștepte făgăduința tatălui „care a auzit'o dela mine, că Ioan a botezat cu apă, earăși voi veți boteza cu duhul sfânt nu după multe aceste zile.“ Earăși cei ce adunase, auziră aceștea, îl întrebară zicând: „Doamne! au în timpul acesta vei să așezi Împărăția lui Israil?“ Isus le răspunse lor: „Nu este voia a cui anii s'au timpurile, cari le tatăl le-a pus în a sa putere, ci veți lua puterea sfântului duh, care va veni peste voi și-ți veți fi mie mărturii în Ierusalim și în toată Iudeea și Samaria până la marginea pământului.“ [1])

„Aceștea cuvântând Isus către Apostolii săi îi scoase afară până la Betania pe muntele măslinelor și redicându-și mânele sale, îi binecuvântă pe ei. Și a fost, când îi binecuvânta el pe dânșii, s'a depărtat dela dânșii și s'a înălțat la cer“ [2]) de'naintea ochilor lor, luându-l un noor dela fața lor. Apostolii vițiți foarte de aceastu vedere pentru-viitor și vitându-se la Isus mergând către cer, earăși doi bărbați în vestiminte albe stătură lângă ei, zicându-le: „Bărbați

---

[1]) Fapt. Apost. 1, 2—8. [2]) Luca 24, 50—51.

Гълілеенї! че стаць вїтѫндъ-въ спре черїь? Ачест Ісъс, кареле с'а лѫълцїат дела воі лѫ черїь, ашїа ва вені, прекъм 'л-аць възїът не ел мергѫнд лѫ черїь.“ [1])

Дъпъ аъзіреа ачестор къвінте лѫвървъттъоаре, се лѫкіпаръ еї лъї Ісъс ші се лѫтоарсеръ ла Іеръсъліт къ бъкъріе маре, петрекѫнд пъръреа лѫ весерікъ, лъдѫнд ші бінекъвѫнтѫнд пе Дъмнезеў. [2])

Ѧmin.

---

[1]) Фапт. Апост. 1, 9—12. [2]) Лъка 24, 52—53.

Проспетъл кърцій.

Ынтрадучере.

	фаца
§. 1. Кънпінсъл віблієй тестъмынтълуй ноў	5
§. 2. Ынпърціреа кърцілор тестъм. ноў	6
§. 3. Кънчепътъл історіеї віецїеї луй Ісус Христос ші дъторінца еї	7
§. 4. Ынпърціреа історіеї віецїеї луй Ісус Христос ші ізвоареле еї	—

Партеа ынтыя.

Історіеа віецїеї луй Ісус Христос ын рестъмпъл тіпереціеї луй.

§. 5. Земісліреа ынъінте мергъторіълуй ші ботезїторіълуй Іоан	9
§. 6. Бънъвестіреа кътръ преа кърата Фечїоарь Мъріеа	11
§. 7. Мъріеа візітеазїъ пе Елісъвета ші-'л преамъресче пе Domnъл.	12
§. 8. Насчереа свынтълуй Іоан ботезїторіълуй	13
§. 9. Насчереа луй Ісус Христос	14
§. 10. Адучереа прінкълуй Ісус ын бесерікъ	16
§. 11. Треї маї дела ресъріт віп ші се ынкіпъ прінкълуй Ісус	17
§. 12. Кълъторіеа ла Еціпет	18
§. 13. Ісус ын вырстъ де 12 аній мерце ла Іерусълім	20

Партеа а доўа. фаца

Історіеа віецїеї ші а лукрърілор луї Ісус Христос дела ботезїул луї Ін Іордан пънъ ла ынтрареа чеа ынпърътеаскъ а луї Ін Ієрусълім.

Тътура ынтъїа.

Дела ынчепереа предікътъторїлуї луї Іоан ботезїторїлуї пънъ ла ынчепереа предікътъторїлуї луї Ісус Христос.

§. 14. Іоан предікъ покъінцїа ші ботеазїъ . 22
§. 15. Іоан мъртърісеще де Ісус . . . 24
§. 16. Ботезїул луї Ісус Христос . . . 25
§. 17. Ісус Христос респінце ындемнул чел ынтреіт ал діаволуї 26
§. 18. Іоан мъртърісеще еаръ-шї де Ісус. Чеї де'нтъї ынвъцїъчеї а луї Ісус . . 27
§. 19. Ісус ла пунт'а де'н Кана Гълілееї . . 29

Тътура а доўа.

Ісус детъстръ месіънетатеа са пре'н ынвъцїътура са чеа ыналтъ.

§. 20. Кінул пропъпереї ынвъцїъторіале а луї Ісус Христос 30

A) Despre кінул чел де а дрептул ал ынвъцїътърей луї Ісус Христос.

§. 21. Ісус ынвеацїъ чінстіреа весерічелор ка касе але луї Dumnezeŭ 31
§. 22. Ісус Христос ынвеацїъ печесетатеа ботезїълуї ын конворвінцїа са къ Nikodim . 32
§. 23. Ын проъртареа конворвінцїеї сале ачестеїа преціче Ісус Христос фелїул морцїеї сале ші дескопере зніверсълетатеа мънтъінцїеї 34
§. 24. Іоан мъртъресче еаръ-шї де Ісус ші се прінде де къть Ірод 35
§. 25. Ісус ын конворвінцїа са къ ъъ тъере съмъріанъ детъстръ аеве зніверсълетатеа мънтъінцїеї 37
§. 26. Ісус тъстръ пе Гълілеені пе'нтръ пекредінцїа лор 40
§. 27. Денъміреа челор доїспрезече бърваці їъдеї ла треанта Апостолієї ші трімітереа лор спре вестіреа еванцеліеї . 41

Фаца

§. 28. Іс҃с се прокїатъ ла фаптеле сале, лаѣдъ пе Іоан ші кѫртесче кѣ апъсѫпдїъ пътѫпдіеа Іѣдеілор 44
§. 29. Моартеа лѣї Іоан ботезїѣторїѣлѣї . . 46
§. 30. Кѣвѫнтареа чеа де пе тѣпте а лѣї Іс҃с Хрістос 47
§. 31. Проѣртаре 48
§. 32. Проѣртаре 49
§. 33. Проѣртаре 53
§. 34. Іс҃с комбате де'н поѣ пе неатїчїї съї ші ашїеазїъ модѣл чїнстїреї чеї кѣвеніте а серѣторілор 56
§. 35. Іс҃с пе Фърісеї еаръ-шї лї рѣшїпеазїъ лп кѣвѫнт ші аратъ, къ пътѫпдіеа лор де'н пътѫпдіе кресче 59
§. 36. Іс҃с лпвеацїъ лп бесерїка де'н Іерѣсъліт ші вазїа са чеа тесіанъ се апъръ де кътръ Nikodim 61
§. 37. Іс҃с еаръ-шї кѫртесче аспръ ръѣтатеа коптїмпѣрапілор съї ші-'шї апъръ месїѣпетатеа са 63
§. 38. Іс҃с проповедѣесче коптра пъкътосетъцїеї ші преспѣне лптортѫптареа са чеа де треї зіле 66
§. 39. Іс҃с плътесче вірѣл ші лпвеацїъ респептареа орѫпдѣірілор лтпъръгесчї . 68
§. 40. Іс҃с лпвеацїъ деспре лпвіереа морцілор ші декїаръ порѣпка атоареї крестїпесчї 69
§. 41. Іс҃с дъ повацїъ ѣпѣї жїѣпе спре кѫсчїгареа ферічїреї етерпе ші ръспѣпде ла ѣъ лптребаре преакѣтпепітоаре а Апостолѣлѣї Петръ 70
§. 42. Іс҃с вінекѣвїптеазъ прѣпчїї ші ворвесче коптра стїптелеї 72
§. 43. Іс҃с лпвеацїъ модестіеа лп сочіетъцї ші рекотѫпдъ лпдѣръгатеа кътръ чеї съраче 74
§. 44. Іс҃с лпвеацїъ, къ пѣ лп пъзїреа датепелор отепесчї кѣпстъ вѫртѣтеа, чі лп кѫцетърї бѣне, ешіте де'н іпіма отѣлѣї 75
§. 45. Іс҃с тѣстръ кѣ епердіе раръ ръѣтатеа Фърісеілор ші а лецїѣіторілор жідовесчї ші се скітѣъ ла фацъ пе тѣптеле Тъворѣлѣї 77
§. 46. Проѣртаре 78

Б) Кіпъл пропъпереї лпвъцїътъріlор лъї Ісъс Христос лп асетъпърї с'аў лп пъраволе.

§. 47. Ісъс dетъстр ъпредіосетатеа лпвъцїътъреї сале 81
§. 48. Ісъс еспъпе, къ дела фелїърітатеа dіспъсъчїъпеї іпітеї отепесчї атърпъ ші търітеа фрънтъосетъцїеї лпвъцїътърії сале 82
§. 49. Ісъс преспъпе пре'п асътъпърї, къткъ реліціеа са пре'п пътъръл чел тікъцїъ ал Апостолілор се ва лъцї претътіndепеа 84
§. 50. Ісъс аратъ, къткъ весеріка că аічїа пе пътълпт ва къріnde оатепії бъпї ші ръї 85
§. 51. Ісъс лътъресче порънка атоареї къторъ апроапеле 87
§. 52. Ісъс лпвеацїъ, ка съ ертът грешїелеле грешіцілор пострі шї апої ші Dътпezeў пі ле ва ертá але поастре . . . 89
§. 53. Ісъс аратъ, къткъ авъціїле пътълптесчї пъ-і ажїътъ отълъї петіка спре ферічіреа етеарпъ 91
§. 54. Ісъс лпвеацїъ, ка оатепії лп тот кіпъл съ каътe, de a dовълdі ферічіреа чеа етеарпъ 92
§ 55. Ісъс аратъ стрікъчїъпеа ръсфъцърії ші а пеълdърътъцїї къторъ чеї сърачї. . 93
§. 56. Ісъс къртесче пъкътосетатеа Жidовілор ші лпdеатпъ спре лпdрептаре . . 95
§. 57. Ісъс лї тъстръ пе Іъdеї, пе'нтръ къ de'п темеіе dешїерте лътесчї се ретраг dела ферічетате 96
§. 58. Ісъс лпвеацїъ despre лъкръцїветате ші аратъ, къ ші чеї, че вор фі прімїт маї лп ъртъ релеціъпеа са, вор фі асетепеа челор de'нтâї 97
§. 59. Ісъс еаръ-шї тъстръ аспръ пепъсълцїа чеа ръътъчїоасъ а попорълъї Іъdеў ші а фрънташілор лъї коптра проповедъторілор dътпezeесчї 99
§. 60. Ісъс лпdеатпъ спре лъкръцїветате лп віеа Domпълъї 102
§. 61. Ісъс лпdеатпъ спре прівігіере ші фапте бъпе лптръ лптітпіпареа Жїъdекъцїеї 104

фаца

§. 62. Ісѹс лувеаџїъ despre бъпътатеа, de a се рѫгá пе'нтрерѣтпт 105
§. 63. Ісѹс лувеаџїъ ѣтілетатеа рѫгъчїѣпеї . 107
§. 64. Ісѹс лувеаџїъ despre лидѫрътатеа лѣї Dѫmnezeѣ кътръ чеї, че се покъеск . 108
§. 65. Ісѹс пре'п елъсареа пъкателор але ѣпеї тѣерї пъкътоасе, аеве demѫстръ лидѫрътатеа лѣї Dѫmnezeѣ кътръ чеї покъіџї 111

Тѣтѣра а треїа.

Ісѹс лшї demѫстръ Месіънетатеа ші Dѫmnezeітатеа са пре'п minѫнї.

А) Despre minѫніле лѣї Ісѹс Хрістос асѫпра Фіреї.

§. 66. Ісѹс астѣмпъръ валѫріле търеї пътаї кѫ кѫвѫнтъл 114
§. 67. Прindереа ѣпеї тълџітї марї de песчї не порѣпка лѣї Ісѹс 115
§. 68. Ісѹс сатѫръ чіпчї мії de оатенї кѫ чіпчї пѫнї ші доѣ песчї 116
§. 69. Ісѹс сатѫръ патрѫ мії de оатенї кѫ шепте пѫнї ші пѫџінї песчї 117
§. 70. Ісѹс ѣтблъ пе апъ ка пе ѣскат ші лпсеатпъ лптѣпекат ашїъзї'ъчїѣпеа свінтеї еѣхарістії 118

Б) Despre minѫніле лѣї Ісѹс Хрістос асѫпра боалелор.

§. 71. Ісѹс віndекъ пе ѫп фіѣ ал ѫпѣї от реџеск 120
§. 72. Ісѹс віndекъ пе ѫп шїерѫ пепѫтіпчїос ал ѫпѣї сѫташїѫ 121
§. 73. Ісѹс віndекъ пе ѫп от пъръліт ік . . 122
§. 74. Ісѹс віndекъ пе ѫп от волпав de idропікъ ші пе ѫпѫл, че ерá олог de 38 de апї 123
§. 75. Ісѹс а віndекат пе чеї орвї . . . 125
§. 76. Ісѹс віndекъ пе чеї лепрошї . . . 128
§. 77. Ісѹс віndекъ пе ѫп сѫрd ші тѫт . . 130
§. 78. Ісѹс віndекъ пе фіїка Кънънієпчеї . . —
§. 79. Ісѹс віndекъ пе ѣъ тѣере гѫрвовъ . 131

В) Despre minѫніле лѣї Ісѹс Хрістос асѫпра dѫхѫрілор челор пекѫрате

§. 80. Ісѹс віndекъ пе ѫп лидръчіт лп Кънерпаѣт 132

фаца

§. 81. Іѕѕ вindекъ пе dоѕї ѧndръчіцї пе кѫтпіеа Гергесепілор ші а Гъдърепілор . 133
§. 82. Іѕѕ вindекъ пе ѕnѣл, че ера кѣрінс de епілепсіе 134

Г) Dесnре тінѕніле лѣї Іѕѕ Хрістос асѫnра челор морцї.

§. 83. Іѕѕ ѧnвіе de'n морцї пе фіїѣл въдѕвеї de'n Nъin 135
§. 84. Іѕѕ ѧnвіе de'n морцї пе фіїка лѣї Іаір . 136
§. 85. Іѕѕ ѧл ѧnвіе пе Лазїар чел de патрѕ зіле морт 137

Тъетѕра а патра.

Іѕѕ ѧшї dемѕстръ Месіънцетатеа ші Dѣmnezeітатеа са пре'n пророчії.

§. 86. I. Dесnре пророчііле лѣї Іѕѕ Хрістос прівітоаре ла персоап'а еа . . . 142
§. 87. II. Dесnре пророчііле лѣї Іѕѕ Хрістос прівітоаре ла релецїѕnеа ші весеріка са 144
§. 88. III. Dесnре пророчііле лѣї Іѕѕ Хрістос прівітоаре ла соартеа орашїълѣї, а тѫмплълѣї ші а попорълѣї їѕdаік . . 145

Партеа а треїа.

Історіеа віецїеї лѣї Ісѕс Хрістос dела ѧнтрареа-ї ѧmпърътеаскъ ѧn Іерѕсъліт пѫнъ ла ѧnълцїареа-ї ла черї.

Тъетѕра ѧnтѫїа.

Dела ѧнтрареа чеа ѧmпърътеаскъ а лѣї Іѕѕ Хрістос ѧn Іерѕсъліт пѫнъ ла тѫмпѫл пътіміреї лѣї.

§. 89. Ѧнтрареа чеа сърѕътореаскъ а лѣї Іѕѕ Хрістос ѧn Іерѕсъліт 148
§. 90. Іѕѕ dеплѫнце соартеа Іерѕсълітълѣї ші превестесче ресіпіреа ачестїа . . 151

фаца
§. 91. Ісъс лнвеацїъ despre Жїъdецїъл чел de пе ъртъ 155
§. 92. Ісъс атїазїъ свънт'а таїпъ а еъхаристіеї ші спалъ печїоареле Апостолілор съї . 157
§. 93. Проъртаре 159
§. 94. Ісъс лї тънгъіе пе Апостолїї съї пе'нтръ кърънd'а са терцере ла татъл съъ чел череск 161

Тъетъра а доъа.

Дела лнчепереа патїтелор лъї Ісъс Хрістос пънъ ла лнълцїареа-ї ла черїъ.

§. 95. Ісъс лн превederea кінърілор сале се роагъ лн гръdina Гетсїмані . . 167
§. 96. Пре'н продітър'а лъї Іъda се prinde Ісъс de кътръ dъшїтанїї съї . . . 169
§. 97. Ісъс лнъінтea лъї Къїафа ші лнпліпіреа пророчіеї сале прівінцїа лъї Петръ . 170
§. 98. Черчетареа лъї Ісъс de кътръ сінedріъ ші de кътръ Пілат 173
§. 99. Ісъс се осънdесче спре моартеа пе кръче 176
§. 100. Ісъс се рестігнесче пе кръче, adъкънd жїъртв'а чеа de лнпъкаре . . 179
§. 101. Мінъніле, че с'аъ лнтънплат ла рестігніреа лъї Ісъс 182
§. 102. Лнтортънтареа лъї Ісъс . . . 183
§. 103. Ісъс а търіт къ adевърат . . . 184
§. 104. Ісъс лнвіе а треїа zi de'n морцї пре'н пътереа са чеа dънnezeeаскъ . . 186
§. 105. Ісъс къ adевърат a лнвіат de'n морцї . 187
§. 106. Лнълцїареа ла черїъ a лъї Ісъс Хрістос 196

С'аъ тіпъріт ла К. Горішек in Biena.

Пентатеух

МѢNѪАРІѪ

пе'нтрѫ

Istoriea vechiĭ mântuitoriu

лѫвѫцътѫр'а історіеї віецїеї Мѫнтѫіторіѫлѫї лѫтеї Ісѫс Хрістос

компѫс

спре фолосѫл лѫвѫцъчеілор дрептkредінчїошї аї класеї а треїа ѕімпъсіале

de

Константін Andріевічѫ,
кътіхет ла Ціmпасіѫл гр. ор. de'n Сѫсаѵ.

Кѫстъ în брошѫръ 60 кр. noї.

BIENA.
Ла ч. р. edічтѫръ de кърцї сколастіче
1867.

BS
2330

Deacidified using the Bookkeeper process
Neutralizing agent: Magnesium Oxide
Treatment Date: June 2005

PreservationTechnologies
A WORLD LEADER IN PAPER PRESERVATION

111 Thomson Park Drive
Cranberry Township, PA 16066
(724) 779-2111

LIBRARY OF CONGRESS
0 014 382 163 8

LIBRARY OF CONGRESS
0 014 382 163 8